

Yeni

HİTİT

Yabancılar İçin Türkçe
Ders Kitabı

1

TEMEL

TÖMER

Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi

ÖNSÖZ

Bu kitap, Ankara Üniversitesi Türkçe ve Yabancı Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi TÖMER tarafından hazırlanan "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe" adlı dil öğretim setinin, birer çalışma kitabı ve öğretmen kitabının da yer aldığı I. Takımına (TEMEL düzeyine) ait ders kitabıdır. Sınıf içinde uygulanmaya elverişli biçimde hazırlanan bu ders kitabının yanında, kitapta bulunan dinleme metinlerinin ses kayıtlarının yer aldığı bir yoğunçalar bulunmaktadır.

"Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı", kullanıcılarını, Avrupa Konseyi'nin Ortak Avrupa Çerçevesi (Common European Framework) adlı kılavuzu doğrultusunda TÖMER tarafından geliştirilen ve 2004 yılında Avrupa Konseyi'nce onaylanan 56.2004 model nolu "Yetişkinler İçin Avrupa Dil Portfolyosu"nda (TÖMER ADP'sinde) belirlenen A1 ve A2 beceri düzeylerine ulaştırmayı hedeflemektedir.

TÖMER ADP betimleyicilerinin (bkz. s.198-199) gerektirdiği konulara göre desenlenen 12 üniteden oluşan Ders Kitabı'nda her bir ünite 3 alt konuya ayrılmıştır. Üniteler düzeye ve düzlemlere uygun metin türleri ile bezenmiş; metinler DİNLEME, OKUMA, SÖZLÜ ANLATIM, KARŞILIKLI KONUŞMA ve YAZILI ANLATIM beceri düzlemlerine yönelik etkinliklerle dengeli biçimde desteklenmiş ve her bir etkinlik için anlaşılması kolay, uygulaması kısa sürede kolaylık yaratacak yönerge ve başlıklar verilmiştir. Her üniteye yer alan dilbilgisi tabloları, kullanıcıların dilin yapısını ve işleyişini basit bir sunumla görmelerine olanak sağlayan ve sınıf içi etkinliklerle kolayca hareketlenebilecek bir yapılanıştır.

Her ünitenin sonundaki göndermelerle kullanıcılar, özel olarak tasarlanmış KARŞILIKLI KONUŞMA etkinliklerine yönlendirilmekte; dil kullanımının bu en etkin düzlemine özgü hazırlanmış etkinliklerle onların, ünite boyunca öğrendikleri bilgileri ve edindikleri becerileri pekiştirmeleri beklenmektedir.

Kitabın son bölümünde yer alan "Dilbilgisi Desteği", her üniteye yer alan dilbilgisi tablolarının içerdiği yapılar hakkında kısa ama özlü bilgiler sunmaktadır. Bu bölümde kullanıcıların, Türkçenin yapısı ve işleyişi hakkındaki bazı olası sorularına da yanıt bulacakları umulmaktadır.

Elinizdeki ders kitabının bir parçası olduğu "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe" seti, Ankara Üniversitesi TÖMER'in 20 yılı aşkın birikim ve deneyimini Avrupa Konseyi'nin çağdaş dil öğretim ölçütleri ile birleştirmesinin bir ürünüdür. Bu üründe TÖMER'in gelmiş geçmiş ve halihazırdaki tüm Türkçe okutmanlarının emeği ve katkısı bulunmaktadır. TÖMER onlara teşekkür ederken, bu kitabın kullanıcılarına da "Türkçe'de buluşmak üzere" kolaylıklar diler.

7.1	Planınız Ne?	80
	GELECEK ZAMAN <i>-ly)EcEk</i>	81
7.2	Neler Olacak?	84
	KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman) <i>olacak</i>	85
	İLGEÇLER <i>gibi, kadar</i>	86
7.3	Böyle mi Olacaktı?	88
	GELECEK ZAMAN (hikaye kipi) <i>-ly)EcEktí (< -ly)EcEk idil</i>	88
	EŞİTLİK <i>-CE</i>	91
	GÖRELİK <i>-ly)E GÖRE</i>	91
8.1	Bir Zamanlar	92
	GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz) <i>-miş</i>	93
	KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi) <i>-ly)lmış (< i-miş)</i>	94
8.2	Öyle miymiş?	96
	ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi) <i>-li)yormuş (< -li)yor i-miş)</i>	96
	GELECEK ZAMAN (rivayet kipi) <i>-ly)EcEkmış (< -ly)EcEk i-miş)</i>	96
8.3	Ne Olmuştur?	100
	PEKİŞTİRME <i>-Dir</i>	101
9.1	Çok Kültürlü Bir Dünya	104
	GENİŞ ZAMAN <i>-E/İlr</i>	105
9.2	Erkekler Mars'tan, Kadınlar Venüs'ten	108
	YETERLİK <i>-ly)Ebil- / -ly)EmE-</i>	108
9.3	Farklı Zamanlar	112
	GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi) <i>-E/İldí (< -E/İlr idil</i>	113
	GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi) <i>-E/İlrmış (< -E/İlr imiş)</i>	113
10.1	Haberiniz Var mı?	116
	ADLAŞTIRMA <i>-mE, -mEk, -ly)İş</i>	117
10.2	Medya ve İnsan	120
	ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM <i>-mE / -mEk / -ly)İş (+iyelik) + durum</i>	121
10.3	Televizyonda Ne Var?	124
	DOLAYLI ANLATIM (emir kipi) <i>"..." / -mE</i>	125
11.1	Sağlığınız İçin	128
	ULAÇLAR <i>-ly)İp / -mEdEn</i>	129
11.2	Strese Girmeyin	132
	ULAÇLAR <i>-ly)ErEk</i>	133
	<i>olarak</i>	133
11.3	Neyiniz Var?	136
	ULAÇLAR <i>-ly)E...-ly)E</i>	137
12.1	Nereye Gidelim?	140
	ULAÇLAR <i>-mE (+iyelik) için / -mEk için</i>	141
12.2	Nasıl Gidelim?	144
	ULAÇLAR <i>-mEk üzere</i>	146
12.3	Tatiliniz Nasıl Geçti?	148
	BAĞLAÇLAR <i>çünkü, bu nedenle, bu yüzden</i>	149

GELECEK DE BİR GÜN GELECEK

RİVAYET ODUR Kİ...

FARKLI DÜNYALAR

MEDYA

SAĞLIKLI BİR YAŞAM

YOLCULUK

7.

ÜNİTE

8.

ÜNİTE

9.

ÜNİTE

10.

ÜNİTE

11.

ÜNİTE

12.

ÜNİTE

1 Tekrar edelim

Aa Bb Cc Çç Dd Ee Ff
Gg Ğğ Hh ıı İi Jj Kk
Ll Mm Nn Oo Öö Pp Rr
Ss Şş Tt Uu Üü Vv Yy Zz

2 Harflerin okunuşu

a be ce çe de e fe
ge ^{yumuşak}ge he ı i je ke
le me ne o ö pe re
se şe te u ü ve ye ze

3 Sesleri yazalım

c					

Ünsüzler

B, C, Ç, D, F, G, Ğ,
H, J, K, L, M, N, P,
R, S, Ş, T, V, Y, Z

Ünlüler

A, E, İ, İ, O, Ö, U, Ü
kalın ünlüler:
a, ı, o, u
ince ünlüler:
e, i, ö, ü

4 Sözcükleri işaretleyelim

Örnek:

dün gün yön dön

1. un ün on ön

2. el al ol öl

3. son sön sun sün

4. as az aş aç

5. biz pis buz pus

5 Sıralayalım

çiçek

araba

çocuk

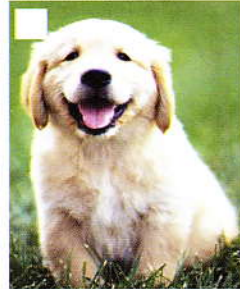
gözlük

üzüm

kedi

köpek

ev

kitap

6 Bu sözcükleri öğrenelim

Aylar

- ocak
- şubat
- mart
- nisan
- mayıs
- haziran
- temmuz
- ağustos
- eylül
- ekim
- kasım
- aralık

Günler

- pazartesi
- salı
- çarşamba
- perşembe
- cuma
- cumartesi
- pazar

Mevsimler

- ilkbahar
- yaz
- sonbahar
- kış

1 Rakamları öğrenelim

0 sıfır	11 on bir	100 yüz	1000 bin
1 bir	12 on iki	101 yüz bir	1010 bin on
2 iki	2000 iki bin
3 üç	20 yirmi	200 iki yüz	2003 iki bin üç
4 dört	30 otuz	300 üç yüz	10.000 on bin
5 beş	40 kırk	400 dört yüz	100.000 yüz bin
6 altı	50 elli	500 beş yüz	1.000.000 bir milyon
7 yedi	60 altmış	501 beş yüz bir	3.000.000 üç milyon
8 sekiz	70 yetmiş	...	10.000.000 on milyon
9 dokuz	80 seksen	600 altı yüz	100.000.000 yüz milyon
10 on	90 doksan	...	1.000.000.000 bir milyar

2 Eşlelim

• 7	iki bin beş
• 16	yüz yirmi
• 88	bin dokuz yüz doksan sekiz
• 120	üç yüz elli altı
• 356	iki bin iki
• 1598	bin beş yüz doksan sekiz
• 1998	beş bin beş yüz
• 2002	seksen sekiz
• 2005	on altı
• 5500	yedi

3 Okunuşlarını yazalım

9	17	42
368	555	710
1984		

4 Telefonları söyleyelim

• 468 70 63	• 0 532 725 45 89
• 435 97 81	• 0 212 645 74 13
• 444 0 532	• 00 90 312 496 02 47

5 Telefonları yazalım

Acil Telefonlar

Polis	_____
İtfaiye	_____
İlk Yardım/Ambulans	_____
Elektrik Arıza	_____
Su Arıza	_____
Doğalgaz Arıza	_____
Jandarma	_____

6 Tarihleri söyleyelim

- 20. 09. 2005
- 12. 11. 1973
- 29. 04. 1998
- 01. 01. 1980

7 Soralım, yazalım

Adı Soyadı	Telefonu
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

ÇOĞULLUK		-(ler)
Ad	Ek	Örnekler
araba	-lar	arabalar
ev	-ler	öğrenciler
öğrenci		doktorlar
kapı		okullar
doktor		kapılar
okul		gözlükler
gözlük		*evlar

8 Tamamlayalım

1. kitap <i>lar</i>	7. öğretmen _____
2. kalem _____	8. bilgisayar _____
3. defter _____	9. televizyon _____
4. sınıf _____	10. masa _____
5. kuş _____	11. saat _____
6. pencere _____	12. harf _____

1

Merhaba

1. Tanışma

1 Dinleyelim, tekrar edelim

Tanışma

- Olga : Merhaba.
Maria : Merhaba.
Olga : Benim adım Olga. Sizin adınız ne?
Maria : Benim adım Maria.
Olga : Memnun oldum.
Maria : Ben de memnun oldum. Nasılsınız?
Olga : Teşekkür ederim, iyiyim. Siz nasılsınız?
Maria : Ben de iyiyim. Teşekkür ederim.
Olga : Nerelisiniz?
Maria : Ben Bulgaristanlıyım. Siz nerelisiniz?
Olga : Ben Rusum.

2 Yerleştirelim, konuşalım

Polonyalıyım • ben de • benim adım
nerelisin • senin adın

- Nicole : Merhaba.
Tamer : Merhaba.
Nicole : _____ Nicole.
_____ ne?
Tamer : Tamer. Bu da arkadaşım Sibel.
Nicole : Memnun oldum.
Sibel : _____ memnun oldum.
Nicole : Tamer sen _____ ?
Tamer : Türküm. Sen nerelisin?
Nicole : _____ .

3 Fotoğraflarla eşleyelim

- öpüşmek 6
- tokalaşmak
- kucaklaşmak
- selamlaşmak

4 Yerleştirelim, konuşalım

Selamlaşma ve Ayrılma

merhaba • günaydın • iyi günler • iyi akşamlar
iyi geceler • görüşürüz • güle güle • hoşçakal
hoş geldiniz • hoş bulduk • selam

- 1 A: Merhaba . Ne haber?
B: İyiyim. Sen nasılsın?

- 2 A: Nasılsın Olga?
B: Teşekkürler, iyiyim. Sen nasılsın?
A: Ben de iyiyim. _____ .
B: _____ .

- 3 A: Buyurun Pınar Hanım. _____ .
B: _____ .

- 4 A: Hoşçakal Murat, sonra _____ .
B: _____ .

- 5 A: Günaydın arkadaşlar!
B: _____ .

- 6 A: Size _____ . Yarın
görüşürüz.
B: Sana da iyi akşamlar.

5 Sıralayalım

- Lena : Ben de iyiyim, sağolun. Siz nerelisiniz?
- Lena : Size de iyi günler.
- İza : Memnun oldum.
- Lena : Ben Romanyalıyım.
- Lena : Merhaba, benim adım da Lena.
- İza : Belçikalıyım. Ya siz?
- İza : İyi günler. Hoşçakalın.
- Lena : Ben de memnun oldum. Nasılsınız?
- İza : Teşekkür ederim. İyiyim. Siz nasılsınız?
- İza : Merhaba, benim adım İza. 1

6 Bir diyalog yazalım

- A: Merhaba! _____ .
- B: _____ .
- A: _____ .
- B: _____ .
- A: _____ .
- B: _____ .
- A: _____ .
- B: _____ .
- A: _____ .
- B: Görüşürüz. _____ .

7 Ülkesini ve milliyetini söyleyelim, yazalım

Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet	Ülke	Milliyet
• Afganistan	Afganistanlı (Afgan)	• Irak	İraklı	• Macaristan	Macaristanlı (Macar)
• Almanya	Almanyalı (Alman)	• İngiltere	İngiltereli (İngiliz)	• Moğolistan	Moğolistanlı (Moğol)
• ABD	Amerikalı (Amerikan)	• İran	İranlı	• Pakistan	Pakistanlı
• Arjantin	Arjantinli	• İspanya	İspanyalı (İspanyol)	• Peru	Perulu
• Belçika	Belçikalı	• İtalya	İtalyalı (İtalyan)	• Polonya	Polonyalı (Leh)
• Bulgaristan	Bulgaristanlı (Bulgar)	• Japonya	Japonyalı (Japon)	• Portekiz	Portekizli
• Filistin	Filistinli	• Kanada	Kanadalı	• Rusya	Rusyalı (Rus)
• Fransa	Fransalı (Fransız)	• Kazakistan	Kazakistanlı (Kazak)	• Sırbistan	Sırbistanlı (Sırp)
• Hindistan	Hindistanlı (Hintli)	• Kırgızistan	Kırgızistanlı (Kırgız)	• Yunanistan	Yunanistanlı (Yunanlı, Yunan)

- *Maradona* nereli? *Arjantinli*
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____

- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____

- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____
- _____ nereli? _____

8 Dinleyelim, dolduralım

Kim, Nereli?

Adı	Ülkesi
Ahmed	<i>Afganistanlı</i>
Maria	
Toru	
Claudia	
İmelda	
Roberto	
Virginia	

9 Yazalım, konuşalım

1

Ahmed

2

Maria

3

Toru

4

Claudia

1. A: *Ahmed nereli* ?B: *Afgan* .

2. A: _____ ?

B: _____ .

3. A: _____ ?

B: _____ .

4. A: _____ ?

B: _____ .

5

İmelda

6

Roberto

7

Virginia

5. A: _____ ?

B: _____ .

6. A: _____ ?

B: _____ .

7. A: _____ ?

B: _____ .

1.2 Ne? Kim? Neresi?

10 Yerleştirelim, dinleyelim

Fotoğraflar

bu • o • orası • şurası • şu • burası

Aylin : *Bu* çok güzel bir fotoğraf. _____ neresi?

Ayşen : Antalya.

Aylin : Peki _____ kim?

Ayşen : _____ İrlandalı bir turist.

Aylin : _____ da Antalya mı?

Ayşen : _____ Antalya değil, İzmir.

Aylin : İzmir güzel bir şehir mi?

Ayşen : Evet, çok güzel bir şehir.

11 Dinleyelim, tamamlayalım

Yeni Ev

A: İşte ev burası.

B: Evet, bence burası büyük, güzel bir ev.

A: Burası mutfak, şurası da banyo.

B: Burası *neresi* ? _____ ?

A: Hayır, orası yatak odası.

B: Salon biraz küçük _____ mi?

A: Hayır, bu salon _____ metrekaare. Bence _____ değil.

B: Teşekkür ederim. İyi günler.

12 Tamamlayalım, konuşalım

1. Sizin adınız ne? _____
2. Nerelisiniz? _____
3. Bugün nasılsınız? _____
4. Burası neresi? _____
5. Bugün hava nasıl? _____
6. Öğrenciler nerede? _____
7. Okul nerede? _____
8. Bugün ne? _____
9. Öğretmen kim? _____
10. Kim bekar? _____

13 Tamamlayalım

1. Sınıf temiz *mi* ? Evet, *sınıf temiz* _____.
2. O doktor _____ ? Hayır, _____.
3. Şurası banka _____ ? Evet, _____.
4. O gözlük _____ ? Hayır, _____.
5. Bugün hava sıcak _____ ? Hayır, _____.
6. İstanbul büyük _____ ? Evet, _____.
7. Deniz soğuk _____ ? Evet, _____.
8. Yemek lezzetli _____ ? Evet, _____.
9. Parti eğlenceli _____ ? Evet, _____.
10. Konser kalabalık _____ ? Hayır, _____.
11. Bugün pazar _____ ? Hayır, _____.
12. Burası ev _____ ? Hayır, _____.
13. Paris bir şehir _____ ? Evet, _____.
14. Murat doktor _____ ? Evet, _____.
15. Erol öğretmen _____, doktor _____ ?
Erol, _____.
16. Kütüphane burası _____ ? Evet, _____.
17. O bir sözlük _____ ? Evet, _____.
18. Öğretmen o _____ ? Hayır, _____.
19. Çocuk hasta _____ ? Evet, _____.
20. Müdür Mine Hanım _____ ? Hayır, _____.

14 Eşleyelim

1. Burası Esen Sokak Evet, orası müze.
mi? Burası Funda Sokak.
2. O Filiz Hanım mı? Hayır, o Filiz Hanım değil.
3. Müze nerede? 1 Hayır, burası Funda Sokak.
4. Burası neresi? Müze Ulus'ta.
5. Bu kim? O Özlem.
6. Şurası müze mi? Hayır, postane değil.
7. Burası mutfak mı? Hayır, burası mutfak değil.
8. Filiz Hanım o mu? Evet, bu sokakta.
9. Postane bu sokakta mı? Evet, Filiz Hanım o.
10. Burası postane mi?

15 Eşlelim

Nerede?

1

- A: Merhaba.
 B: Merhaba.
 A: Kafeterya **nerede** acaba?
 B: Altıncı **katta**.
 A: Öğrenci işleri **nerede**?
 B: Birinci **katta**.
 A: Kütüphane de birinci **katta** mı?
 B: Hayır, kütüphane bu **katta**.
ileride, solda.
 A: Teşekkürler.

2

- A: Çocuklar **nerede**?
Odada değil.
 B: **Bahçedeler**.
 A: Ön **bahçede** mi,
 arka **bahçede** mi?
 B: Arka **bahçedeler**.

3

- A: Pardon, burası neresi?
 B: Burası Kızılay.
 A: Bu **haritada**, Kızılay'da bir park var.
 Güvenpark. **Nerede** acaba?
 B: İşte **şurada**. İki yüz metre **ileride**.

4

- A: Alo! İyi günler, orası neresi?
 B: Burası Park Eczanesi.
 A: Mehmet Bey **orada** mı?
 B: Hayır, şu anda **burada** değil.
 A: Peki. Teşekkür ederim. İyi günler.

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)

Ad/Adıl	Ad/Adıl	—	?	Örnekler
bu(nlar)	ne	değil	—	Bu ne?
şurası	kim neresi			Şurası neresi? Onlar kim?
.....	Burası kim?
Murat	öğretmen		mi	Bu sözlük değil mi?
müdür	o		mi	Murat öğretmen mi?
kitap	sözlük		mu	Müdür o mu?
Elif Hanım	yaşlı		mü	Kütüphane bu katta mı?
kuş	burada			Kuş kafeste değil.
kütüphane	kafeste			Elif Hanım yaşlı değil mi?
	bu katta			Onlar burada.
	Burada kalabalık?
	nerede		—	Kitap nerede?
	kimde			Kitap nerede mi?

16 Tamamlayalım

- Özgür öğretmen **mi** ?
- _____ bir sınıf.
- Orası TÖMER _____?
- Hakan hasta _____?
- Kitaplar masa _____?
- Öğrenciler sınıf _____.
- Bu elbise pahalı _____?
- Can Bey oda _____?
- Ali sınıfta _____, kafeterya _____.
- Bugün cuma _____?
- Kütüphane 1. kat _____?
- Sevgi bekar _____?

17 Tabela bakalım, yanıtlayalım

6. KAT	Sınıflar 18, 19, 20, 21, 22, 23
5. KAT	Öğretim Elemanları Sınıflar 13, 14, 15, 16, 17
4. KAT	Öğretim Elemanları Kantin Sınıflar 9, 10, 11, 12
3. KAT	Öğretim Elemanları Fotokopi Sınıflar 5, 6, 7, 8
2. KAT	İdare Amirliği Öğretim Elemanları Sınıflar 1, 2, 3, 4
1. KAT	Öğrenci İşleri - Halkla İlişkiler, - DVD Kulüp Dil Kütüphanesi - Okuma Salonu

SIRALAMA		-(il)nci
Sayı	Ek	Örnekler
bir	(i)nci	dokuzuncu (ev)
yedi	(i)nci	yedinci (kat)
dokuz	uncu	birinci (sokak)
dört	üncü	altıncı (blok)
altı		kaçıncı (kat)
kaç		sonuncu (durak)
son		dörtüncü (bölüm)

- Kütüphane kaçınca katta?
Birinci katta
- Öğrenci işleri kaçınca katta?
- 4 numaralı sınıf kaçınca katta?
- Fotokopi odası nerede?
- Kantin nerede?
- 19 numaralı sınıf nerede?

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi, devam)

-(y)lím, -sín, -, -(y)líz, -síníz, -(l)Er

Kişi Adılı	Ad/Sıfat	—	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	öğretmen	değil	mi	-im/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	Ben hastayım.
sen	çalışkan		mi	-sın/-sın/-sun/-sün	Sen öğrenci değilsin.
o	okulda		mu	—	O Ali mi?
biz	öğrenci		mü	-iz/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	Biz öğretmeniz.
siz	Ali			-sınız/-sınız/-sunuz/-sünüz	Siz okulda mısınız?
onlar	hasta			(-lar/-ler)	Onlar çalışkanlar.

18 Tamamlayalım

- Ben TÖMER'de öğrenci *yim*.
- Siz Alman _____?
- Siz öğretmen _____?
- Kitaplar sen _____?
- Ali İrlandalı _____, Suriyeli.
- Onlar doktor _____?
- Aysun Hanım bu şirkette müdür _____?
- Kafeterya altıncı kat _____?
- Siz evli _____?
- Hayır, ben evli _____, bekar _____.
- Yemekte ne var? Biz çok aç _____.
- Siz nereli _____?
- Biz şimdi okul _____.
- Ahmet Bey siz _____?
- Siz görevli _____?
- Öğretmen siz _____?
- Burası sınıf _____?
- Biz öğrenci değil _____.
- Murat İsviçre' _____.
- Biz şimdi sınıfta _____.
- Bilgisayar açık _____?
- Ben bugün çok üzgünüm _____.
- Sen şimdi otobüste _____?
- Biz Çinli _____.
- Murat İranlı _____, Türk.

19 Dinleyelim, işaretleyelim

Kimler Sınıfta?

	Lisa	Vladimir	Umiko	John	Ali
Öğretmen			✓		
Fransız					
Suriyeli					
Diplomat					
Öğrenci					
Japon					
Hemşire					

20 Tamamlayalım

Haydi Tanışalım

Selam, benim adım Burak. 26 (yirmi altı) yaşında____. Avukat____. Yakışıklı bir genç____.

e-posta:

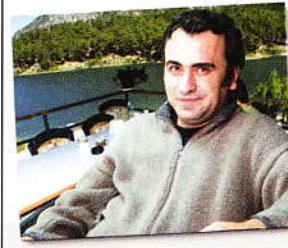
Burak_2000@yahoo.com

Merhaba. Ben Nilgün. 20 (yirmil) yaşında____ ve İstanbullu____. Zayıf____ ve uzun boylu____.

e-posta adresim:

Nil_gun@hotmail.com

Adım Tolga. 30 (otuz) yaşında____. Ankara'da bir restoranda garson____. Pek yakışıklı değil____ ama çok sempatik bir genç____.

e-postam:

tolga79@yahoo.com

Merhaba! Ben Ezgi, bu da kardeşim Övgü. Ben ve Övgü ikiz____. Ben çok hareketli____. Övgü daha sakin.

e-posta adresimiz:

ezgi06@yahoo.com,
ovgu@hotmail.com

21 Kendimizi tanıtalım

23 Yerleştirelim

buyurun • geçmiş olsun • affedersiniz • rica ederim
teşekkürler • lütfen • afiyet olsun • sağol • bir şey değil

1 A: Neyin var? Hasta mısın?

B: Evet, biraz ateşim var.

A: _____.

2 A: _____, bu koltuk boş mu?

B: Evet, boş.

3

A: Bir kola _____.

B: Tabii, _____.

A: _____.

B: _____.

22 Yerleştirelim

zayıfsın • lezzetli • İngiliz • تنها
pahalı • çalışkanız • kolay • güzelsiniz
ılık • sakinim • öğretmen

1. Bence sen şişman değilsin, zayıfsın.
2. Biz tembel değiliz, _____.
3. Bugün hava sıcak değil, _____.
4. Linda İtalyan değil, _____.
5. Bugün sokaklar kalabalık değil, _____.
6. Sınav soruları zor mu, _____ mi?
7. Ben sinirli değilim, her zaman çok _____.
8. Fatih öğrenci değil, _____.
9. Bugün çok _____.
10. Yemek çok _____.
11. Bu araba çok ucuz değil, _____.

24 Tamamlayalım, konuşalım

A: Merhaba. Adınız, soyadınız lütfen.

B: Yüksel Kibar.

A: Öğrenci misiniz ?

B: Hayır, _____.

A: _____ ?

B: Türküm.

A: Evli misiniz?

B: Evet, _____.

A: Burası neresi acaba?

B: Burası Güneş Sokak.

A: Yeşil Sineması bu sokak _____
_____?

B: Hayır, bu sokakta _____.

A: Peki nerede?

B: İkinci Caddede.

A: Teşekkürler.

B: Rica ederim.

A: Alo! Merhaba Can. Nasılsın ?

B: Merhaba Burak. İyiyim, sağol.

A: Şu anda _____ ?

B: İstanbul'dayım.

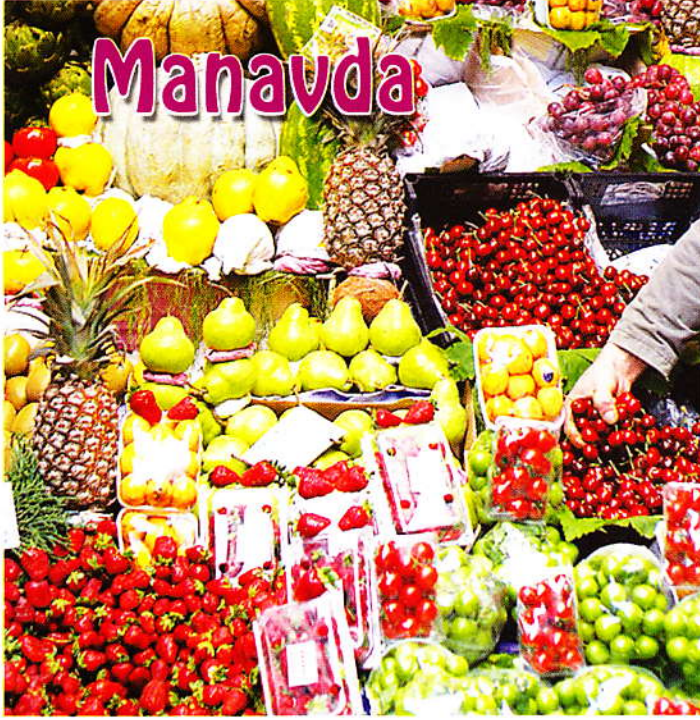
A: Öyle mi? İstanbul nasıl?

B: Çok güzel. Orada hava
_____?

A: Burası bugün biraz soğuk.

1.3 Ne Var? Ne Yok?

25 Okuyalım, yanıtlayalım

Manav : Hoş geldiniz.

Müşteri : Hoş bulduk. Kiraz var mı?

Manav : Evet, var. Kaç kilo?

Müşteri : 1 kilo lütfen.

Manav : Tabii.

Müşteri : Muz var mı?

Manav : Hayır.

Müşteri : Peki, üzüm var mı?

Manav : Maalesef, bugün üzüm de yok.

Müşteri : Tamam, 1 kilo kiraz kaç lira?

Manav : 2 YTL.

Müşteri : Buyurun. İyi günler.

Manav : Teşekkürler. Güle güle.

Doğru

Yanlış

1. Manavda muz ve üzüm yok. Doğru Yanlış

2. Bir kilo kiraz üç YTL. Doğru Yanlış

1. Fotoğrafta elma var mı?

2. Fotoğrafta domates var mı?

3. Fotoğrafta hangi meyveler var?

4. Fotoğrafta sebze var mı?

26 Tamamlayalım, dinleyelim

Var mı? Yok mu?

1

A: Hoş geldiniz.

B: Hoş bulduk. Çorba _____ ?

A: Evet, domates çorbası _____.

B: Hmm... Tamam, iki çorba lütfen.

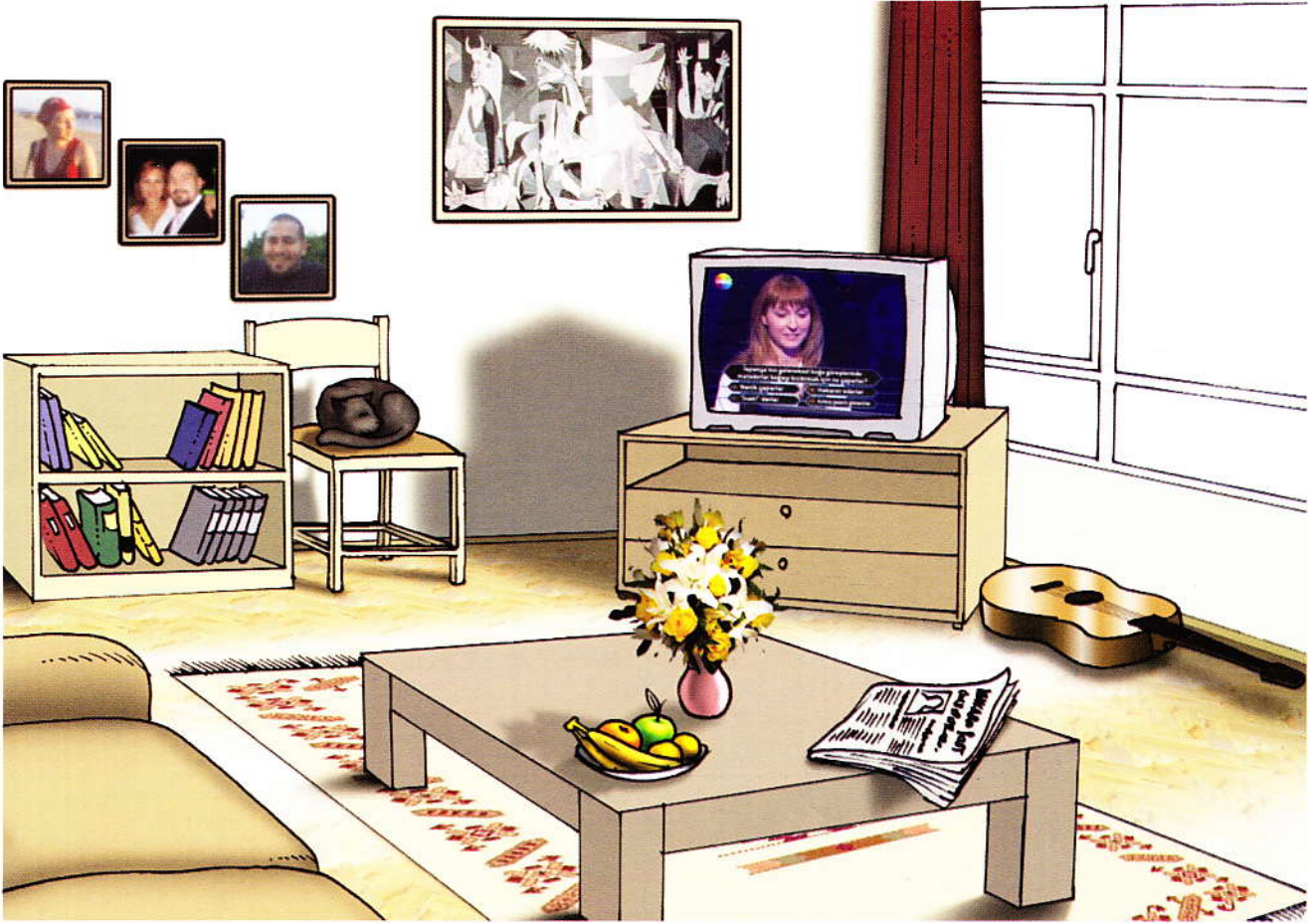
2

A: Bu ayakkabı nasıl?

B: Fena değil ama 36 numara biraz küçük. 37 numara _____ ?

A: Hayır, _____ . Yalnızca bu _____ var.

B: Hmm... Peki. İyi günler.

27 Resme bakalım, tamamlayalım

1. Yerde *balı ve gitar* _____ var. 4. Sehpada bardak _____.
2. Koltukta kitap _____.
3. Sehpada _____ yok.
5. Pencerede _____ var.
6. Televizyonda _____ var.
7. Kitaplıkta _____ var.
8. Vazoda _____ var.
9. Sehpada _____ var.

VAROLUŞ TÖMÇESİ (haber kipi)						var, yok
Ad	Ek	Ad	+	-	?	Örnekler
masa	-da	ne	var	yok	mı	<i>Dolapta yemek var mı?</i>
oda	-de	kim			mu	<i>Masada ne var?</i>
market	-ta	yemek				<i>Odada kim yok?</i>
dolap	-te	süt				<i>Markette süt değil.</i>

10. Tabakta _____ var.
11. Yerde _____ yok.
12. Sandalyede _____ var.
13. Sandalyede gazete _____.
14. Odada _____ yok.

28 Dinleyelim, işaretleyelim

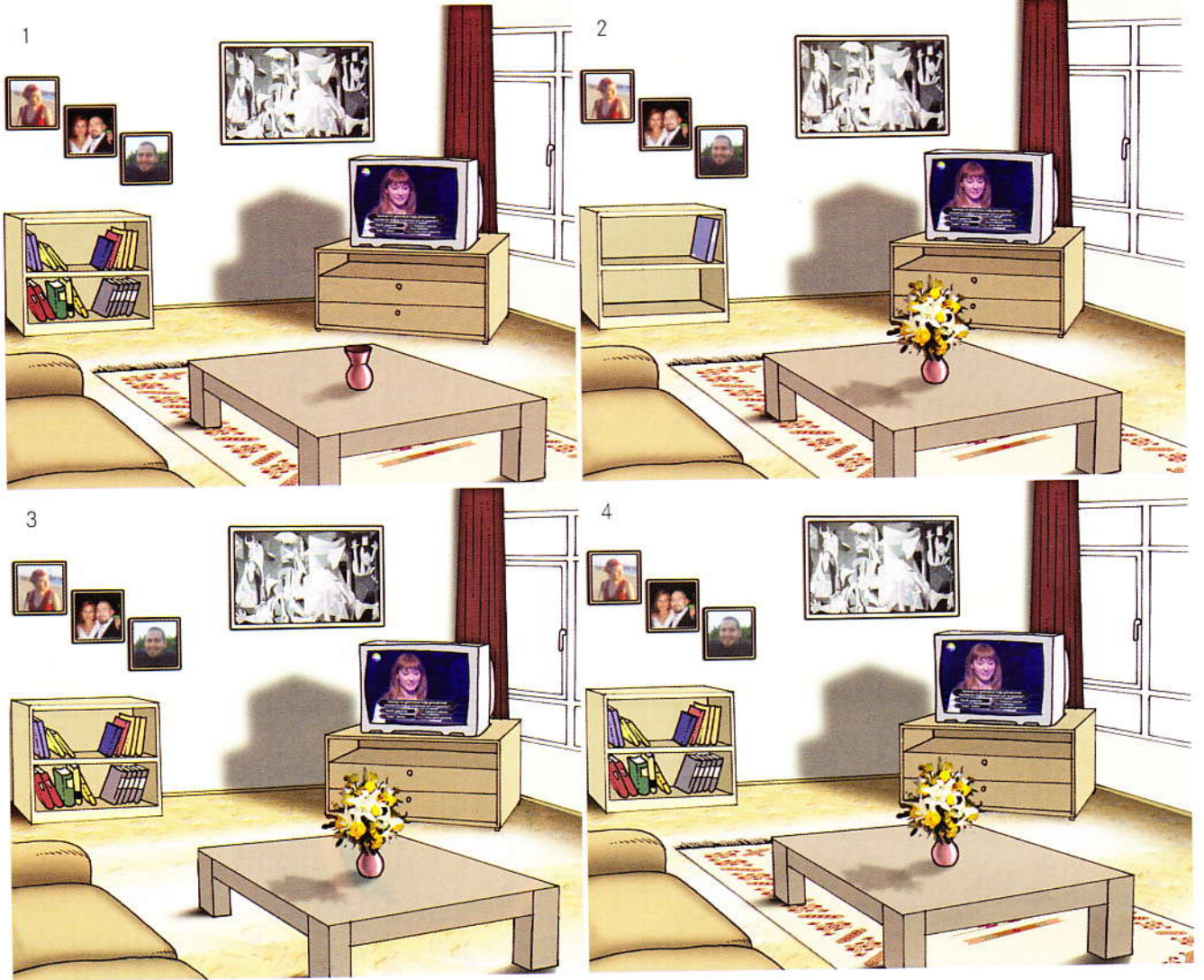

Diyaloglar

	1. Diyalog	2. Diyalog	3. Diyalog
1. Şu anda yemekte.		✓	
2. Burası And Sokağı mı?			
3. İş Bankası bu sokakta mı?			
4. İyi günler. Öğrenci işleri nerede?			
5. Alp Bey orada mı?			
6. Bu binada kafeterya var mı?			

29 Dinleyelim, bulalım

Hangi Oda?

30 Dinleyelim, yazalım

1. _____ ?

- Evet, odada televizyon var.
 Hayır, odada televizyon var.
 Hayır, odada televizyon değil.
 Evet, odada televizyon yok.

2. _____ ?

- Evet, burası bir oda.
 Evet, burası bir oda değil.
 Hayır, burası bir oda.
 Hayır, burada oda yok.

3. _____ ?

- Hayır, televizyon kapalı.
 Hayır, televizyon kapalı değil.
 Evet, televizyon açık.
 Evet, televizyon değil.

4. _____ ?

- Kitaplıkta kitaplar var.
 Kitaplık var.
 Kitaplıkta kitap yok.
 Kitaplıkta kitap değil.

31 Resme bakalım, yanıtlayalım

1. Burası ne?

2. Burada yatak var mı?

3. Masada bardak var mı?

4. Duvarda tablo var mı?

5. Odada kaç sandalye var?

6. Masada neler var?

7. Havlu nerede?

8. Duvarlarda neler var?

32 Dinleyelim, işaretleyelim

Çantada Ne Var?

☐ Makyaj çantası	☐ Kaset
☐ İlaç	☐ Defter
☐ Yüzük	☐ Cep telefonu
☐ Cüzdan	☐ Sözlük
☐ Ayna	☐ Kitap
☐ Parfüm	☐ Mendil
☐ Anahtar	☐ Tarak

33 Soralım, anlatalım

Sınıfta

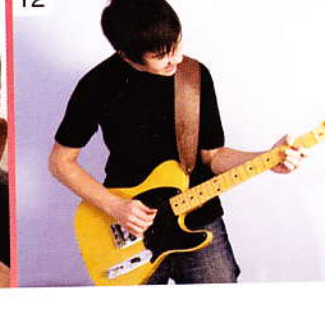
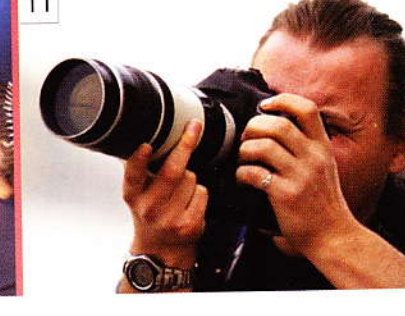
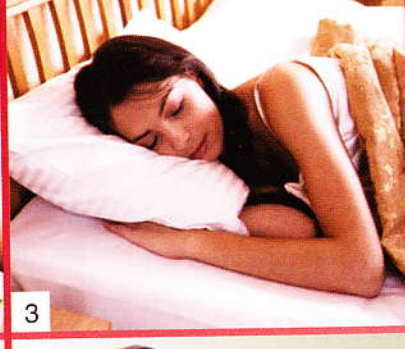
- Sınıfta neler var?
Sınıfta kaç masa / sandalye / ... var?
Eşyalar nerede?
Sınıfta kimler var?
Sınıfta kaç öğrenci var?

2

Günlük Hayat

1. Ne Yapıyorsunuz?

1 Fotoğraflarla eşleyelim

- Gazete okuyor.
- Resim yapıyor.
- Cam siliyor.
- Meyve suyu içiyor.
- Gitar çalıyor.
- Gülümsüyor.
- Top oynuyor.
- Fotoğraf çekiyor.
- Ders çalışıyor.
- Uyuyor.
- Satranç oynuyor.
- Bilgisayar kullanıyor.

2 Tamamlayalım, söyleyelim

- Aşçı yemek pişir_____.
- Çocuk yüz_____.
- O kahvaltı yap_____.
- Öğrenci ders çalış_____.
- O mektup yaz_____.
- Şoför araba kullan_____.
- Turistler müzede gez_____.
- Yağmur yağ_____.
- Öğretmen konuş_____.
- Öğrenciler sınıfta otur_____.
- Bebek uyu_____.
- Uçak kalk_____.
- Murat parkta koş_____.
- Ali piyano çal_____.
- Öğrenci soru sor_____.
- O gül_____.

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)

-liyor

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	yürü	-mi	-yor	mu	-yum	Ben geliyorum.
sen	uyu	-mi	-iyor		-sun	Sen yürümüyorsun.
o	al	-mu	-iyor		—	Biz gülüyor muyuz?
biz	gel	-mü	-uyor		-uz/-yuz	Biz almıyor muyuz?
siz	gül		-üyor		-sunuz	Siz uyuyorsunuz.
onlar	git				(-lar)	Onlar gitiyorlar.

3 Tamamlayalım, söyleyelim

- O, et (ye-) *yemiyor*, çünkü vejetaryen.
- İlkbaharda sık sık pikniğe (git-) _____.
- Gençler klasik müzik (dinle-) _____, pop müzik (dinle-) _____.
- Ali ve Lale yarın (evlen-) _____?
- Bebek hiç (uyu-) _____, sanırım hasta.
- Güzin çok güzel yemekler (pişir-) _____.
- Siz spor (yap-) _____?
- Film saat kaçta (başla-) _____?
- Ben her gün meyve (ye-) _____.

4 Yerleştirelim, söyleyelim

kışın • yazın • ilkbaharda • sabah • akşam
öğle • cumartesi • pazar • şubat • ocakta

- İnsanlar *kışın* genellikle kayak yapıyor.
- Antalya _____ çok sıcak oluyor.
- Her _____ kahvaltı yapıyorum.
- _____ ve _____ çalışmıyorum.
- Bugün 14 _____ Sevgililer Günü.
- Ankara'da _____ çok kar yağıyor.
- Bu _____ televizyonda güzel bir film var.
- _____ yemeği saat 12.30'da.
- Çiçekler _____ açıyor.

5 Soralım, anlatalım

Neler Yapıyorsun?

Bir günün nasıl geçiyor?

Sabahları ne yapıyorsun?

Öğlenleri ne yapıyorsun?

Hafta sonları ne yapıyorsun?

6 Bir meslek seçelim

Ben pilotum. Bu iş çok zevkli. Hiç sıkılmıyorum. Her hafta farklı ülkelere gidiyorum. Yeni insanlarla tanışıyorum. Farklı diller öğreniyorum.

Ben postacıyım. Ankara'da oturuyorum. Sabahları çok erken kalkıyorum. Mektup dağıtıyorum. Bu zor bir iş. Çok yoruluyorum ama işimi çok seviyorum.

Ben bir restoranda garsonum. Her gün müşterilere servis yapıyorum. Bazı günler çok bahşiş alıyorum. Hafta sonu çalışmıyorum.

Ben

7 Dinleyelim, tamamlayalım

Farklı Ülkelerde

Ahmet Moskova Üniversitesi'nde öğrenci. Rus Dili ve Edebiyatı bölümünde okuyor.

Rusya, benim ülkemden çok farklı. Örneğin, hava burada genellikle soğuk _____, çünkü kış çok uzun sürüyor. Rus arkadaşlarım kışın gölde _____ ama ben yüzmüyorum, sadece buz pateni _____ Moskova soğuk ama güzel bir şehir.

Christoph Rio'da yaşıyor. Evli. Orada bir bankada çalışıyor.

Bence Brezilya harika bir ülke. Burada mevsim her zaman yaz. Brezilya'da farklı kültürlerden insanlar birlikte _____ Burada insanlar eğlenenden, spordan ve danstan _____ Ben de her akşam işten sonra dans kursuna _____

Sarah Japonya'da bir okulda İngilizce öğretiyor.

Japonya çok büyük ve modern bir ülke. Ben, başkent Tokyo'da yaşıyorum. Tokyo çok kalabalık bir şehir. Burada hayat çok hızlı ve insanlar çok _____ Tokyo'da çok güzel eğlence yerleri var. Ben genellikle arkadaşlarımla _____ Biz sık sık karaoke barlarına gidiyoruz, orada çok _____

8 Düzeltelim

Ahmet Moskova'da oturuyor. Kışın arkadaşlarıyla gölde yüzüyor ve buz pateni yapıyor.

Christoph bekar bir bankacı. Rio'da yaşıyor. Rio'da herkes dansı çok seviyor. Christoph da hafta sonları dans kursuna gidiyor.

Sarah öğretmen. O Tokyo'da çalışıyor. Ama orada hiç arkadaşı yok. Bazen tek başına karaoke barlarına gidiyor ve eğleniyor.

9 Soralım, yanıtlayalım

Kim, Neler Yapıyor?

1. Ayda kaç kez sinemaya gidiyorsunuz?
 2. Türk yemekleri yiyor musunuz?
 3. Spor yapıyor musunuz?
 4. Alışverişte Türkçe konuşuyor musunuz?
 5. Sabahları saat kaçta kalkıyorsunuz?
 6. Boş zamanlarınızda neler yapıyorsunuz?
 7. Ayda kaç kitap okuyorsun?
 8. Türkçe müzik dinliyor musun?
 9. Günde kaç saat ders çalışıyorsun?
 10. Günde kaç saat uyuyorsun?
1. Sınıfta en çok kim sinemaya gidiyor?
_____.
 2. Sınıfta kim(ler) hiç Türk yemeği yemiyor?
_____.
 3. Sınıfta kim(ler) spor yapıyor?
_____.
 4. Sınıfta kim(ler) alışverişte Türkçe konuşmuyor?
_____.
 5. En geç kim kalkıyor?
_____.
 6. Sınıfta kim(ler) boş zamanlarında kitap okuyor?
_____.
 7. Sınıfta en çok kim mikap okuyor?
_____.
 8. Kim(ler) Türkçe müzik dinliyor?
_____.
 9. Sınıfta en çok kim ders çalışıyor?
_____.
 10. En çok kim uyuyor?
_____.

10 Yerleştirilim

ne • nasıl • niçin • neden • hangi • kim
ne zaman • nerede

1. A: Ne içiyorsun?
B: Çay içiyorum.
2. A: Murat _____ konuşuyor?
B: Murat çok hızlı konuşuyor.
3. A: Ankara'ya _____ geliyorsunuz?
B: Hafta sonu geliyoruz.
4. A: O _____ konuşmuyor?
B: Çünkü Türkçe bilmiyor.
5. A: _____ yemiyorsun?
B: Çünkü aç değilim.
6. A: _____ mevsimde tatil yapıyorsunuz?
B: Yazın tatil yapıyoruz.
7. A: _____ kazak daha güzel?
B: Beyaz kazak.
8. A: Film _____ başlıyor?
B: Yarım saat sonra başlıyor.
9. A: Hoş geldiniz, _____ istiyorsunuz?
B: 1 paket makarna istiyorum.
10. A: Sen bugün _____ hiç gülmüyorsun?
B: Çünkü hastayım.
11. A: Sınıfta _____ var?
B: Sınıfta öğretmen ve öğrenciler var.
12. A: _____ sınıftasınız?
B: Biz bu sınıftayız.
13. A: _____ Türkçe öğreniyorsunuz?
B: Çünkü Türkiye'de yaşamak istiyorum.
14. A: _____ Türkçe öğreniyorsunuz?
B: TÖMER'de Türkçe öğreniyorum.
15. A: Yarın _____ yapıyorsunuz?
B: Yarın alışveriş yapıyorum.
16. A: Bugün _____ gün?
B: Bugün pazartesi.

2.2 Nereden Nereye?

11 Okuyalım, işaretleyelim

ŞEHİR UYANIYOR

Herkese günaydın! İyi sabahlar! Burası İstanbul'un Sesi Radyosu. İstanbul, büyük ve kalabalık bir şehir, bir metropol... Bu şehirde hayat erken başlıyor. Milyonlarca insan, sokaklarda... Otobüslere, dolmuşlara, vapurlara biniyorlar. Büfelerden simit, çiçekçilerden çiçek alıyorlar. Boğaz'da tura çıkıyorlar, sahillerde yürüyorlar. Sınıflarda ders veriyorlar, telefonlarda konuşuyorlar. Acaba siz şimdi neredesiniz? Nereden nereye gidiyorsunuz? Ne yapıyorsunuz?

DURUM (yönelme, kalma, çıkma)		-(y)E, -DE, -DEN
Ad	Ek	Örnekler
sınıf	-a/-e/-ya/-ye	Öğrenciler sınıfa giriyor.
öğrenci	-da/-de/-ta/-te	Öğretmen öğrenciye soru soruyor.
park	-dan/-den/-tan/-ten	Öğretmen okuldan eve yürüyor.
market		Oya marketten geliyor.
okul		Ayşe Bebek'te oturuyor.
Bebek'		Kadın parkta gidiyor.

Dersten

hoşlanmak
nefret etmek
çıkma
sıkılmak
korkmak

12 Yerleştirilim

korkmak • oturmak • çıkmak • gitmek • koşmak • hoşlanmak • dinlenmek • girmek • binmek
ders çalışmak • TV seyretmek • ayrılmak • nefret etmek • top oynamak • yürümek • sıkılmak

Evede

Okuldan

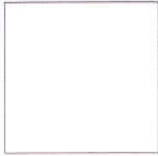
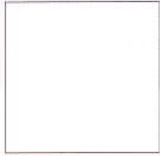
Kütüphaneye

Köpektan

Parkta

Otobüse

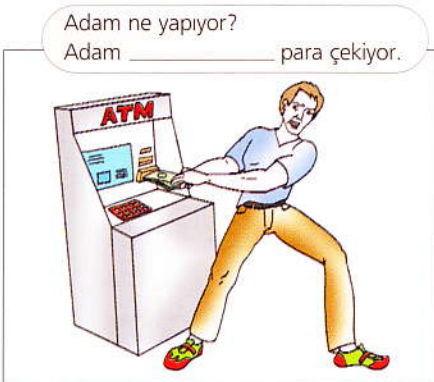
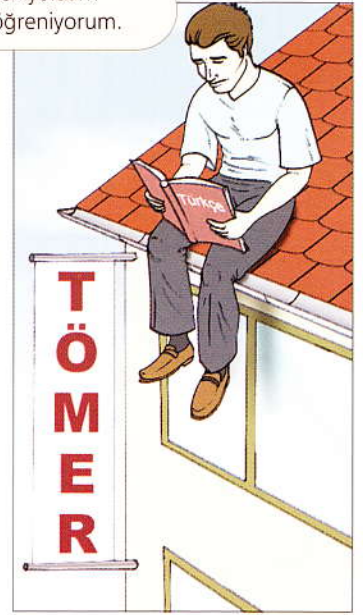
Sınıfa

13 Tamamlayalım

Türkçeyi nerede öğreniyorsun?
_____ öğreniyorum.

14 İşaretleyelim, eşleyelim

Hobiler!

Günümüzde hayat zor. Evde, işte, pek çok sorun var. Herkes trafikten, kalabalıktan, gürültüden ve daha pek çok şeyden şikayet ediyor. Günler monoton geçiyor. Evden işe, işten eve gidiyoruz. Ama daha eğlenceli yaşamak mümkün!

Ben bir doktorem. Her sabah hastaneye gidiyorum. Hastalar, raporlar, ameliyatlar... Bütün gün çalışıyorum ama sinirli, mutsuz bir insan değilim. Çünkü bir hobim var: Fotoğrafçılık! Her gün, her yerde fotoğraflar çekiyorum. Bence hobiler insana pozitif enerji veriyor, hayat daha renkli geçiyor.

Bir hobi bulmak hiç zor değil, birçok alternatif var: resim, müzik, seramik, koleksiyonlar, antikalar, el işleri...

Daha aktif bir hobi mi istiyorsunuz? Dans, spor, paraşüt, sörf, motosiklet... Mesela bir doktor arkadaşım amatör bir dağcı. Hafta sonları dağa tırmanıyor ve dağda kamp yapıyor. Bir başka arkadaşım ise evde bulmacalar hazırlıyor. Sizin de böyle bir hobiniz var mı?

1. Doktor mutlu bir insan.

Doğru Yanlış

2. Hobiler hayata renk veriyor.

3. Doktor dağcılık da yapıyor.

alternatif dolaşmak
gezmek hareketli
aktif problem
sorun yaşam
hayat seçenek

15 İşaretleyelim, anlatalım

• Dağcılık	☐	• Maket	☐
• Fotoğrafçılık	☐	• Koleksiyon	☐
• Müzik	☐	• El sanatları	☐
• Dans	☐	• Bilgisayar	☐
• Resim	☐	• Yemek yapmak	☐

Diğer:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

16 Tamamlayalım, dinleyelim

Nurten Hanım'ın Hobisi

Benim adım Nurten. Ev hanımıyım. Zamanım genellikle ev _____ geçiyor. Hergün temizlik yapıyorum, yemek pişiriyorum. Ama boş zamanlarımda bir kurs _____ gidiyorum. Kurs _____ boncuk _____ kolyeler, bilezikler, küpeler yapıyorum. Yeni modeller öğrenmek için dergiler _____ de bakıyorum. Bazen ipek kumaşlar _____ küçük yastıklar yapıyorum ve arkadaşlarım _____ hediye ediyorum. Onlar bu yastık, kolye ve küpeler _____ çok hoşlanıyorlar.

17 Eşleyelim

Yoğurt	Kumdan yapıyoruz.
Cam	Üzümden yapıyoruz.
Şarap	Toprakdan yapıyoruz.
Seramik	Ağaçtan yapıyoruz.
Kağıt	Sütten yapıyoruz.

18 Öğrenelim, anlatalım

Sınıf Arkadaşım

1. Kaç yaşındasın?
2. Çalışıyor musun, okuyor musun?
3. Nerede çalışıyorsun / okuyorsun?
4. Ne gibi hobilerin var?
5. Ne tür müzikten hoşlanıyorsun?
6. Hangi yemekleri seviyorsun?
7. Spor yapıyor musun?
8. Hangi sporları yapıyorsun?

Adı: _____
Yaşı: _____
İşi: _____
Mesleği: _____
İş Yeri: _____
Okulu: _____
Hobileri: _____

19 Yerleştirelim

boncuktan • bitkilerden • gürültüden • ışıktan
buzdan • altından • buğdaydan • kağıttan
ağaçtan • soğuktan • çiçeklerden
kumaşlardan • tahtadan • kumdan • aklıktan

1. Nurten Hanım boncuktan kolyeler yapıyor.
2. _____ uçak yapmak çok kolay.
3. _____ başım ağrıyor.
4. Eski _____ yeni elbiseler yapıyoruz.
5. Bilim adamları _____ ilaç yapıyor.
6. Eskimolar _____ evler yapıyorlar.
7. Anılar _____ bal yapıyorlar.
8. Sanatçılar her yaz bu sahilde _____ heykeller yapıyor.
9. Masallarda krallar _____ saraylarda yaşıyor.
10. Dedem _____ oyuncak araba yapıyor.
11. _____ midem bulanıyor.
12. _____ ellerim buz gibi oldu.
13. _____ gözlerim kamaştı.
14. Afrika'da bazı insanlar _____ evlerde yaşıyorlar.
15. Petrol şirketleri artık _____ benzin yapıyorlar.

2.3 Saatler

ANKARA	09.00
NEW YORK	02.00
MOSKOVA	10.00
Y. DELHI	12.30
TOKYO	16.00
PARİS	08.00
LONDRA	07.00
PEKİN	15.00
MEXİCO C.	01.00
B. AİRES	04.00

20 Dinleyelim, tamamlayalım

Takside

Yolcu : İyî günler. Havaalanına gitmek istiyorum.

Taksici : Tabii efendim, buyurun.

Yolcu : _____ acaba?

Taksici : Saat iki.

Yolcu : İki saat sonra uçak kalkıyor. Havaalanı uzak mı?

Taksici : _____ sonra oradayız. Affedersiniz, nereye gidiyorsunuz?

Yolcu : Dublin'e.

Taksici : Yolculuk kaç saat sürüyor?

Yolcu : _____ saat sürüyor. Saat _____ oradayım.

Taksici : O zaman burada saat kaç oluyor?

Yolcu : _____ saat fark var.

...

Taksici : İşte havaalanı burası. Size iyi yolculuklar.

Yolcu : Teşekkürler. İyî günler.

21 Tamamlayalım

Saat Kaçta Ne Yapıyorlar?

Ankara'da şimdi saat dokuz (09.00). Ankara'da saat dokuzda birçok insan çalışıyor

New York'ta şimdi saat _____ (02.00). _____

Moskova'da şimdi saat _____ (10.00). _____

Yeni Delhi'de şimdi saat _____ (12.30). _____

Tokyo'da şimdi saat _____ (16.00). _____

Paris'te şimdi saat _____ (08.00). _____

Londra'da şimdi saat _____ (07.00). _____

Pekin'de şimdi saat _____ (15.00). _____

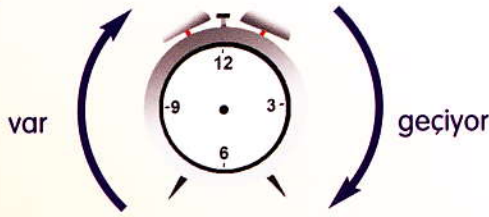
Mexico City'de şimdi saat _____ (01.00). _____

Boenos Aires'te şimdi saat _____ (04.00). _____

22 Yerleştirelim, söyleyelim

geçe • geçiyor • var • buçukta
kala • yarım

1. Saat sekizi çeyrek geçe evden çıkıyorum.
2. Film saat dokuz _____ başlıyor.
3. Saat _____.
4. Saat bire on _____.
5. Teneffüs ona çeyrek _____.
6. Saat dördü on _____.

13.50 İkiye on var.

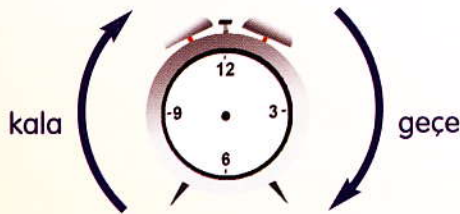
11.15 On biri çeyrek geçiyor.

09.40 Ona yirmi var.

07.25 Yediyi yirmi beş geçiyor.

15.45 Dörde çeyrek var.

09.05 Dokuzu beş geçiyor.

13.50 İkiye on kala dersten çıkıyorum.

11.15 On biri çeyrek geçe radyoyu açıyorum.

15.45 Dörde çeyrek kala eve dönüyorum.

07.25 Yediyi yirmi beş geçe uyanıyorum.

23 Dinleyelim, tamamlayalım

Frank'ın Bir Günü

07.00	Uyanıyor.
_____	Evden çıkıyor.
10.00	_____
10.40	_____
_____	Yemeğe gidiyor.
_____	Okula dönüyor.
_____	Son derse giriyor.
18.00	_____

ULAÇLAR

-DiktEn sonra, -mEdEn önce

Eylem	Ek	İlgeç	Örnekler
uyu	-madan/-meden	önce	Uyumadan önce kitap okuyorum.
bit	Ders bittikten sonra sinemaya gidiyoruz.
al	-diktan/-dikten	sonra	Spor yaptıktan sonra duş alıyorum.
yap	-duktan/-dükten		Gazete okuduktan sonra evden çıkıyorum.
oku	-tıktan/-tükten		Bir saat koştuktan sonra dinleniyorum.
koş	-tuktan/-tükten		Duş almadan sonra uyuyorum.

24 Sırasını belirtelim

1. Dişlerimi fırçalıyorum : Yemek yedikten sonra _____.
2. Türkçe kitap okuyorum: _____.
3. Kahvaltı yapıyorum: _____.
4. Ders çalışıyorum: _____.
5. Duş alıyorum: _____.
6. Yatıyorum: _____.

İLGEÇLER

-lyE kadar, -DEn önce, -DEn sonra

Ad	Ek	İlgeç	Örnekler
ofis	-a/-e/-ya/-ye	kadar	Ofise kadar yürüyorum.
ders	-dan/-den/-tan/-ten	önce	Dersten önce çay içiyorum.
spor		sonra	Spordan sonra duş alıyorum.
sen			İş sonra sinemaya gidiyorum.

25 Süresini belirtelim

1. Türkçe öğreniyorum: Saat dokuzdan bire kadar _____.
2. Televizyon izliyorum: _____.
3. Kitap okuyorum: _____.
4. Uyuyorum: _____.
5. Spor yapıyorum: _____.
6. Alışveriş yapıyorum: _____.

26 Okuyalım, tamamlayalım

Cumartesi Planı

- Ezgi** : Alo Selen, ne haber?
- Selen** : Ezgiciğim! İyilik, senden ne haber?
- Ezgi** : Sağol, iyiyim. Cumartesi ne yapıyorsun? Seninle buluşmak istiyorum.
- Selen** : Sabah saat onda dışçıye gidiyorum. Dışçıden çıktıktan sonra da annem ile alışveriş yapıyoruz.
- Ezgi** : Hmm... Peki alışverişten sonra ne yapıyorsun?
- Selen** : Saat birde okula gidiyorum, çünkü basketbol antrenmanım var ama üçten sonra boşum.
- Ezgi** : Ben de saat ikide kursa gidiyorum ve kurs iki saat sürüyor. Sonra ben de boşum.
- Selen** : O zaman ben antrenmandan çıktıktan sonra Kızılay'da seni bekliyorum.
- Ezgi** : Tamam, saat dörtte Kızılay'da Güvenpark'ta buluşuyoruz. Önce güzel bir yemek ve sonra sinema, tamam mı?
- Selen** : Tamam! Metropol Sineması'nda çok güzel bir komedi filmi var, saat altıda.
- Ezgi** : Harika! Cumartesi görüşürüz.
- Selen** : Görüşürüz!

Program

	Ezgi	Selen
09.00		
10.00		<i>Dışçı</i>
11.00		
12.00		
13.00		
14.00		
15.00		
16.00		
17.00		
18.00		
19.00		
20.00		

27 Dinleyelim, tamamlayalım

Rock Festivali

- Anıl** : Arkadaşlar, _____ festivale geliyor musunuz?
- Berk** : Festival mi? Ne festivali?
- Cem** : Sen bilmiyor musun? Her yerde afişleri var. Herkes bu festivalden bahsediyor.
- Anıl** : Evet! Okula çok iyi rock grupları geliyor.
- Berk** : Aaa! Öyle mi? Çok güzel! Festival saat kaçta başlıyor?
- Anıl** : Saat _____ . Ama ikiye kadar konser yok. Tavla turnuvası var. Tavla turnuvası _____ sürüyor. Sonra festival başlıyor. İlk grup Mavi Bulut. _____ sahneye çıkıyor.
- Cem** : Ben o grubu sevmiyorum. Sonraki konser _____ , biliyor musun?
- Anıl** : Hmm.. Mavi Bulut'un konseri _____ bitiyor. Sonra Grubal Enfeksiyon konser veriyor. Konser saat _____ . Akşam _____ da BayRock grubunun konseri var.
- Cem** : Festivale BayRock da mı geliyor? Süper!
- Anıl** : Evet, gerçekten gruplar çok iyi. Eee? Yarın festivale geliyor musunuz ?
- Berk** : Tabii!

Festival Programı

- 12.00 Tavla Turnuvası
- _____ Mavi Bulut
- _____ Grubal Enfeksiyon
- _____ BayRock

28 Bakalım, yanıtlayalım

Yayın Akışları

atv	Star	Show	Kanal D	TRT1
06.45 Homedrom 07.35 Teletubbies 08.10 Beyblade 09.20 Harika Pazar 11.45 Hadi Paylaşalım 13.30 Dekodizayn 15.15 Airport 16.00 Çizgi Film Beyblade 16.50 Türk Sineması Tosun Paşa	07.00 Bocbah 08.00 Ayakkabıcı 09.00 Uçan Lastik Bot 11.00 Türk Sineması Bay Kamber 13.20 Paparazzi 15.30 Yerli Dizi Alanya Alamanya 17.10 Eğlence İbo Show	07.45 Çizgi Film 08.45 World Challenge (Tekrar) 10.00 Pazar Sürprizi 12.15 Sinyal 14.00 Sol Şerit 15.00 Mehmetçik (Tekrar) 17.00 Yerli Dizi (Hayat Bilgisi)	08.00 Kanal D Çocuk Kulübü 10.00 Adile Teyze ve Kuzucuklar 11.00 Evim Güzel Evim 12.30 Güneri Civaoglu ile Şeffaf Oda 15.00 İş Dünyası 16.30 Bu Toprağın Türküsü	10.15 Yörelerimiz Türkülerimiz 10.50 Sinema Tarafını Seç 13.40 Büyük Kedilerin Günlüğü 15.35 Türk Sineması Günah Bende mi? 17.25 Asya'nın Kandilleri
 Tosun Paşa 16.50	 Alanya-Alamanya 15.30	 Hayat Bilgisi 17.00	 Beyazıt Öztürk 16.30	 Türkan Şoray 15.35
19.00 atv Ana Haber Bülteni 19.45 Spor 20.00 Eğlence İbo Show 23.00 Ateş Hattı 01.30 Son Haber 01.40 Homedrom	19.00 Ana Haber Bülteni 20.00 Eğlence Yıldızların Altında 23.20 Telegol 01.50 Sinema Ölüm Sözleşmesi 03.30 Türk Halk Müziği	19.00 Ana Haber Bülteni 19.45 Spor Sayfası 20.00 Cennet Mahallesi 24.00 Pazar Keyfi 02.00 Sinema kavalye 03.30 Son Haber	19.00 Ana Haber 19.50 Spor 20.00 Türk Sineması Hırsız Var 22.00 Sinema Sisler Evi 24.00 3. Devre 01.40 Türk Sineması Al Dudaklım	17.55 Ters Köşe 19.00 Ana Haber Bülteni 19.45 Gezelim Görelim 20.25 Sinema Müthiş Dadı 00.35 Televizyonca 02.05 Sinema Tarafını Seç

1. Kanal D'de "Evim Güzel Evim" programı saat kaçta başlıyor?

2. ATV'de çizgi film kaç dakika sürüyor?

3. Show'da "Pazar Sürprizi" programı saat kaçtan kaçta kadar?

4. TRT 1'de ilk film saat kaçta?

5. Star'da yerli diziden sonra ne var?

6. Star'da ikinci eğlence programı kaçta kadar devam ediyor?

7. Show'da "Spor Sayfası" hangi programdan önce?

8. ATV'de "Ana Haber Bülteni" saat kaçta başlıyor?

9. TRT 1'de "Ters Köşe" programı kaçtan kaçta kadar?

29 Dolduralım

Ne Zaman?

Uyandıktan sonra

Yatmadan önce

3

Yakın Çevremiz

1. Ailem ve Arkadaşlarım

1 Okuyalım, işaretleyelim

Aile Fotoğrafı

Benim adım Seçil. Hemşireyim. Bu bizim aile fotoğrafımız. Fotoğrafta annem koltukta benim sağımda oturuyor. Annemin adı Aynur. O bir lisede öğretmen. İşini ve öğrencilerini çok seviyor. Babam da bizimle birlikte koltukta oturuyor. Adı Mehmet. O bir mimar. Özel bir şirkette çalışıyor. Ağabeyim Koray üniversitede doktora öğrencisi. Onun okulu İzmir'de. Genellikle tatillerde ve hafta sonlarında eve geliyor. O iyi bir mühendis olmak istiyor. Ablam Seda bankacı. Onun işi çok zor ve yorucu. Çok çalışıyor. Sık sık başka şehirlere gidiyor. Ağabeyimin solunda küçük kız kardeşim Zeynep var. O lisede öğrenci. Üniversiteye hazırlanıyor. Gelecekte iyi bir doktor olmak istiyor.

	Mehmet	Aynur	Seda	Koray	Zeynep
Mimar					
Mühendis					
Doktor					
Bankacı					
Öğretmen					
Öğrenci					
Baba	✓				
Anne					
Abla					
Ağabey					
Kız kardeş					

2 Yerleştirelim

anne • baba • hala • teyze • amca • dayı • ağabey • abla
anneanne (nine) • babaanne (nine) • dede (büyük baba)

3 Tamamlayalım, söyleyelim

Merhaba ben Özgür.

1. Leyla benim *annem* _____ .
2. Selçuk benim _____ .
3. Mine benim _____ .
4. Ozan benim _____ .
5. Oğuz benim _____ .
6. Ahmet benim _____ .
7. Meral benim _____ .
8. Ayten benim _____ .
9. Suna benim _____ .
10. Sedat benim _____ .
11. Ali benim _____ .
12. Sevim benim _____ .

İYELİK				-(İ)im, -(İ)n, -(İ)li, -(İ)limiz, -(İ)liniz, -(İ)Er/si
Adil	Ad	Ek	Ek	Örnekler
benim	ev	-m/-im/-im/-um/-üm	(n) -a/-e	<i>Paket onun arabasında</i>
senin	araba	-n/-in/-in/-un/-ün	(n) -da/-de	<i>Onların arkadaşları çok çalışkan.</i>
onun	okul	-ı/-i/-u/-ü/-sı/-si/-su/-sü	(n) -dan/-den	<i>Senin okuluna gidiyorum.</i>
bizim	gözlük	-mız/-miz/-muz/-müz/-ımız/-imiz/-umuz/-ümüz		<i>Benim evim çok büyük.</i>
<i>sizin</i>	<i>doktor</i>	<i>-nız/-niz/-nuz/-nüz/-ınız/-iniz/-unuz/-ünüz</i>		<i>Sizin doktorunuz Ahmet Bey mi?</i>
onların	arkadaş	-ları/-leri		<i>Bizim gözlüğünüz nerede?</i>

4 Tamamlayalım, söyleyelim

1. Ben *im* _____ ev *im* _____ büyük.
2. Siz _____ ders _____ yok mu?
3. O _____ büro _____ geliyorum.
4. Biz _____ uçak _____ iki saat sonra kalkıyor.
5. Sen _____ ad _____ ne?
6. O _____ saç _____ toka var.
7. Bugün iyi görünmüyorsun. Ne _____ var?
8. Onlar _____ çocuk _____ bakıyorum.
9. Siz _____ adres _____ ne?
10. Biz _____ okul _____ burası.

5 Tamamlayalım, söyleyelim

1. Bu senin resim *in* _____ *mi* _____ ?
2. Benim şehir _____ çok büyük ve güzel.
3. Senin boyun _____ mu ağrıyor?
4. Sizin oğul _____ okula gidiyor mu?
5. Senin ağız _____ ne var?
6. Sizin isim _____ Ahmet mi?
7. Benim karın _____ aç.
8. Sizin kayıt _____ tamam.

6 Dinleyelim, işaretleyelim, tamamlayalım

Eş, Dost, Akraba

1

- a) Bu ben _____ aile _____ ve burası biz _____ ev _____ .
 b) Ben _____ yan _____ , kuzen _____ Emre var.
 c) O _____ anne _____ ve baba _____ arkada duruyor.

2

- a) Burası biz _____ bahçe _____ .
 b) Ben _____ anne _____ fotoğrafta solda oturuyor.
 c) Diğer hanımlar biz _____ komşu _____ .

3

- a) Fotoğrafta, ortada ben _____ babaanne _____ oturuyor.
 b) O _____ yan _____ , kız _____ Aslı duruyor.
 c) Fotoğrafta ben _____ iki hala _____ da var.

7 Yerleştirelim, dinleyelim

senin • değil • odam • sizin • adı • kitabım
 tarihiniz • benim • bizim • kimin • çantam

1. A: Burası senin odan mı?
 B: Hayır, orası benim _____ değil.
 2. A: Bu _____ çantanız mı?
 B: Evet, o benim _____ .
 3. A: Onun _____ ne?
 B: Bilmiyorum.
 4. A: Bunlar _____ ?
 B: _____ .
 5. A: Doğum _____ ?
 B: 1982.
 6. A: Bu kimin kitabı?
 B: Benim _____ .
 7. A: Kırmızı araba _____ mi?
 B: Hayır, _____ .

8 Fotoğraflarla eşleyelim

Arkadaşım Emre

1

Benim en yakın arkadaşım Emre. O benim, liseden arkadaşım. Emre 22 yaşında. İstanbul'da yaşıyor. Şimdi üniversitede öğrenci. Onun kız arkadaşı Ekin de aynı üniversitede öğrenci. Okula birlikte gidiyorlar, birlikte ders çalışıyorlar.

2

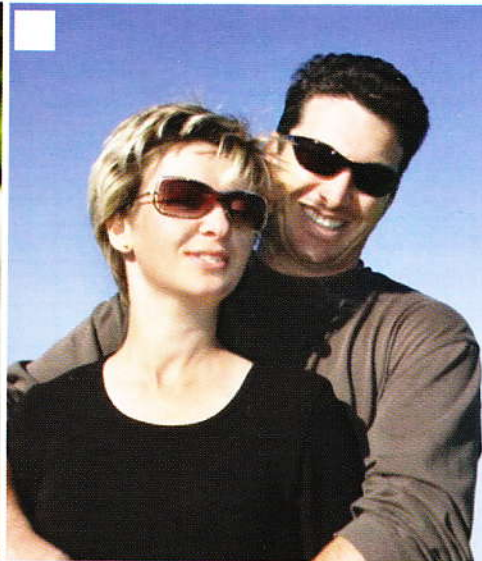
Emre'nin ailesi Ankara'da yaşıyor. Onun annesi Berna Hanım avukat, babası Selim Bey emekli. Onlar her ay bir kez İstanbul'a geliyorlar. Tatillerini Emre'yle beraber geçiriyorlar.

3

Emre'nin iki kardeşi var. Gizem ve Sinem. Onların evi İzmir'de. Onlar İzmir'de üniversitede okuyorlar. Gizem 2. sınıfta, Sinem 4. sınıfta. Aynı evde kalıyorlar.

4

Emre'nin pek çok hobisi var. Boş zamanlarında üniversitenin tenis kortunda tenis oynuyor. Bazen doğa yürüyüşlerine katılıyor ve fotoğraf çekiyor. Bazen de arkadaşlarıyla balığa gidiyor.

9 Yanlışı çizelim

1. Benim kız arkadaşım/arkadaşın Ekin, üniversitede öğrenci.
2. Benim ailem/ailesi Ankara'da yaşıyor.
3. Babam emekli, annem/annemiz avukat.
4. Sizin iki kardeşi/kardeşiniz var.
5. Ben boş zamanlarımda/zamanlarımda tenis oynuyorum.
6. Kimin kardeşi/kardeşiniz İzmir'de okuyor?
7. Onun amcası/amcam üç dil biliyor.

10 Arkadaşımızı tanıtalım

Benim en yakın arkadaşım...

3.2 Evimiz ve Semtimiz

11 Yerleştirelim, sıralayalım

Dosya Nerede?

Can Eczanesi • kapının karşısında
çalışma odana • Kardelen Sitesi

Aysun evde çok önemli bir dosya unuttu. Burcu'yu eve gönderiyor ama o evi bilmiyor. Aysun Burcu'ya evi tarif ediyor.

Burcu : Alo Aysun, ben şimdi taksiden iniyorum. Karşımda Can Eczanesi var. Senin evin eczanenin neresinde?

Aysun : Eczanenin sağında bir site var.

Burcu : Evet, görüyorum. Şimdi sitenin girişindeyim.

Aysun : Tamam. Girişte sağda bir büfe görüyor musun?

Burcu : Evet.

Aysun : Evim o büfenin arkasında. 21 numara

....

Burcu : Tamam, şimdi kapıyı açıyorum... Evet şimdi evdeyim.

Aysun : merdivenler var. Oradan yukarı çık.

....

Burcu : Çıkıyorum. Karşımda banyo var.

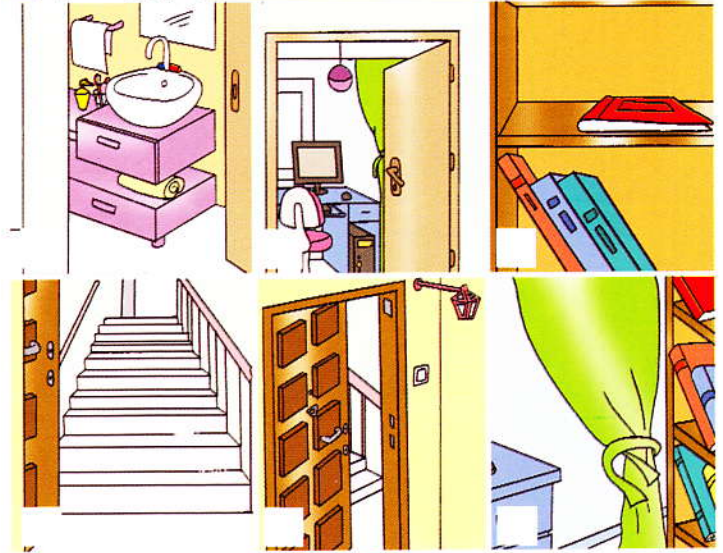
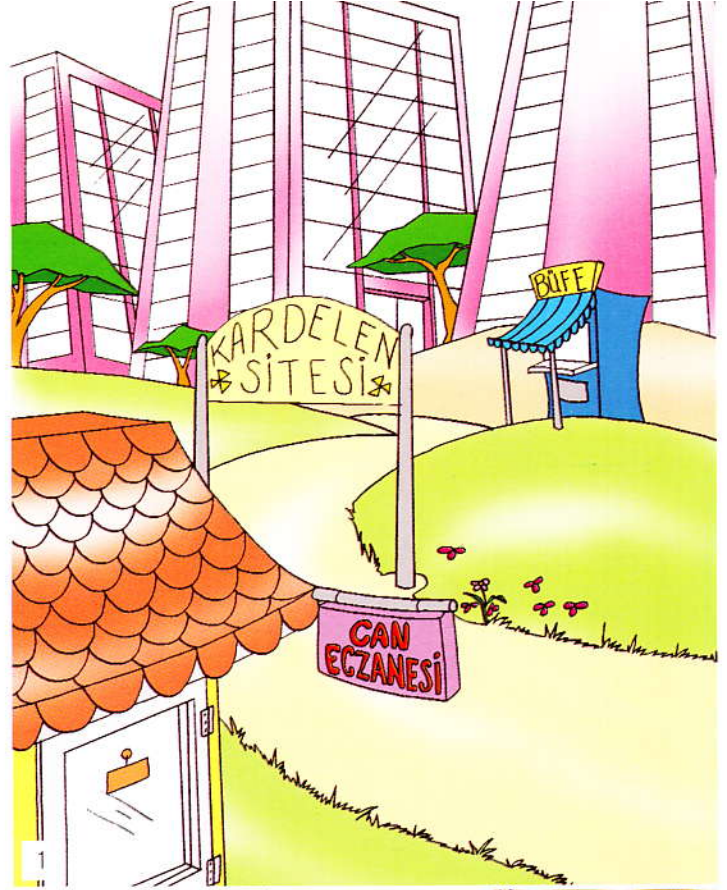
Aysun : Banyonun yanında çalışma odam var.

Burcu : Tamam, giriyorum. Dosya nerede?

Aysun : Kitaplığımın ilk rafında. Kırmızı bir dosya.

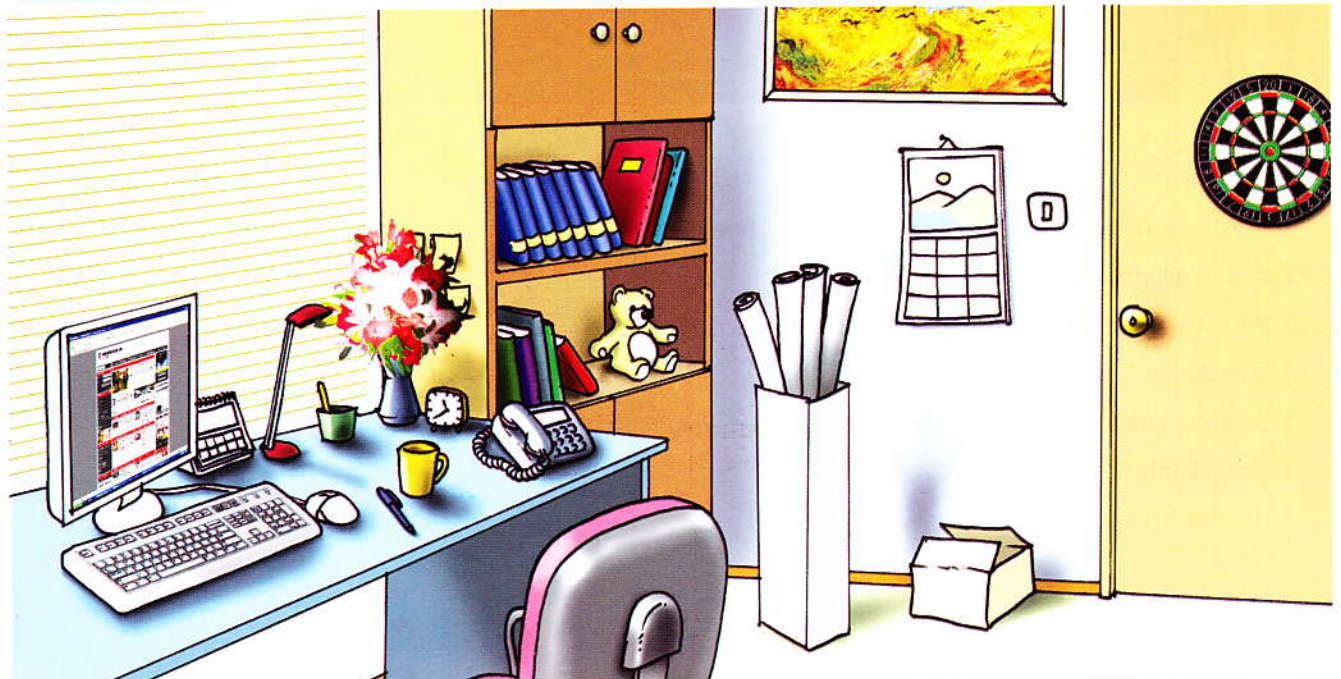
Burcu : İşte burada. Hemen sana getiriyorum.

Aysun : Teşekkürler. Görüşürüz.

12 Soralım, bulalım

Hangisi Acaba?

AD TAMLAMASI (belirtili)			AD-(n)ın AD-(lEr/s)ı		
Tamlayan	Ek	Tamlanan	Ek	(Ek)	Örnekler
gözlük çocuk oda göl otel Ayşe	-(n)ın/-(n)in -(n)un/-(n)ün	renk oda ayakkabı etraf cam araba	-ı/-sı -i/-si -u/-su -ü/-sü -ları -leri	(n) -a/-e (n)-da/-de (n)-dan/-den	Çocuğun ayakkabısı yeni. Gölün etrafında çok ağaç var. Gözlüğün sağ camı kırık. Odanın rengi beyaz. Bu otelin odaları çok temiz. Ayşe arabasına biniyorum.

AD TAMLAMASI (belirtisiz)			AD AD-(s)ı		
Tamlayan	Tamlanan	Ek	(Ek)	Örnekler	
Türkçe çocuk kredi Ankara matematik yatak çay güneş el	bahçe oda kurs park gözlük kart kale soru örgü	-ı/-sı -i/-si -u/-su -ü/-sü -ları/-leri	(n) -a/-e (n)-da/-de (n)-dan/-den	Çay bahçesine gidiyoruz. Türkçe kursu nerede? Kredi kartınız var mı? Burası çocuk parkı. Matematik soruları çok zor. Yatak odası şurası. Bu güneş gözlüğü çok pahalı. O, el örgüsü bir kazak istiyor. Ankara Kalesi'ye gidiyoruz.	

13 Tamamlayalım, söyleyelim

- Bu çocuğ ın ayakkabı sı çok eski.
- Araba _____ iç _____ neler var?
- Bilardo _____ salon _____ gidiyorum.
- Yarın yeni bir güneş _____ gözlük _____ alıyorum.
- Okul _____ en üst kat _____ kafeterya var.
- Yatak _____ oda _____ uyuyorum.
- Türkiye _____ nüfus _____ kaç?
- Yarın bizim arkadaş _____ ev _____ bir parti var.
- Bu ev _____ bahçe _____ çok büyük değil.
- Murat _____ çanta _____ çok ağır.
- Arkadaşım Ankara _____ Üniversite _____ okuyor.
- Benim hiç spor _____ ayakkabı _____ yok.

15 Krokiye bakalım, tamamlayalım

- Kuaför, Cumhuriyet Bulvarı' nda _____, büfe ile pastane nin arasında _____.
- Otopark, park _____.
- Banka, Çiçek Sokağı _____.
- Yüzme havuzu, spor salonu _____.
- Süpermarket, gar _____, Gün Oteli _____.
- Hastane, Ayna Caddesi _____.
- Metro istasyonu, spor salonu _____.
- Lise, sinema ile otopark _____.
- Pastane, lise _____.
- Cami, banka _____.

14 İşaretleyelim

Sözcükler	...(n)ın ...(s)ı	...Ø ... (s)ı
çocuk - ayakkabı	✓	✓
araba - bagaj	✓	x
bilardo - salon		
güneş - gözlük		
okul - üst kat		
yatak - oda		
Türkiye - nüfus		
arkadaş - ev		
ev - bahçe		
Murat - çanta		
Ankara - üniversite		
spor - ayakkabı		
polis - köpek		
doğum - gün		
Türkçe - sınav		
kadın - çorap		
yarış - araba		
kahve - fincan		

Büfe	Kuaför	Pastane	Park	İ ş b a ş ö k S o k S ü p e r m a r k e t Ç i ç e k	Taksi Durağı	Alışveriş Merkezi
Cumhuriyet					Bulvarı	
Sinema	Lise	Otopark			Metro İstasyonu	Spor Salonu
Gün Oteli		Süpermarket			Polis Karakolu	Yüzme Havuzu
Ayna				Caddesi		
Hastane		Gar			Banka	Cami

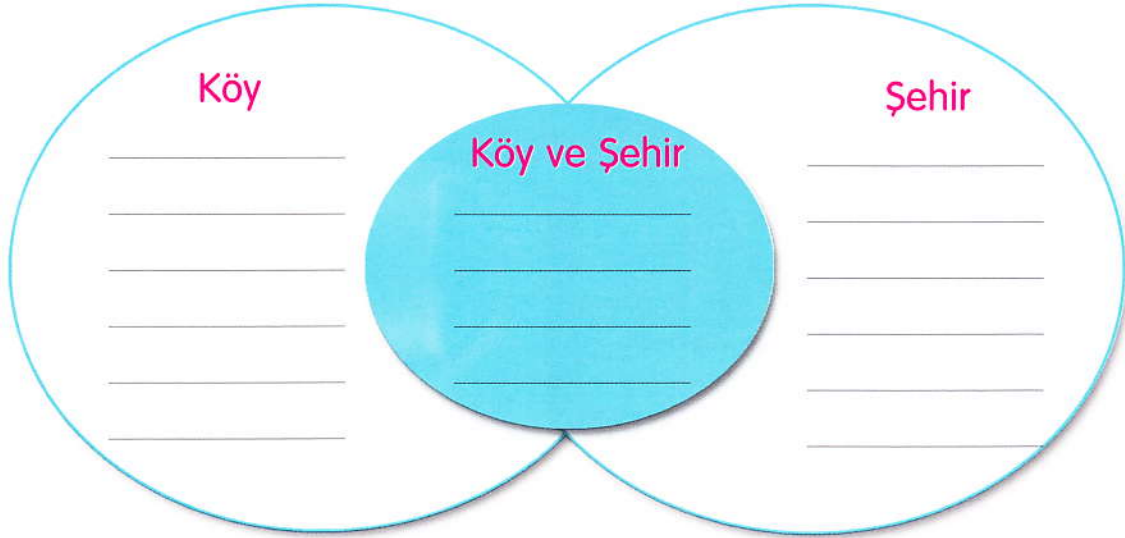
16 Bulalım

Köy mü, Şehir mi?

1. Sebze ve meyveler her zaman taze. (*köy*)
2. Kalabalık ve gürültülü. ()
3. Hava daha temiz. ()
4. Eğlence merkezleri yok. ()
5. Metro kullanmak mümkün. ()
6. Daha çok ağaç var. ()
7. Komşuluk önemli. ()
8. Hayvan beslemek daha kolay. ()
9. Stres daha çok. ()
10. İnsanlar büyük evlerde yaşıyor. ()
11. Birçok insan apartmanlarda yaşıyor. ()
12. Trafik yok. ()
13. İnsanlar tarlada çalışıyor. ()
14. İnsanlar daha yalnız. ()

17 Yerleştirelim

tarla • dağ • tiyatro • eğlence merkezi • apartman • çiftlik • hastane • traktör • doğal ürünler • metro
kalabalık • sinema salonu • köy ekmeği • banka • üniversite • bahçe • durak • temiz hava

18 Nedenini açıklayalım

Nerede Yaşamak İstiyorum?

- Köyde yaşamak istiyorum. Çünkü _____

- Şehirde yaşamak istiyorum. Çünkü _____

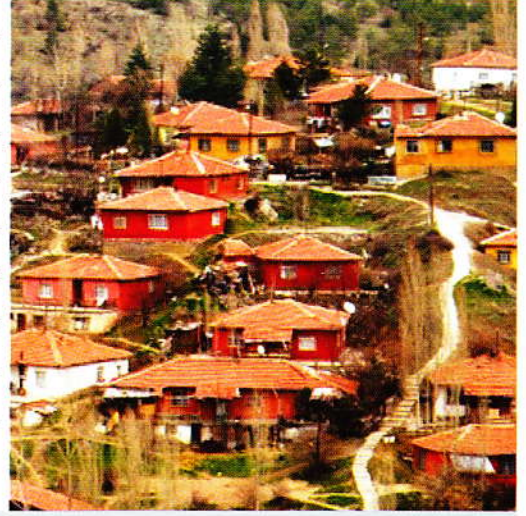
19 Okuyalım, yanıtlayalım

Köyde ve Şehirde Hayat

Ben Salih Demirkan. Biz güzel bir köyde yaşıyoruz. Bizim bu köyde bir çiftliğimiz var. Çiftliğimizde tavuk ve inek besliyor, patates ve çeşitli sebzeler yetiştiriyoruz. Genellikle bütün gün çiftlikte çalışıyoruz. Eşim çok erken uyanıyor. Yumurtaları topluyor, süt sağıyor. Sütten tereyağı ve peynir yapıyor.

Bazen komşularımıza da yumurta, süt ve tereyağı veriyoruz. Haftada bir gün şehre gidiyoruz ve pazarda taze yumurta, köy peyniri, patates satıyoruz. Pazarda herkes bu yiyeceklerden almak istiyor. Çünkü şehirde doğal ürünler bulmak çok zor.

Ben Selin Akman. Ankara'da yaşıyorum. Evim bir apartmanın yedinci katında. Şehirde gün çok erken başlıyor. Her sabah yedide uyanıyorum. Şehirde yaşamak zor ama ben şehri seviyorum. İşten sonra spor salonuna, sinemaya ya da tiyatroya gidiyorum. Bazı hafta sonları da arkadaşlarımla alışverişe çıkıyorum. Şehirde hava çok temiz değil, trafik her zaman problem ama bence şehrin bazı avantajları da var. Hastaneler, bankalar, üniversiteler, eğlence yerleri gibi...

1. Salih Demirkan ve ailesi nasıl bir yerde yaşıyor? _____

2. Salih Demirkan neler yetiştiriyor? _____

3. Salih Demirkan köyü seviyor mu? _____

4. Selin Akman nerede yaşıyor? _____

5. Selin Akman'a göre şehrin avantajları neler? _____

20 Eşlelim

Başkentler

1

Eski bir balıkçı kasabası, bugünün ticaret merkezi... Burası yemyeşil bir kent. Bu şehirde her türlü tropik bitki var. Çünkü burası Ekvator'a çok yakın ve burada her zaman yağmur yağıyor. İnsanlar şehrin sokaklarında, rengarenk çiçekler ve ilginç Uzakdoğu yemekleri satıyorlar. Turistler bu şehrin otantik atmosferini çok seviyor.

2

Avrupa'nın önemli bir şehri... Bu şehir dünya borsalarının başkenti ve bir kültür sanat merkezi. Şehrin müzelerinde çok ünlü ressamın klasik ve modern tabloları var. Madame Tussoud Müzesi'nde ise pek çok ülkenin politikacılarının ve sanatçıların heykelleri var. Ayrıca bu şehrin hayvanat bahçesi de çok ünlü.

3

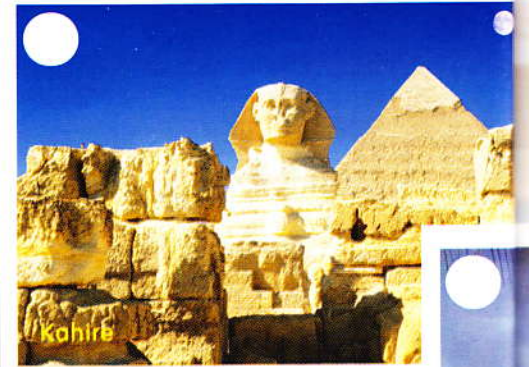
Sanatın ve aşkın kenti... Burası romantik gezilerin en popüler durağı. Bu şehrin sokakları çok renkli. Her sokakta bir ressam tablo yapıyor ya da bir müzisyen enstrüman çalıyor. Bu şehirde çok ünlü markaların mağazaları var. Çünkü burası modanın da başkenti.

4

Burası bir masal şehri... Bu şehrin atmosferi çok farklı. Dünyanın en uzun nehri bu şehrin içinden geçiyor. Burada insanlar öğleden sonra sıcaktan kaçıyor ve nehre yakın çay bahçelerine gidiyor. Şehrin rengarenk çarşıları da çok ünlü. Turistler bu çarşılarda alışveriş yapmaktan çok hoşlanıyorlar.

5

Renkli eğlencelerin ve futbolun merkezi... Burada dükkanlar öğleden sonraları genellikle kapalı oluyor. Çünkü insanların çoğu siesta yapıyor. Fakat geceler her zaman çok renkli. Herkes şehrin labirent gibi sokaklarında geziyor. Barlarda flamenko yapıyor ve sabaha kadar eğleniyor.

AD TAMLAMASI (zincirleme)					AD(-(n)in) AD(-(ler/si)(nin)) AD(-(ler/si))		
Tamlayan	(Ek)	Tamlanan	Ek	Ek	Tamlanan	Ek	Örnekler
Ayşe	-(n)in/-(n)un	anne	-i/-sı	-nın/-nin	ofis	-i/-sı	Matematik dersinin öğretmeni
bilgisayar	-(n)in/-(n)ün	müdür	-i/-si	-nun/-nün	öğretmen	-i/-si	Ayşe'nin annesinin ofisi
okul		üniversite	-u/-su		rektör	-u/-su	Bilgisayar masasının üstü
matematik		masa	-ü/-sü		üst	-ü/-sü	Ankara Üniversitesi rektörü
Ankara		ders			eş		Okulun müdürü eş

21 Tamamlayalım

1. Bizim _____ öğretmen *imiz*in kız *ının* adı _____ Özlem.
2. Ev _____ bahçe kapı _____ üst _____ sarmaşıklar var.
3. Arkadaş _____ abla _____ ev _____ gidiyorum.
4. Çalışma kitap _____ ilk sayfa _____ güzel resimler var.
5. Barış _____ mavi spor ayakkabı _____ ne güzel!
6. Benim Türkçe kitap _____ sen _____ çalışma masa _____ mı?
7. Yarın abla _____ ev _____ bahçe _____ bir parti veriyorum.
8. Telefon fatura _____ son ödeme gün _____ yarın.
9. Güreş Türkler _____ geleneksel spor _____.
10. Bilgisayar benim çalışma oda _____.
11. Evim Murat _____ ev _____ arka _____.
12. Kitaplar çalışma masa _____ üst _____.

22 Dinleyelim, işaretleyelim

Turizm Bürosunda

1. Turist hangi tura katılmak istiyor?
 - Yurt dışı turuna.
 - Yurt içi turuna.
 - Dünya turuna.
2. Turist tura ne zaman katılmak istiyor?
 - Yaz tatilinde.
 - Hafta sonu tatilinde.
 - Bayram tatilinde.
3. Acente nerelere günübirlik turlar düzenliyor?
 - Ankara'ya yakın şehirlere.
 - Trabzon, Artvin ve Rize'ye.
 - Doğu Karadeniz'e.
4. Doğu Karadeniz turunda hangi şehre gidiyorlar?
 - Artvin
 - Samsun
 - Bolu

23 Yerleştirelim

turizm bürosu • yaz tatili • rezervasyon yaptırmak
yurt içi • yurt dışı • dünya turu
bayram tatili • günübirlik

1. Bu sokakta bir *turizm bürosu* var mı?
2. Emekli olduktan sonra bir _____ yapmak istiyorum.
3. _____ çıkmak için pasaport gerekiyor.
4. Bu tur şirketinin _____ turları çok ucuz.
5. Merhaba. Ben hafta sonu için _____ istiyorum.
6. Türkiye'de insanlar _____ genellikle evde oluyorlar.
7. Siz de _____ denize mi gidiyorsunuz?
8. Bu telefonda sadece _____ görüşme yapmak mümkün.

24 Okuyalım, eşleyelim, işaretleyelim

Türkiye'nin en kalabalık şehri... Burada pek çok kültür birlikte yaşıyor. İstanbul'da çeşitli dinlerin ibadet yerleri bir arada. Camiler, kiliseler, sinagoglar...

İstanbul'da iki büyük köprü var. Bunlar Boğaz Köprüsü ve Fatih Sultan Mehmet Köprüsü. Bu köprüler Asya ve Avrupa kıtalarını birbirine bağlıyor.

İstanbul'a yerli ve yabancı milyonlarca turist geliyor. İstanbul bu insanlara birçok seçenek sunuyor. Bazıları İstanbul'da vapurla Boğaz'ı geziyor, Kapalı Çarşı'da alışveriş yapıyor, adalarda faytona biniyorlar. Bazıları Ortaköy'de deniz kenarında balık yiyor, bazıları ise Çiçek Pasajı'nda Türk müziği dinliyor ve farklı lezzetler tadıyorlar.

Turistler İstanbul'un tarihi ve turistik yerlerini de görüyorlar. En çok Ayasofya Müzesi'ne, Kız Kulesi, Dolmabahçe ve Çırağan saraylarına gidiyorlar. Topkapı Sarayı en meşhurları.

İstanbul'da hayat çok hızlı. Özellikle gece hayatı çok renkli ve hareketli. Pek çok insan geceleri barlara ve gece kulüplerine gidiyor ve sabaha kadar eğleniyor.

İstanbul, tarihi yerleri ve farklı eğlence alternatifleriyle geçmişin zenginliğini bugünün renkli dünyasıyla birleştiriyor.

Ayasofya Müzesi

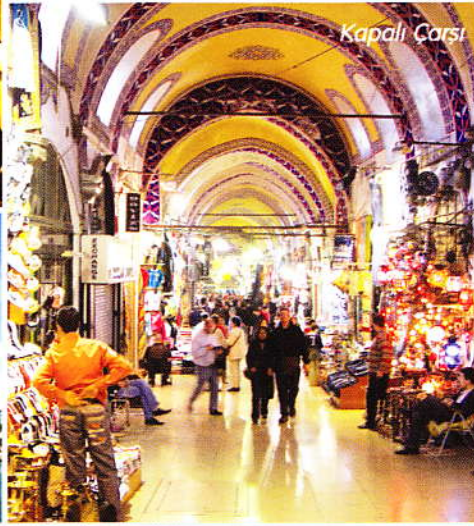
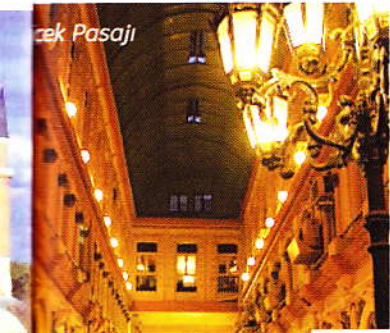

Çırağan Sarayı

Dolmabahçe Sarayı

Adalar'da müzik dinliyorlar.
 Kapalı Çarşı'da yemek yiyorlar.
 Ortaköy'de faytonla geziyorlar.
 Çiçek Pasajı'nda hediyelik eşyalar alıyorlar.

	Doğru	Yanlış
1. İstanbul'da farklı dinlerin ibadet yerleri var.	☐	☐
2. İstanbul iki kıtayı birbirine bağlıyor.	☐	☐
3. İstanbul'a yalnızca yerli turist geliyor.	☐	☐
4. Turistler İstiklal Caddesi'nde faytona biniyor.	☐	☐
5. İstanbul'un gece hayatı çok renkli.	☐	☐
-
1. Kalabalık	☐	İstanbul
2. en meşhur	☐	Topkapı Sarayı
3. Hareketli	☐	İstanbul'un gece hayatı
4. Hızlı	☐	Doğu ve Batı'nın kültürleri
5. Farklı	☐	İstanbul'da hayat

25 Tanıtılım

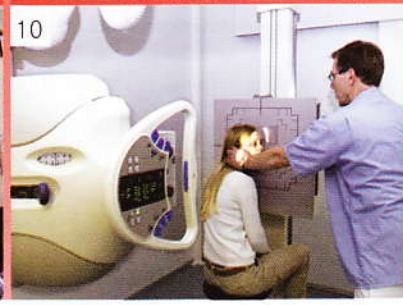
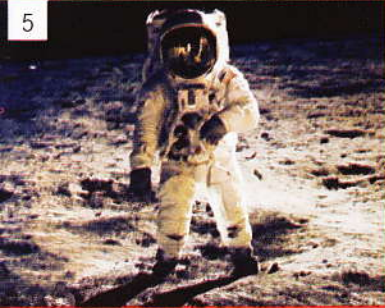
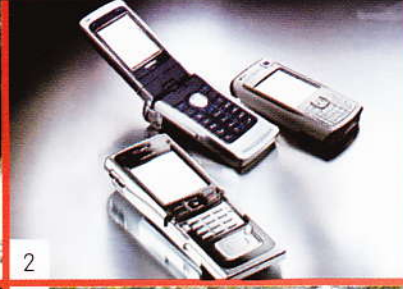
şebri,

4

Zaman Geçiyor

1. Ne Zaman Ne Oldu?

1 Tamamlayalım, eşleelim, yanıtlayalım

Hangi Yılda?

- 1912: Titanic *battı* _____.
- 1945: 2. Dünya Savaşı _____.
- 1996: Bilim adamları bir koyunu _____.
- 1969: İnsanoğlu Ay' a _____.
- 2004: Endonezya'da tsunami felaketinde 100 binden fazla insan _____.
- 1999: Türkiye'de, Marmara Bölgesi'nde 7.4 büyüklüğünde deprem _____.
- 1970: İnsanlar ilk kez cep telefonu _____.
- 1953: İki dağcı Everest'in zirvesine _____.
- 1986: Çernobil'de bir nükleer santral _____.
- 1492: Kolomp Amerika Kitası'nı _____.
- 1885: Wilhelm Conrad Rontgen X ışınlarını _____.
- 1930: Uruguay'daki ilk dünya kupasında kupayı Uruguay futbol takımı _____.

1. Amerika'yı kim keşfetti?
Kristof Kolomp keşfetti _____.
2. İnsanlar Ay'a ne zaman gitti?
_____.
3. Çernobil'de nükleer santral ne zaman patladı?
_____.
4. 1996'da ne oldu?
_____.
5. İnsanlar ilk defa ne zaman cep telefonu kullandılar?
_____.
6. İlk dünya kupasını hangi takım kazandı?
_____.
7. X ışınlarını kim buldu?
_____.
8. Endonezya depreminde kaç kişi öldü?
_____.
9. 1953'te ne oldu?
_____.
10. Marmara depreminin büyüklüğü neydi?
_____.
11. 2. Dünya Savaşı ne zaman bitti?
_____.
12. Titanic 1912'de mi battı?
_____.

2 Yerleştirelim

Bir hafta önce • Önceki gün • Bugüne kadar
Geçen sene • Bu sabah • Bu yıl • Az önce
Bugüne kadar hiç • Bugün • Dün

1. *Bir hafta önce* arkadaşlarımla piknik yaptık.
2. _____ yurt dışına çıktın mı?
3. _____ buraya yerleştik.
4. _____ üniversiteden mezun oldular.
5. _____ kuzenime uğradım.
6. _____ büyük bir gürültüyle uyandık.
7. _____ arabamı tamir ettim.
8. _____ böyle bir insanla tanışmadım.
9. _____ akşam tatilden döndük.
10. _____ elektrikler kesildi.

GEÇMİŞ ZAMAN (Belirli)					-Dİ
Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	al	-ma	-dı/-tı	-m	<i>Ben aldım.</i>
sen	çık	-me	-dı/-ti	-n	<i>Sen okudun mu?</i>
o	gel		-du/-tu	-	<i>O geldi mi?</i>
biz	git		-dü/-tü	-k	<i>Siz düşündünüz mü?</i>
siz	oku			-nız/-niz/-nuz/-nüz	<i>Biz gitmedik.</i>
onlar	düşün			(-lar/-ler)	<i>Onlar çıkmadılar.</i>

3 Konuşalım

Tatilin Nasıl Geçti?

Nerede? Kiminle?
Ne zaman? Niçin?
Nasıl? Ne kadar?
Hangi? Neyle?

- Deniz kenarı
- Otel
- Rafting
- Eğlenceli
- Uçakla
- Ucuz
- Pahalı
- Uzak
- Yakın
- İki hafta

4 İşaretleyelim

1. Amcam dün Almanya'ya _____ .
 gitti gittiniz gidiyor
2. Biz geçen yıl tatile _____ .
 çıkıyoruz çıktık çıktınız
3. Ben 1968'de Trabzon'da _____ .
 doğduk doğdu doğdum
4. Dün hiç yemek _____ .
 yedin yemedin yedim
5. Paranızı nerede _____ ?
 kaybediyorsunuz
 kaybettiniz
 kaybettiniz mi
6. Dün seni çok _____ . Neredeydin?
 aramadım aradım arıyorum
7. Siz geçen haftaki konsere _____ ?
 gittik mi gitmediler mi gittiniz mi
8. Biraz önce annem telefon _____ .
 etti ediyorum etmiyor
9. Sen dün akşam ödev _____ ?
 yaptın
 yapmadı mı
 yapmadın mı
10. Geçen hafta sınava _____ .
 girmiyorum
 giriyorum
 girmedim

5 Tamamlayalım

1. A: *Dün nereye gittin / Dün ne yaptın* _____ ?
B: Dün sinemaya gittim.
2. A: _____ ?
B: Bugün çarşıdan 1 kilo portakal ve 2 kilo elma aldım.
3. A: _____ ?
B: Dün akşam balık lokantasında güzel bir yemek yedik.
4. A: _____ ?
B: Ali geçen yıl üniversiteden mezun oldu.

6 Tamamlayalım, düzeltelim

İş Görüşmesi

Özgeçmiş Formu

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ayça Yıldırım
 Cinsiyeti : E K
 Doğum tarihi ve yeri : 02.08.____/____
 Medeni durumu : Bekar
 Ev telefonu : 0212 119 85 27
 Cep telefonu : 0508 615 24 48
 Adres : Çiçek Cad. 110/3
 Çankaya/Ankara

Eğitim Bilgileri

Okul Türü	Okul adı	Giriş Yılı
Üniversite	Boğaziçi Üniversitesi Turizm ve İşletme	_____
Lise	_____	1992

Yabancı Dil Bilgisi

Dil Adı	Konuşma	Anlama	Yazma
_____	çok iyi	çok iyi	çok iyi
İngilizce	çok iyi	çok iyi	çok iyi
Almanca	orta	iyi	orta

Kurslar ve Seminerler

Ankara Üniversitesi TÖMER : Diksiyon ve Hitabet Kursu
 Boğaziçi Üniversitesi : Bilgisayar Kursu

Genel Bilgiler

Hobiler : Seyahat etmek, sinemaya gitmek ve su altı sporları

Ayça;

1. 1978'de İstanbul'da doğdu.

2. Ortaokuldan sonra burs aldı.

3. Fransa'da ders verdi.

4. Bir otelde staj yaptı.

5. 1996'da Boğaziçi Üniversitesi'ni bitirdi.

7 Formu dolduralım

Özgeçmişim

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : _____
 Cinsiyeti : E K
 Doğum tarihi ve yeri : ____ - ____ - ____ / ____
 Medeni durumu : _____
 Ev telefonu : _____
 Cep telefonu : _____
 Adres : _____

Eğitim Bilgileri

Okul Türü	Okul adı	Giriş Yılı
Üniversite	_____	_____
Lise	_____	_____

Yabancı Dil Bilgisi

Dil Adı	Konuşma	Anlama	Yazma
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Kurslar ve Seminerler:

Genel Bilgiler

Hobiler : _____

Üyelikler : _____

8 Mülakat Yapalım

- Reklamcı - Grafiker
- Fabrikatör - Şoför
- Firma yetkilisi - Mühendis
- Dersane yöneticisi - Öğretmen

9 İşaretleyelim, düzeltelim

BAYAN TAKSİCİ

Gazeteci: Nevin Hanım, çok ilginç bir işiniz var. Neden taksici oldunuz?

Nevin Sağlam: Taksicilikten önce pek çok iş yaptım. En son küçük bir konfeksiyon mağazası açtım. O zamanlar taksicilik hiç aklımda yoktu ama babam taksiciydi.

Gazeteci: Peki bu mesleğe nasıl başladınız?

Nevin Sağlam: Mağazada işler kötüydü ve babam hastalandı. Ben de babamın arabasıyla taksiciliğe başladım.

Gazeteci: Mesleğinizi seviyor musunuz?

Nevin Sağlam: Her işin zorlukları var. Ben işimi seviyorum ve hep bu işi yapmak istiyorum.

Gazeteci: Peki müşterileriniz nasıl tepkiler veriyor?

Nevin Sağlam: Hiç olumsuz bir tepki almadım ama genellikle biraz şaşırıyorlar.

Gazeteci: Peki ilginç olaylar yaşıyor musunuz?

Nevin Sağlam: Evet, geçen gün taksime bir çocuk bindi. Yolda annesine telefon etmek için benden telefonumu istedi, ben de verdim. O sırada kırmızı ışık yandı ve çocuk elinde telefonuyla kaçtı.

	var	yok
Nevin Hanım'ın taksiciliği seçişi	☒	☐
Nevin Hanım'ın telefonları	☐	☐
Taksiciliğin zorlukları	☐	☐
Ailesinin tepkisi	☐	☐
Babasının mesleği	☐	☐
Müşterilerin düşüncesi	☐	☐
Taksiciliğin ilginç yönleri	☐	☐
Nevin Hanım'ın çocuğu	☐	☐
Babasının hastalığı	☐	☐
Nevin Hanım'ın eski işi	☐	☐

Nevin Sağlam;

1. Taksicilikten önce bir kafede çalıştı.

Hayır, kuaförde ve mağazalarda çalıştı _____

2. Eski işlerinden çok para kazandı.

3. Meslek hayatında ilginç bir olay olmadı.

4. İşinden memnun değil.

5. Müşterilerden olumsuz tepkiler aldı.

10 Tanıtalım

Nevin Hanım kim?

Neden taksicilik yapıyor?

İşini seviyor mu?

Nevin Sağlam, _____

Yıldız Kenter

1928 yılında İstanbul'da doğdum. Babam Naci Bey diplomatı. Maddi durumumuz kötüydü ama masal gibi bir çocukluk geçirdim. Ben ailemin beşinci çocuğuydum. Babam işinden ayrıldıktan sonra Ankara'ya taşındık ve ilkokula Ankara'da devam ettim.

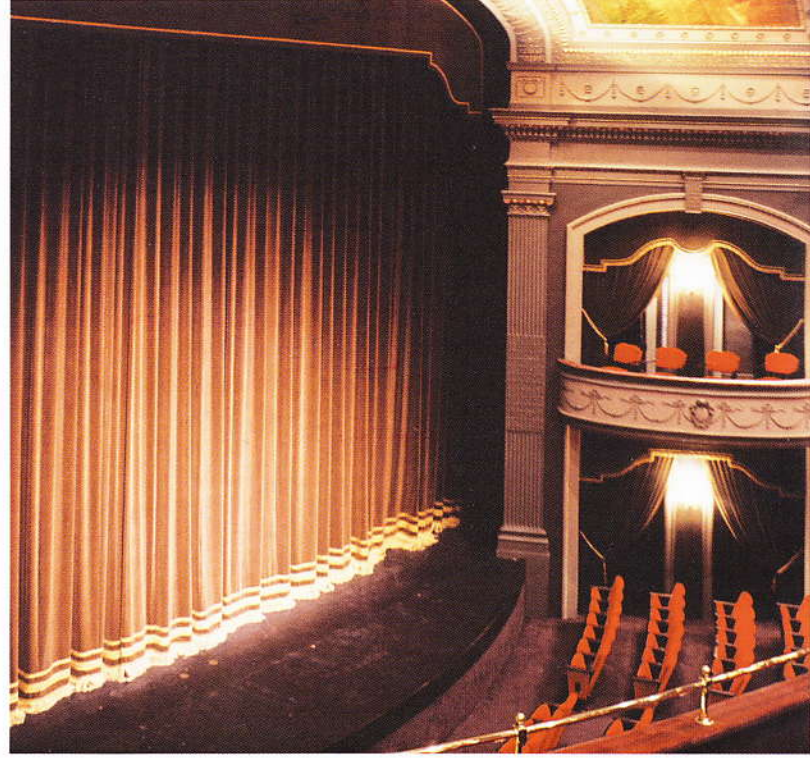
Tiyatroya da Ankara Çocuk Klübü'nde başladım. Çocukluk yıllarımdaki en büyük mutluluğum tiyatroydu. Aile yaşamımızda insana ait komik ve trajik durumları öğreniyordum. İlkokuldan sonra Ankara Devlet Konservatuarı'na kayıt yaptırdım. Çok başarılı bir öğrenciydim. Beş yıllık konservatuarı dört yılda bitirdim. Profesyonel tiyatro hayatım 1948'de başladı. İlk oyunum Shakespeare'in "12. Gece" adlı oyunuydu.

1959 yılında kardeşim Müşfik Kenter ile İstanbul'a gittim. Bir yıl sonra birlikte "Kent Oyuncuları Topluluğu"nu kurduk. Sonraki yıllarda Amerika Birleşik Devletleri ve İngiltere'de eğitim ve oyunculuk üzerine çalışmalar yaptım. Bugüne kadar 100'den fazla oyunda yer aldım. Bu oyunlarda değişik acılar, heyecanlar, ve aşklar yaşadım. Zaman zaman sinema filmlerinde de rol aldım. Sinema oyuncusu olarak üç kez "Altın Portakal" ödülü aldım. 1962'de "Yılın Kadını" seçildim. 1981'de devlet sanatçısı oldum.

Bana göre tiyatro ile ilgilenmek dünyanın ortasında durmak demektir. Her şeyimi mesleğime verdim. Yaşamak benim için her zaman savaşmak oldu...

Doğru Yanlış

- Yıldız Kenter ilk tiyatro eğitimini ailesinden aldı. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter için tiyatro sinemadan daha önemli. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter mutlu bir çocukluk dönemi geçirdi. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter'e göre oyunculuk zor bir meslektir. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter kalabalık bir ailenin çocuğuydu. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter savaşla ilgili oyunlar oynadı. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter için yaşamak, savaşmak demek. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter yoksul bir ailenin çocuğuydu. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter Amerika'da birçok kez sahneye çıktı. Doğru Yanlış
- Yıldız Kenter "savaş" konulu oyunlardan nefret ediyor. Doğru Yanlış

12 Yakın anlamlısını bulalım

acılar:

zorluklar hastalıklar yanlışlıklar sıkıntılar

ilgilenmek:

uğraşmak çalışmak oynamak düşünmek

13 Açıklayalım

12. gece

Yıldız Kenter'in profesyonel tiyatro yaşamında ilk oyunu

Müşfik Kenter

Naci bey

1948

1959

Altın Portakal

14 Metne ekleyelim

 Ben bu savaşı sahnede yaptım. Ama savaşmak çok kötü. Bu yüzden savaşlardan nefret ediyorum. Bu yüzden yaşamak istemiyorum.

KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)

-(y)di (< i-di)

Adıl	Ad/Sıfat	—	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	evde	değil	mı	-dı/-ydi/-tı	-m	Ben yorgun muydum?
sen	yorgun		mi	-di/-ydi/-ti	-n	O evde değil miydi?
o	çalışkan		mu	-du/-ydu/-tu	—	Siz hazır mıydınız?
biz	hazır		mü	-dü/-ydü/-tü	-k	Onlar öğrenci miydiler?
siz	öğrenci				-nız/-niz/-nuz/-nüz	Sen çalışkan değildin.
onlar	genç				(-lar/-ler)	Biz gençdik.

15 Tamamlayalım

- Dün çok yorgun dunuz . Şimdi nasılsınız?
- Geçen yaz tatilde Alanya _____, hava çok güzel _____.
- Üniversitede hiç çalışkan bir öğrenci _____.
- Geçen ay kızım doğum yaptı ve ben dede _____.
- Tatilin nasıl geçti? Otel kalabalık _____?
- Sen dün evde yok _____?
- Tarkan ilk şarkısıyla çok meşhur _____.
- Dün akşam seni aradım. Evde yoktun. Nerede _____?

17 Tamamlayalım

Şimdi altmış üç yaşındayım. Evliyim ve anne-anneyim. Saçlarım bembeyaz ve biraz kiloluym. Şimdi emekliyim ama bundan kırk üç yıl önce...

O zaman yirmi yaşında _____, genç _____ ve güzel _____. Saçlarım simsiyah _____ ve zayıf _____. O yıllarda üniversitede öğrenci _____. Çok neşeli ve hareketli _____. Kırk üç yıl nasıl geçti, anlamadım.

16 Doğrusunu işaretleyelim

- Geçen kış hava çok soğuktu.
 Geçen kış hava çok soğuk.
- Serap iki yıl önce öğrenci.
 Serap iki yıl önce öğrenciydi.
- Dün akşam neredeydin?
 Dün akşam neredesin?
- Geçen hafta hava güneşliydi.
 Geçen hafta hava güneşli.
- Dün hastaydım, şimdi iyiyim.
 Dün hastaydım, şimdi iyidim.

18 Tümce oluşturalım

• Şimdi

• Önce

Zayıfım.Çocukken şişmandım.

19 Tamamlayalım, yeniden anlatalım

Eşimle Nasıl Tanıştık?

Serap: İyi ki bugün buluştuk Meralciğim. Seni, arkadaşları, Türkiye'yi çok _____.

Meral: Evet, çok uzun zaman _____. Bana en son düğün fotoğraflarını _____. Anlat bakalım, eşinle nasıl _____?

Serap: Bir gün Özlem'le birlikte bir partiye _____. Parti çok _____. Özlem'in orada çok arkadaşı _____. Özlem o gün de çok _____ ve _____. Tabii ki partide herkes Özlem'le dans etmek _____. Ben ise uzun bir süre yalnız _____.

Meral: Sonra ne _____?

Serap: Özlem bir ara bir arkadaşının yanına _____. Beni _____. Biraz sonra o genç yanıma _____. Benimle dans etmek _____. Biliyorsun, ben çok _____, teklifini kabul _____ ama o çok ısrar _____. Biraz dans _____. Adı Ali'ydi, benimle aynı _____ ve gerçekten çok _____. O akşam bir-bimize aşık _____, bir yıl sonra da _____.

Meral: Çok _____. Bir gün eşinle de tanışmak isterim.

Serap: Tabii en yakın zamanda. Sen neler _____, anlat bakalım.

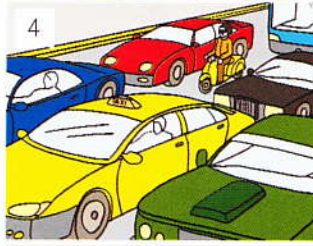
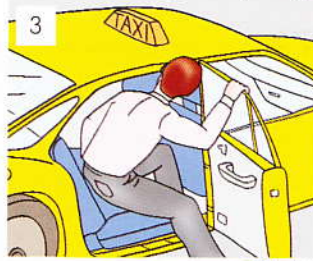
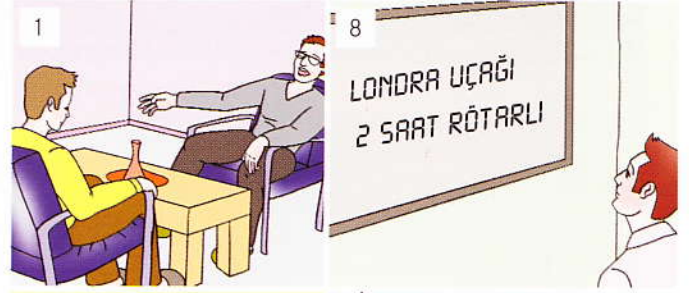
Meral: Beni biliyorsun...

20 Yeniden anlatalım

O akşam bir arkadaşım evinde parti veriyordu.

Partide Özlem ve arkadaşı da vardı. Herkes dans ediyordu. Bir ara Özlem yanıma geldi ve

21 Eşleyelim

- Dün gece en iyi arkadaşım bendeydi ve geç saatlere kadar sohbet ettik.
- Neyse ki tam zamanında havaalanına vardım.
- Hemen bir taksi çağırdım.
- İki saat vaktim vardı ve beklemek çok sıkıcıydı.
- Sabah saati duymadım ve çok geç kaldım.
- Trafik çok sıkıştı. "Geç kalıyorum." diye düşündüm.
- Uçağımın kalkış saatinde on dakika önce hazırlandım. Ama sonunda "Olumsuz hava şartları nedeniyle bütün uçuşlar iptal oldu." anonsunu duydum.
- Uçağımın kalkış saatinde kontrol etmek istedim ve panoya baktım. Panoda "Londra uçağı iki saat rötarlı" yazısını gördüm.
- Bir süre havaalanında dolaştım, mağazaları gezdim.

ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)

-(l)iyordu (< -(l)iyor i-di)

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Hikaye Kipi	Kişi Eki	Örnekler
ben	yap	-mı	-yor	mu	-(y)du	-m	Ben çocukken süt sevmiyor muydum?
sen	sev	-mi	-iyor		-du	-n	Onlar konuşmuyorlardı?
o	bil	-mu	-iyor			—	Sen az önce gülüyordun?
biz	otur	-mü	-uyor			-k	O üç yıl önce İstanbul'da oturuyordun?
siz	gül		-üyor			-nuz	Siz Türkçe bilmiyor muydunuz?
onlar	konuş					-lar	*Biz dün saat üçte alışveriş yapmıyorduk mu?

22 Yanlış çizelim

Ben Çocukken

Ben çocukken her şey daha güzeldi. Şimdiki çocuklar gibi imkanlarımız yoktu ama yine de çok mutluyduk.

Özellikle yaz akşamlarını hatırlıyorum/hatırlıyordum. Geç saatlere kadar dışarıda vakit geçirdik/geçiriyorduk. Oyunlar oynadık/oynuyorduk. Bazen de sinemaya gittik/gidiyorduk.

Şimdi bilgisayarlar, televizyonlar gençleri yalnızlaştırıyor/yalnızlaştırıyordu. Çok fazla arkadaşları yok. Genellikle evde vakit geçiriyorlar/geçiriyorlardı.

Bizim zamanımızda ilişkiler de çok farklıydı. Akşam yemeklerinde bütün aile toplandı/toplanıyorduk. Yemekten sonra sohbet ettik/ediyorduk ve bazen birbirimize fıkralar anlattık/anlatıyorduk. Birlikte çok eğlendik/eğleniyorduk.

Şimdi insanlar yemeklerini bile televizyonun karşısında yiyorlar/yiyorlardı. Birbirleriyle konuşmuyorlar/konuşmuyorlardı. Çocuklar televizyonsuz ve bilgisayarsız bir hayat düşünmek istemiyorlar/istemiyorlardı. Bizim zamanımızda her şey bu kadar kolay değildi. Ama bazen düşünüyorum/düşünüyordum; biz daha şanslıydık.

ULAÇLAR

-(y)ken (< i-ken)

Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
çocuk	-(y)ken	Çocukken çok şişmandım.
öğrenci	iken	Onunla öğrenciyken tanıştım.
genç		Gençken daha sık sinemaya gidiyordum.
.....		Öğrenciken çok çalışkan değildim.
arabada		Evdeyken çok mutluydum.
evde		Arabadaken sigara içmiyordum.

23 Tamamlayalım

1. İnternet yokken _____.
2. Televizyon yokken _____.
3. Elektrik yokken _____.
4. Otomobil yokken _____.
5. Telefon yokken _____.
6. Asansör yokken _____.
7. Buzdolabı yokken _____.
8. Çamaşır makinesi yokken _____.

24 Tamamlayalım

1. Saçların uzun ken daha güzel di. Niçin kestirdin?
2. Sen banyo _____ bir arkadaşın ara _____, ama adını söyle _____.
3. Ben beş yaşında _____ bale kursuna git _____.
4. Müdür Bey, siz toplantı _____ misafiriniz gel _____.
Şu anda bekleme salonunda.
5. Ben küçük _____ annem çalış _____ . Bu nedenle bana anneannem bak _____.
6. Ayşe Hanım, biliyor musunuz? Siz tatil _____ komşunun evine hırsız gir _____.
7. Sen yok _____ cep telefonun çaldı.
8. Ben üniversite _____ dans kursuna git _____.

25 Yanıtlayalım, işaretleyelim

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE

Bu yüzyılda gençler bilgisayar programları, internet, e-posta, mobil telefon ve plazma televizyon konusunda çok şey biliyor. Ancak tel dolap, odun sobası, kömür ütüüsü hakkında hiç fikirleri yok. Bazen gençlere eski telefonlardan, süpürgelerden, siyah-beyaz televizyonlardan söz ediyorum. Örneğin geçen gün torunuma otuz yıl öncesinin ütülerini anlattım. Size de anlattayım:

Ben çocukken elektrikli ütüler yoktu. Annem pantolonlarımı yatağın altına koyuyordu. Pantolon sabaha kadar dümdüz oluyordu. Sonra bir gün babam eve bir ütü getirdi. Ütüyü ilk kez o gün gördüm. Son derece basit ama o zamanlar için önemli bir araçtı. Annem ütüünün alt bölümüne kömür koyuyordu ve ütü iyice ısınıyordu. İlk ütü teknolojisi buydu işte! Daha sonra da kömürlü ütülerin yerini elektrikli ütüler aldı.

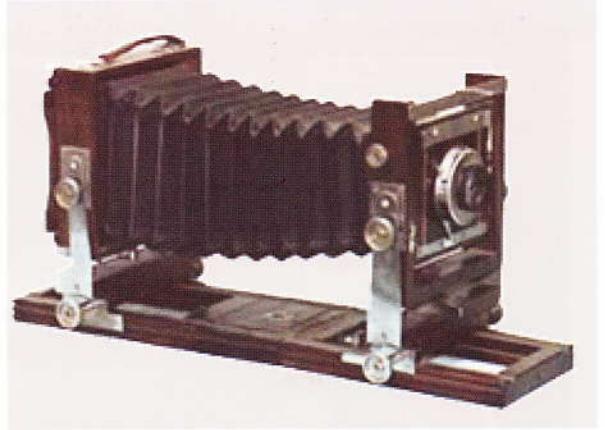
Zaman içinde diğer ev eşyaları da çok gelişti. Böylece şimdiki gençlerin işleri daha kolaylaştı.

1. Şimdiki gençler hangi konularda çok bilgili?

2. Eskiden pantolonları nasıl ütülüyorlardı?

3. İlk ütü teknolojisi nasıldı?

26 Tamamlayalım

Eskiden fotoğraf çekmek hiç kolay değil ____ . Çünkü fotoğraf makinelerini kullanmak çok zor ____ . Bazı makineleri kullanmak için uzun süre eğitim almak gerek ____ .

Tabi ilk fotoğraf makineleriyle fotoğraf çektirmek de zor ____ . İyi bir fotoğraf için çoğu zaman birkaç dakika hiç hareket etmeden durmak ve objektife bakmak önemli ____ .

Radyolar eskiden hayatımızın en önemli parçasıydı. Bir çok insan için radyo teknoloji harikası sihirli bir kutu ____ . Elbette o zamanlar dijital kanallı, taşınabilir radyolar yok ____ . Radyolar evin en güzel köşesinde duruyor, haberleri, müzik programlarını dinlemek için herkes onun etrafında toplan ____ .

27 Karşılaştıralım

Eskiden - Şimdi

- Buzdolabı
- Televizyon
- Telefon
- Çamaşır makinesi
- Radyo
- Soba

Anneannemin Fotoğraf Albümü

Anneannemi çok severim. Çok gülelyüzlü ve konuşkan bir insandır. Onunla sohbet etmek çok güzeldir. Geçen gün onu ziyarete git _____ ve beraber çok güzel zaman geçir _____.

Öğleyin, anneannem eski bir fotoğraf albümüyle odaya geldi. Bana eski resimlerini göstermek iste _____.

Albümün ilk sayfasında genç bir hanımın fotoğrafı var _____.

"Anneanne, bu kim?" diye sor _____.

"Benim, yavrum." dedi. Çok şaşırdım. Anneannem, "Niçin şaşırdın? Ben de bir zamanlar genç _____." dedi. Resimde anneannemin yanında bir adam vardı. "Peki bu adam kim?" diye sordum. "O da deden. Tanımadın mı? Çok yakışıklı bir adam _____.

Bak, şu resimde deden ve ben birlikteyiz." dedi. Anneannem başka bir siyah-be-yaz fotoğraf gösterdi. Fotoğrafta anneannem bir sandalyede otur _____, dedem ise onun yanında ayakta dur _____.

"Çok güzel bir fotoğraf." dedim. Anneannem gül _____, "Bu bizim birlikte ilk fotoğrafımız. Evlendikten üç-dört yıl sonra çektir _____.

O zamanlar çok fazla fotoğrafçı yok _____.

Fotoğraf çektirmek pahalı _____.

Ama deden bir gün bana sürpriz yap _____ ve eve bir fotoğrafçı çağır _____." dedi. Anneanne, "Dedem gençken romantik _____?" diye sor _____.

Anneannem güldü. "Elli yıl önce romantik olmak ayıp _____ yavrum. Biz sokakta el ele gez _____, pastanelerde otur _____.

Her şey gizli _____.

Ama evlenmeden önce deden bana sık sık mektup yaz _____." dedi. Anneannem anlatıyor, ben de dikkatle ve şaşkınlıkla dinliyordum. Saatler böyle geçti...

29 Tamamlayalım

A: Öğrenciler okula nasıl gidiyorlar?
B: Otobüs _____

A: Sınıfta kimler var?
B: Öğretmen _____
öğrenciler.

A: Kim _____ ders çalışıyorsun?
B: Yalnız çalışıyorum .

A: Dün ne yaptın?
B: Arkadaşım _____
sinemaya gittim.

A: Dilek Murat _____
ne zaman evleniyor?
B: Sanırım gelecek ay.

Dilek ve Murat

Sevgi ve umutla
yaşamlarımızı birleştireceğimiz
bu güzel günde sizleri de
yanımızda görmekten
mutluluk duyacağız.

Aylin-Metin Sevinç - Hakan
ÇAĞLAR GÜNER

Tarih: 29 Temmuz 2007 - Pazar
Adres: Akkan Düğün Salonu - Adana

A: Alo. Deniz _____ mi görüşüyorum?
B: Evet, buyrun ben Deniz.

BAĞLAÇLAR - İLGEÇLER

ile (> /yle)

Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
araba	ile	Ayşe'yle Murat evleniyor.
Ayşe	-la/-le	Okula arabayla gidiyorum.
kitap	-yla/-yle	Masada kitapla kalem var.
.....		Sinemaya arkadaşımle gittim.
arkadaşım		Onunla ders mi çalışacaksın?
sizin		O ile heryere gittim.
onun		Ben de sizinle geliyorum

30 Tamamlayalım

1. Kim ben *imle* _____ gelmek istiyor?
2. İşe her gün metro _____ gidiyorum.
3. Kim _____ görüşmek istiyorsunuz?
4. Ankara _____ İstanbul arası araba _____ üç buçuk saat.
5. Lütfen burada yüksek ses _____ konuşmayın.
6. Ayşe, ailesi _____ oturuyor.
7. Yarın yeni bir gömlek _____ ayakkabı almak istiyorum.
8. O _____ nerede tanıştın?
9. Murat çok üzgün, hiç kimse _____ konuşmak istemiyor.
10. Kahvaltıda yumurta _____ peynir yedim.

31 Yanıtlayalım

1. Dişlerinizi neyle fırçalıyorsunuz? _____
2. Neyle çorba içiyorsunuz? _____
3. Neyle çamaşır yıkıyorsunuz? _____
4. Lokantada hesabı neyle ödüyorsunuz? _____
5. Neyle fotoğraf çekiyorsunuz? _____
6. Saçlarınızı neyle tarıyorsunuz? _____
7. Eve neyle gidiyorsunuz? _____

32 ile ile yerleştirelim

kalem • gözlük • cep telefonu • tarak • arkadaş • çatal

1. Bu mektubu senin _____ *kalemimle* _____ yazdım.
2. Uçakta _____ konuşmak yasak.
3. Saçlarını bu _____ mı tarıyorsun?
4. Üç boyutlu filmleri özel bir _____ izliyoruz.
5. Bu yemeği _____ yemek gerek.

5

Afiyet Olsun

1. Ne Yiyelim?

1 Dinleyelim, yerleştirelim

Bir Şey Lazım mı?

uğrayayım mı • etme • tamamla • yiyelim • ol
yapsın • al • hazırlayayım • alayım • alayım mı
almasın • uğra • al • almasın

*Eren, Volkan ve Mert bu akşam Mert'lerde buluşuyorlar.
Eren Mert'e yoldan telefon ediyor...*

Eren : Alo. Merhaba Mert, ne haber?

Mert : İyilik Erenciğim, Volkan'la oturuyoruz .

Eren : Ben şimdi yoldayım, sana geliyorum. Markete
_____? Birşey lazım mı?

Mert : Evet Erenciğim, lütfen _____. Ben
kola aldım ama siz ne içmek istiyorsunuz, bilmi-
yorum. Bence sen birkaç tane de meyve suyu ve
bira _____.

Volkan : Meyve suyu _____, ben aldım.

Mert : Eren, Volkan meyve suyu _____ diyor.

Eren : Peki, o zaman yiyecek bir şeyler _____?
Cips, çikolata...

Mert : Cips aldım ama çikolata da iyi fikir. Sen bana
çikolata _____.

Eren : Tamam, sana çikolata _____, ama
benim karnım aç. Bir paket de makarna alayım.
Volkan bize güzel bir makarna _____.

Mert : Evet evet, çok iyi olur. Ben de açtım şimdi. Ben
sofrayı _____ . Haydi sen de
çabuk _____! Alışverişi _____
da bir an önce yemek _____.

Eren : Tamam tamam! Acele _____ . On
beş dakika sonra oradayım.

Mert : Peki, görüşürüz.

Eren : Görüşürüz.

EMİR KİPİ					-sin, -(y)lin(liz), -sın(lar)
Adıl	Eylem	—	Kişi Eki	?	Örnekler
—	al	-ma	—	mı	Sen git!
sen	bekle	-me	—	mi	Onlar beklesinler mi?
o	git		-sin/-sin/-sun/-sün		O almasın!
—	oku				Siz okuyun!
siz	dokun		-ın(ız) / -in(iz) / -un(uz) / -ün(üz)		Giriniz!
	gel		-yın(ız) / -yin(iz) / -yun(uz) / -yün(üz)		Dokunmayınız!
	gir				Onlar gelmesinler!
onlar	yaz		-sınlar / -sinler / -sunlar / -sünler		Siz yaz!

İSTEK KİPİ					-(y)E	
Adıl	Eylem	—	Ek	Kişi Eki	?	Örnekler
ben	bak	-ma	-a / -e	-yım / -yim	mı	Sen içsin.
sen	ye	-me	-ya / -ye	-sın / -sin	mi	Ben yemeyeyim mi?
o	iç			—		O konuşa.
biz	otur			-lim / -lim		Siz sorasınız.
siz	konuş			-sınız / -siniz		Onlar bakmayalar.
onlar	sor			-lar / -ler		Ben oturma mıyım?

2 Tamamlayalım

- Burcu'ya söyle, ödevini hemen bitir sin.
- Çok yorulduk, haydi biraz dinlen _____.
- Öğretmen kızıyor, bir daha geç kal _____.
- Bugün hava güzel, şemsiyemi al _____.
- Bu akşam yemek için dışarı çık _____?
- Teneffüste çay iç _____.
- Kaçta çıkıyorsun? Seni işten al _____?
- Tok musun? Yemek yap _____?
- Lütfen odada sigara iç _____.
- Sınav kağıdına mutlaka adınızı yaz _____.

3 Sözcükleri yerleştirelim

adet • avuç • bardak • demet • dilim • fiske • gram • kadeh • kalıp • kilo kilogram • kutu • litre • paket • parça • salkım • tane • top					
					
bir _____ süt	bir _____ vişne	bir _____ meyve suyu	bir _____ ekmek	bir _____ elma	bir _____ havuç
					
dört _____ (tane) yumurta	dört _____ donduma	bir _____ fındık	bir _____ yoğurt	bir _____ peynir	bir _____ tuz
					
bir _____ üzüm	bir _____ maydanoz	bir _____ biftek	bir _____ şarap	bir _____ kola	bir _____ makarna

4 Yanıtlayalım

Gıda Alışverişinde

Marketlerde binlerce çeşit yiyecek var. Kaliteli, ekonomik ve sağlıklı alışveriş için aşağıdaki uyarıları dikkate alın.

ALIŞVERİŞ İÇİN ÖNERİLER

- ✓ Alışveriş listesi hazırlayın ve bu listenin dışına çıkmayın.
- ✓ Belirli sıklıkta alışveriş yapın.
- ✓ Açken alışveriş yapmayın.
- ✓ Ürünlerin son kullanma tarihine bakın.
- ✓ Alışverişte besin etiketlerini okuyun.
- ✓ Ekonomik boy veya aile paketleri her zaman avantajlı değil, dikkatli olun.
- ✓ Fiyatlara bakın ve ürünler arasında karşılaştırma yapın.
- ✓ Marketler arasındaki fiyatları karşılaştırın.
- ✓ Güvenilir markaları tercih edin.

1. Ne sıklıkta gıda alışverişi yapıyorsunuz? Belirli aralıklarla mı? Topluca mı? Yoksa ihtiyacınıza göre mi?
2. Ne tür yerlerden alışveriş yapıyorsunuz? Mahalle bakkalından mı? Büyük marketlerden mi?
3. Gıda alışverişinde nelere dikkat ediyorsunuz? "Alışveriş İçin Öneriler"i yerinde buluyor musunuz?
4. Gıda alışverişinde ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? Hangi konulardan şikayet edersiniz?
5. Aşağıdaki durumlarda siz neler yaparsınız? Bu iki durum alışveriş önerilerinden hangileri ile ilgilidir?

1. **Durum:** Geçen hafta markette yeni bir salam markası gördüm ve denemek istedim. Evde salamı açtım ve her tarafa berbat bir koku yayıldı.

2. **Durum:** Pazar günü eşimle haftalık alışveriş için süpermarkete gittik. Fakat market çok kalabalıktı. Fiyatlara ve etiketlere bile bakmadık, aceleyle alışverişimizi tamamladık.

5 Yerleştirelim

haşlamak • kaynatmak • bölmek
rendelemek • doğramak • pişirmek
karıştırmak • çırpma • kızartmak • süzmek

1. Annem diyet yapıyor. Sebzeleri suda başlıyor ve yağısız yiyor.
2. Sen köfte yap, ben de patates _____ . Çocuklar patates kızartmasına bayılıyor.
3. Kızım, salata yapmak için domates _____ ve havuç _____ .
4. Hülya makarna için önce suyu _____ , piştikten sonra süzgeçle _____ .
5. Bu sandviç bana çok fazla. İkiye _____ , yarısını sen ye.
6. Ablam kek için önce yumurta ve şekeri _____ .
7. Çayına şeker koymadım, sen koy ve _____ .
8. Akşama misafirimiz var, yemeğe ne _____ ?

6 Sıralayalım

Beraber Pişirelim

MALZEMELER

- 250 gr. pirinç
- 1 çay bardağı sıvı yağ
- 1 havuç
- 5 yemek kaşığı bezelye
- 0.5 lt. su
- 1 tatlı kaşığı tuz

→ Sizce bu yemeğin adı ne?

7 Bir yemek tarif edelim

Malzemeler

Tarif

8 Okuyalım, yanıtlayalım

ÇINAR Restoran

Garson : Hoş geldiniz efendim. Ne alırsınız?

Oğuz : Eeee... Menüye bir bakalım... Ben bir karışık pizza alayım ama zeytinsiz olsun lütfen.

Hülya : Ben zeytinli bir pizza istiyorum ama henüz karar vermedim. Acaba hangisinden olsun?

Garson : Zeytinli... O halde Dört Mevsim ya da Akdeniz deneyin. Sucuklu pizza seviyor musunuz?

Hülya : Evet, seviyorum.

Garson : O zaman Dört Mevsim alın.

Hülya : Peki, Dört Mevsim olsun. Ama lütfen domatesli olmasın.

Garson : Tabii ki. Ne içmek istiyorsunuz?

Oğuz : Bol buzlu ve limonlu birer maden suyu içelim mi Hülya?

Hülya : Evet maden suyu iyi fikir ama ben buzsuz alayım lütfen.

Garson : Tatlı ister misiniz?

Hülya : Şimdilik hayır. Belki yemekten sonra.

Garson : Peki efendim. Siparişleriniz 15 dakika sonra hazır.

Oğuz : Çok teşekkür ederiz.

Menü

Çorbalar

Domates Çorbası	3 TL
Mercimek Çorbası	2,5 TL
Ezogelin Çorbası	3,5 TL
Mantar Çorbası	2 TL

Salatalar

Mevsim Salatası	4 TL
<i>(Domates, marul, salatalık, biber, maydanoz)</i>	
Çoban Salata	3 TL
<i>(Domates, yeşil biber, soğan, maydanoz)</i>	
Karışık Salata	3 TL
<i>(Havuç, turp, maydanoz, domates)</i>	

Pizzalar

	Küçük	Orta	Büyük
Akdeniz	6,90 TL	12,70 TL	17,50 TL
<i>(Mozarella peyniri, beyaz peynir, siyah zeytin, domates)</i>			
Karışık	7,40 TL	14,20 TL	18,90 TL
<i>(Mozarella peyniri, mantar, salam, sucuk, zeytin)</i>			
4 Mevsim	8,40 TL	14,70 TL	19,70 TL
<i>(Mozarella peyniri, pepperoni, sucuk, mantar, siyah zeytin)</i>			
Anadolu	8,90 TL	17,30 TL	19,70 TL
<i>(Mozarella peyniri, pepperoni, yeşil biber, sucuk)</i>			

1. Kim, ne ismarladı?

Oğuz: _____

Hülya: _____

2. Sizce hesap ne gelecek?

Ayrı ayrı TL

Ortak TL

Ana Yemekler

Karniyank	6 TL
Mantı	7 TL
İzmir Köfte	6 TL
Yaprak Sarma	6 TL

İçecekler

Portakal Suyu	5 TL
Ayran	4 TL
Kola	4 TL
Su	2 TL

Tatlılar

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

9 Yazalım

Menünün "tatlılar" bölümünü siz hazırlayınız.
Listede sizin favori tatlınız da olsun.

Menüden hareketle bir sipariş listesi de siz hazırlayınız.

SIFATLAŞTIRMA

-li, -süz

Ad	Ek	Örnekler
akıl	-li -süz	akıllı (çocuk) akılsız (adam)
boya	-li -süz	boyalı (duvar) boyasız (duvar)
süt	-lu -süz	sütlü (kahve) sade (kahve)
alkol	-lü -süz	alkollü (içecek) alkolsüz (içecek)
uzun boy		uzun boylu (kız) kısa boylu (kız)
mavi gömlek		mavi gömleksiz (adam)

10 Tamamlayalım

- İki oda *lı* _____, mobilya *lı* _____ bir ev arıyorum.
- Babam şeker _____ çay içiyor, çünkü tatlı sevmiyor.
- Benim arabam klima _____.
- Onun babası iyi kalp _____ bir adam.
- Süt _____ kahve istiyor musun?
- Hava çok rüzgar _____, zor yürüyorum.
- Ahmet çok akıl _____ bir çocuk. Her şeyi çok çabuk öğreniyor.
- Denge _____ beslenmek çok önemli.
- Mavi göz _____ kız bana bakıyor.
- Kafein _____ kahveyi çok seviyorum. Çünkü daha sağlıklı.

11 Zıt anlamlısını işaretleyelim

Evli	Evsiz ☐	Bekar ☒
Bulutlu	Bulutsuz ☐	Açık ☐
Düzenli	Düzensiz ☐	Dağınık ☐
Hızlı	Hızsız ☐	Yavaş ☐
Pahalı	Pahasız ☐	Ucuz ☐
Sinirli	Sinirsiz ☐	Sakin ☐
Kilolu	Kilosuz ☐	Zayıf ☐
Yaşlı	Yaşsız ☐	Genç ☐
Sütlü	Sütsüz ☐	Sade ☐
Kirli	Kirsiz ☐	Temiz ☐

12 Yemeğe davet edelim

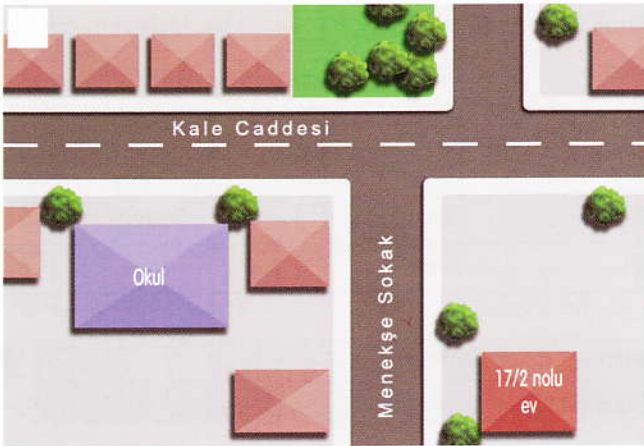
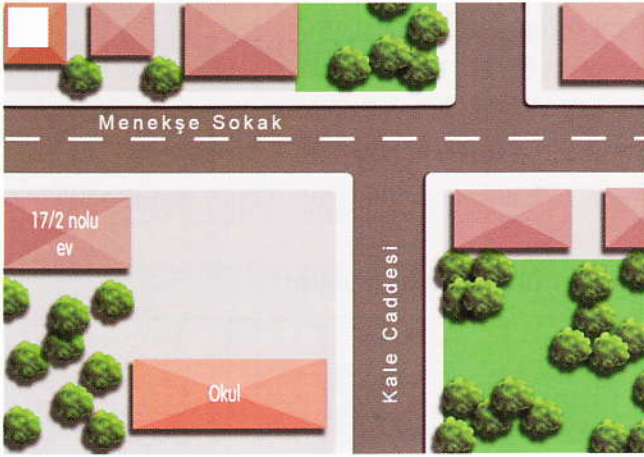

Nasıl Bir Yer Olsun?

- et lokantası
- ev yemekleri
- pizzacı
- Çin lokantası
- İtalyan lokantası
- balık restoranı
- sigarasız bölümde
- terasta
- bahçede
- kenarda
- ocak başında

13 Adresi bulalım

Paket Servisi

- Selim iki kaşarlı pide, bir ayran istiyor.
- Garson Çankaya'yı bilmiyor.
- Garson mavi boyalı okulu biliyor.
- Selim'in siparişi 30 dakika sonra evinde olacak.

	Doğru	Yanlış
1.	☐	☐
2.	☐	☐
3.	☐	☐
4.	☐	☐

14 Telefonla sipariş verelim

Müşterisiniz...

- Pizza isteyiniz.
- Neli pizza istiyorsunuz, belirtiniz.
- İçecek de istiyor musunuz?
- Fiyatını sorunuz.
- Ne zaman gelir, sorunuz.

Pizzacısınız...

- Müşteriye "merhaba" deyiniz.
- Pizza çeşitlerini anlatınız.
- Başka ne ister sorunuz.
- Adresi alınız.
- Fiyatı ve teslim süresini belirtiniz.

15 Tamamlayalım

peşin • taksitli • nakit • kredi kartı • vade farkı

NASIL Ödeyeceksiniz?

Korhan : İyi günler. Bu kazak ne kadar?

Satıcı : 80 TL. efendim. Ama peşin ödemelerde %20 indirim var.

Korhan : Anlıyorum, ama henüz para çekmedim ve yanımda o kadar _____ para yok.

Satıcı : _____ ile tek seferde ödemeniz de mümkün, aynı indirim yapıyoruz. Fakat taksitli ödemelerde indirim yok.

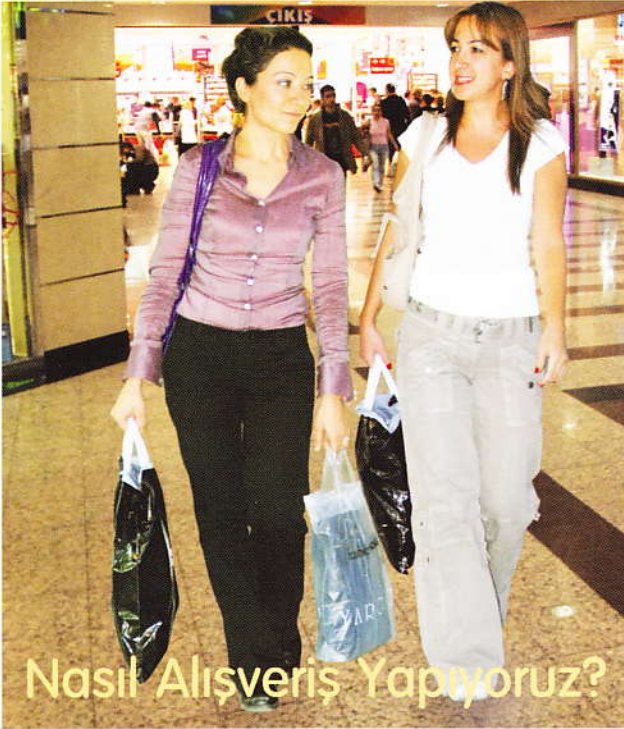
Korhan : Peki, _____ ödemeler kaç aydan başlıyor?

Satıcı : 3 aydan 10 aya kadar bölüyoruz. Hem de peşin fiyatına. Yani _____ yok.

Korhan : O zaman ben kredi kartıyla alayım. 10 ay taksitli olsun.

Satıcı : Tabii efendim, kasaya buyurun.

16 Okuyalım, işaretleyelim

Türkiye'de insanlar peşin, taksitle ya da kredi kartıyla alışveriş yapıyorlar. Her tür alışverişte kredi kartı kullanmak mümkün. Kredi kartına taksit yaptırmak da çok yaygın. Taksitler 2 ay ile 24 ay arasında değişiyor. Bunun için çoğu insan peşin alışveriş yapmıyor.

Artık insanlar mahalle aralarındaki bakkallardan ya da mağazalardan eskisi kadar çok alışveriş yapmıyor. Gıda ürünlerini büyük süpermarketlerden; giyim, mobilya, beyaz eşya vb. ürünleri büyük alışveriş merkezlerinden alıyor. Çünkü bu tür yerler daha hesaplı ve çok pratik oluyor. Alışveriş merkezlerindeki mağazalar genellikle sezon sonlarında indirim yapıyor. İnsanların çoğu da alışveriş için bu zamanları bekliyorlar.

Türkiye'de kataloglardan, televizyonlardan ve internetten alışveriş son yıllarda başladı, ama bunlar henüz çok yaygın değil. Çünkü pek çok insana göre bu tür alışverişler güvenli değil.

	Doğru	Yanlış
1. Türkiye'de kredi kartı yaygın değil.	☐	☐
2. İnsanlar peşin alışverişi çok tercih etmiyor.	☐	☐
3. Ucuzluk sezonunda insanlar alışveriş yapmıyor.	☐	☐
4. Türkiye'de internetle alışveriş yapmak yaygın.	☐	☐
5. Alışveriş merkezlerinde alışveriş kolay oluyor.	☐	☐

17 Eşleyelim

☐	Çocuklardan uzak tutunuz.
☐	Soğuk içiniz.
☐	30 derecede, elde yıkayınız.
☐	Vücut temizliğinde kullanmayınız.

18 Yanıtlayalım

- Ülkenizde taksitli alışveriş var mı?
- Kredi kartına vade ve taksit olur mu?
- Peşin ödemelerde ekstra indirim mümkün mü?
- İnsanlar alışverişlerde pazarlık yaparlar mı?
- İnternette alışveriş yaygın mı?
- Her ürün için garanti belgesi şart mı?
- Hangi tür ürünlerle birlikte kullanma talimatı da olur?
- Siz alışverişten sonra kullanma talimatlarına uyuyor musunuz?

19 Okuyalım, yanıtlayalım

Bir Gezginin Gözüyle

Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız

Coskun Aral

Bugüne kadar birçok ülke gördüm, her kıtaya gittim. İnsanların beslenme alışkanlıkları ve damak tatları her kültürde farklı. Yani, her ülkenin farklı, özel bir mutfak kültürü var.

Dünya mutfaklarının başında Çin mutfacı geliyor. En eski, en büyük uygarlıklardan biri... Kocaman bir ülke, her bölgesi farklı bir coğrafya ve iklim... Sonuç, binlerce farklı yemek, farklı tatlar ama Uzak Doğu mutfak kültüründe en önemli yiyecek pirinç ve soya fasulyesi. Her yemeğin yanında mutlaka pirinç oluyor. Başlıca sos da soya sosu. Soya sosları çok tuzlu. Çinliler sebzeleri yağda, yüksek ateşte kavuruyor. Bu yöntem vitaminlerin ölmesini engelliyor ama zararlı bakterileri veymikropları tam olarak öldürmüyor. Ya Japon usulü çiğ balık! Adı üstünde, hiç pişmiyor ama yanında bir yeşil hardal var ki zehir mi zehir.

İtalyanların geleneksel mutfacığında makarna, spaghetti ve pizza gibi unlu yiyecekler ön planda. Lezzetine söz söylemeyelim ama salamli, sosisli, jambonlu yemekler, tereyağlı, kremalı soslar bu mutfacı da bir mayın tarlasına çeviriyor... Fransız mutfacı peynir çeşitleriyle ünlü. Sofranın başlıca içeceği kırmızı şarap doğrudan "kalbinize hitap ediyor"... Ama sorun bakalım enfes merlolaların yanında genellikle ne var; kırmızı et! Hem de ızgaralık, yağlı kanlı kırmızı et. Ve şarap şişesinin üstünde o tehlikeli tavsiye: "Özellikle kırmızı etle tüketin."

Arap mutfacı, sıcak ülkelerin tipik etlik hayvanının "işgali altında": koyunlar. O enfes kebabları başka etlerden de yaparsınız ama orijinali koyun etidir, en yağlı etlerden biri. Et kömür ateşinde "yağlı yağlı" cızırdıyacak ki kebab lezzetli olsun... "Kebab yiyeyim ama ağızım dilim de kavulsun mu diyorsunuz?" Gelsin kebabın yanında çeşit çeşit acı biber... Allahtan Arap yemeklerinin yanında yoğurt ve nohut eksik olmuyor. Mezelerin iki ana malzemesi... Patlıcanı da unutmayın.

Daha birçok mutfacı saymadım ama şunu ekleyeyim, bitireyim: Beyaz et, beyaz et, beyaz et... Uzmanların dilinden bu söz düşmüyor ama bence tavsiyeler biraz yanıltıcı. İnsanlar ne yesin? Bu önemli değil. Ölçülü ve dengeli yedikten sonra herşeyi yesin.

1. Coşkun Aral'ın Çin, İtalyan, Fransız ve Arap mutfakları hakkındaki görüşlerinin hangilerine katılıyor, hangilerine katılmıyorsunuz?
2. Sizin de başka mutfaklar hakkında böylesi düşünceleriniz var mı?
3. Türk mutfacı hakkında ne düşünüyorsunuz?

20 Sıralayalım, tartışalım

Liste	İkram Sırası	Liste	İkram Sırası
mezeler	☐	meşrubat/içki	☐
çorba	☐	ekmek	☐
tatlılar	☐	pirinç	☐
ara sıcaklar	☐	makarna	☐
ana yemek	☐	çay/kahve	☐
meyveler	☐	salatalar	☐

21 Eşleştirelim

kızartma	kömür	tava
haşlama	su	fırın
buğulama	buhar	tencere
ızgara	yağ	mangal

KARŞILAŞTIRMA

-Den daha

Ad	Ek		Sıfat	Örnekler
bu sınıf New York tenis Ali Ankara	-dan / -tan -den / -ten	daha	büyük kalabalık tehlikeli çalışkan yavaş pahalı	(O sınıf) bu sınıftan daha büyük. (Tokyo) New York'tan daha kalabalık. (Boks) tenisten daha tehlikeli bir spordur. (Ahmet) Ali'den daha çalışkan. (İstanbul) Ankara daha pahalı.

ÜSTÜNLÜK

en

Adıl	Ek		Sıfat	Ad	Ek	Örnekler
sınıf dünya Türkiye kitap	-ın / -i(n) -un / -ün -nın / -nin -nun / -nün -daki / -taki -deki / -teki	en	çalışkan renkli büyük yüksek	öğrenci il tepe sayfa dağ	-ı / -sı -i / -si -u / -su -ü / -sü	Dünyanın en yüksek tepesi, Everest'tir. O, sınıfın en çalışkan öğrencisidir. Türkiye'nin en büyük ili hangi ildir? Kitabın en renkli sayfası bu. Ağrı Dağı Türkiye'de en yüksektir. Sınıftaki en çalışkan öğrenci, kimdir? İstanbul, Türkiye'deki en renkli ili.

22 Tabloya göre yanıtlayalım

	Aslıhan	Orhan	Pınar	Demet
Yaşı	18	19	20	16
Boy	1.75	1.84	1.62	1.70
Kilosu	65	80	58	53
Ayakkabı numarası	38	42	36	37

1. En uzun boylu kim? _____
2. Kim Aslıhan'dan daha şişman? _____
3. Kim Orhan'dan daha büyük? _____
4. Kim Demet'ten daha kısa? _____
5. En zayıf kim? _____
6. En genç kim? _____
7. Kimin ayağı en büyük? _____
8. En küçük ayaklı kim? _____
9. En kilolu kim? _____

23 Eşleyelim

Uzmanından

Kaliteli Bir Hayat İçin
10 EMİROsman Müftüoğlu
www.yasasinhayat.com

1. Dengeli beslenin.
 2. Damar sağlığınıza dikkat edin.
 3. Bağışıklık sisteminizi güçlendirin.
 4. Kötü şeyleri az tüketin.
 5. Sigaradan ve dumanından sakının.
 6. Kas ve kemiklerinizi takviye edin.
 7. Ağız bakımınıza özen gösterin.
 8. Belleğinizi güçlü tutun.
 9. Gereksiz yere ilaç kullanmayın.
 10. Sağlık kontrollerinizi ihmal etmeyin.
6. Düzenli egzersiz yapın ve hareketli yaşayın. Yeterli miktarda kalsiyum ve D vitamini alın.
 - Yeni şeyler öğrenin. Yeni bir dil, yeni bir hobi, yeni bir oyun için şansınızı deneyin.
 - Kan değerlerinizi, özellikle kolesterolünüzü dikkatle izleyin. Tansiyonunuzu kontrol altında tutun. Daha çok egzersiz yapın, daha az strese girin.
 - Alkolü, kafeini, beyaz unu ve tuzu ölçülü tüketin.
 - Düzenli olarak kontrol yaptırın. Doktorunuzun önerilerini uygulayın, ilaçlarınızı düzenli kullanın.
 - Gerekli aşılarınızı (Hepatit, zatürree, grip vs..) yaptırın. Unutmayın düzenli uyku, egzersiz ve dinlenme bağışıklık sisteminizi güçlendirir.
 - Gereksiz yere ve yüksek dozda ilaç kullanmayın.
 - Sigara içmeyin. Sigara dumanından uzak durun.
 - Dişlerinizi düzenli fırçalayın. 6-8 ayda bir diş hekiminize uğrayın.
 - Az yiyein. Kalori ihtiyacınızı farklı besinlerden karşılayın. Hayvansal yağları daha az, zeytinyağını daha çok kullanın.

24 İşaretleyelim, tamamlayalım

Restoran Seçimi

İpek'in doğum günü için iki arkadaş yemek planı yapıyorlar.

	Müzik	Yemekler	Fiyatlar
Mavi Restoran			
Kumsal Restoran			

Mavi Restoran, Kumsal Restoran'dan daha avantajlı, çünkü

Kumsal Restoran, Mavi Restoran'dan daha avantajlı, çünkü

25 Haftalık menü hazırlayalım

Ölçü	
dilim	parça
adet	paket
bardak	kutu
porsiyon	gram
kaşık	demet
kase	kalıp
tabak	kadeh

İçecek	
çay	kahve
şarap	kola
ayran	meyve suyu
soda	gazoz
bira	cacık
hoşaf	rakı
süt	su

Yemek	
tavuk budu	çorba
köfte	ızgara balık
nohut	kuru fasulye
bulgur pilavı	mantar sote
zeytin	peynir
taze fasulye	kiymalı bezelye
kiymalı patates	balık çorbası

26 Bir araba seçelim

İkinci El Oto

Markası	Renault Clio (1.4)	Opel Astra (1.6)	VW Polo (1.8)	Ford Focus (1.6)
Modeli	2006 (Sedan)	2004 (Hatchback)	2005	2007 (Sedan)
Özellikleri	Klima, tek hava yastığı, radyo-CD çalar	ABS, 4 hava yastığı, klima, alarm, radyo-kaset çalar	2 hava yastığı, klima, dizel, sun-roof, radyo-CD çalar	Sürücü ve yolcu hava yastığı, otomatik vites, otomatik klima, yükseklik ayarlı direksiyon
Kimden	Galeriden	Bayandan	Sahibinden	Doktordan
Fiyat	14.000 TL. (Pazarlıksız)	13.000 TL. (Vade olur)	16.000 TL. (Krediye uygun)	Pazarlık

27 Tamamlayalım, eşleyelim

Selam! Benim adım Natalia. Mavi göz lüyüm ve kızıl saç _____ . Benim ülkemde hava kışın çok soğuk ve kar yağış _____ . Ülkem _____ ünlü şehir Moskova.

Merhaba, adım Chan. Benim ülkem dünya _____ en kalabalık ülke _____ . Ülkemde bir milyar _____ fazla insan yaşıyor. Bizim ilginç ve zengin bir kültürümüz var.

Merhaba, ben Carmen. Akdeniz _____ en sıcak ülke _____ yaşıyorum. Ülkem Flamenko dansıyla ünlü. Şarap _____ dansı seviyor musunuz? O zaman Madrid'de buluşalım.

28 Kendimizi tarif edelim

• uzun	} boylu	• sarışın	• zayıf	• sakın	} gözlü
• kısa		• kumral	• kilolu	• neşeli	
• orta		• esmer	• toplu	• utangaç	

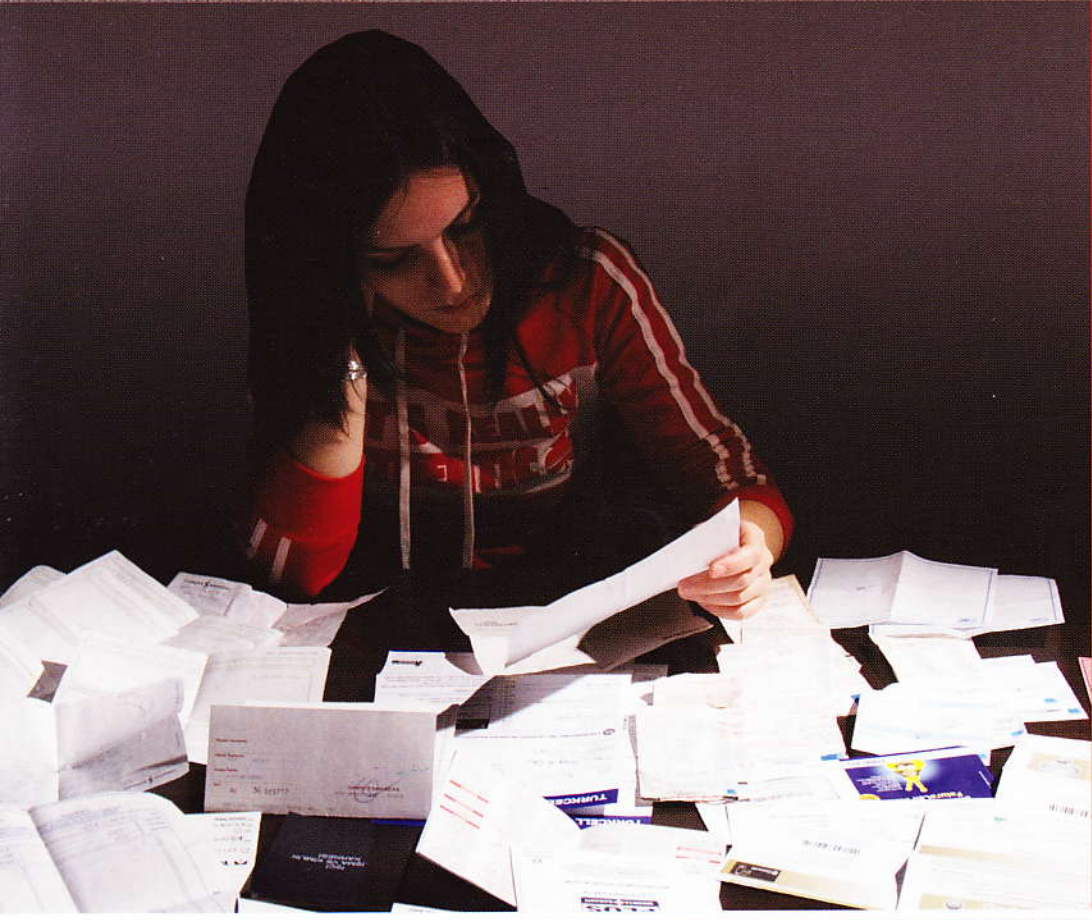
Ben

6

Bürokrasi Her Yerde!

1. Sayın Yetkili

1 Yerleştirelim, yanışı çizelim

Türkiye'de İlk Günlerim

kiralamak • randevularımı • öğrenmek • ödüyorum • oluyorum

Adım İsaibel. Türkiye'ye üç ay önce geldim. Buradaki ilk günlerimi hiç unutmadım. Yabancı bir ülkede ilk günler çok zor geçiyor. Ev _____, banka işlemleri, kimlik işlemleri, faturaları yatırmak, önemli yerlerin adreslerini, telefonlarını _____ hiç kolay olmuyor. O günlerde arkadaşlarım çok yardım etti. Çünkü Türkçe bilmiyordum. Ama artık işlerimi kendim yapıyorum. Bu üç ay içinde biraz Türkçe de öğrendim. Artık faturalarımı kendim _____, doktor _____ kendim alıyorum. Banka ve kredi kartımla ilgili işlemleri kendim yapıyorum. Bir kütüphaneye ya da spor merkezine kendim üye _____. Yabancı bir ülkede yaşamak benim için eskisi kadar zor değil.

1. İsaibel Türkiye'ye henüz / birkaç ay önce / çekönceden geldi.
2. Türkiye'deki ilk günlerini hala hatırlıyor / hiç hatırlamıyor.
3. İlk günlerde birçok işi kolaylıkla / zorlukla yaptı.
4. Arkadaşları hiç / hep yardım etti.
5. Biraz Türkçe öğrendi ve hayat onun için artık daha zor / kolay.

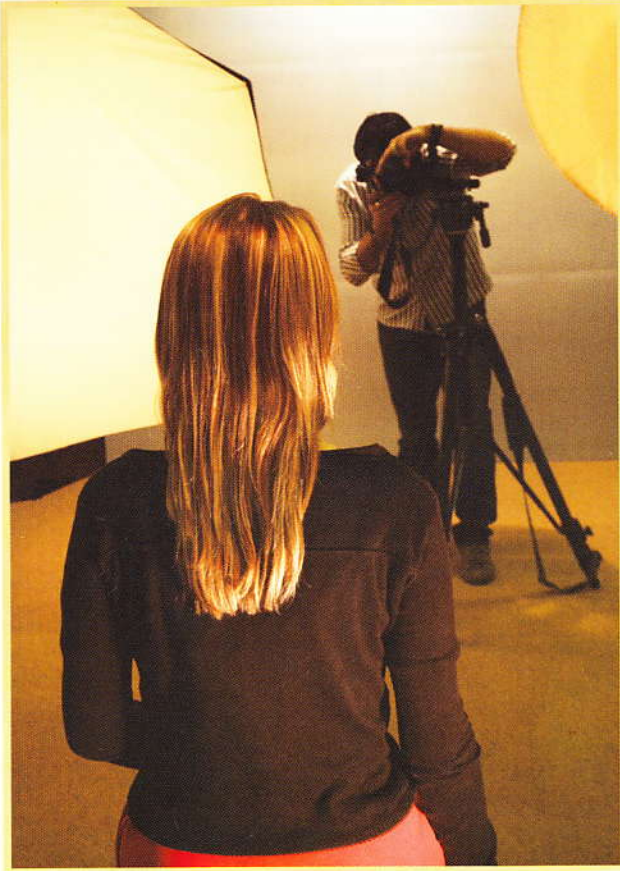
2 Tahmin edelim, anlatalım

Ne Yapmak Gerekliyor?

- ev bulmak
- üye olmak
- posta göndermek
- faturaları yatırmak
- vize almak
- kimlik çıkarmak
- gümrükten geçmek
- banka işlemleri
- ikametgah almak
- abone olmak

3 Tamamlayalım, bulalım

Fotoğrafçıda

- Ayşe : Günaydın.
 Fotoğrafçı : Günaydın Ayşe Hanım, buyurun.
 Ayşe : Pasaport için vesikalık fotoğraf çekirtmek istiyorum.
 Fotoğrafçı : Tabii. Kaç adet olsun?
 Ayşe : 12 adet.
 Fotoğrafçı : Resminizin arkasına ne renk fon yapalım?
 Ayşe : _____ . Mavi olsun.
 Fotoğrafçı : Bence _____ yapalım.
 Ayşe : Tamam öyle olsun.
 Fotoğrafçı : Siz içeriye girin, _____ yapın, _____ tarayın, hazırlanın. Ben birazdan geliyorum.
 ...
 Ayşe : Off! Poz vermek çok zor, fotoğraf çekirtmek bana çok zor geliyor.
 Fotoğrafçı : Önce kolyenizi düzeltin. _____ biraz sağa çekeyim, şimdi oturun, _____ düz tutun. Sağa ya da sola çevirmeyin. _____ dik tutun. Şimdi biraz gülümseyin. Çekiyorum... Geçmiş olsun.
 Ayşe : Teşekkür ederim, ne zaman alabilirim?
 Fotoğrafçı : Yarım saat sonra hazır.
 Ayşe : Tamam, teşekkürler. İyi günler.
 Fotoğrafçı : İyi günler.

DURUM (belirtme)

- (y)İ

Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
çocuk	-i/-yi/-i/-yi	<i>Bu arabayı alıyorum.</i>
okul	-u/-yu/-ü/-yü	<i>Çocuğu gördün mü?</i>
araba		<i>Çocuklar okulu sevmiyor.</i>
.....	<i>Adam araba bahçede ykıyor.</i>
annesi	(-n)-i/-i/-u/-ü	<i>Annesini çok özleyiyor.</i>
şapkanız		<i>Şapkanızı çıkarın lütfen.</i>
.....	<i>Onun annesi taniyorum.</i>
Emre	-i/-yi/-i/-yi	<i>Emre'yi gördünüz mü?</i>
Türkiye	-u/-yu/-ü/-yü	<i>Turistler Türkiye'yi çok beğeniyor.</i>
.....	<i>Ben Emre seviyorum.</i>
ben	(-n)-i/-i/-u/-ü	<i>Herkes onu bekliyor.</i>
o		<i>Kimse ben görmedi.</i>

4 Yanlış çizelim

- Şu tuzluk/tuzluğu bana uzatır mısın?
- Dün yeni bir bluz/bluzu aldım.
- Ablam makama salatası/makama salatasını çok iyi yapar.
- Dünkü film/filmi seyrettin mi? Sonunda ne oldu?
- Hangi diller/dilleri biliyorsunuz?
- Her akşam yatmadan önce birkaç sayfa kitap/kitabı okuyorum.
- Sen/Seni çok aradım. Neredeydin?
- Maç/Maçı evde iz'iyoruz.
- Kapıcı saat 20.30'da çöpler/çöpleri topluyor.
- Dün akşam konserde liseden bir arkadaşım/arkadaşımı gördüm.
- Kazağın/kazağını annen mi ördü?
- Hafta sonu hiç evden çıkmadım, film/filmi izledim.
- Şimdi son konuşmacımız Mehmet Öztürk/Mehmet Öztürk'ü dinliyoruz.
- Babam bahçenin kapısı/bahçenin kapısını boyuyor.

5 Eşleymeli, işaretleyelim

Faturalar ve Kimlikler

• son ödeme tarihi ☐	• hesap kesim tarihi ☐	• adres ☐
• ünvan ☐	• dönem ☐	• kart numarası ☐
• üye ☐	• bölüm ☐	• sicil numarası ☐
• abone ☐	• görev ☐	• dosya numarası ☐
• müşteri numarası ☐	• ödeme yerleri ☐	• geçerlilik süresi ☐

1
\$

KREDİ KARTI HESAP ÖZETİ

SN. ZUHAL AKIN
TÖMER
ANKARA ÜNİV. GMK BULVARI N.84 MALTEPE
ANKARA
Son Ödeme Tarihi: 26/12/2007

İnteraktif Müşteri Numarası : 7155378
Kart Numarası: 5437*****8750
Mastercard Standart Kredi Kartı Hesap Özeti
Hesap Kesim Tarihi: 16.12.2007
Son Ödeme Tarihi: 26.12.2007
Hesap Özeti Borcu: 744.61 YTL
Ödenmesi Gereken Asgari Tutar: 148.92 YTL
Bir Sonraki Hesap Kesim Tarihi: 15.01.2008
Bir Sonraki Son Ödeme Tarihi: 25.01.2008

TOPLAM MAXİPUAN 10,97 YTL

T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

Öğrenci Kimlik Kartı

ÖĞRENCİ NO 53467891029
ADI AYŞE
SOYADI GÜLDAL
DOĞUM TARİHİ 13.08.1982
FAKÜLTE / BÖLÜM AÖF/HALKLA İLİŞ

2004-2009
118432

2

3 ELEKTRİK FATURA BİLDİRİMİ

BAŞKENT
ELEKTRİK DAĞITIM A.Ş.

İşletme 006.02.65.00.00 ESAT ABONE İŞLERİ SEF

Dosya No 1278-00 Abone No Tarife 5.08.1.0

Sıra No 224700 10437150 KENT-MESKEN

EMRE YURDAKUL
K.DERE YALIM SK.NO.6/3TEL.4165615

Dönem 2006/11

Ekip

AKTİF 999027 ESI Çarpan 1.000

Gündüz Puant Gece

Son Endeks 13 766.000

İlk Endeks 13 635.000

(+/-) KWh 0.000

Tüketim 131.000

Tüketim Tut. 16.74

ENDÜKTİF Çarpan

Son Endeks İlk Okuma Tarihi 13.10.2006

İlk Endeks Son Okuma Tarihi 13.11.2006

(+/-) KWh Okuma Saati 09:49.34

Tüketim Tebliğ Tarihi 13.11.2006

Tüketim Tut. Kira-Bakım 0.00

Enerji Tutarı 16.74 Güç Bedeli 0.00

Tüketim Ver. 0.84 K.D.V. 3.16

(+/-) Tutar 0.00 Teşvik İndirimi

FATURA TUTARI 20.74YTL Yuvarlama +0.00

ÖDEME TAR. 17.11.2006 - 28.11.2006

Eski Borç (Gecikme Zammı Hariç) Borcu Bulunmamakta

ÖDEME YERLERİ BAŞKENT E.D.A.Ş. VEZNELERİ ŞEKER-PANOR-VAKİF-RESC-T ENSTİL-ANKBANK-YAPİ KREDİ-İŞ-UYAK-ALTERNATİF-FİNANS -GARANTİ-HALK-ANADOLU-DİŞ-TÜRKİŞH-P.T.T-NOÇ-DENİZ-TEB-ASYA FNS ZİRAAT BANKALARI

4 ADALET BAKANLIĞI
SOSYAL TESİSLERİ
GİRİŞ KARTI

ÜYE YAKINININ ADI-SOYADI
DERYA ATMACA
YAKINLIK DERECEŚİ
KIZI
ÜYENİN ADI-SOYADI
MUSTAFA ATMACA
GÖREV / UNVAN
HAKİM
SICIL NO : 13425
GEÇERLİLİK SÜRESİ 08.11.2008

BASIN KARTI Press Card

T.C BAŞBAKANLIK
BASIN YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MUDURLUĞU
REPUBLIC OF TURKEY OFFICE OF THE PRIME MINISTER DIRECTORATE GENERAL OF PRESS AND INFORMATION

ADI SOYADI / Full name
ASLI DORUK
GÖREVI / Position held
**BASIN-YAYIN VE ENF.
GENEL MÜD.**
EV ADRESİ / Home address
**GONCA SOKAK
ZAFER APT. 21/3 K.ESAT**
№: 14536

5

Ayşe	Zuhal	Aslı	Derya	Emre
Anadolu Üniversitesi'nde öğrenci.				
Faturasının son ödeme tarihi 28.11.2006.				
Halkla İlişkiler bölümünde okuyor.				
Maltepe'de oturuyor.				
Babası hakim.				
Eski tarihlere ait borcu yok.				
Bu dönem kartıyla 744.61 liralık harcama yaptı.				
Kartı 2008'in Kasım ayına kadar geçerli:				
Başbakanlıkta çalışıyor.				

10 Yerleştirelim, yanıtlayalım

çarpmak • hasar • ifade almak • karşı taraf • kaskolu
poliçe • rapor tutmak • şerit • şikayetçi olmak
tamir ettirmek • yola çıkmak

TRAFİK KAZASI

Gün iyi **başladı**. Saat 7'de **uyan**dım. Elimi, yüzümü **yıkad**ıktan sonra biraz gazetelere **bakt**ım. Kahvaltı **yapt**ım ve evden **çık**tım. İşe **git**mek için arabama **bin**dım. Garajın önünde bir kamyon vardı. Sahibini **arad**ım ama yoktu. Bir süre **bekle**dım. On dakika sonra geldi. Benden bir özür bile **dile**meden gitti. Ben de işyerime doğru _____ . Çok hızlı gitmiyordum. Birden önüme yaşlı bir adam çıktı. Adama _____ için hemen frene bastım ve o anda arabama arkadan başka bir araba çarptı. Arabadan **in**dım. Arkadaki arabanın sahibi yanıma **gel**di ve bana "Siz suçlusunuz hanımefendi, çünkü aniden **durdun**uz." **ded**i. Ben de ona "Hayır, siz suçlusunuz çünkü bana arkadan çarptınız." dedim. O sırada trafik polisi geldi. _____. Olay yerini **incele**di ve bir _____. Bu kazada kesinlikle _____ hatalıydı. Yine de ben ondan _____. Arabada da önemli bir _____ yoktu. Ayrıca arabam _____. Kaza yerinde iki saatim **geç**ti. Saat 10.30'da iş yerime gittim. Akşam işten çıktıktan sonra tamircide arabamı _____. Ama fatura konusunda başka bir sürpriz beni bekliyordu. Çünkü kasko _____ süresi **dol**muştu. Tamircinin parasını kendim **öde**dım.

1. Kadın garajın önünde kimi arıyor?

2. Polis kaza yerinde neler yaptı?

3. Kadın işten sonra ne yaptı?

4. Tamirciye kim ödeme yaptı?

1. İşe gitmek için neye bindim?

arabaya kamyonu taksiye

2. Adama çarpmamak için neye bastım?

yere frene arabaya

3. Trafik polisi neyi inceledi?

olay yerini kaza raporunu arabaları

4. Ben kimden şikayetçi olmadım?

adamdan polisten tamirciden

5. Tamircinin parasını kim ödedi?

adam ben sigorta

Eylem	Ø	-(y)İ	-(y)E	-DE	-DEN
başla-	✓				
uyan-					
yık-					
yap-					
çık-					
git-					
bin-					
ara-					
bekle-					
dile-					
in-					
gel-					
dur-					
de-					
geç-					
dol-					
öde-					

11 Öneride Bulunalım

Ne Yapayım?

A: Apartmanın önünde bir kaza oldu.

B: Polisi ara, ambulansa haber ver.

A: Evde gaz kokusu var.

B: _____.

A: Yarın için çok ödevim var ama bilgisayar bozuk.

B: _____.

A: Yandaki apartmandan dumanlar yükseliyor.

B: _____.

A: Saat 02.00 ve üst kattakiler çok gürültü yapıyor.

B: _____.

A: Araba çalışmıyor.

B: _____.

A: Banka kartım ATM'de kaldı.

B: _____.

A: Pasaportumu kaybettim.

B: _____.

A: Bence bu telefon faturasında bir yanlışlık var.

B: _____.

A: Çok acıktım, yiyecek bir şeyler var mı?

B: Yok, _____.

A: Anahtarımı evde unuttum!

B: _____.

A: Aaa! Eve hırsız girmiş!

B: _____.

12 Eşleyelim

- Hırsızı gördünüz mü? Nasıl biriydi?
- Oturma iznimin süresi bitti. Uzatmak istiyorum?
- Dolsun mu?
- Hayır, 50 liralık yeter.
- Hafta sonu apartmanımızda su akmadı. Sorun nedir acaba?
- Hesap cüzdanım yok, maalesef. Ama banka kartım var.
- Benim adıma bir paket geldi mi acaba?
- Muayene olmak istiyorum. Ne zaman geleyim?
- Yosun banyomuzu gördünüz mü? Tavsiye ederim.
- Japon Yeni almak istiyorum.
- Sakal tıraşı olmak istiyorum.
- Karanlıkta kaldık.
- Çilingir servisiniz var mı? Sokakta kaldık.
- Amerika'ya mektup kaç günde gidiyor?
- Evden eve taşıma ücretiniz ne kadar?

1. Nakliye şirketi	☒
2. Hastane	☐
3. Banka	☐
4. Kargo	☐
5. Postane	☐
6. Döviz bürosu	☐
7. Benzin istasyonu	☐
8. Anahtarıcı	☐
9. Kuaför	☐
10. Güzellik salonu	☐
11. Karakol	☐
12. Emniyet Müdürlüğü	☐
13. Sular İdaresi	☐
14. Elektrik İdaresi	☐

13 Yanıtlayalım, kontrol edelim

Karakolda

- Komiser : 10 Nisan'da, saat beşten sonra ne yaptınız?
 Sanık : _____
 Komiser : Evet. Saat sekiz buçuk gibi. Çok içtiniz mi?
 Sanık : _____
 Komiser : Peki. Saat dokuza doğru bardan çıktınız, değil mi?
 Sanık : _____
 Komiser : Hangi filme?
 Sanık : _____
 Komiser : O gün Akün Sineması'nda Cesur Yürek filmi yoktu sanıyorum.
 Sanık : _____
 Komiser : Peki. Bayındır Sokak size bir şey hatırlatıyor mu?
 Sanık : _____
 Komiser : Emin misiniz? Bir taksi şoförüne göre o akşam oradaydınız.
 Sanık : _____
 Komiser : Efes dediniz. Demek Efes Kafe'yi biliyorsunuz.
 Sanık : _____
 Komiser : 10 Nisan'da, saat on birde Efes Kafe'de bir soygun oldu.
 Sanık : _____
 Komiser : Hırsızın robot resmi size uyuyor. Avukatınız var mı?

14 İşaretleyelim, tamamlayalım

	Doğru	Yanlış
1. Sanık, sabah evden çıktı ve doğrudan bara gitti.	☐	☐
2. Sanık çok neşeliydi.	☐	☐
3. Komiser, sanığı sekiz buçukta barda gördü.	☐	☐
4. Sanık Akün Sineması'nda "Cesur Yürek" filmi izledi.	☐	☐
5. Sanık, Bayındır Sokak'ı ve Efes Kafe'yi biliyor.	☐	☐
6. Soygun, 10 Nisan'da Efes Kafe'de oldu.	☐	☐

15 Özetleyelim

Sanık anlatıyor...

Saat beşte _____ çıktım. _____ çok bozuktum. _____ için Likya Bar'a _____ . Bir iki duble _____ . Sonra Akün _____ "Cesur Yürek" filmi _____ . Filmden sonra eve _____ .

16 Bir öykü oluşturalım

Kişiler

Kasiyer	☐
Taksi şoförü	☐
Temizlik görevlisi	☐
Güvenlik elemanı	☐
Yaşlı bir kadın	☐
Üniversite öğrencisi	☐
Hizmetçi	☐

Yer

Benzin istasyonu	☐
Market	☐
Banka	☐
Karanlık bir sokak	☐
Bir villa	☐
İşlek bir cadde	☐
otobüs	☐

Olay

Biri 155'i arıyor.	☐
Biri ambulans çağırıyor.	☐
Biri çığlık atıyor.	☐
Biri hızla kaçıyor.	☐
Biri saklanıyor.	☐
Biri ateş ediyor.	☐
Biri bayılıyor.	☐

Zaman

Sabaha karşı	☐
Gece 00:00	☐
Akşam 18:00 suları	☐
Sabah 07:00	☐
Öğle molası	☐
Pazar günü	☐
İş çıkışı	☐

17 Bulalım, tamamlayalım

E	K	L	İ	F	S	U	N	D	U	R	K	Ş
C	R	A	M	İ	Ş	Ö	Z	E	G	M	A	L
E	E	H	A	R	İ	T	A	N	Ö	L	R	T
Ş	T	P	K	A	R	T	V	İ	Z	İ	T	E
R	İ	H	R	N	U	H	N	U	L	V	P	M
U	K	N	D	H	Ç	N	R	İ	Ü	P	O	Y
N	E	R	O	U	A	R	D	E	K	H	S	H
N	R	D	İ	İ	K	R	O	A	T	R	T	P
E	D	O	S	İ	G	A	R	A	K	Ü	A	D
İ	İ	T	E	L	E	F	O	N	M	Ö	L	A

- Pasaportunu ve uçak biletini unutma.
- Tamam teşekkür ederim.
- Hafta sonu tatil için Karadeniz'e gidiyorum.
- Harika. Bana oradan _____ gönder. Tamam mı?
- Size nasıl ulaşırım? Yanınızda _____ var mı?
- Tabii buyurun.
- İşte bu da benimki.
- _____ içmek istiyorum.
- Maalesef. Burada yasak.
- Bugün _____ faturasının son günü.
- Merak etme. Yatırdım.

18 Bulalım

FEETONL

--	--	--	--	--	--	--	--

1

US

--	--

4

DAGĞALZO

--	--	--	--	--	--	--	--

2

ALŞİREVİŞ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5

KTRELİKE

--	--	--	--	--	--	--	--

3

NAKBA

--	--	--	--	--	--

6

--	--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6

ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi)

-mEkİE

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	çalış	-ma	-makta	mı	-yım / -yim	Ben bilmekteyim.
sen	uyu	-me	-mekte	mi	-sın / -sin	Sen uyumakta mısın?
o	al				—	O oturmamakta.
biz	gel				-yiz / -yiz	Biz gelmekteyiz.
siz	otur				-sınız / -sınız	Onlar almaktalar.
onlar	bil				(-lar / -ler)	Siz çalışmakta misiniz?

19 Tamamlayalım, yeniden yazalım

Bunları Biliyor musunuz?

1. Olimpiyat oyunlarına dört yılda bir farklı ülkelerden binlerce sporcu katılıyor.

Olimpiyat oyunlarına dört yılda bir farklı ülkelerden binlerce sporcu katılmakta

2. UNICEF çocuk hakları, sağlık ve eğitimle ilgili çalışmalar yapıyor.

3. Türkiye'ye en çok Avrupa ülkelerinden turist geliyor.

6.3 Yardım İstiyorum

20 Okuyalım, tamamlayalım

Paketiniz Var

1. ben de/bende • 2. ora da/orada
3. dairem de/dairemde • 4. bina da/binada
5. üstün de/üstünde • 6. zarf da/zarfta

Kurye: Affedersiniz, ben Çiçek Sokağı'nı arıyorum. Nerede biliyor musunuz?

Adam: Evet biliyorum, çünkü (1) _____ (2) _____ oturuyorum. Siz kaç numarayı arıyorsunuz?

Kurye: 57 numarayı.

Adam: Aaa, benim (3) _____ o (4) _____. Hangi daire?

Kurye: 5 numara.

Adam: 5 numara mı, bu benim dairem. Siz kimi arıyorsunuz?

Kurye: Can Yılmaz'ı.

Adam: İsim doğru da soyadı yanlış. Benim soyadım Yılmaz değil, Yıldız.

Kurye: Ah, özür dilerim. Bu paketin (5) _____ 'Can Yıldız' yazıyor. O zaman bu paket sizin, ayrıca bu (6) _____.

Adam: Teşekkür ederim. İyi günler.

Kurye: Size de.

21 Okuyalım, yanıtlayalım

Televizyonum Bozuk

Murat: Dünkü basketbol maçını izledin mi?

Ali: Hayır. Çünkü televizyonum bozuk.

Murat: Seninki de mi bozuk? Bugünlerde hiç kimsenin televizyonu çalışmıyor.

Ali: Neden? Başka kiminki bozuk?

Murat: Hakan'inki. Bir hafta önce bozuldu. Üç gün önce servise götürdü.

Ali: Hangi servise?

Murat: Bizim sokaktaki servise. Hala orada.

Ali: Ben yeni bir televizyon almak istiyorum.

Murat: Bugünkü gazetelere baktın mı? Bazı mağazalar televizyon promosyonları yapıyor. Çok ucuz ve güzel televizyonlar var.

Ali: Hayır bakmadım, ama ben Erol'unkinden almak istiyorum.

Murat: Akşam işten sonra caddenin karşısındaki mağazaya bakalım mı?

Ali: Tamam. Arka sokaktakine de bakalım.

1. Murat ve Ali hangi basketbol maçı hakkında konuşuyorlar?

2. Kimin televizyonu bir hafta önce bozuldu? _____ bozuldu.

3. Hangi gazetelerde televizyon reklamları var? _____ gazetelerde.

4. Ali hangi televizyondan almak istiyor? _____ almak istiyor.

5. İşten sonra hangi mağazalara bakacaklar? Caddenin _____ ve arka _____ bakacaklar.

İLGİ EKİ		-ki
Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
önce dün benim onun bahçede onda üst katta	-ki	önceki (soru) dünkü (gazete) dünya (dersimiz) benimki onunki benki bahçedeki (çocuklar) üst kattaki (komşular) ondaki (kitaplar)

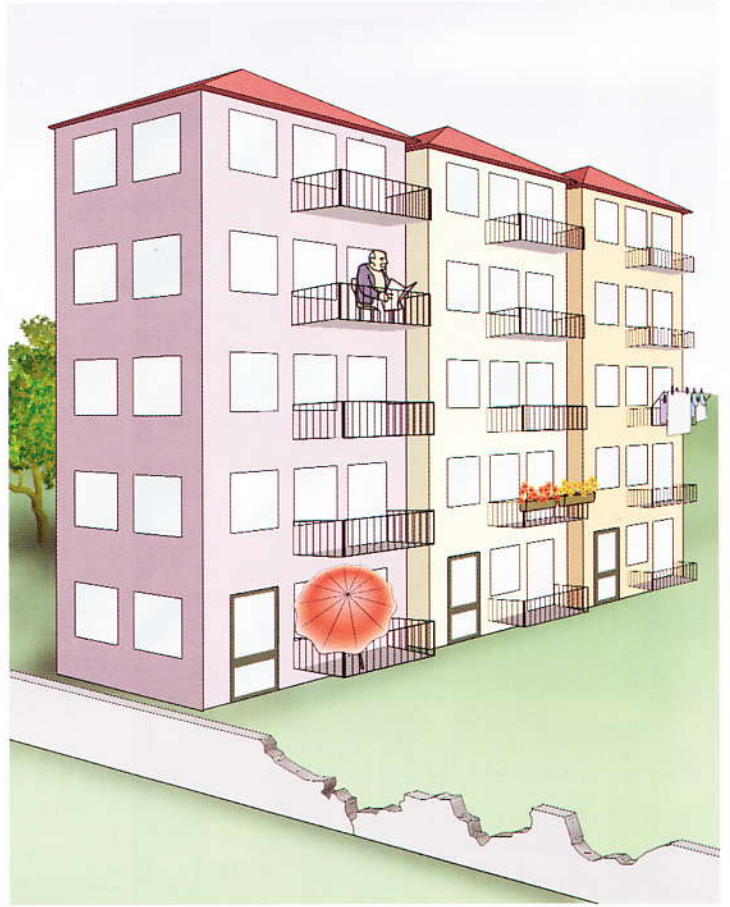
22 Yeniden yazalım

- Dün akşam bir film seyrettim. Çok komikti.
Dün akşamki film çok komikti
- Yarın bir konser var. O konsere bilet aldım.
- Bu sabah toplantıya katıldık. Çok sıkıcıydı.
- Öğlen bir randevum vardı. Onu iptal ettim.
- Müdürle bugün görüşmem var. Bu görüşme çok önemli.
- Gazetede dün bir haber vardı. Onu okudunuz mu?
- Salı günü sınav var. Ona geç kalmayın.
- Gecen gece fırtına çıktı. O fırtınada salonun camı kırıldı.
- Bu duraktan sonra bir durak var. O durakta iniyorum.
- Bu grubun konserlerini daha önce de izledim. O konserler bu kadar kalabalık değildi.
- Şimdi çocuklar her şeyi biliyor. Onlar çok akıllı.
- Gecmiste bazı hatalar yaptım. O hatalardan ders aldım.
- Gelecek yıl projeler yapmak istiyoruz. O projeler şirketimiz için çok önemli.
- Günümüzde birçok teknolojik alet kullanıyoruz. Bu aletler hayatımızı kolaylaştırıyor.
- Şimdi sırada bir şarkı var. Bu şarkıyı Ayşe ve Murat için çalıyoruz.

23 Konuşalım

sağda • solda • önde • arkada • ortada • katta • altında • üstte

BAĞLAÇLAR		de/da
Ad (+Ek)	Ek	Örnekler
ben Murat biliyor sabah	de/da	Murat da burada, Ahmet de. Ben de geliyorum. Biliyor da söylemiyor. *Sabah ta görüşelim.

24 Dinleyelim, tamamlayalım

- A: Ben öğretmenlik yapıyorum.
B: _____ öğretmenim.
- A: Bende hiç para yok.
B: _____ yok.
- A: Yazları İzmir'de hava çok sıcak oluyor.
B: _____ öyle.
- A: Özgür'ün ailesi İstanbul'da yaşıyor.
B: _____.
- A: Bizim odamızda kaloriferler yanmıyor.
B: _____ yanmıyor.

25 Yerleştirelim, tamamlayalım

önceki • dünkü • sonraki • her zamanki • bugünkü • yarınki • bu ayki • geçen haftaki
her günkü • sabahki • akşamki • öğlenki • dün geceki • geçmişteki • gelecekteki • geçen seferki

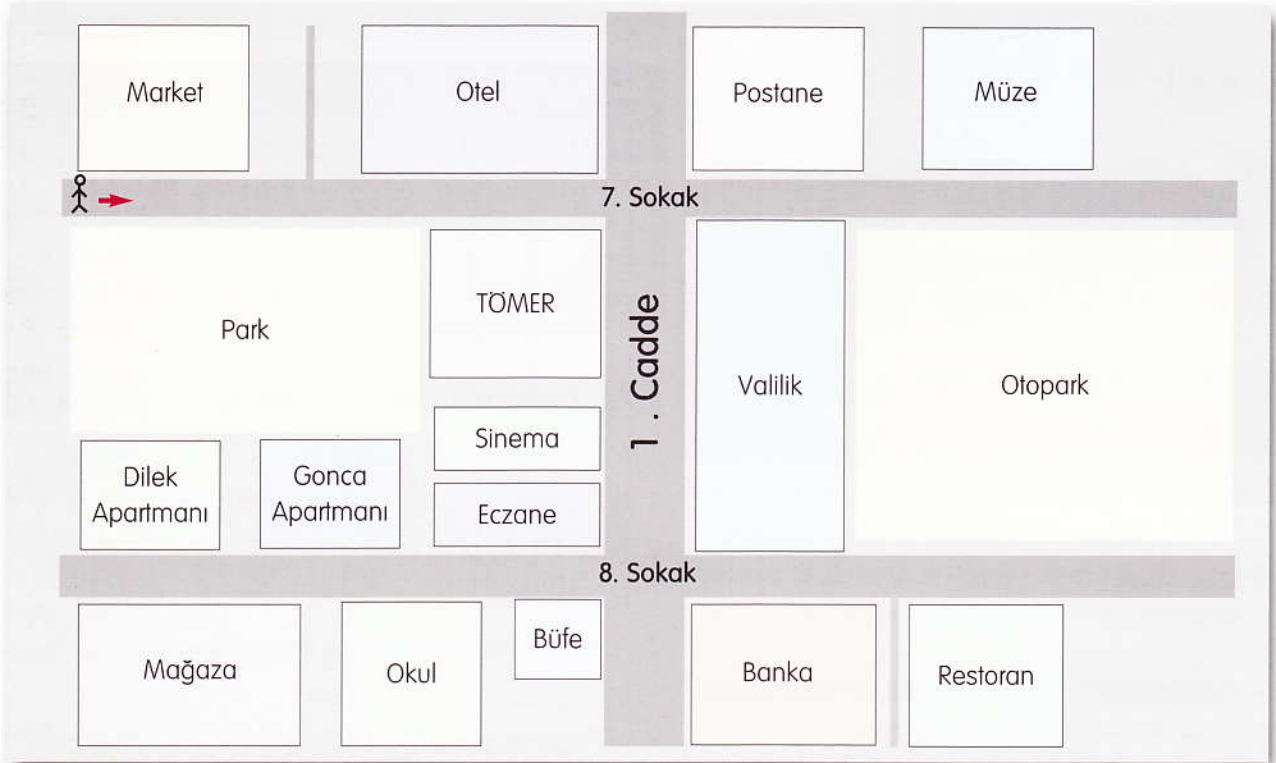
1. - *Önceki* derste ne yaptınız?
- _____.
2. - Dün _____ yemeği beğendin mi?
- Evet, fena değildi.
3. - Saat 13.30'daki uçağı kaçırdınız.
- _____ uçak ne zaman?
4. - _____ partiye geliyor musun?
- Tabii geliyorum.
5. - Sence bu ayakkabı nasıl oldu?
- _____ daha iyiydi.
6. - Toplantı saat kaçta?
- _____ gibi saat onda.
7. - Ben _____ filmi hiç beğenmedim.
- Ben de. _____ daha iyiydi.
8. - Lütfen tam zamanında gel. _____ gibi geç kalma.
9. - Çok merak ediyorum. _____ binalar nasıl olacak.
10. - Uykusuz görünüyorsun.
- Evet, _____ gibi bu sabah da erken kalktım.

26 Yolu tarif edelim

Murat telefonda Oya'ya adresini tarif ediyor.

"Oya, şimdi otele kadar dosdoğru yürü. Oradan karşıya geç ve TÖMER'den sonra sağa dön. Köşede bir eczane var. Evim o eczanenin yanında."

2. tarif

- Oya bankaya gitmek istiyor.

3. tarif

- Oya okula gitmek istiyor.

4. tarif

- Oya sinemaya gitmek istiyor.

27 Eşleyelim, başlığını yazalım

İki Film, İki Roman

1907'de Sholem Aleichem yazdı. Orijinal adı "Tevye ve Kızları"ydı. 1964'te Broadway'de seyircilerle buluştu ve bir müzikal klasiği oldu. 1971'de Norman Jewison filme çekti. Film 8 dalda Oscar'a aday oldu. Film, sütçü Tevye'nin ailesini ve ailenin Amerika'ya göçünü anlatmaktadır. "If I Were A Rich Man" şarkısı ve keman sololarıyla ünlü bir filmidir.

Ya aşk ya da taht... İran Şahı Rıza Pehlevi seçimini yaptı. Kansı Süreyya yedi yıllık saray hayatının ardından saraydan ayrıldı ve ülkesini terk etti. Kaygısız ve görkemli bir hayat yaşamaya başladı. Bu masal yedi yıl sürdü. "Tahran'da altın bir kafeste gibiydim. Çok yalnızdım. Şah her zaman çok meşguldü." Bu sözler de masalın özeti.

Balzac'ın en güzel kitaplarından biridir. Balzac romanında evli bir kadın ve kendisinden çok daha genç bir erkeğin arasındaki aşkı anlatmaktadır. Yazar bu romanda aşkın üzücü yüzünü okuyuculara yansıtmıştır.

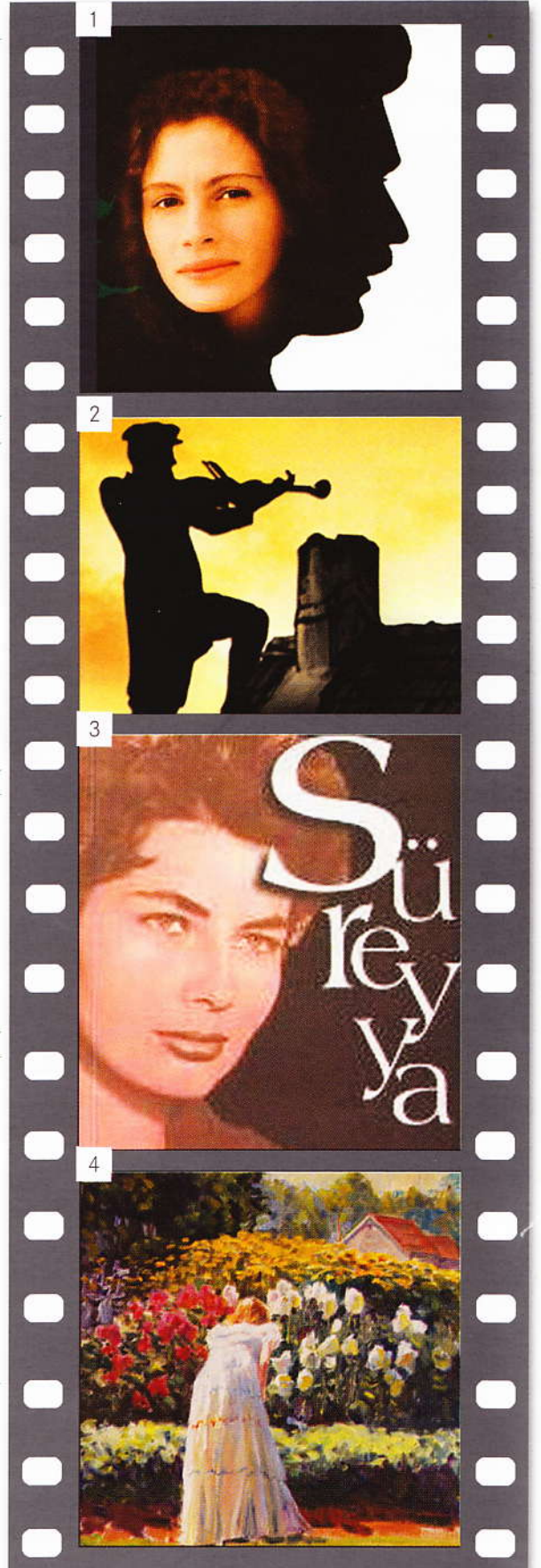
Filmin kahramanları Laura (Julia Roberts) ve Martin (Patrick Bergin) 4 yıllık evli bir çifttir. Çiftin evliliği dışarıdan çok mükemmeldir ama gerçekler çok farklıdır. Laura çok mutsuzdur. Çünkü Martin sinirli ve takıntılı bir insandır. Sonunda Laura evinden kaçar ve başka şehre yerleşir. Ancak kocası onu kısa sürede bulur.

SÜRGÜNDEKİ PRENSES

DAMDAKİ KEMANCI

YATAĞIMDAKİ DÜŞMAN

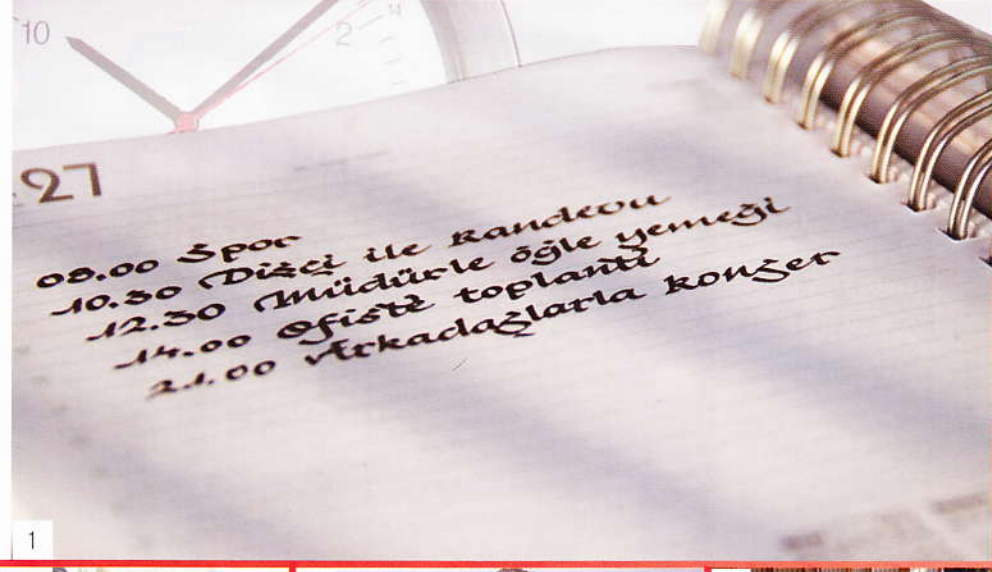
VADİDEKİ ZAMBAK

7

Gelecek de Bir Gün Gelecek

1. Planınız Ne?

1 Okuyalım, işaretleyelim Büyük Ödül

Sunucu : Tebrikler Suzan Hanım! Yarışmamızın büyük para ödülünü kazandınız! Neler hissediyorsunuz?

Suzan Demir: Çok mutluyum, herkese çok teşekkür ederim.

Sunucu : Suzan Hanım, bu parayla neler yapacaksınız? Bir planınız var mı?

Suzan Demir: Önce tatile çıkacağım. Güzel bir otelde uzun bir tatile çok ihtiyacım var.

Sunucu : Peki tatilden sonra?

Suzan Demir: Şu anda nişanlıyım. Büyük bir ev alacağım ve evleneceğim.

Sunucu : O zaman şimdiden size mutluluklar dileyelim. Son bir soru: Bu ödülü nasıl kutlayacaksınız?

Suzan Demir: En yakın zamanda evimde bir parti vereceğim. Ailemle ve arkadaşlarımla bu ödülü kutlayacağım.

Sunucu : Biz de sizi tekrar tebrik ediyor ve kısa bir reklam arası veriyoruz.

Suzan Demir: Sağolun.

1. Sizce bu diyalog nerede geçiyor?

televizyon stüdyosunda

evde

otelde

partide

2. Diyalogda aşağıdakilerden hangisi geçmektedir?

yarışmacının planları

yarışmanın türü

ödül miktarı

sunucunun duyguları

GELECEK ZAMAN

-lyEcek

Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	anlat	-ma	-acak/-yacak	mi	-ım / -yım / -im / -yim	Ben söyleyeceğim.
sen	gir	-me	-ecek/-yecek	mi	-sin / -sin	Sen tutmayacaksın.
o	tut				—	O oynayacak mı?
biz	oyna				-iz / -yız / -iz / -yiz	Onlar girmeyecekler.
siz	dinle				-sınız / -sınız	Siz anlatmayacak mısınız?
onlar	söyle				(-lar / -ler)	Biz dinlemeyecekiz?

2 Tamamlayalım

yağmak • gitmek • taşınmak • buluşmak
mezun olmak • başlamak • evlenmek • atlamak

- Şemsiyeni yanına al. Birazdan yağmur yağacak.
- Çok kilo aldım. Diyete _____.
- Ali ve ben tıp fakültesi dördüncü sınıftayız. İki yıl sonra _____.
- Uçak yükseldikten sonra adam paraşütle _____.
- Murat, arkadaşına telefon etti ve ona "Yarın İzmir'e _____?" diye sordu.
- Can ile Canan nişanlı. Meraklı arkadaşları onlara "Siz ne zaman _____?" diye soruyor.
- Arkadaşlar, yarın saat kaçta _____?
- Yeni bir ev aldık, gelecek hafta sonu oraya _____.

3 Yanlış çizelim

- Yarın bütün gün evden çıkmayacağım / çıkmadım.
- Haftaya İstanbul'dan ayrılacağım / ayrıldım.
- Dün bütün gün alışveriş yapacağız / yaptık.
- Geçen hafta sonu Galatasaray ile Fenerbahçe maç yapacak / yaptı.
- Siz önümüzdeki ay TÖMER'e devam edecek misiniz / ettiniz mi?

4 Yerleştirelim

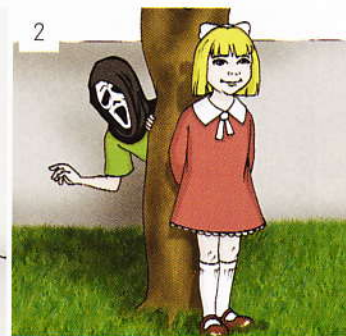
eskiden • geçen • seneye • önümüzdeki • yakında

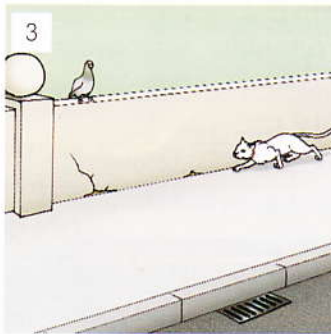
- _____ televizyon yoktu.
- Çok _____ insanlar daha hızlı haberleşecek.
- _____ yüzyıllarda pek çok insan hastalık nedeniyle öldü.
- _____ yıllarda çevre kirliliği artacak.
- Eminim, _____ bu telefonun yeni bir modelini üretecekler.

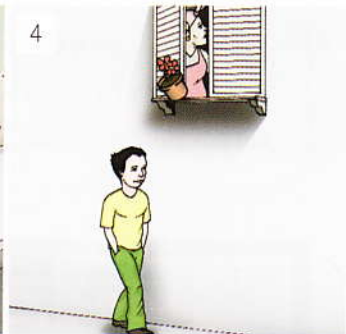
5 Tümce yazalım

Ne Olacak?

6 Planlarımızı anlatalım

Ne Yapacağız?

Bugün dersten sonra...

Bu hafta içinde...

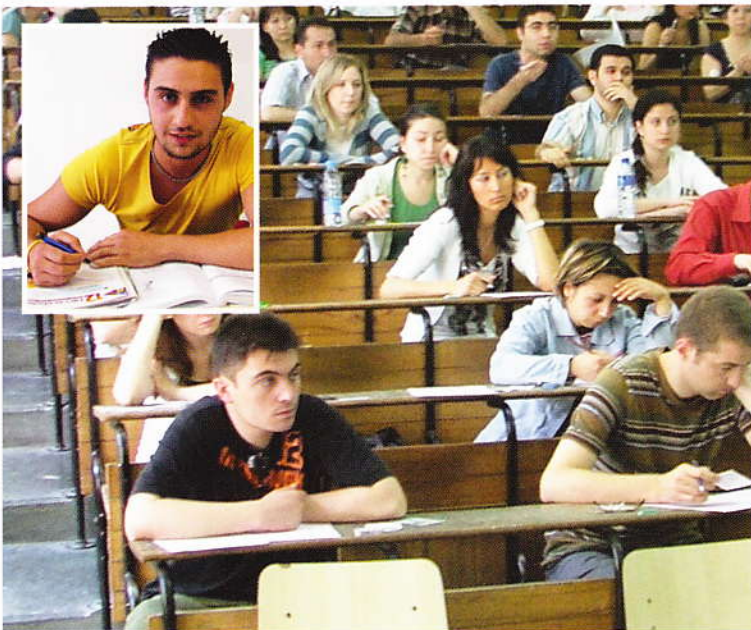
7 Okuyalım, işaretleyelim

Kim Ne Yapacak?

Murat yarın önemli bir toplantıya katılacak ve bir konuşma yapacak. Bu yüzden yarın sabah çok erken kalkacak. Konuşmasını son kez kontrol edecek. Saat onda toplantı salonunda olacak. Saat on birde toplantı başlayacak. Toplantıdan sonra arkadaşlarıyla yemeğe gidecek.

Duygu Hanım bir moda tasarımcısı. Bu hafta onun için çok zor geçecek. Çünkü bu hafta sonu büyük bir gelinlik defilesi düzenleyecek. Pazartesi gazetecilerle bir toplantı yapacak ve defileyi duyuracak. Salı günü mankenlerle prova yapacak. Çarşamba defile salonunu kontrol edecek. Perşembe arkadaşlarıyla dekoru ve ses sistemini yerleştirecek, ışıkları düzenleyecek. Cuma günü salonda son bir prova yapacak. Cumartesi sabahı erkenden defile salonunda olacak.

Ender altı ay sonra üniversiteden mezun olacak. Bu altı ay içinde çok ders çalışacak. Hafta sonları hiç dışarı çıkmayacak. Sinemaya, konsere, pikniğe gitmeyecek. Sınavlardan sonra bir arkadaşıyla birlikte tatil için yurt dışına çıkacak. Bu yaz uzun bir tatil yapacak. Ülkesine Ağustos'ta dönecek. Sonbaharda onun için zor bir dönem başlayacak. Çünkü hem bir iş arayacak hem de yüksek lisans yapmak için sınavlara girecek.

	Murat	Duygu	Ender
Yoğun bir hafta geçirecek.		✓	
Uzun bir tatil yapacak.			
Gazetecilerle toplantı yapacak.			
Bir toplantıda konuşma yapacak.			
Bir süre sinemaya gitmeyecek.			
Toplantıdan sonra yemeğe çıkacak.			
Salonda prova yapacak.			

8 Yerleştirelim

bugün • hafta sonu • hazıranda • yazın • öğleden sonra
mezun olduktan sonra • haftaya • akşam • bir süre sonra
sınavdan sonra • yemekten sonra • toplantıdan sonra
birazdan • sonbaharda • bir iki saat sonra
bir iki güne kadar • ay sonunda • gelecek hafta

Günlük Plan

bugün

Haftalık Plan

hafta sonu

Yıllık Plan

hazıranda

1. *Hazıranda* _____ tatile gideceğiz.
2. _____ öğretmen olacağım.
3. _____ yapraklar sararacak.
4. _____ soda içeceğim.
5. _____ rapor yazacağım.
6. Acelem var, _____ çıkacağım.
7. _____ evde dinleneceğim.
8. Beni _____ tekrar ara. Şu anda meşgulüm.

9 Tamamlayalım

1. Türkçe öğrendikten sonra _____.
2. Okul bittikten sonra _____.
3. Yarın öğleden sonra _____.
4. Bu akşam _____.
5. İnsanlar 50 yıl sonra _____.
6. Bence gelecek yüzyılda _____.
7. 30 yıl sonra _____.
8. Bir daha asla _____.
9. Önümüzdeki hafta sonu _____.

10 Dinleyelim, düzeltelim

Düğün Hazırlığı

Selin iki ay sonra evleniyor. Ama düğün için çok fazla hazırlık yapmadı. Çünkü hiç zamanı yoktu. O bir hastanede çalışıyor. Gelecek hafta izin alacak ve düğün için hazırlık yapacak. Önce mobilya alacak sonra bir gelinlik diktirecek. Davetli listesi hazırlayacak ve davetlilere telefon edecek. Sonra da eşyalarını yeni evine taşıyacak. Bu hazırlıklara nişanlısı da yardım edecek. Onlar balayına çıkmayacaklar.

11 Soralım, anlatalım

Arkadaşımın Tatil Planı

Gelecek yaz tatilini nerede geçireceksin?
Neden orası?
Yalnız mı gideceksin?
Ne kadar kalacaksın(lız)?

Notlarım:

7.2 Neler Olacak?

12 İşaretleyelim, dinleyelim Bebeğimiz Olacak

Cenk ve Ayşegül çok mutlu bir çift. Onlar bugünlerde çok heyecanlı. Çünkü yakında bir çocukları olacak. Cenk bir erkek çocuk istiyor. Ayşegül ise kız. Çocuklarının cinsiyetini bilmiyorlar ama ikisi de hayaller kurmaya başladılar bile!

Çocuğumuz,

1. Kız olacak.	☐
2. Erkek olacak.	☐
3. Çalışkan bir öğrenci olacak.	☐
4. Çok akıllı olacak.	☐
5. Onunla sinemaya gideceğiz.	☐
6. Ona satranç öğreteceğim.	☐
7. Futbol maçlarına gideceğiz.	☐
8. Avukat olacak.	☐
9. Çok para kazanacak.	☐

10. _____

Çocuğumuz,

1. Kız olacak.	☐
2. Erkek olacak.	☐
3. Çalışkan bir öğrenci olacak.	☐
4. Çok akıllı olacak.	☐
5. Onunla sinemaya gideceğiz.	☐
6. Ona satranç öğreteceğim.	☐
7. Futbol maçlarına gideceğiz.	☐
8. Avukat olacak.	☐
9. Çok para kazanacak.	☐

10. _____

KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)							olacak
Adıl	Ad	ol	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	mezun	ol	-ma	-acak/-yacak	mı	-ım / -yım	Ben bu yıl mezun olacağım.
sen	hasta					-sın	Onlar yorgun olacaklar.
o	meşgul					—	O meşgul olmayacak.
biz	yorgun					-iz / -yız	Biz evde olacağız.
siz	evde					-sınız	Siz burada olmayacak mısınız?
onlar	burada					(-lar)	Sen hastayacaksın.

13 Tamamlayalım

- Uçak bir saat sonra Amerika'da olacak.
- Ben öğretmen _____.
- Acaba yarın hava güzel _____?
- Doktor Bey, eşim eskisi gibi sağlıklı _____
_____?
- Yarın ofisiniz _____?
- Hava soğuk. İnce giyinme, hasta _____.
- Kutlamalar bugün _____, yarın _____.
- Sen bu akşam ev _____?
- Bu çocuk çok şımarık _____.
- Sınav soruları zor mu _____?

14 Tamamlayalım

- Sen dün ev de _____ miydin ?
- Hayır, ev de _____ değildim .
- Evet, ev deydim .
- Yarın burada _____ ?
- Evet, _____ .
- Hayır, _____ .
- Geçen hafta sonu nere _____ ?
- Antalya _____ .
- Gelecek yaz nere _____ ?
- Karadeniz _____ .
- Üç yıl önce kaç yaşında _____ ?
- Üç yıl önce yirmi yaşında _____ .
- Bundan beş yıl sonra kaç yaşında _____ ?
- Bundan beş yıl sonra yirmi sekiz yaşında _____ .
- Sen şimdi öğrenci _____ ?
- Evet, şimdi öğrenci _____ .
- Hayır, ben şimdi öğrenci _____ .
- Müdür Bey, şu anda meşgul _____ ?
- Evet, meşgul _____ .
- Hayır, meşgul _____ .

15 Dinleyelim, düzeltelim

Falcıda

Ayten fal baktırıyor ama falı pek iyi değil. Çünkü fala göre gelecek altı ay biraz şanssız olacak. Uzun boylu genç bir adamla iş görüşmesi yapacak ama yakın zaman içinde çok para kazanamayacak. Gelecekte Ayten'in aşk hayatı fena olmayacak. İki yıl sonra sözlenecek ve evlendikten sonra da iki çocuğu olacak.

16 Yerleştirelim

Allah Allah • inanmıyorum • inşallah • eyvah • ne olur

- _____ ! Bu ne güzel sürpriz.
- _____ ! Bu saatte kim geldi acaba?
- Falci "Yakında evleneceksin." dedi. _____ !
- _____ ! Cüzdanım yok!
- Abla, bir daha okulu asmayacağım, söz! _____
anneme söyleme.

17 Okuyalım, eşleyelim

İdoller, Hevesler

Ben örümcek adam gibi olacağım. Benim de onun gibi güçlerim olacak ve insanlara yardım edeceğim.

Ronaldinho gibi bir futbolcu olacağım. Dünyanın en iyi takımlarında oynayacağım. Benim de onunkiler gibi son model arabalarım olacak.

Ben üç yıl sonra 18 yaşına gireceğim ve ondan sonra hayatım çok güzel olacak. Çünkü bir kuş gibi özgür olacağım. Akşamları arkadaşlarımla çıkacağım, babamın arabasıyla gezeceğim. Hayır, hayır! On sekiz yaşında benim de babamın gibi bir arabam olacak.

Bir yıl sonra üniversiteden diplomamı alacağım ve avukat olacağım. Önce iyi bir şirkette işe başlayacağım. O zaman kendi evim de olacak ve ailemin yanından taşınacağım.

1. hayatını kurmak	☐	ilk çocukluk
2. özgür olmak	☐	çocukluk
3. Ronaldinho olmak	☐	ergenlik
4. Örümcek adam olmak	☐	gençlik

İLGEÇLER

gibi, kadar

Ad / Adıl		Örnekler
Ali	gibi	Sen babam kadar yaşlı değilsin.
öğretmen	kadar	O senin gibi çalışmıyor.
tilki		Sınıfa öğretmen gibi girdi.
.....		Benim arabam da onunki gibi.
babam		Murat, Ali kadar çalışkan değil.
.....		Tilki gibi kurnaz.
senin		
.....		
onunki		

18 Yerleştirelim

sizin • seninki • onun • senin • seninkiler • sizinki

- Ben de sizin gibi iyi bir öğretmen olmak istiyorum.
- Bizim evimiz de _____ kadar büyük.
- _____ gibi biriyle daha önce hiç karşılaşmadım. Gerçekten çok ilginç bir insan.
- Benim çocuklarım da _____ gibi yaramaz.
- Kardeşin de _____ kadar çalışkan mı?
- Ben de _____ gibi bir araba almak istiyorum.

19 Yerleştirelim

kar • inci • keçi • taş • pamuk • tüy • mis • biber arı • buz • deli • cehennem • şeker • tavşan

- kar gibi beyaz
- _____ gibi yumuşak
- _____ gibi tatlı
- _____ gibi acı
- _____ gibi sert
- _____ gibi sıcak
- _____ gibi soğuk
- _____ gibi hafif
- _____ gibi inatçı
- _____ gibi korkak
- _____ gibi koku
- _____ gibi çalışkan
- _____ gibi aşık
- _____ gibi diş

20 Tümce kuralım

Nasıl Biri?

Arkadaşım melek gibi bir insan. Ben onun kadar yardımsever başka bir insan daha tanımadım. Babam _____ gibi/kadar _____. Annem _____ gibi/kadar _____. Kardeşim _____ gibi/kadar _____. Eşim _____ gibi/kadar _____. Arkadaşım _____ gibi/kadar _____.

21 Okuyalım, eşleyelim

Burçlar

21 Mart
20 Nisan

KOÇ: Sizin için çok hızlı bir hafta olacak. Kendinize vakit ayıracak, arkadaşlarınızla birlikte gezecek, eğlenecek, mutlu olacaksınız. İş yoğunluğunuz azalacak.

21 Nisan
20 Mayıs

BOĞA: Hırslısınız. Bu durum çevrenizdekileri rahatsız edecek. Sevgiliniz iş temposundan şikayet edecek, küçük sorunlar yaşayacaksınız.

21 Mayıs
21 Haziran

İKİZLER: Aşk kapınızı çalacak. Sürprizlerle karşılaşacaksınız. Çok şaşırarak ve sevineceksiniz. Sağlığınıza dikkat edin, yoksa hasta olacaksınız.

22 Haziran
22 Temmuz

YENGEÇ: Sıkıntılarınız yavaş yavaş geride kalıyor. Yakında kendinizi daha iyi hissedeceksiniz. Yeni insanlarla tanışacaksınız, güzel zaman geçireceksiniz.

23 Temmuz
23 Ağustos

ASLAN: Eski bir arkadaşınızla görüşeceksiniz. Onunla iyi zaman geçireceksiniz. Birlikte bir iş yapacaksınız ve başarılı olacaksınız.

24 Ağustos
23 Eylül

BAŞAK: Gelecekle ilgili planlar yapacaksınız. Karşınıza yeni fırsatlar çıkacak ve hayatınız değişecek.

24 Eylül
23 Ekim

TERAZİ: İşinizle ilgili sorunlar yaşayacaksınız, belki de işe ara vereceksiniz. Yeni şeyler deneyecek, her zamankinden farklı düşüneceksiniz.

24 Ekim
22 Kasım

AKREP: Bir yolculuk yapacak, yeni yerler ve insanlar tanıyacaksınız. Kendinizi yorgun hissedeceksiniz. Planlarınız değişecek.

23 Kasım
21 Aralık

YAY: Uzun ve zorlu bir tempoya gireceksiniz. Ama bu tempunun sonunda mutlu olacak ve bol bol dinleneceksiniz.

22 Aralık
20 Ocak

OĞLAK: Güzel bir haber alacaksınız ve çok sevineceksiniz. Aileniz ile daha çok zaman geçireceksiniz ve birlikte kısa bir seyahate çıkacaksınız.

21 Ocak
19 Şubat

KOVA: Hobilerinizle ilgileneceksiniz. Kendinize zaman ayıracaksınız. Sakin bir hafta geçireceksiniz.

20 Şubat
20 Mart

BALIK: Her işte başarılı olacaksınız. Dikkat çekeceksiniz. Biri size sürpriz yapacak ve kalbini kazanacak.

1 Bu hafta çok başarılı ve dikkat çekici olacak.

2 Ailesiyle birlikte kısa bir seyahate çıkacak.

3 İşinde bazı problemler olacak, belki de işinden ayrılacak.

4 Bu hafta çok gezecek ve eğlenecek.

5 Yeni insanlarla tanışacak, yeni yerler görecek ve biraz gergin olacak.

6 Eski bir arkadaşıyla yeni bir işe başlayacak.

22 Yorumlayalım

Burç Yorumu

Sizin Burcunuz:

Arkadaşınızın Burcu:

23 Anlatalım

On Yıllık Planlarım

Eğitim

Hobiler

Kariyer

Aşk

Aile

Para

7.3 Böyle mi Olacaktı?

24 Yerleştirelim, dinleyelim

Planımız Neydi?

gidecektik • kuracaktım • arayacaktım
çekecektim • verecektin • konuşacaktım

- Nil : Alo, Selin?
Selin : Hmm, efendim?
Nil : Sen hala uyuyor musun?
Selin : Evet, dün gece çok geç yattım.
Nil : Ama seninle bugün için planımız vardı. Sabah erkenden alışverişe *gidecektik*. Unuttun mu?
Selin : Aaa, evet. Dün yatmadan önce saati _____ ama unutmuşum.
Nil : Neyse, hemen kalkıp hazırlan hadi.
Selin : Ama bu kadar kısa sürede nasıl hazırlanacağım?

- Nil : Bilmiyorum, onu da sen düşün.
Selin : Tamam, siz Özlem'le önceden buluşun, ben size sonra katılayım. Özlem de geliyor, değil mi?
Nil : Bilmem. Ona sen haber _____, aramadın mı?
Selin : Dün tam onu _____, kapı çaldı. Arkadaşlarım geldi. Geç vakte kadar oturdular. Yani aramayı unuttum.

- Nil : Sana inanmıyorum Selin. Aslında dün aklıma geldi. Özlem'le ben de _____ ama sonra vazgeçtim.
Selin : Ben şimdi ararım onu.
Nil : Tamam, gerek yok. Sen hemen hazırlan, taksiyle buraya gel.
Selin : Bir şey daha söyleyeceğim, ama kızacaksın. Ben dün işten sonra bankadan para _____ ama unutmuşum. Taksi için param yok. Ancak dolmuşla gelebilirim.
Nil : Selin, niye bu kadar unutkanısın? Tamam o zaman, ben seni alışveriş merkezinin kapısında bekleyeceğim. Sen taksiyle kapıya gel. Ben parayı ödeyeyim.
Selin : Canım, çok iyisin. Tamam kapatıyorum, 15 dakika sonra oradayım.

GELECEK ZAMAN (hikaye kipi)

-(y)EcEkî (< -(y)EcEk idi)

Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	?	Hikaye Kipi	Kişi Eki	Örnekler
ben	çık	-ma	-acak / -yacak	mı	-(y)di	-m	Ben çıkacaktım?
sen	al	-me	-ecek / -yecek	mi	-(y)di	-n	Sen uyuyacak mıydın?
o	dur				-tı	-	Biz bugün görüşecek miydik?
biz	görüş				-ti	-k	Onlar almayacaklar mıydı?
siz	uyu					-nız/-niz	Onlar almayacak mıydılar?
onlar	yürü					(-lar/-ler)	Siz durmayacaktınız mı?

25 Tamamlayalım

- Dün hastaneye git *decektin*, gittin mi?
- Ağaç oldum burada! Hani zamanında gel _____?
- Dolaptaki pastanın hepsini yedim, sana bırakmadım. Sen de ye _____?
- Hatırlamıyorum, sen önümüzdeki sene mi mezun ol _____?
- Aslında dün hiç dışarı çık _____ ama bir arkadaşım beni sinemaya davet etti.
- Tam evden çık _____, telefon çaldı.
- Biz bugün mü buluş _____?
- Onunla bir daha hiç konuş _____ ama benden özür diledi.
- Öğretmenim, 4. alıştırmayı da yap _____?
- Geçen gün annemle size uğra _____ ama telefon ettik, evde yoktunuz.

26 Yerleştirelim

işten ayrılacaktım • ressam olacaktım
tatile çıkacaktım • yeni araba alacaktım
diyete başlayacaktım • bu yıl mezun olacaktım
aslında yeni kursa devam etmeyecektim
onu affetmeyecektim • işten erken çıkacaktım
seni arayacaktım

1. *İşten ayrılacaktım* ama müdür maaşı-
ma zam yaptı.
2. _____ fakat annem dün
harika bir pasta yaptı!
3. _____ ama yurt dışından
misafirlerimiz geldi.
4. _____ fakat ailem "O işte
para yok." dedi.
5. _____ ama almadım.
6. _____ ama benden özür
diledi.
7. _____ fakat telefon numaranı
kaybettim.
8. _____ ama final sınavından
kaldım.
9. _____ fakat müdür beni
toplantıya çağırırdı.
10. _____ ama Türkçem hala
çok iyi değil.

27 Yeniden yazalım

1. Bu sabah kursa yürüyerek gelmek istiyordum ama
geç kaldım, taksiyle geldim.
*Bu sabah kursa yürüyerek gelecektim ama geç
kaldım, taksiyle geldim.*
2. Dün arkadaşlarımla sinemaya gitmek için plan yaptık
ama sinemada bilet yoktu. Evde televizyon izledik.

3. Geçen hafta bütün sınıf pikniğe gitmek istiyorduk ama
yağmur yağdı. Gelecek hafta gideceğiz.

4. Bugün planım alışveriş yapmaktı ama işte çok yorul-
dum. Alışverişe başka bir gün çıkacağım.

28 Dinleyelim, işaretleyelim

Hayalim Bu Değildi

Ahmet: Üff! Sıkılıyorum her gün aynı işleri yapmaktan.
Her sabah erken kalk, akşama kadar çalış, son-
ra yorgun argın eve dön...

Gizem: Hepimiz aynı şeyleri yapıyoruz ama senin kadar
şikayet etmiyoruz!

Ahmet: Belki senin için bu hayat güzel ama benim
hayalim bambaşkaydı.

Gizem: Öyle mi? Neydi ki?

Ahmet: Bir konservatuarda okumaktı ve sanatçı olmaktı.
Çok ünlü ol_____. Bir sürü hayranım
ol_____. Birçok ülke gör_____.
Dünya turnesine çık_____. Konserlerde
hayranlarım benim şarkılarımı söyle_____.

Gizem: Bu hayalini niye gerçekleştiremedin?

Ahmet: Çünkü ailem konservatuarda okumama izin ver-
medi. Ben de bankacı oldum... Senin yok muydu
bir hayalin?

Gizem: Aslında ben de küçük bir kasabada yaşamak
istiyordum. Güzel, bahçeli bir evde otur_____.
Çocuklarım rahatça oyna_____. Büyük şeh-
rin gürültüsünü, sıkıntısını çekmeyecektik. Ama
ben senin gibi hayalimden vazgeçmedim. Yal-
nızca erteledim. Belki emekli olduktan sonra...

Ahmet: Ne güzel! Senin hala bir hayalin var. Ama ben...

	Doğru	Yanlış
1. Gizem işinden memnun değil.	☐	☐
2. Ahmet sanatçı olmadı. Çünkü ailesi izin
vermedi.	☐	☐
3. Gizem dünyayı dolaşmak istiyor.	☐	☐
4. Ahmet çok ünlü olmak istiyordu.	☐	☐
5. Gizem'in hayallerini gerçekleştirme şansı
var.	☐	☐
6. Ahmet gelecekle ilgili hayaller kuruyor.	☐	☐

29 Yanlışı çizelim, eşleyelim

1. Yarın akşam Murat'ın doğum günü partisi **olacak/olacaktı**.
2. Hafta sonu arkadaşlarla sinemaya **gittik/gidecektik**.
3. Aslında buraya daha erken **geldim/gelecektim**.
4. Dün bana bir şey **söyledin/söyleyecektin**.
5. Bunu size daha önce de **anlattım/anlatıyordum**.
6. Bu sabah saat 09.00'da seninle kütüphanede **buluştuk/buluşacaktık**.
7. Dünkü sınav nasıl **geçti/geçecekti**?
8. O geçen hafta okula hiç **gelmedi/gelmeyecekti**.
9. Dün seni **aradım/arayacaktım**.
10. Arkadaşım üniversiteden mezun **oldu/olacaktı**.
11. Hani artık sigara **ıçmeyeceksin/ıçmeyecektin**.
12. Bu gömlekten sana da **aldım/alacaktım**.

Ama iş bulamadı.

Ona bir hediye alalım.

Yine elinde sigara var.

Acaba hasta mıydı?

Ama film için bilet yoktu.

Ama telefonun kapalıydı.

Ama sadece bir taneydi.

Sence iyi bir not alacak mısın?

Neden gelmedin?

Ama vazgeçtin. Merak ediyorum, neydi?

Trafik kalabalıktı, geç kaldım.

Unuttunuz mu?

30 Okuyalım, eşleyelim

20. Yüzyılın Ortalarından 2000'li Yıllara Ait Tahminler

Geçen yüzyılın ortalarında bazı bilimadamları 2000'li yıllar için şu tahminleri yaptılar. Onlara göre;

- 21. yüzyılda yeni bir buzul çağı başlayacaktı.
- Öğleye kadar yaz, öğleden sonra kış olacaktı.
- Meyve sebze yetiştirmek mümkün olmayacaktı.
- Kapsüllerle beslenecektik.
- Nüfus hızla artacaktı.
- Gelişmiş ülkeler uzayda koloniler kuracaktı.
- Gezegenler arasında yolculuk mümkün olacaktı.

31 Tahmin edelim

Gelecekte Nasıl Olacak?

• ulaşım	• sağlık-yaşam	• yaşam alanları	• iletişim
• yeme-içme	• bitkiler	• giyim-kuşam	• hayvanlar

EŞİTLİK		-CE
Sıfat	Ek	Örnekler
şişman	-ca / -ce	<i>güzelce (bir kız)</i>
zayıf	-ça / -çe	<i>şişmanca (bir adam)</i>
güzel		<i>yüksekçe (bir bina)</i>
.....		<i>zayıfca (bir çocuk)</i>
sessiz		<i>Sessizce bekleyiniz.</i>
yavaş		<i>Yavaşça kalktı.</i>
gizli		<i>Gizlice çıktılar.</i>
.....		<i>yüzlerce (sayfa)</i>
yüz		<i>Saatlerce yürüdük.</i>
saat		

GÖRELİK		-(y)E GÖRE	
Ad / Adıl	Ek	İlgeç	Örnekler
Mustafa	-a / -ya	göre	<i>Mustafa'ya göre İstanbul çok pahalı.</i>
öğretmen	-e / -ye		<i>Bizce bu doğru değil.</i>
o			<i>Sizce doğru mu?</i>
onlar			<i>Bence doğru.</i>
.....			<i>Onca da doğru mu?</i>
ben	<i>Sence bu elbise nasıl?</i>
sen	-ca / -ce		<i>Bu kitap ona göre biraz ağır.</i>
biz	-ça / -çe		<i>Bana göre yemek güzel değildi.</i>
siz			<i>Öğretmence bu sınıf çok tembel.</i>

32 Tamamlayalım

1. Evimizin küçük *ce* bir bahçesi ve bahçemizde büyük *ce* bir çınar ağacı var.
2. Sonunda kızım dönüyor, yıl _____ bu anı bekledim.
3. Kulağıma sessiz _____ bir şeyler söyledi.
4. Mehmet, ay _____ bu proje üzerinde çalıştı. Ama projeyi kimse beğenmedi, bu _____ emek boşa gitti.
5. Aysel İngiliz _____, Alman _____, Fransız _____ biliyor ama Arap _____ bilmiyor.
6. İnsan _____ yaşamak istiyoruz.
7. Sana çok dost _____ davrandım.
8. Aylin uzun boylu, güzel _____ bir kız.
9. Orman yangınlarında yüz _____ ağaç yok oluyor.
10. Görevli kütüphanedeki öğrencileri kibar _____ uyardı.

33 Farklı sözcüğü bulalım

1. bence/ sana göre/ kanımca/ güzelce
2. Türkçe/ saatlerce/ İngilizce/ Almanca
3. yavaşça/ sessizce/ onca/ kolayca
4. Çince/ günlerce/ yıllarca/ aylarca
5. insanca/ dostça/ büyükçe/ çocukça
6. sınıfça/ ailece/ toplumca/ sıcakça

34 Yerleştirelim, sürdürüelim

Kampta

uzunca • yüksekçe • beraberce • çocukça
sakince • sessizce • dakikalarca

Uzunca bir süredir tatil yapmayı hayal ediyordum ama lüks bir otelde değil. Yemyeşil ağaçlar arasında, _____ bir yerde... Geçen hafta arkadaşım Deniz beni bir kampa davet etti. Tabii hemen kabul ettim.

Kamp maceramız cumartesi sabahı başladı. Saat 7:30 gibi Deniz beni evden aldı ve _____ bir heyecanla yola çıktık. Arabada Deniz'in iki arkadaşı daha vardı: Onur ve Cenk. Yol boyunca sohbet ettik, müzik dinledik ve _____ şarkılar söyledik. Bir buçuk saat sonra kamp yerine, yani Düzce ve Bolu arasındaki Pürenli Yaylası'na ulaştık. Manzara muhteşemdi. Çevrede ahşap kulübeler ve ağaçlarla kaplı _____ tepeler vardı. Arabadan indik ve bir süre _____ manzarayı seyrettik. Sonra çadırlarımızı kurmak için yer aramaya başladık. _____ dolaştıktan sonra nihayet ormana yakın güzel bir yer bulduk.

Çadırlarımızı kurduktan sonra eşyalarımızı yerleştirdik. Tabii karımız zil çalıyordu. Deniz ve Cenk mangal için odun topladılar. Onur'la ben etleri pişirdik. Tam yemek yiyorduk ki, yanımıza bir adam geldi ve "Üzgünüm ama bu mevsimde bu bölgede kamp yapmak yasak. Lütfen orman alanının dışına çıkın." dedi.

8

Rivayet Odur Ki...

1. Bir Zamanlar

1 Yerleştirelim, eşleyelim

Evvel Zaman İçinde

Alice • Kül kedisi • Pamuk prenses • Kırmızı Başlıklı Kız

Bir gün prens sarayda bir balo düzenlemiş ve bütün bekar kızları bu baloya davet etmiş. Bizim iki üvey kardeş de hemen hazırlıklara başlamışlar. _____ de baloya gitmek istemiş ama üvey kardeşleri ona "Sen çok çirkinsin ve hiç güzel kıyafetin yok!" demişler. Onunla alay etmişler.

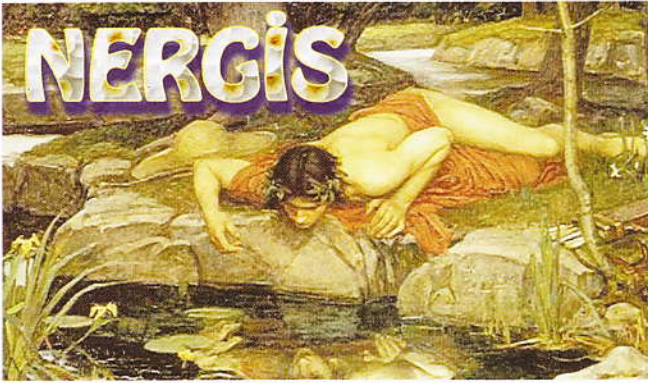
Küçük kız büyükannesinin evine gitmiş ve kapıyı çalmış. Kurt, içeriden yumuşak bir sesle seslenmiş: "Kim o?" Küçük kız, "Benim, _____ Sana çörek getirdim." demiş ama "Büyükanneimin sesi ne kadar da garip böyle." diye düşünmüş. Kurt o sırada "Kapı açık, hadi içeriye gir." demiş. O da hemen kapıyı açmış ve içeriye girmiş.

Bir tavşan yolda telaşla koşuyormuş çünkü randevusuna geç kalmak istemiyormuş. Tavşan bir deliğe girmiş. _____ onu takip etmiş ve kendisini olağanüstü bir serüvenin içinde bulmuş. Bu serüvenin içinde garip olaylar, tuhaf yaratıklar varmış. Bu dünya önce ona çok cazip gelmiş ama sonra...

Bir gün kraliçe yine aynaya sormuş: "Ayna, ayna! Söyle bana, var mı benden daha güzel biri bu dünyada?" Ayna cevap vermiş: "Kraliçem siz de güzelsiniz ama _____ sizden bin kat daha güzel!" Kraliçe çok sinirlenmiş. Bunun üzerine sarayın avcısını çağırmış ve ona "Üvey kızımı hemen ormana götür ve öldür." demiş.

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)						-miş
Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler
ben	yaz-	-ma	-miş	mi	-ım/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	<i>Ben borcumu ödememiş miyim?</i>
sen	ver-	-me	-miş	mi	-sın/-sin/-sun/-sün	<i>Sen iyileşmemişsin.</i>
o	ara-		-muş	mu	—	<i>Beni o aramamış mı?</i>
biz	öde-		-müş	mü	-ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	<i>Biz, sana kitabını vermemiş miyiz?</i>
siz	iyileş-				-sınız/-siniz/-sunuz/-sünüz	<i>Siz adınızı yazmamışsınız.</i>
onlar	anla-				(-lar/-ler)	<i>Onlar anlamamış mılar?</i>

2 Okuyalım, işaretleyelim

Eski bir Yunan efsanesi nergisi diğer çiçeklerden ayırır. Bu çiçek adını efsaneden alır.

Efsaneye göre Eko adında bir peri kızı bir gün bir avcı görmüş ve ona hemen aşık olmuş, çünkü Narkissos adlı avcı çok yakışıklıymış. Ancak Narkissos Eko'nun aşkına karşılık vermemiş. Eko bu durum karşısında üzüntüden günden güne erimiş, bir deri bir kemik kalmış ve ölmüş. Kemik yığını vücudu kayalara, sesi de bu kayalarda yankıya dönüşmüştü...

Olimpos Dağı'ndaki tanrılar Narkissos'a çok kızmışlar ve onu cezalandırmaya karar vermişler.

Günlerden bir gün Narkissos avda susamış ve bir su kenarına gelmiş. Su içmek için eğilmiş ama suda kendi yüzünü görmüş. Kendi güzelliği karşısında adeta büyülenmiş, öylece kalakalmış. O güzel vücudu da nergis çiçeklerine dönüşmüştü.

	Doğru	Yanlış
1. Efsanenin ismi nergis çiçeğinden gelmiştir.	☐	☐
2. Tanrılar Narkissos'u Olimpos Dağı'nda cezalandırmış.	☐	☐
3. Eko Narkissos'un aşkını reddetmiş.	☐	☐
4. Narkissos suyu içememiş, çünkü adeta donmuş.	☐	☐

3 Tamamlayalım

- Kilo al mişsin. Artık spor yapmıyor musun?
- Babam gençken şarkıcı olmak iste _____ ama dedem izin ver _____.
- Size "Bugün gelin." demedim. Siz beni yanlış anla _____.
- Bana biraz borç verir misin? Cüzdanımı evde unut _____.
- Yemeklerimden yemiyor musun? Yoksa güzel yap _____?
- Bu saç modeli bana yakış _____?
- Televizyondan duyduğuma göre benzine zam gel _____.
- Çiçekleri vazoya koymadım. Hepsi sol _____.
- Ahmet beni ara _____ ama ben telefonu duy _____.
- Yemeğe bak, piş _____?

4 Bir masal oluşturalım

prens • saray • prenses • aşk

Bir gün...

KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)

-lylmış / < i-miş

Adıl	Ad / Sıfat	—	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	öğrenci	değil	mi	-miş / -ymiş	-im/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	Ben küçükken çok sevimliydimim.
sen	toplantıda		mi	-miş / -ymiş	-sin/-sin/-sun/-sün	Öğretmene göre sen başarısız mıymışsın?
o	başarısız		mu	-muş / -ymuş	—	O pilot değilmiş.
biz	sevimli		mü	-müş / -ymüş	-ız/-ız/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz	Biz eskiden çok zenginmişiz.
siz	pilot				-sınız/-sınız/-sunuz/-sünüz	Dün aradım, ama siz toplantıdaymışsınız.
onlar	zengin				(-lar/-ler)	Onlar öğrencimışler.

5 Tamamlayalım

- Dün akşam Okan ve Eray sinemaya gitmişler. Film çok korkunç *muş* _____.
- Annem gençken çok zayıf _____.
- Ben çocukken çok uslu _____, hiç yaramaz _____.
- Duyduğuma göre siz eskiden çok ünlü bir futbolcu _____.
- Benim babam gençken çok yakışıklı _____, seninki de yakışıklı _____?
- Akşam annemle konuştum. İstanbul'da hava hiç soğuk _____.
- Aaa! Aslı evli _____?
- Ceren ve Selin kardeş _____? Ben onları kardeş zannediyordum.
- Bugün onun yaş günü _____? Hemen hediye alalım.
- Ankara'daki en iyi lokanta burası _____?

6 Dinleyelim, işaretleyelim

Bana Bir Masal Anlat Anne

Doğru Yanlış

- Kelebek adamla kalmak istemiş. Doğru Yanlış
- Kelebek başka biriyle dost olmuş. Doğru Yanlış
- Adam kelebeği evine almamış. Doğru Yanlış
- Kelebek bir süre sonra tekrar gelmiş. Doğru Yanlış

7 Aktaralım

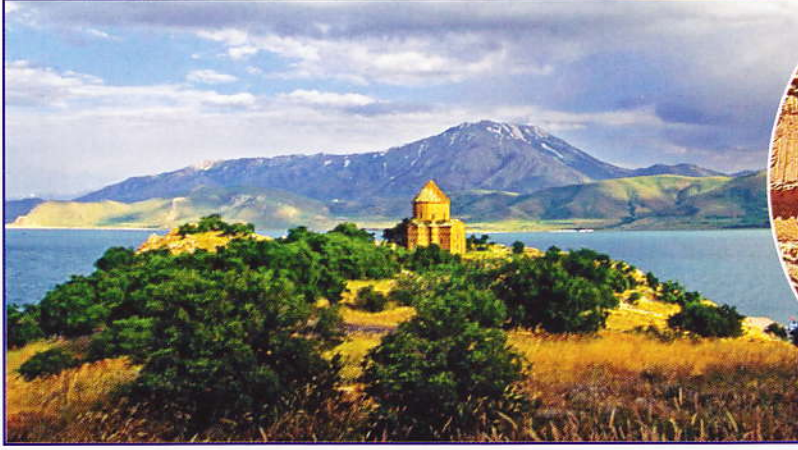
DÜN NE YAPTIM?

Dün sabah çok erken kalktım. Odanın penceresini açtım ve dışarı baktım. Hava çok güzeldi. Elimi yüzümü yıkadım, tıraş oldum. Eşofmanımı giydim ve karşıdaki parka gittim. O sabah park çok sessizdi. Sadece kuşların sesi vardı. Derin bir nefes aldım, burnuma çiçek kokuları geldi. Yaklaşık bir saat parkta yürüyüş yaptım. Sonra eve döndüm. Güzel bir kahvaltı yaptım. Daha sonra işe gittim.

Sabah çok erken kalkmış...

8 Okuyalım, yanıtlayalım

Ah Tamara!

Efsaneye göre, bugün Van Gölü'ndeki Akdamar adasında çok eskiden bir babayla kızı yalnız yaşıyorlarmış. Tamara adındaki kızın dillere destan bir güzelliği varmış ama babası onu bu adada herkeslerden uzak tutuyormuş.

Karşı kıyıda köylerin delikanlılarından biri bir gün çok merak etmiş, adaya yüzmüş. Delikanlı kıyıya çıkmış ve çok geçmeden Tamara'yla karşılaşmış. İki genç göz göze gelmişler ve birbirlerine oracıkta aşık olmuşlar.

O günden sonra genç kız her gece kıyıda ateş yakıyormuş, delikanlı da ateşin ışığına doğru yüzüyor, kıyıya çıkıyor ve Tamara'yla gizli gizli buluşuyormuş ama kızın babası bu durumu fark etmiş. Öfke içinde bu görüşmeleri engellemenin yollarını düşünmüştü.

Bir gece Tamara ateş yakmak için tam kıyıya incekmiş ama birden hava bozmuş, fırtına başlamış. Bu havada gölde yüzmek tehlikeli olur diye Tamara ateş yakmaktan vazgeçmiş, kendi kendine "Bugün de buluşmayız." demiş. Ama babası kızından habersiz sinsice kıyıya kendisi gitmiş ve ateş yakmış. Delikanlı karşı kıyıda ateşi görmüş ve fırtınaya hiç aldırılmadan kendini göle atmış. Fakat Tamara'nın babası ateşi bir müddet sonra söndürmüştü.

Delikanlı artık fırtınalı havada ve karanlıkta yüzüyormuş, bu nedenle yönünü yitirmiş. Bir türlü kıyıya çıkamıyormuş. Nihayet bütün gücü tükenmiş, ancak "Ah Tamara... Ah Tamara..." diyebiliyormuş. Tamara bu sesleri duymuş ve hemen kıyıya koşmuş ama artık çok geçmiş, sevgilisinin seslerini duyamıyormuş. Tamara durumu anlamış ve o da kendisini gölün azgın dalgaları arasına bırakmış.

O günden sonra insanlar bu adaya "Ah Tamara" adası demişler. Bu ad zamanla değişmiş, "Akdamar" olmuş. Akdamar adasında bugün 10. yüzyıldan kalma kabartmalarla süslü, tarihi açıdan çok değerli bir kilise bulunmaktadır.

1. Bu efsanedeki olay nerede geçiyormuş?

- Van Gölü'nde köylerde Akdamar Adası'nda karşı kıyıda

2. Aşağıdakilerden hangisi bu efsanenin asıl kahramanlarından biri değil?

- Tamara Tamara'nın babası delikanlı köydekiler

3. Fırtınalı gecede ateşi kim yakmış?

- Tamara Tamara'nın babası delikanlı köydekiler

9 Yeniden yazalım, anlatalım

Delikanlı artık fırtınalı havada ve karanlıkta yüzüyormuş, bu nedenle yönünü yitirmiş. Bir türlü kıyıya çıkamıyormuş...

8.2 Öyle miymiş?

10 Tamamlayalım, dinleyelim

Tuğba Evleniyormuş

Nil : Alo! Eda, nasılsın?
 Eda : İyiyim Nil. Televizyon seyrediyorum.
 Nil : Biliyor musun? Az önce Tuğba aradı.
 _____ . Beni düğününe davet etti.
 Eda : Öyle miymiş? Kiminle evleniyormuş?
 Nil : Arda adında biriymiş. Ben tanımıyorum, İstanbulluymuş.
 Eda : Ne iş _____ ?
 Nil : Mühendismiş, bir şirkette yöneticilik _____ .
 Eda : Nasıl biriymiş? _____ ?
 Nil : Evet. Esmer, uzun boylu, mavi gözlüymüş.
 Biraz Tom Cruise'a _____ .
 Eda : Düğün ne zamanmış? Nerede _____ ?
 Nil : 3 Haziran'da Çırağan Sarayı'ndaymış.
 Eda : Ne kadar güzel. Umarım mutlu olurlar.
 Gidecek misin düğüne?
 Nil : Evet, gideceğim.

ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi)

-(l)yormuş (< -(l)yor i-miş)

Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	gel	-mi	-(i)yor	mu	-muş	-um	Ben uykuda konuşuyormuşum.
sen	konuş	-mi	-(i)yor		-ymuş	-sun	Doktoruna göre sen dengeli besleniyor muymuşsun?
o	yaşa	-mu	-(u)yor			-	O eskiden nerede yaşıyormuş?
biz	beslen	-mü	-(ü)yor			-uz	Müdüre göre biz iyi çalışmıyormuşuz.
siz	iç					-sunuz	Anneniz söyledi, siz hiç süt içmiyormuşsunuz.
onlar	çalış					-lar	Bu akşam onlar da geliyormuşlar.

GELECEK ZAMAN (rivayet kipi)

-(y)Ecekmiş (< -(y)EcEk i-miş)

Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	konuş	-ma	-acak/-yacak	mi	-miş / -ymiş	-im/-im	Ben bu ilaçtan her gün bir tane içecektim.
sen	yap	-me	-ecek/-yecek	mi	-miş / -ymiş	-sın/-sin	Yarın toplantıda sen konuşacaktıydın.
o	katıl					-	O bize katılmayacak mıymiş?
biz	bin					-iz/-iz	Biz onu beklemeyecektik.
siz	iç					-sınız/-sınız	Onlar bizim için de rezervasyon yapacaklardı.
onlar	bekle					(-lar/-ler)	Siz bu otobüse binmeyecektiniz.

11 Tamamlayalım

- Serpil sinemaya niçin gelmedi?
- Yarın önemli bir sınavı varmış, ders çalışacakmış _____ .
- Dün lisedeki arkadaşlarımdan biriyle karşılaştım. Şimdi bir şirkette yöneticilik yap _____ .
- Televizyondan öğrendiğime göre havalar yakında soğuş _____ .
- Duyduğuma göre kardeşin yeni bir iş ara _____ .
- Doktorum bana çok kızıyor. Bundan sonra bir sigara bile iç _____ .
- Bu sabah öğretmenin aradı, söylediğine göre derslere hiç git _____ .
- İnsanlığın gelecek yüzyıldaki en büyük sorunu susuzluk ol _____ .
- Yılbaşı için Deniz Restoran'a gidelim. Duyduğuma göre orada çok iyi bir grup çal _____ .

12 Bilgi verelim

O devirlerde...

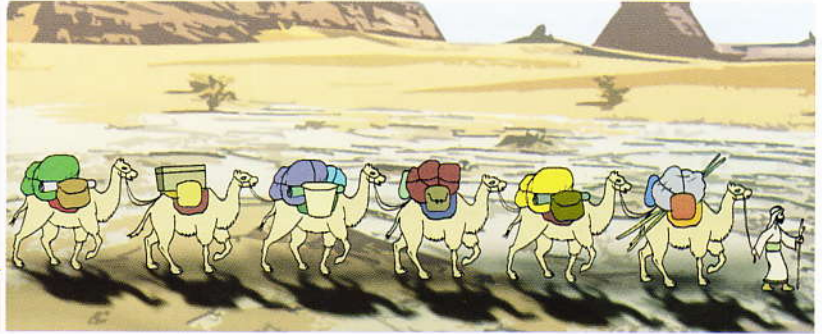
O devirlerde mektup, telgraf, telefon gibi haberleşme araçları yoktu. Antropologlara göre tarih öncesi devirlerde insanlar haberleşmek için duman kullanıyormuş. Farklı duman şekilleri, farklı anlamlara geliyormuş. Tabii bu haberleşme aracını her zaman kullanmak mümkün değilmiş. Çünkü yağmurlu, karlı havalarda ateş yakmak sisli havalarda dumani görmek imkansızmış.

13 Tamamlayalım, sürdürelim

Tarihte ilk mektupları bundan 4000 yıl önce Anadolu'da Hititler kullanan _____ . Ama bu mektuplar, bugünkü mektuplara hiç benze _____ . Bu mektupları yazmak da bir yere ulaştırmak da çok zor _____ . Çünkü o zamanlar kağıt yok _____ . İnsanlar bu mektupları taş üzerine yaz _____ .

Taşlara mektup yazmak birkaç gün, hatta birkaç hafta belki birkaç ay sür _____ . Bu yüzden Hititler sadece çok önemli durumlarda birbirlerine mektup gönder _____ .

O devirlerde hesap makinaları yoktu. Bilim tarihçilerine göre... _____

Eskiden bugünkü hızlı ulaşım ve taşıma araçları yoktu. Tarihçilere göre... _____

14 Yerleştirelim

sanki • sözde • duydum ki • güya

- _____ kendisi her şeyi doğru yapıyormuş gibi bana kızıyor.
- _____ tatilde Paris'teymiş. Onun her zamanki yalanlarından biri bence.
- _____ benimle bir daha görüşmek istemiyormuşsun. Doğru mu?
- _____ aramış ama telefonum kapalıymış. Telefonum hep açıktı.

15 Okuyalım, doğrusunu yazalım

DEDİKODU İÇİN EN UYGUN ZAMAN

İngiliz bilim adamları 2000 kişi üzerinde "dedikodu" hakkında bir araştırma yapmış. Araştırmaya göre insanların dedikodu alışkanlıkları şöyle:

1. İnsanlar dedikodu için en çok pazartesi gününü ve saat 16.00'ü tercih ediyor ve dedikoduların konusu çoğunlukla geçen hafta sonu oluyor.
2. İnsanların %97'si, sırf dedikodu olsun diye dedikodu yapıyor. %5'i ise kötü niyetle dedikodu yapıyor.
3. İnsanların % 62'si boş zamanlarında dedikodu yapıyor.
4. İnsanlar dedikodularında önemli olayları değil, magazin olaylarını konuşuyor.
5. En önemli dedikodu konusu arkadaşlar ve aile çevresi.
6. İnsanlar en çok iş yerinde, yemeklerde ve partilerde dedikodu yapıyor.
7. İnsanların %17'si ilk randevuda dedikodu yapıyor.
8. Erkekler dedikoduyu kadınlardan daha çok seviyor.

1. İnsanların çoğu kötü niyetle dedikodu yapıyormuş. _____
2. İnsanlar en çok iş yerindeki olaylar hakkında konuşuyormuş. _____
3. Kadınlar dedikoduyu erkeklerden daha çok seviyormuş. _____
4. İnsanlar uzun dedikoduları hafta sonuna saklıyormuş. _____

16 Dinleyelim, işaretleyelim

Magazin Haberleri

Neler Yapmış?	Tarkan	Cem Yılmaz	Hülya Avşar	İbrahim Tatlıses
Çok değişmiş.				
Doğum gününü kutluyormuş.				
Okul yaptırıyormuş.				
Televizyonda filmi varmış.				
Uzun zaman ABD'de yaşamış.				
Yaşını söylemek istemiyormuş.				

17 - Okuyalım, yazalım

İster İnan, İster İnanma

1

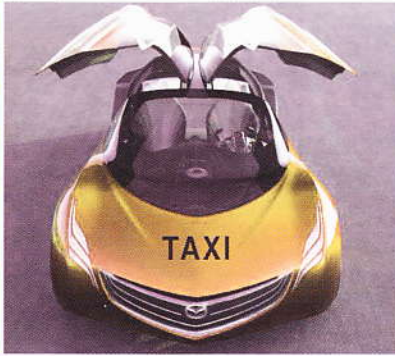
Günümüzde insan hayatı için üst sınır 120 yıl ama tıptaki gelişmeler sayesinde artık insanların 150 yıl yaşaması mümkün olacakmış. Yakın gelecekte bilim adamları kanser, AIDS gibi hastalıklara çare bulacakmış. Böylece insan ömrü uzayacakmış.

2

İngilizler trafik sorununun çözümünü göklerde bulmuş. Jetpod adlı hava taksileri 2010 yılından sonra hizmete girecekmiş. Bu taksilerle 40 km. yolu 3-4 dakikalık bir zamanda gitmek mümkün olacakmış. Fiyatı da günümüz taksilerinden daha pahalı olmayacakmış. Ayrıca bu hava taksileri daha hızlı ve daha az gürültülüymüş.

3

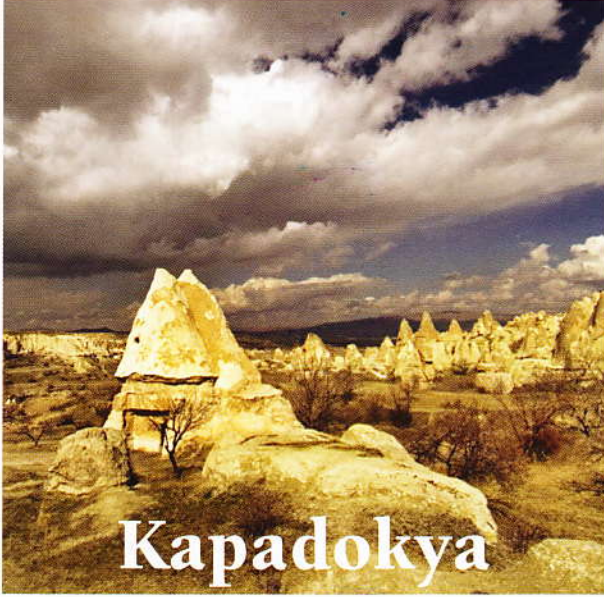
Yakında köpek sahipleri, cep telefonlarından köpekleri ile ilgili mesaj alabilecekmiş. Bunun için telefona bir çip takmak yeterliymiş. Bu çip köpeklerin o anki durumunu yorumlayacak ve sahibine bilgi verecekmiş. Böylece sahibi o anda köpeğinin psikolojik durumunu öğrenecekmiş.

18 Bir tane de biz ekleyelim

19 Eşleyelim, işaretleyelim

Kapadokya adı Pers dilinde "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelmektedir.

Jeolojik dönemlerde aktif yanardağların lavları Kapadokya bölgesine yayılmış; milyonlarca yıl içinde rüzgar, yağmur, kar ve akarsuların etkisiyle bu lavlardan doğal sütunlar meydana gelmiştir. Daha sonra insanlar peribacalarından kendilerine bannaklar, kiliseler, yer altı şehirleri yapmış; bu yapıtların duvarlarını da resimlerle süslemişlerdir.

Kapadokya'da her biri farklı özelliklerde pek çok turistik yer bulunmaktadır. Göreme'de büyük bir açık hava müzesi; Zelve Vadisi'nde bisiklet turlarına, at sırtında gezilere ve uzun yürüyüşlere uygun doğa; Avanos'ta ziyaretçiler için çömlek atölyeleri; Soğanlı Köyü'nde şaşırtıcı mimarisiyle Kubbeli Kilise, Ortahisar'da görkemli bir kale, Ürgüp'te ise çok sayıda şarap mağazası bulunmaktadır.

Kapadokya'da doğa olayları peribacalarını oluşturmuş, insanlar da bu peribacalarının içine ev ve kilise yapmış ve böylece binlerce yıllık medeniyetlerin izini günümüze taşımıştır.

1. yapıt	☐	uygarlık
2. görkemli	☐	etkin
3. medeniyet	☐	eser
4. aktif	☐	etkileyici

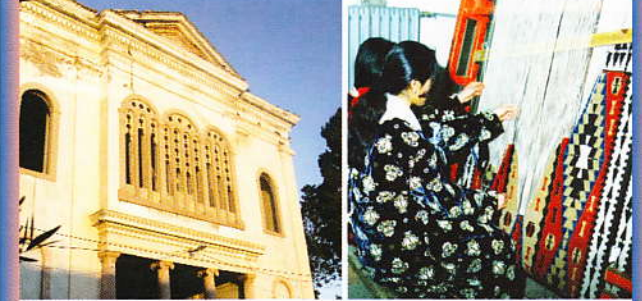
Doğru Yanlış

1. Kapadokya bölgesinin adı Türkçede "Güzel Atlar Ülkesi" anlamına gelir.	☐	☐
2. İnsanlar peribacalarından kendilerine evler yapmışlardır.	☐	☐
3. Ortahisar'da büyük bir kilise bulunmaktadır.	☐	☐
4. Peribacalarının içindeki resimler eski medeniyetlere aittir.	☐	☐
5. Peribacaları doğa olayları sonucunda oluşmuştur.	☐	☐

20 Yerleşirelim

büyülemektedir • yaşamıştır • bazılarıdır
merkezdendir • bulunmaktadır • gerçekleşmiştir • vardır

Balikesir, küçük kasabaları ve doğal güzellikleriyle eskiden beri ziyaretçileri *büyülemektedir*. Ege ve Marmara kıyıları boyunca kilometrelerce uzunlukta ki kumsalları, masmavi denizi ve doğası yerli ve yabancı turistleri bu şehre çekmektedir.

Balikesir'de pek çok uygarlık _____ . Kent çevresinde doğal güzellikler ve tarihi kalıntılarla iç içe pek çok kasaba _____ . Edremit ve Altınoluk (Oksijen Cenneti) bu yöredeki kasabalardan _____ .

Bandırma'dan 30 km. uzaklıktaki Gönen, şifalı kaplıcalarıyla ünlü bir dinlenme _____ . Akçay da şifalı kaynak sularıyla bir başka kaplıca merkezidir. Mitolojiye göre dünyanın ilk güzellik yarışması burada _____ ve üç güzel tanrıça arasından Afrodite birinci olmuştur.

Bölgedeki ilginç bir başka yer de Bandırma yakınlarındaki Kuş Cenneti'dir. Kuş Cenneti'nde 257 tür kuş _____ .

PEKİŞTİRME

-Dir

Eylem	Ek	Örnekler
postacı hasta uyuyor gelmiş yazacak İstanbul	-dır/-tır/-dir/-tir -dur/-tur/-dür/-tür	— Telefonu açmıyor. — Uyuyordur. Türkiye'nin en kalabalık şehri İstanbul'dur. — Kapı çalıyor... — Postacıdır. — Çok geç kaldık. — Herkes gelmiş midir? — Mektubuma cevap yazmadı. — Bekleme, yazmayacaktır.

21 Tamamlayalım

BİLİYOR MUSUNUZ?

➔ Güney Kore'nin başkenti Seul, Kore dilinde 'başkent' anlamında *dir* _____ .

➔ Sahra Çölü'ndeki Tidikelt kasabasında on yıl boyunca hiç yağmur yağ _____ .

➔ Eiffel Kulesi'nin tepesine kadar 1792 basamak var _____ .

➔ Geçen 3500 yılın sadece 230 yılı savaşız geç _____ .

➔ Rusya'nın dörtte biri ormanlarla kaplı _____ .

➔ Mumyaların ayak parmakları tek tek sarılarak mumyalan _____ .

➔ Rodin'in ünlü "Düşünen Adam" heykeli İtalyan şair Dante'ye ait _____ .

➔ En fazla asfaltlı yol Fransa'da _____ .

➔ Dünyanın en yüksek şelalesi Angel Falls Venezuelada _____ ve yüksekliği 979 metre _____ .

22 Okuyalım, işaretleyelim

GAZETE İLANLARI

Pazarlama Direktörleri

Şirketimiz,

Kozmetik ve bebek ürünlerinin
Türkiye genelinde pazarlanması konusunda,

- En az beş yıl deneyimli
- İngilizce sertifika ya da diploma sahibi
- Sürücü belgesi

Pazarlama direktörleri alacaktır.

Firmamız;

- Boğaziçi Üniversitesi ya da ODTÜ mezunu
- Ecza depolarının ve süpermarketlerin çalışma sistemleri hakkında deneyimli adayları tercih edecektir.

Tel: (0312) 222 45 31
zoralu@groupnota.com.tr

1

DCL

ŞİRKETLER GRUBU

- Şirket yönetiminde deneyimli
- Konusunda uzman
- Yabancı dil sertifikalı

Bay - bayan elemanlar alacaktır

Adayların fotoğraflı özgeçmişlerini
aşağıdaki faks numarasına
göndermeleri gerekmektedir.

Faks: (0243) 312 33 44

2

3

Siyah Butik

- Lise mezunu
- Satış konusunda en az 3 yıl deneyimli
- 25 yaşından küçük

SATIŞ ELEMANI ALACAKTIR

Adres: Gölköy Sok. 48/1 Emek / ANKARA

KARATAŞ&KOMTAŞ

İnşaat sektöründe lider
KARATAŞ&KOMTAŞ
şirketler grubu yeni elemanlar
aramaktadır

HALKLA İLİŞKİLER UZMANI

- En az 3 yıl deneyimli
- Üniversite mezunu
- Yeniliklere açık
- Ekip çalışmalarında başarılı
- İnsan ilişkileri güçlü

Fotoğraflı özgeçmişler için:
e-mail: karatas@karatas.com.tr
Faks: 0212 799 25 24

4

	1. ilan	2. ilan	3. ilan	4. ilan	5. ilan
• Boğaziçi Üniversitesi mezunlarını tercih ediyor.	✓				
• Faks numarası var.					
• E-mail adresi yok.					
• En az beş yıl deneyimli eleman arıyor.					
• En fazla 25 yaşındaki kişileri tercih ediyor.					
• Yabancı dil için sertifika ya da diploma istiyor.					
• Yabancı dil önemli değil.					
• Fotoğraflı özgeçmiş istiyor.					
• Yaş önemli.					

ADA İnşaat A.Ş.

Şirketimiz

Yol yapım işlerinde tecrübeli

İNŞAAT VE HARİTA

mühendisleri alacaktır

ada-as@ada.com

5

23 Dinleyelim, işaretleyelim

Acaba Ne Yapıyordu?

Bir tanem acaba şimdi ne yapıyordu? İstedi. Büyük ihtimalle çalışıyordu. Geçenlerde hastaydı, grip gibiydi. İyileşmiş midir? Umarım kendini daha iyi hissediyordu. Orada hava nasıl acaba? Bu sabah saat 10.00'da toplantısı vardı. Eminim iyi geçmiştir. Aaa, saat 12.00 olmuş! Birazdan öğle tatiline çıkacaktır. Çok özlüyorum onu. O da beni özleyiyor mudur? Dün akşam telefonda "Öğlen ararım seni." dedi. Arayacaktır mutlaka, unutmaz. Ama en iyisi ben arayayım onu.

	Doğru	Yanlış		Doğru	Yanlış
1. Şu anda işte, çalışıyor.	☐	☐	4. Birazdan Gökay'ı arayacak.	☐	☐
2. Bu hafta kendini daha iyi hissediyor.	☐	☐	5. Toplantı yarın olacak.	☐	☐
3. Birazdan yemeğe çıkacak.	☐	☐	6. Gökay'ı özleyiyor.	☐	☐

24 Biz de tahmin edelim

Eşim Çocuğum Annem Babam Arkadaşım

- Nerededir?
- 1 saat önce ne yapmıştır?
- Şimdi ne yapıyordu?
- Nasıldır?

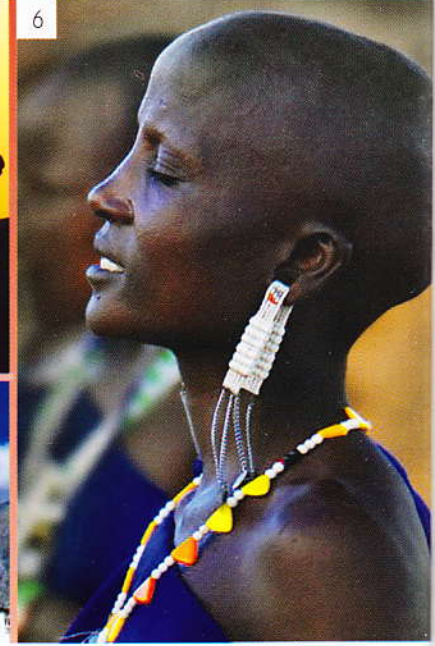
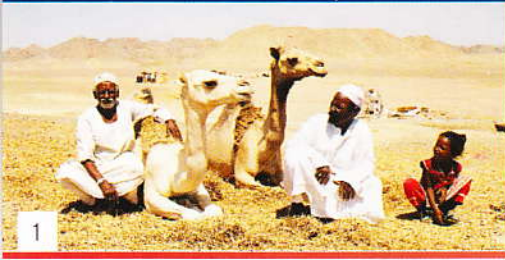
Eminim şimdi

9

Farklı Dünyalar

1. Çok Kültürlü Bir Dünya

1 Dinleyelim, tamamlayalım

ESKİMOLAR

Kanada, Sibirya, Grönland, Alaska gibi Kuzey Kutbu'na yakın bölgelerde yaşa *rlar*. Toplam nüfusları 100.000'i bile bul____. Kendilerine İnuit de____. Giysilerini ve ayakkabılarını hayvan derisinden yap____. Barışçı, dürüst, neşeli ve misafirperver insanlardır. Burunlarını birbirine sürterek selamlaş____. Konuk ağırlamaktan büyük zevk duy____. Kavga, hırsızlık gibi şeyler Eskimo topluluklarında hiç ol____.

BEDEVİLER

Özellikle Arabistan, Irak, Suriye ve Ürdün çöllerinde yaş____. Büyük çoğunluğu çobandır. Deve, koyun ve keçi yetiştir____, onların eti ve sütü ile beslen____. Aile düzeni çokkarlılığa dayalı ataerkil bir düzendir. Aileleri şeyhler yönet____, onlar da aşiret denilen feodal yönetim düzenine bağlıdırlar.

AFRİKALILAR

Afrika coğrafyasında çoğu bağımsız elliye yakın devlet vardır ama birçok ülkenin özellikle taşra bölgelerinde hala kabile hayatı egemendir. Afrikalılar atalarına büyük saygı duyarlar ve onların ruhunu sürekli yanlarında hisset____. Bu nedenle akıl dışı olaylara, büyü ve büyücülere çok inan____. Büyücüler insanlara ceza verebilir____, hatta onları kurban edebilir____.

TİBETLİLER

Denizden tam 5.000m. yükseklikte adeta "Dünyanın damında" yaşa____. Sayıları 2 milyonu geç____ ve Çinlilerden çok Moğollara benze____. Halkın büyük çoğunluğu et ye____. Ölülerini göm____, çünkü onlar için cansız bedenin bir anlamı yoktur. Cesetleri parçala____, bir ırmağa ya da ıssız tepelere at____. Soyluların cesetlerini ise yak____.

2 İşaretleyelim, anlatalım

Bana çok ilginç geldi, çünkü

Eskimolar selamlaşmak için burunlarını birbirine sürüyor.

Tibetliler ölülerine gömmezler. Soyluların cesetlerini yakarlar.

Aile düzeni ataerkindir. Çokkarlılık vardır.

Afrikalı büyücüler insanları kurban edebilir.

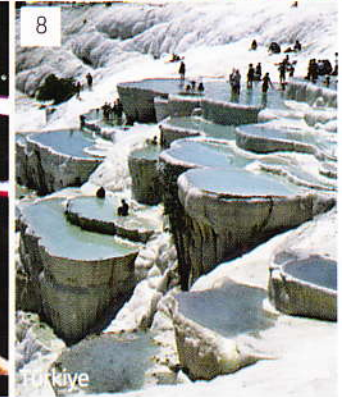
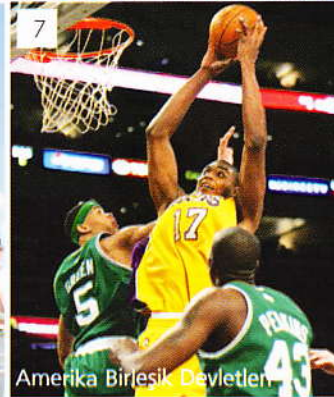
GENİŞ ZAMAN							-E/İlr
Adıl	Eylem	—	Zaman Eki	?	Kişi Eki	Örnekler	
ben	yardım et-	-ma	-r	mi	-m/-im/-im/-um/-üm/-yım/-yim/-yum/-yüm	<i>Ben dondurmayı çok severim. Sen bana biraz yardım eder misin? Biz yağlı yiyecekler yemeyiz. Siz hiç içki içmez misiniz? Onlar hiç yalan söylemezler. O buraya sık sık gelir.</i>	
sen	sev	-me	-ır/-ir/-ur/-ür	mi	-sın/-sin/-sun/-sün		
o	iç	-maz	-ar/-er	mu	—		
biz	söyle	-mez		mü	-ız/-iz/-uz/-üz/-yız/-yiz/-yuz/-yüz		
siz	ye				-sınız/-sınız/-sunuz/-sünüz		
onlar	gel				(-lar/-ler)		

3 Tamamlayalım

- Güneş doğudan doğ ar , batıdan bat ar .
- Dünya, Güneş'in çevresinde dön _____ .
- Biz her yaz tatilinde köydeki evimize git _____ .
- Ben asla yalan söyle _____ ve yalancılardan nefret et _____ .
- Aylin vejetaryendir; asla et ye _____ .
- Sen sarıyorsun, bu renk sana yakış _____ .
- Sen beni bekleme. Akşam evde görüş _____ .
- Aylin okumayı çok sever. Haftada üç kitap oku _____ .
- Türkiye'de bankalar akşam saat beşte kapan _____ .
- Biz çok iyi arkadaşız; asla kavga et _____ .
- Lütfen şurayı imzala _____ ?
- Anne, bana para ver _____ ?

4 Eşleyelim

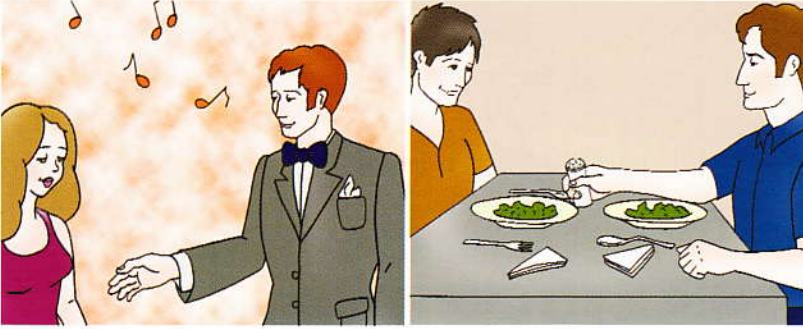
- Benim ülkemde karnavallarda herkes samba yapar. Benim ülkemde basketbol çok popüler bir spordur, NBA maçlarını hiç kaçırmam.
- Benim ülkemde festivallerde su gibi bira içeriz. Benim ülkemde, insanlar yemeklerini çubukla yer.
- Benim ülkemde laleler ve değirmenler dünyaca ünlüdür. Benim ülkemde, başkenti Kremlin Sarayı süsler.
- Benim ülkemde kadınlar renkli kıyafetleri sever, bazı bölgelerde evli kadınlar kaşlarının arasına kırmızı ben (bindi) yaparlar. Benim ülkemde, Pamukkale, Kapadokya gibi pek çok doğal güzellikler vardır.

5 Eşleyelim

1. Doğum gününe gelir misin? Tabii, hangisini istersin.
2. Biraz sessiz olur musunuz lütfen! Bir çay alırım.
3. Sence Mert bu hediyeyi beğenir mi? Bütün renkleri severim.
4. Bana bir kalem verir misin? Tabii gelirim. Ne zaman?
5. Ne içersin? Çok sürmez.
6. Benimle evlenir misin? Çok isterim.
7. Sinemaya gelmek ister misiniz? Hemen efendim.
8. Sence toplantı ne kadar sürer? Bence bayılır!
9. En çok hangi renkleri seversin? Affedersiniz.
10. Garson bey, hesabı alır mısın? Evlenirim!

6 Tümce yazalım

1. _____ ? 2. _____ ?

3. _____ ? 4. _____ ?

7 Dinleyelim, işaretleyelim

	A		B	
	Teklif	Rica	Kabul	Ret
1. Diyalog		✓	✓	
2. Diyalog				
3. Diyalog				
4. Diyalog				
5. Diyalog				

8 Yerleştirilim

düşünürüz • teşekkür ederim • özür dilerim
affedersiniz • kutlarım • tebrik ederim
korkarım • fark etmez • yine bekleriz • rica ederim • umarım • sen bilirsin • sanırım
mutluluklar dilerim • bilmem • olur

1. A: Baba, bana yeni bir bisiklet alır mısın?
B: Sen sınıfını geç, düşünürüz.
2. A: Yemekler harikaydı, teşekkürler.
B: Afiyet olsun efendim, _____.
3. A: Doktor bey, tahlil sonuçlarım nasıl?
B: _____, pek iyi sayılmaz.
4. A: Annemin bilgisayarında oyun oynayalım mı?
B: _____; annen kızmaz mı?
5. A: Filiz nerede?
B: _____ kafeteryada.
6. A: Cem, sınavı kazanmışsın.

B: Sağol!
7. A: Ne? Evlendin mi?
B: Evet.
A: _____ hep mutlu olursun.
8. A: Birbirinize çok yakışmışsınız;

B: Teşekkür ederiz.
9. A: Saçların güzel olmuş.
B: _____.
10. A: _____, geç kaldım.
B: Önemli değil. Buyurun, oturun.
11. Bu sınıfta en yüksek puanı sen aldın.

B: Sağolun.
12. A: _____, Bu gömleğin fiyatı nedir?
B: 50 TL. efendim.
13. A: Akşam yemeğini dışarda yiyelim mi?
B: _____.
14. A: Yardımlarınız için çok teşekkür ederim.
B: _____.
15. A: Sence hangi elbiseyi alayım?
B: Mavi elbise çok güzel ama diğeri de daha ucuz. _____.

9 Okuyalım, işaretleyelim, eşleyelim

Dünyada YILBAŞI Kutlamaları

Bütün dünyada yılbaşı günü önemli bir gündür. 31 Aralık gecesi çeşitli kutlamalarla geçer. Miladi takvime göre yılbaşı gecesi bir yıl biter, yeni bir yıl başlar. İnsanlar birbirlerine "İyi seneler", "Mutlu yıllar" der, yeni yıldan mutluluk, sağlık, başarı, şans gibi iyi şeyler dilerler.

Yeni yılı sokakta karşılamak, bunun için meydanlarda toplanmak, birlikte dans etmek ve şarkı söylemek... Eski yılın son saniyelerini hep bir ağızdan yüksek sesle geriye saymak... Bütün dünyada yılbaşı gecesini topluca kutlamanın yaygın yolu. Ama Finlandiya, İsveç, Norveç gibi kuzey ülkelerinde yılbaşı, yalnızca yeni bir yıla girmek anlamına gelmez. Yeni yılla birlikte uzun karanlık geceler de kıalmaya başlar. Avustralya ve Brezilya gibi güney ülkelerinde yılbaşı yaz mevsimine denk gelir ve kutlamalara soğuk hava ve kar yağışı değil, daha çok deniz kıyıları, kumsallar eşlik eder. Çin, Japonya, Kore gibi uzak doğu ülkeleri ise iki kat daha şanslıdır çünkü bu ülkeler miladi takvim için aynı Çin takvimi için aynı günlerde yılbaşı kutlaması yapar.

Türkiye'de de yılbaşı önemli bir kutlama günüdür, öyle ki yılbaşının ertesi günü resmi tatil olur. İnsanlar yeni yıla genellikle aileleri ve yakın dostları ile birlikte girerler. Bazıları geceyi dışarda geçirmek ister. Onlar yılbaşı baloları için büyük otellerin salonlarına, resmi kurumların lokallerine, lüks restoranlara giderler. Birçok insanın tercihi, yılbaşını evde geçirmektir. Televizyon kanalları evdekilerin başlıca eğlence kaynağıdır. Birçok kanal yılbaşı gecesi için özel program hazırlarlar. İnsanlar evlerde sofraları yılbaşı için özenle hazırlarlar, şans oyunları oynarlar ama yeni yılda ilk büyük şansı yakalamamanın asıl yolu, piyango bileti almaktır. Televizyon ve radyolar yılbaşı piyangosunun büyük ikramiyesini yeni yılın ilk dakikalarında açıklarlar.

	Doğru	Yanlış		
1. Türkiye'de yılbaşı günü resmi tatildir.	☐	☐	1. denk gelmek	3. eşlik etmek
2. Uzakdoğu ülkelerinde iki yılbaşı kutlaması vardır.	☐	☐	2. kutlama yapmak	4. şansı yakalamak
3. Türkiye'de yılbaşını bazı insanlar evlerinde, bazıları dışarda kutlar.	☐	☐	☐ Aynı yerde bulunmak, iç içe olmak.	
4. Türkiye'de yılbaşı gecesi için televizyonlar tombala çekilişi düzenler.	☐	☐	☐ Piyango gibi para ödüllü oyunlarda kazanmak.	
5. Kuzey ülkelerinde yılbaşı Brezilya ve Avustralya'ya göre daha kısa sürer.	☐	☐	☐ Önemli bir gün veya olay için özel tören düzenlemek.	
			☐ Aynı zamanda olmak, rast gelmek, rastlamak.	

10 Anlatalım

Benim ülkemde yeni yılı şöyle kutlarlar:

9.2 Erkekler Mars'tan, Kadınlar Venüs'ten

11 Okuyalım, işaretleyelim Hangisi Söyler?

Biz Erkekler Çok Şanslıyız

- Karizmatığız!
- Kavanoz kapaklarını kolayca açabiliriz.
- Sokakta çantasız dolaşabiliriz.
- Sıcak bir günde gömleğimizi çıkarabiliriz.
- Beş günlük tatil için küçük bir çanta bize yeter.
- Cips, kola, çikolata... Biz her şeyi rahatça yiyebiliriz.
- Sevgilimizle sorunlarımızı bir gül ile çözebiliriz.
- 30 saniye içinde bir telefon konuşması yapabiliriz.
- İki çift ayakkabıyı yirmi farklı yerde giyebiliriz, kimse anlamaz.
- Kuaför harcamalarımız çok az.
- 10 dakika içinde traş olabilir, duş alabilir, giyinebilir ve evden çıkabiliriz.
- Yüzümüzdeki tüm renkler orijinaldir ve suyla akmaz!
- Geç saatlerde sokakta yalnız dolaşabiliriz.

Biz Kadınlar Çok Şanslıyız

- Güzeliz!
- Kendi yemeğimizi yapabiliriz.
- Topuklu ayakkabı ile boyumuzu 10 cm uzatabiliriz.
- Bebeklik albümlerimizde çıplak fotoğraflarımız yok.
- Yüzümüzdeki sivilceleri makyaj malzemeleriyle kapatabiliriz.
- Horlamıyoruz!
- Çoraplarımızı kolayca bulabiliriz.
- Bir eğlence yerine partnersiz girebiliriz.
- "Her başarılı erkeğin arkasında bir kadın vardır!" sözünü erkekler söyler.
- Hayatımızdaki özel günleri kolayca hatırlayabiliriz.
- Sinemada rahatça ağlayabiliriz.
- Saçımızı her renge boyayabiliriz.
- Ve... Anne olabiliriz.

	Erkek	Kadın
1. Yemekte ne var? Çok açım!	☐	☐
2. Hiç kıyafetim kalmadı!	☐	☐
3. Pazartesi rejime başlıyorum!	☐	☐
4. Toplantı uzadı. Biraz gecikeceğim.	☐	☐
5. Sen kilo mu aldın?	☐	☐
6. Hala hazırlanamadın mı?	☐	☐
7. Diziyi açar mısın? Başlamıştır.	☐	☐
8. Çoraplarım nerede?	☐	☐

YETERLİK

-(y)Ebil- / -(y)EmE-

Eylem	-	Ek	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
Al	-a/-ya	mı	-(l)yor	-(y)lm / -m	alabiliyorum / alabildim / alabileceğim / alabilirim...
çık	-e/-ye	mi	-DI	-sln / -n	çıkamam / çıkmayabilirim / çıkmayabilirim ...
gel		mu	-(y)AcAk	-	gelemiyor / gelemedi / gelemeyecek / gelememiş ...
git		mü	-mİş	-(y)lz / -k	gidebiliyor / gidemedi / gidemeyecek / gidemez ...
konuş		ma	-r / -r / -Ar	-slnlz / -nlz	konuşabiliyor / konuşamıyor / konuşamayabilir ...
koş		me		-Ar	koşamıyor / koşamadı / koşamayacak / koşamaz ...
gör		maz			göremem / görmeyebilirim / görmeyebilirim ...
anla		mez			anlayabiliyor / anlayabildim / anlayabilmem ...

12 Tamamlayalım

1. Bak baba! Bak! Bisikleti sür *ebiliyorum* _____.
2. Sesim çok kötüdür, asla şarkı söyle _____.
3. Bugün şirkete müfettişler gel _____.
Hazırlıklı olalım.
4. Beyefendi lütfen cep telefonunuzu kapatın. Bu otobüste telefon kullan _____.
5. Bu sabah otobüse yetiş _____ ve sınava geç kaldım.
6. Maalesef yarınki pikniğe biz git _____.
7. Pardon, bu sandalye boş mu? Otur _____?
8. Büyük ihtimalle yazın iş yerinde yeni bir projeye başlayacağız. Bu yüzden, bu yıl tatile çık _____.

13 Okuyalım

Erkek Dadılar

Eskiden kadın ve erkeklerin meslekleri farklıydı ama son yıllarda bu böyle değil. Artık kadınlar erkeklerin işlerini, erkekler de kadınların işlerini yapabiliyor. Günümüzde kadın şoförler, kadın güvenlik görevlileri ya da erkek hemşireler, erkek aşçılar görebiliyoruz. Dadılığı da artık kadınlar kadar erkekler de yapabiliyor.

Burak Acar 35 yaşında ve bekar. Gerçek işi elektrik teknisyenliği. Ancak şimdi Akademi Dadı Eğitim Merkezi'nde dadılık öğreniyor. Aslında bu kursa çocuk gelişimi hakkında bilgi almak için başlamış. "Gelecekte çocuğum için daha iyi bir baba olabilirim." diye düşünmüş. Ancak şimdi "Dadı olabilirim." diyor.

Koray Göksu 29 yaşında. O da kursa babalık öğrenmek için girmiş. Fakat sonra onun da düşünceleri değişmiş. "Özellikle yurt dışındaki Türk ailelerinin evinde dadılık yapabilirim." diyor.

14 Meslekleri tartışalım

Kadınlar/Erkekler bütün meslekleri yapabilir/yapamaz.

Çünkü _____

Mesela _____

Kadınlar/Erkekler bazı meslekleri yapamaz.

Mesela _____

Çünkü _____

15 Tamamlayalım, sürdürelim

Dertleşme

Kaan : Murat, neyin var bugün senin? Hiç iyi görünmüyorsun.

Murat: Yok bir şey.

Kaan : Var, var... Söyle haydi. İşle ilgili bir sorun mu? Bana _____.

Murat: Off! Hayır değil... Sorun Yonca.

Kaan : Ne oldu? Kavga mı ettiniz?

Murat: Hmm... Ankara'dan taşınmak istemiyor. "İşimden _____ diyor!" Ama biliyorsun, ben de Antalya'daki bir şirketten iş teklifi aldım. Benim için çok iyi bir fırsat! Orada terfi et _____ ve kariyer yap _____.

Kaan : Ama, bencillik ediyorsun. Kız haklı! Boşuna mı okudu yıllarca? Sen okulu yedi yılda _____ . Sen üniversitedeyken, o hem doktorasını yapıyordu, hem çalışıyordu. Şimdi de çok iyi bir işi var; koskoca şirketin personel müdürü!

Murat: _____ ! Sonuçta biz artık evliyiz. Bu işe başladıktan sonra Antalya'da daha iyi para _____ !

Kaan : _____ .

Murat: _____ .

16 Yerleştirelim

para kazanmak • işten ayrılmak
terfi etmek • kariyer yapmak

- Babam üniversitedeyken para kazanmak için garsonluk yapmış.
- Duyduğuma göre Aylin, çocuğu olduktan sonra _____ .
- _____ sonra maaşım da arttı.
- Artık kadınlar erken evlenmiyor çünkü evlilikten önce _____ istiyorlar.

17 İşaretleyelim, tamamlayalım

	Yapabilirim	Yapamam	
ata binmek	☐	☐	Ben ata _____
kayak	☐	☐	Ben kayak _____
bisiklet sürmek	☐	☐	Ben bisiklet _____
piyano çalmak	☐	☐	Ben piyano _____
uçak kullanmak	☐	☐	Ben uçak _____
motosiklet kullanmak	☐	☐	Ben motosiklet _____
paraşütle atlamak	☐	☐	Ben paraşütle _____
bale yapmak	☐	☐	Ben bale _____
resim çizmek	☐	☐	Ben resim _____
araba kullanmak	☐	☐	Ben araba _____

18 İnceleyelim, tartışalım

İşe Hangisini Alalım

DATA Bilgisayar

Satış sorumlusu alacaktır

- * Yabancı Dil
- * Deneyim
- * Bilgisayar
- * Ehliyet

Özgeçmişler için Ayla Kut,
Data Bilgisayar
Bilgi Sok. No: 8 Kızılay - Ankara

Özellikler	Sedef	Koray
Bilgisayar	Ofis prog. grafik	Ofis prog.
Yabancı Dil	İngilizce (iyi) Japonca (iyi) Rusça (fena değil)	Almanca (iyi) İngilizce (fena değil)
Deneyim	2 yıl	3 yıl
Çalışma Saatleri	09.00 - 18.00	09.00 - -
Çalışma Günleri	Hafta içi, cumartesi	Hafta içi
Ehliyet	Var	Yok
Seyahat Engeli	Var	Yok

19 Dinleyelim, yazalım

Telefon Mesajları

A Kim arıyor? _____
Kimi arıyor? _____
Mesaj: _____

B Kim arıyor? _____
Kimi arıyor? _____
Mesaj: _____

C Kim arıyor? _____
Kimi arıyor? _____
Mesaj: _____

D Kim arıyor? _____
Kimi arıyor? _____
Mesaj: _____

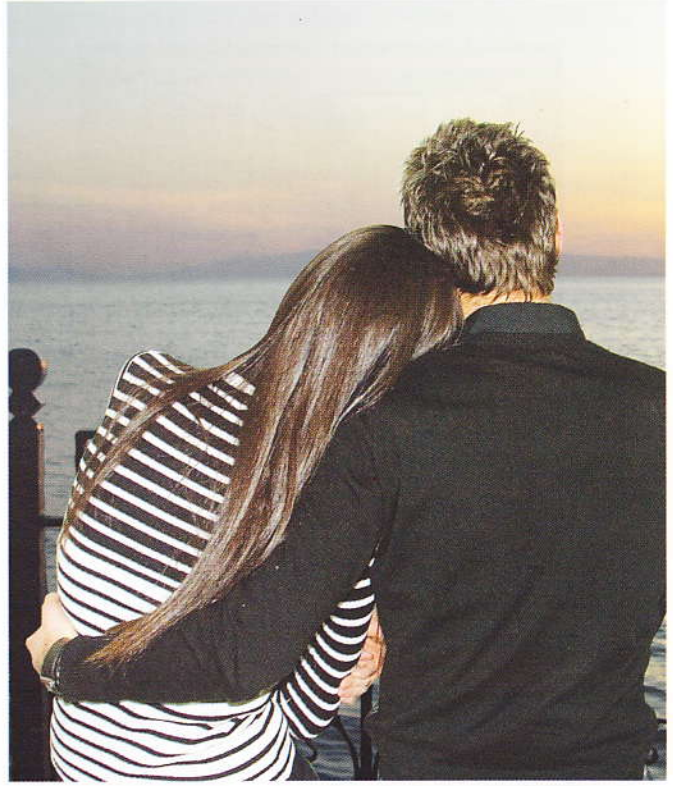
20 İşaretleyelim, savunalım

Kadınlar ve Erkekler

Kadınlar ve erkekler... Kimi zaman birbirlerine deli gibi aşık olur, kimi zaman birbirleriyle hiç anlaşamaz, sürekli tartışırlar. Kadınların ve erkeklerin birbirleri hakkında genel fikirleri vardır ama bu fikirler çoğu zaman yanlıştır.

Harvard ve Brandeis Üniversitesi profesörü Zick Rubin aşk hakkında çeşitli anketler yapıyor. Bu anketlerin sonuçlarına göre erkekler kadınlardan daha çabuk aşık olabiliyor ve aşkın ilk günlerinde sevgilerine güzel sürprizler hazırlayabiliyorlar. Ancak ne yazık ki duygularını kolay gösteremiyorlar ve sevgilerine her zaman güzel sözler söyleyemiyorlar. Bu yüzden de kadınlardan daha fazla aylık acısı çekiyor, uzun süre sevgilerini unutamıyorlar.

Elbette bu anketler kadın ve erkek davranışları ile ilgili kesin sonuçlar vermiyor ama anlıyoruz ki aslında erkekler kadınları, kadınlar da erkekleri çok iyi tanıyor.

	Doğru	Yanlış		Doğru	Yanlış
1. Kadınlar erkeklerden daha romantik planlar yapabilir.	☐	☐	3. Erkekler sevgilerine duygularını kolayca gösteremez.	☐	☐
2. Kadınlar daha kolay aşık olabilir.	☐	☐	4. Erkekler kadınlardan daha çabuk unutabilir.	☐	☐

21 İşaretleyelim, yorumlayalım

Hangisine Neden Katılıyorsunuz?

1	2	3	4
 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum
 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum	 ☐ Katılıyorum

22 Tamamlayalım, işaretleyelim Eskiden Nasıldı?

a. Bütün çocuklar harçlık alır. Eskiden bana da her hafta annem harçlık verirdi. Küçük bir miktardı ama ben yine de paramın hepsini harcamaz, birazını biriktirirdim. Küçük bir _____ vardı. Paralarımı onun içinde saklardım.

b. Dedem klasik Türk müziğini çok severdi. Geniş bir plak koleksiyonu vardı. Sesi gençken çok güzelmiş. Müziğe merakı da oradanmış. Geçen hafta ondan kalma eski _____ çalıştırdım. Eski plaklardan birini koydum ve onu sevgiyle andım.

c. Bir yeni yıl sabahı babam eve elinde kocaman bir kutuyla geldi. Kutuyu yavaş yavaş açtı. İçinden gıcır gıcır bir _____ çıktı. Onu salonun en güzel köşesine koyduk. O zamanlar her evde televizyon yoktu; bu nedenle çok değerli bir eşyaydı.

d. Anneannem eskiden tek katlı, bahçeli bir evde yaşardı. Artık bizimle birlikte sekiz katlı bir apartmanda oturuyor. Ama hayatından hiç memnun değil. "Bu kaloriferli evde hiç ısınamıyorum, yavrum. Ben _____ alışkınım. Onun sıcaklığı bambaşkaydı." diyor.

Doğru Yanlış

1. Kaloriferlerin sıcaklık dereceleri sobalarınkinden farklıdır.
2. Bütün çocuklar gibi ben de çocukken harçlık alırdım.
3. Televizyon kutusunu salonun bir köşesine koyduk.
4. Dedem, sesi çok güzel bir müzisyendi.
5. Harçlıklarımın hepsini kumbaramda biriktirirdim.
6. Dedemden kalma gramfon hala çalışıyor.

GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)							-(E/İ)rdi (< -(E/İ)r idi)
Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	ara	-maz	-r	mi	-dı / -ydi	-m	Ben eskiden daha çok kitap okurdum.
sen	yüz	-mez	-ır/-ir/-ur/-ür	mi	-di / -ydi	-n	Sen beş yıl önce de futbol oynar mıydın?
o	giy		-ar/-er	mu	-du / -ydu	-	O gençken çok iyi yüzerdi.
biz	oyna			mü	-dü / -ydü	-k	Biz lisedeyken jean pantolon giymezdik.
siz	oku					-nız / -niz / -nuz / -nüz	Bir kahve de siz alır mıydınız?
onlar	al					(-lar / -ler)	Onlar önceden bizi her gün arardılar.

GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)							- (E/İ)rmiş (< -(E/İ)r imiş)
Adıl	Eylem	-	Zaman Eki	?	Zaman Eki	Kişi Eki	Örnekler
ben	ara	-	-r	mi	-miş/-ymiş	-im/-im/-um/-üm	Ona göre ben araba kullanamazmışım.
sen	gir	-maz	-ır/-ir/-ur/-ür	mi	-miş/-ymiş	-sın/-sin/-sun/-sün	Sen bebekken çok ağlar mıymışsın?
o	kullan	-	-ar/-er	mu	-muş/-ymuş	-	O gençken çok iyi yüzermiş.
biz	yüz	-mez		mü	-müş/-ymüş	-ız/-iz/-uz/-üz	Görevli söyledi, bu odaya giremezmişiz.
siz	bin					-sınız / -siniz / -sunuz / -sünüz	Doktorunuza göre uçağa binebilir miymişsiniz?
onlar	ağla					(-lar / -ler)	Onlar önceden bizi her gün ararmıymışlar.

23 Tamamlayalım

- Güzel havalarda oğlumla göl kenarında piknik yaparız. Ben de küçükken babamla göle gider ya da ormanda kamp yap ardım .
- Hatırlıyor musun? Lisedeyken sinemaya gitmek için okuldan kaç _____ .
- Siz eskiden beni sık sık ziyaret et _____ . Artık hiç kapımı çalmıyorsunuz.
- Senin annen lisedeyken makyaj yap _____ ?
- Gençken şişman değildim; çünkü sürekli spor yap _____ .
- Ben çocukken çok yaramazlık yap _____ .
- Dede, televizyon yokken insanlar nasıl zaman geçir _____ ?
- Ablam bebekken hiç süt iç _____ .
- Annenden duyduğuma göre sen çok iyi yemek pişir _____ .
- Evlenmeden önce bana her gün çiçekler gönder _____ .
- Bir zamanlar, uzak ülkelerin birinde korkunç bir dev yaşa _____ .
- Küçükken dedem bize çok güzel masallar anlat _____ .
- Ona göre bu işi benden başka hiç kimse başar _____ .
- Siz eskiden de tenis oyna _____ ?
- Esra Hanım, bir dilim kek daha ye _____ ?

24 Dinleyelim, tamamlayalım

Çok Yorgunum

- Aylin** : Ay...Off...
- Babaanne** : Ne oldu Aylin? Hasta mısın?
- Aylin** : Hayır babaanneciğim. Hasta değilim. Çok yoruldum. Şurada biraz yatayım... Off...
- Babaanne** : Kızım, ne yaptın da yoruldun bu kadar?
- Aylin** : Çamaşırları astım. Kollarım koptu.
- Babaanne** : Aaa! Ben de iş yaptın sandım.
- Aylin** : Bu iş değil mi babaanne?
- Babaanne** : Değil tabii. Ben senin yaşındayken evi _____ , camları _____ , bulaşıkları _____ ... O zamanlar ne elektrik süpürgemiz vardı, ne bulaşık makinemiz. Her işimizi elimizde _____ . En zor iş de çamaşırdı. Giysileri büyük kazanlarda kaynatırdık, sonra da saatlerce elimizde _____ .
- Aylin** : İnanamıyorum! Çok yorucu!
- Babaanne** : Ya, şimdi tekrar düşün bakalım. Gerçekten yorgun musun?

Doğru Yanlış

- Aylin kendini yorgun hissediyor, çünkü çamaşırları yıkadı. Doğru Yanlış
- Babaannesini Aylin'in yaşındayken evi elektrik süpürgesiyle süpürmezmiş. Doğru Yanlış
- Babaanne gençliğinde çamaşırları makinede yıkamazmış. Doğru Yanlış

25 Dinleyelim, işaretleyelim

Eskinin Modası

1920'ler

1940'lar

1. Geçmişte de insanlar modağa ilgi duymuştur.
2. 1920'li yıllarda bayanlar uzun kolyeler takarlardı.
3. 1920'lerde erkekler şapka takardı.
4. 1940'larda düğmeli elbise modası vardı.

Doğru Yanlış

☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

26 Tartışalım

Hangisine Katılıyorsunuz?

1. düşünce

Moda zevklerin gelişmesidir.

2. düşünce

Yakışıyor mu? O halde moda o.

3. düşünce

Modayı izlemek bir özentidir.

4. düşünce

Moda bir pazarlama yoludur.

27 Sıralayalım

- Yardım edebilir miyim hanımefendi?
- Biraz pahalıymış. İndirim yapamaz mısınız?
- Evet, deneyeyim.
- 89 TL.
- Güle güle kullanın efendim. Kasamız şu tarafta.
- Teşekkürler, iyi günler.
- Maalesef, hanımefendi. Şu anda zaten indirimdeyiz.
- Hmm.. Evet, güzel. Peki, fiyatı nedir?
- Evet, lütfen. Bu ceketin 38 bedenini alabilir miyim?
- Hmm... Peki, alıyorum.
- Tabii, buyurun. Denemek ister misiniz?
- Ayna şurada.

28 Yerleştirelim

hem...hem (de) • belki ... belki (de)
ya ... ya (da) • ne ... ne (de)

1. Seni anlayamıyorum. hem "Diyetteyim" diyorsun hem pasta yiyorsun.
2. Bu yaz _____ Kemer'e _____ Kaş'a giderim; henüz karar vermedim.
3. Burcu'ya kırgınım. Hastalığımda _____ telefon etti _____ ziyaretime geldi.
4. _____ o _____ ben! Kararını ver!
5. Akşama sana _____ uğrarım _____ uğramam. Şimdi bilmiyorum.
6. Bugün neyin var? _____ konuşuyorsun _____ gülüyorsun. Hasta mısın?
7. _____ doğru dürüst yemeğini ye _____ sofradan kalk.
8. Dün _____ kar _____ yağmur yağdı.
9. Kızım _____ mühendis _____ doktor olmak istiyor.
10. Ahmet son zamanlarda derslerini çok ihmal ediyor. _____ ödev yapıyor _____ kompozisyon yazıyor.

29 Doğrularını yazalım

Çocukluğum tek katlı bahçeli bir evde geçti. Bizim zamanımızda ya / ne / hem / belki uzaktan kumandalı oyuncak arabalar ya / ne / hem / belki bilgisayar oyunları vardı. Ama meyve ağaçlarıyla dolu bahçemiz bize yetti / yeterdi. Bazı günler mahallemizdeki diğer çocuklarla hiç yemek yemeden akşama kadar oyun oynar, zamanı unuttuk / unuturduk.

O zamanlar, okullar bugünkü kadar uzak, evler şimdiki gibi küçük değildi. Okul servisleri yoktu. Çünkü hepimiz mahallemizdeki okula gittik / giderdik.

Bugünün çocukları ise ya / ne / hem / belki yalnız ya / ne / hem / belki mutsuz. Çünkü onların dünyalarında ya / ne / hem / belki robotlar ya / ne / hem / belki de internet arkadaşları var. Körebe, saklambaç, beş taş gibi oyunları çoktan unuttu / unuturdu onlar.

30 Okuyalım, örnek verelim

70'li Yıllardan Küçük Detaylar

Biz çocukken yaşlılardan "Şimdiki çocuklar çok şanslı." sözünü çok sık duyardık. Bize sürekli "Bizim zamanımızda elektrik yoktu. Mum ışığında ders çalışırdık." derlerdi. Biz gerçekten şanslı mıydık?

70'ler çocuklar için özgürlük yıllarıydı. Sokaklarda, bahçelerde oynardık. Bahçeler baharları bin bir çeşit yabancı otlar, çiçekle dolardı. Bazen bir ağaç dalını, bazen birkaç taşı, bazen de küçük bir yaprağı oyuncak yapardık.

O yıllarda okulda siyah önlük giyerdik. Kızlar saçlarına kocaman beyaz kurdeleler takardı. O zamanlarda karatahta ve tebeşir okulların simgesi ve en büyük eğlence aracıydı. Hepimiz teneffüslerde tebeşir savaşı yapar ya da tahtaya "Ali Ayşe'yi seviyor." gibi okulun magazin haberlerini yazardık.

O zamanlarda aşklarımızı kolay kolay dile getiremezdik. Hemen yüzümüz kızarır, dilimiz dolanırdı. Bu nedenle birbirimize aşk mektupları yazardık. Zarfın içine de kuru çiçekler, bir tutam saç ya da fotoğraf koyardık. Bazı gençler "Aşkın beni yakıyor." demek için mektup kağıdının ucunu yakardı. Sevgilimizi biraz tanıdıktan sonra pastanede buluşur, sohbet ederdik.

Bir örnek de ben vereyim.

Eskiden _____ *Gençken* _____

Çocukken _____ *Okuldayken* _____

10

Medya

1. Haberiniz Var mı?

kanalturk

CNN
TÜRK atv

TRT

SHOW

5

24

KANAL D

M
TV
MUSIC TELEVISION

NTV

1 Yerleştirilim

Televizyon Dünyası

ulaşmak • öğrenmek • paylaşmak • görmek • izlemek • tanık olmak • gelişmesi • tanımak

Kitle iletişim araçları hızla gelişiyor. Günümüzde habere ve bilgiye ulaşmak, bilgiyi başkalarıyla _____ eskiye göre çok daha kolay. Bu kolaylığı medya, özellikle de televizyon sağlıyor. Medyanın _____, dünyayı her gün biraz daha küçültüyor. Ülkeler ve kültürler arasındaki sınırları ortadan kaldırıyor. Dünyadaki tüm gelişmeleri birkaç saat içinde _____, televizyon sayesinde uzak ülkelerdeki insanları, onların kültürlerini, alışkanlıklarını, yaşam biçimlerini yakından _____ mümkün. Artık olimpiyat oyunlarını _____, dünya rekorlarına _____, hatta savaşlara canlı yayında _____ için televizyonunuzu açmanız yeterli.

2 Konuşalım

	Evet	Hayır	Neden / Nasıl?
• Televizyonu yalnızca bilgi ve haber alma amacıyla izliyorum.			
• Spor programlarını izlemekten büyük keyif alıyorum.			
• Kadın programlarını hiç kaçırmıyorum, düzenli olarak izliyorum.			
• Televizyonda bir yarışma programına katılabilirim.			
• Bence televizyon yalnızca bir eğlenme aracıdır.			
• Sürekli televizyon izlemek insanları birbirlerinden uzaklaştırıyor.			

3 Tamamlayalım, başlık bulalım

Gazete Haberleri

Haber
1

Avrupa'daki en katı sigara _____ yasası İspanya'da.

Yasaya göre kapalı yerlerde sigara _____ cezası 30 ile 600 bin Euro arasında değişiyor. Bu yasayla iş yerlerinde, kültür ve alışveriş merkezlerinde, otobüs, metro, tren gibi toplu _____ araçlarında sigara içmek yasak. 100 metrekareden daha büyük bar, lokanta, kafe gibi kapalı yerlerde de sigara için ayrı bir bölüm _____ gerekiyor.

Haber
3

Bir elektronik firması, otomobiller için otomatik park _____ sistemi geliştirdi.

Sistem sokaktaki boş yerleri buluyor ve otomobili kendisi park edebiliyor. Firmanın mühendisleri "Park yeri _____ sürücülerin en büyük problemi. Bu sistem sürücülere büyük kolaylıklar getirecek." diyor. Mühendisler yeni sistemi Almanya'da test _____ başladı.

Hindistan'ın güneyinde dün sabah bir tren kazası oldu, kazada 109 kişi öldü.

Andra Pradeş eyaletindeki kazaya, küçük bir köprü'nün _____ neden oldu ve tren nehre yuvarlandı. Nehirde arama ve _____ çalışmaları bugün de devam ediyor. Kazadan birçok kişi yaralı olarak kurtuldu.

Haber
2

Metin	Başlık
Haber 1	
Haber 2	
Haber 3	

ADLAŞTIRMA

-mE, -mEk, -(y)İŞ

Eylem	-	Ek	İyelik Eki	Örnekler
izle	-ma	-mak	-	Burada müzik dinlemem sizi rahatsız ediyor mu?
çalış	-me	-mek	-	Doğum günümü hatırlamaman çok kötü.
yüz				Bugün TV izlemek istemiyorum.
bak		Bence daha çok çalışması gerek.
git		-ma	-m / -ım / -im / -um / -üm	Yanında olmamız ona şans getirdi.
kullan		-me	-n / -ın / -in / -un / -ün	Burada yüzmek çok tehlikeli.
getir		-ış / -yış	-ı / -i / -u / -ü / -sı / -si / -su / -sü	Bu ilaçları kullanmanız çok önemli.
hatırla		-ış / -yış	-mız / -miz / -ımız / -imiz / -umuz / -ümüz	Yarın okula gitmek düşünmüyorum.
dinle		-uş / -yuş	-nız / -niz / -ınız / -iniz / -unuz / -ünüz	Onun bakışları çok etkileyici.
		-üş / -yüş	-ları / -leri	

4 Tamamlayalım

- Bazı ülkelerde, öğrencilerin üniversiteye girmek için sigara iç *memeleri* _____ gerekiyormuş.
- Elektronik firmaları yeni bir sistem geliştirdi. Bu sistemle, arabaların kendi kendine park et _____ mümkün.
- Hindistan'daki tren kazasının ardından yaralıları kurtar _____ çalışmaları devam ediyor.
- Yabancıların bu filmi anla _____ çok zor.
- Yarın sana gel _____ mümkün değil.
- Çok yorgunum hemen uyu _____ istiyorum.
- Görevliden başkasının gir _____ yasaktır.
- Etrafınızdaki insanlara yardım et _____ çok güzel bir davranış.
- En büyük zevkim yağmurda yürü _____.
- Doğum günümü hatırla _____ beni çok mutlu etti.
- Salonun duvarlarını kırmızıya boya _____ kimin fikriydi?
- Günümüzdeki en büyük çevre sorunu buzulların eri _____.

5 Okuyalım, eşleyelim

Tam Haberlik Bunlar!

Haber 1

Extramagazine dergisi, "dünyanın en büyük dergisi" unvanıyla Guinness Rekorlar Kitabı'na girmeye hazırlanıyor. Dünyanın en büyük dergisi rekoru şu anda 70 x 100 cm ölçüleriyle Dubai'nin elinde. Ama Extramagazine dergisi, tüm sayfaları açıkken 148 metrekarelik bir alanı kaplayacak.

Haber 2

Bir İngiliz kadın, İngiltere'nin başkenti Londra'da 3 Mart 1950 tarihinde postaya bir mektup verdi ancak bu mektup tam 56 yıl sonra adrese ulaştı. The Sun gazetesinin haberine göre mektupta, Gwen isimli kadın, erkek arkadaşı George Green'i öğle yemeğine davet ediyordu. Mektupta şu ifadeler yer alıyordu:

"George, önümüzdeki hafta Monty'de buluşalım. Saat 2 senin için uygun mu? Sevgiler Gwen."

Haber 3

Japon bilim adamlarının araştırmasına göre, Antartika üzerindeki ozon tabakası deliği yakın bir gelecekte küçülmeye başlayacak ve 2050'de tamamen yok olacak. Ancak bunun için insanların çevre konusunda daha dikkatli davranması, çevreye zararlı ürünleri kullanmaması gerekiyor.

Haber 4

Edirneli kravat satıcısı Sebahattin Kara, Guinness Rekorlar Kitabı'na girmek amacıyla bir rekor denemesi yaptı ve 1 saatte 1354 kravat bağladı. Kara'nın bir kravatı bağlaması ortalama iki buçuk saniye sürdü. Jüri üyeleri, rekor denemesi sırasında doğru şekilde bağlanmayan kravatları elledi.

 Bağlamak mı Zor Çözmek mi?

 Kendi Kendini Onaracak

 56 Yılcık Gecikme

 Oku Oku Bitmez

6 Yerleştirelim, işaretleyelim

Şimdi Haberler

eğitim • sağlık • spor • sanat • ekonomi • güzellik
teknoloji • magazin • alışveriş

	Konusu
1. Haber	
2. Haber	
3. Haber	
4. Haber	
5. Haber	
6. Haber	

	1. Haber	2. Haber	3. Haber	4. Haber	5. Haber	6. Haber
cihaz						
başarılı						
kazanmak						
oyuncu						
gazeteci						
ilaç						

	Doğru	Yanlış
1. Spordan sonra kahve içmek kas ağrılarını azaltıyor.	☐	☐
2. Aylin Özer İstanbul Üniversitesi'nde konserler veriyor.	☐	☐
3. Yeni MP3 çalar birkaç ay önce piyasaya çıktı.	☐	☐
4. Hızlı okuma, üniversiteye giriş sınavları için çok önemli.	☐	☐
5. Nicole Kidman, Avustralya'ya yeni yıl tatili için geldi.	☐	☐
6. Ceramica takımının maçını Türkiye'den birçok insan izledi.	☐	☐

7 Tümceleri tamamlayalım

- Hemen gitmem lazım, çünkü _____
- Yarın erken kalkmam gerek, çünkü _____
- Konuşmamız gerek, çünkü _____
- Uyumam lazım, çünkü _____
- Çıkmanız gerek, çünkü _____
- Sigara içmemeniz gerek, çünkü _____

8 Çözüm önerelim, sorunu bulalım

Ne Yapmam Lazım?

- Üşüyorum. *Kalın elbiseler giymen lazım*
- Acıktım. _____
- Yorgunum. _____
- Hastayım. _____
- Yağmur yağıyor. _____
- Hava çok sıcak. _____

Problem 1: Hakan'ın bir arkadaşı onu ülkesine davet etti. Gitmek istiyor ama bir problemi var. Uçaktan çok korkuyor.

Çözüm: _____

Problem 2: Tuncay'ın üst kattaki komşusu televizyonun sesini çok açıyor ve bu durum onu rahatsız ediyor. Daha önce bir kez söylemiş ama durum değişmemiş.

Çözüm: _____

Problem 3: Arda 19 yaşında yakışıklı bir genç. Üniversite öğrencisi. Okulda Aynur adında bir kızdan hoşlanıyor ama bunu ona söyleyemiyor.

Çözüm: _____

Problem: _____

Çözüm: Eksik eşyalarını belirlemen, hiçbir şeye dokunmaman ve polisi araman gerek.

9 Okuyalım, diğerlerini bulalım

HABER Mİ İNSAN MI?

"İnsan mı, haber mi önce gelir?" Bugünlerde medya ile ilgili en çok bu soruyu tartışıyoruz. İyi bir gazeteci zor durumdaki bir insana yardım mı eder, bunu haber mi yapar? Birçok gazeteci mesleğinde bu sorunla sıkça karşılaşılıyor. İşte bir örnek: **Oregon Journal** gazetesi muhabiri **William T. Murphy** işine giderken bir intihar olayına rastlar. 40 yaşlarında bir erkek köprüden atlamak için korkuluklara doğru koşmaktadır. Eşi, adamı yakalamaya çalışmaktadır. Gazeteci hemen fotoğraf makinesine sarılır ve bir fotoğraf çeker. O sırada otomobillerindeki birçok insan **bu olayla** hiç ilgilenmemektedir. Murphy bu durumun da fotoğrafını çeker. O anda adam köprü'nün kenarına ulaşmıştır. Gazeteci yavaş yavaş adama yaklaşır. Onunla konuşmaya başlar. Ama artık çok geçtir. Bu konuşma bir işe yaramaz ve adam köprüden atlar. O sırada Murphy üçüncü fotoğrafını da çeker. Şimdi şöyle düşünelim: Haber gazetede bütün ayrıntıları ile yer almıştır. Murphy'de görevini eksiksiz yapmıştır. Ama tüm bunların karşılığı bir insanın ölmesi olmuştur.

"Önce haber mi, insan mı?" sorusunu şöyle de sorabiliriz. Önce insan olmak mı, gazeteci olmak mı gelir? Usta gazeteciler bu soruya farklı yanıtlar veriyor. Bazılarına göre, bir haber kaçabilir. Gazeteci bunun yerine başka bir haber bulabilir. Ama birine yardım etmek için ikinci bir şansınız olmayabilir. Yani onlara göre insan olmak gazeteci olmaktan önce geliyor. Ama bazıları için ise önce görev.

Adlaştırma örnekleri

atlamak _____

Konular

1) W. T. Murphy'nin bir intihar olayına rastlaması . 3) _____

2) _____ . 4) _____

10 İşaretleyelim

Metinde kırmızı yazılmış "bu olay" sözü,

- Otomobillerindeki insanların olayla ilgilenmemesini
- Kadının eşini yakalamaya çalışmasını
- Adamın intihar etmek istemesini
- Gazetecinin fotoğraf makinesine sarılmasını anlatmaktadır.

Doğru Yanlış

1. Gazeteciler bazı olaylar karşısında zor durumlara düşebilir.
2. T. Murphy köprü'nün korkuluklarındaki adamı yakalamaya çalışmış.
3. Usta gazetecilerin "İnsan mı haber mi önce gelir?" sorusuna yanıtları farklı.

14 Okuyalım, işaretleyelim

Dünya Umurunda Değil

Bebekler televizyon seyretmeye daha ilk aylarında başlıyor. Seslerin aniden yükselmesi ve alçalması, görüntülerin hızla değişmesi, onların hemen ilgisini çekiyor. Hele reklamlar... Reklamların başlaması demek bebeklerin artık birkaç dakika donması demek.

Çocuklar ekran karşısında yalnızca hareketsiz kalmıyorlar; sürekli

çikolata, bisküvi gibi sağlıksız yiyecekler de yiyorlar. Böylece hareketsiz kalmaları ve sağlıksız beslenmeleri gelişimlerini engelliyor. Bu nedenle çocukların uzun saatler boyunca televizyon seyretmemeleri gerekiyor.

Çocuklukta televizyon bağımlılığı her yıl daha da artıyor. Zamanla bu bağımlılık ebeveynlerin müdahale etmesini gerektiriyor. Ama ne yazık ki çoğu anne baba çocuklarını televizyonun karşısında yalnız bırakıyor. Bu nedenle çocuklar zararlı programlar da dahil her programı izler oluyorlar. Halbuki psikologlar ebeveynleri "Çocuklarınız tek başına televizyon izlemesinler." diye sürekli uyarıyorlar.

	Doğru	Yanlış		Doğru	Yanlış
1. Bebekler daha çok ekrandaki görüntülerle ilgileniyor.	☐	☐	3. Televizyon izlemek çocukların sağlıklarını da olumsuz etkiliyor.	☐	☐
2. Çocukları televizyon karşısında yalnız bırakmamak gerekiyor.	☐	☐	4. Çocukların tek başlarına TV izlememeleri gerek.	☐	☐

15 Yazalım

Geçen gün gazetede bir haber okudum. Haberin başlığı şöyleydi:

KENDİSİNİ ÖRÜMCEK ADAM SANAN ÇOCUK CAMDAN ATLADI!

Bu haberi okuduktan sonra iyice anladım ki ailelerin çocukları için televizyon programlarını dikkatli seçmesi gerekiyor. Çünkü _____

16 Yerleştirelim

sansür • canlı/naklen • banttan • yayın akışı • izlenme

1. _____ oranı düşük diziler kısa zaman içinde yayından kaldırılıyor.
2. Saat 21.00'da başlayacak Türkiye – Belçika karşılaşması kanalımızdan _____ yayınlanacak.
3. Sayın seyirciler _____ değişiklik nedeniyle yayınımıza yarışma programı " Banko" yerine " Aşk ve Gurur" adlı sinema filmiyle devam ediyoruz.
4. Programımız _____ yayınlanacağı için heyecanlanmanıza gerek yok, hatalarınızı düzeltme şansımız var.
5. Film çocuklarında izleyeceği bir saatte yayınlanacak. Bu nedenle bazı sahnelere _____ uygulamak zorundayız.

17 Eşleyelim

Medya Tarihinden Notlar

1. Gutenberg'in matbaayı icat etmesi	☐ tarihteki ilk televizyon reklamıdır.
2. Baird'in görüntü ve sesi bir yerden bir yere aktarma düşüncesi	☐ zirveden ilk canlı televizyon yayını yaptı- lar.
3. ABD'nin ilk yayını 1906'da gerçekleştirmesiyle birlikte	☐ televizyonu icat etmesinin ilk adımıdır.
4. Çinli dağcılar, Everest'e 50 yıl önce yapılan ilk başa- rılı tırmanışı kutlamak için,	☐ sanatçının çok sayıda müziksevere ulaş- masını sağladı.
5. Renkli televizyonun hayatımıza girişi	☐ 1950'lere dayanıyor.
6. 1941'te ekrana bir saat görüntüsünün gelmesi ve spikerin saati tanıtması	☐ radyo insanların hayatında önemli bir yere sahip oldu.
7. 1910 yılında, ünlü tenor Enrico Caruso'nun ariyalarının radyo ile yayınlanması	☐ modern gazeteciliğin başlangıcı oldu.

18 Anlatalım

Medya Sizi Nasıl Etkiliyor?

- Televizyondaki haberlerin iyi ya da kötü olması o gün psikolojimi etkiliyor.
- Günlük işlerimi televizyon programlarına göre ayarlıyorum.
- Medya insanların olaylara bakış açılarını değiştiriyor.
- Televizyon çocukların küçük yaşta dünya hakkında çok fazla bilgi sahibi olmasını sağlıyor.
- Bence gazetelerdeki haberlerin hepsinin doğru olması mümkün değil.

19 Okuyalım, eşleyelim

Hangi Kanal?

Az ya da çok hepimiz televizyon izliyoruz. (1) *Çünkü televizyonda herkes için uygun bir programı var.* Haber programları, eğlence programları, müzik programları, yarışmalar, belgeseller, spor programları, diziler... Uzmanlar programları dikkatli seçmemizi söylüyor ama çoğu zaman bu kadar çok programın arasından kendimize uygun bir program seçmekte zorlanıyoruz. (2) _____

Ekranların Kralı Futbol

2005 yılında en çok reytingi futbol karşılaşmaları aldı. 2005 yılında en yüksek izlenme oranlı programlar arasında Türkiye-İsviçre Dünya Kupası maçı ilk sırada yer aldı. Bir araştırma şirketi Televizyon ve telefon sahibi 38 milyon 935 bin 633 kişiyle anket uyguladı. (3) _____ . Ankete göre, Türkiye-İsviçre maçı % 30,4'le 2005 yılının en yüksek reytingli programı oldu.

Reklamlara Dikkat!

Televizyon reklamlarındaki yeni ürünler ve reklam programlarının bu ürünleri sunuş biçimi nedeniyle çocukları bilinçli tüketim konusunda daha erken yaşlarda eğitmemiz gerekiyor. Çocuklar ve gençler birbirlerini dikkatle izliyor, kendilerini bir grubun içinde hissetme duygusuyla hareket ediyor. (4) _____ . Çocuk veya genç, kendisine arkadaşları arasında yetenekleriyle, zekasıyla değil, kıyafetlerinin markasıyla bir yer bulmaya çalışıyor.

(5) _____

Televizyonu eğitim için kullanın

Televizyon yayınlarının çoğu yararsız, kalitesiz. Ama yine de vazgeçemiyoruz televizyondan. (6) _____ . Tabii ki evet. Çünkü televizyon sadece bir eğlence kutusu değil. Televizyonunuzun karşısına oturup yabancı dil öğrenmeniz, lise ya da üniversite diploması almanız da mümkün. Belgesel programlar sayesinde farklı konularda bilgi sahibi olabilirsiniz. Tarihi öğrenmek için sadece tarih kitaplarını okumak zorunda değilsiniz. Televizyonunuzda doğru kanalı seçmeniz yeterli. Eğitici çocuk programları çocuğunuza öğretmenlik yapabilir. (7) _____

• Çünkü dünyanın bütün ülkelerinde televizyonlarda onlarca, belki yüzlerce kanal var.	
• Peki televizyonu eğitim için kullanmak da mümkün mü?	
• Ve ne yazık ki bazı anne babalar farkında olmadan bunu destekliyor.	
• Anketörler 2200 evde 8500 kişiyle görüştü.	
• Çünkü televizyonda herkes için uygun bir program var.	1
• Sağlık programları size daha sağlıklı bir hayatın formülünü verebilir.	
• Bu da aralarında marka tutkusunun ön plana çıkmasına neden oluyor.	

DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)					“...” / -mE
Eylem	–	Ek	Ek	Ek	Örnekler
iç	-ma	-ma / -me	-m	-i / -i	Öğretmen kompozisyon yazmamızı istiyor / söylüyor.
kapat	-me		-n		Doktorum içki içmemi söylüyor.
göster			-sı / -si		Hostes cep telefonlarımızı kapatmamızı söyledi.
gel			-mız / -miz		Trafik polisi belgelerimi göstermemi istedi.
geç kal			-nız / -niz		Ona bir daha geç kalmamasını söyledim.
yaz			-ları / -leri		Sekreteriniz bugün gelmemi söyledi. Sekreteriniz bugün gelmemi dedi.

20 Tümce yazalım

- Trafik polisi çocuklara "Trafik kurallarına mutlaka uyun." diyor.
Trafik polisi çocuklara trafik kurallarına uymalarını söylüyor. / Trafik polisi çocuklardan trafik kurallarına uymalarını istiyor.
- Uzmanlar "Günde 2 saatten çok TV izlemeyin." diyor.
- Biz ona "Sakın eve geç kalma." dedik.
- Meteoroloji müdürlüğü "Yarın büyük bir fırtınaya hazırlıklı olun." diyor.
- Öğretmen bize "Daha çok Türkçe konuşun." diyor.
- Doktor Murat'a "İlaçlarınızı düzenli kullanın." diyor.
- Görevli bana "Lütfen adınızı tekrar söyleyin." dedi
- Kütüphane görevlisi öğrencilere "Lütfen çevrenizdekileri rahatsız etmeyin." diyor.
- Resepsyonist, müşteriye "Formu doldurun." dedi.
- Müdür sekreterine "Bana bir saat telefon bağlama." dedi.
- Doktorlar "Son yemeğinizi uyumadan en az 3 saat önce yiyin." diyor.
- Ona "Artık beni arama." diyeceğim.
- Murat bana "Yarın bize gel." dedi.
- Öğretmen "Yarınki sınavda soruları dikkatli okuyun." diyor.
- Müdür bey bize "Hepiniz yarın 9.30'da burada olun." dedi.
- Görevli yolculara "Lütfen uçağa gidin." diyor.
- Anne çocuğuna "Yemeğini bitir." dedi.
- Ali arkadaşlarına "Yarın bize gelin" dedi.

21 Yerleştirelim, işaretleyelim, eşleyelim

Televizyon Programları

belgesel • reklam • tartişma • sağlık • haber
müzik • yarişma • dizi • spor • magazin

1. program türü : *belgesel*
2. program türü : _____
3. program türü : _____
4. program türü : _____
5. program türü : _____
6. program türü : _____
7. program türü : _____
8. program türü : _____

	Doğru	Yanlış
1. Reklamlarda 2 ürünün reklamı var.	☐	☐
2. Müzik programı 50 dakika sürecek.	☐	☐
3. Sağlık programı uyku sorunlarıyla ilgili.	☐	☐
4. Kuşlar Güney Amerika'ya göç ediyor.	☐	☐

su altı • son dakika • hava durumu • promosyon
ödöl • peşin fiyatına taksitle • yarişmacı • son bölüm
turnuva • ürün • güneş sistemi • ana haber
konuşmacı • doğa olayları • klip • karşılaşma • kupa
eleştiri • aşk • beste • canlı yayın • türköl • sahne

Belgesel	<i>su altı,</i>
Haber	
Reklam	
Tartişma	
Spor	
Müzik	
Magazin	
Sağlık	

22 Tamamlayalım, anlatalım

Kumanda Kavgası

izlemek • izlemekten • hoşgörölöl olmak
görüşmek için saygı göstermek
televizyon almak • seyretmek istiyor
izlemeyi tercih ediyor • seyretme odası

Bir ailede herkes birbirini sever. Ancak her ailede bazı küçük sorunlar çıkıyor. Örneğin, akşamları birlikte televizyon izlemek birçok aile için büyük bir sorun. Anneler genellikle bir pembe dizi ya da bir aşk filmi _____. Babalar için durum farklı. Onlar özellikle futbol maçı _____. Kadınlar akşamları maçı _____ nefret ediyor ama erkekler için bu büyük keyif. Belki de bu sorunun çözölümü evin her odasına bir _____.

Ama o zaman da ailedeki kişilerin birbiriyle _____ randevu alması gerekebilir. Ya da daha ekonomik bir çözölüm: Evde kadınlar için ayrı, erkekler için ayrı birer televizyon _____ yapabiliriz. Bunu da mı beğenmediniz? Galiba her iki taraf için de çözölümlerin en iyisi biraz _____ ve birbirine _____.

Sizde Nasıldır?

- Kumanda kimdedir?
- Ne tür programlar izlersiniz?
- Kumanda kavgası nasıl biter?

23 Eşlelim

şampuan • deterjan • parfüm • cep telefonu • sabun
araba • diş macunu • nemlendirici

Ürün	Slogan
_____	• Yalnızca bir yıkamadan sonra farkı fark edeceksiniz. Beyazlarınız daha beyaz, renklerinizi daha parlak.
_____	• Siz geçerken herkes dönüp size bakacak.
_____	• Dostlarınızın sesi her yerde hep yanınızda olacak.
_____	• Şimdi banyolarınız daha keyifli.
_____	• Yeni modelimizle geleceğe yolculuk yapmak için acele edin.
_____	• Artık daha beyaz güleceksiniz.
_____	• Gün boyu etkili. Kokunuzu çantanızda taşımayın.
_____	• Cildinizi korumak onun işi, siz hayatınıza devam edin! Artık güzellik salonlarına gitmeniz gerekmiyor.

24 Slogan yazalım

Ürün	Slogan
• Limonata	
• Hava Yolları	
• Güneş yağı	
• Tıraş bıçağı	
• Dondurma	
• Muffak robotu	

25 Yeniden yazalım

- Erkek kadına televizyonu kapatmasını söylüyor.
- Erkek kadından televizyonu kapatmasını istiyor.

11

Sağlıklı Bir Yaşam

1. Sağlığınız İçin

1 Okuyalım, eşleyelim

Sağlıklı Olmak

- (1) Sağlıklı bir yaşam için ne mucize ilaçlara, ne de sihirli formüllere ihtiyacımız vardır. Egzersiz yapmak ve sağlıklı beslenmek, sağlıklı bir biçimde yaşamak için yeterlidir.
- (2) Egzersizin ve pozitif düşünmenin yanında sağlıklı yaşamın en önemli şartlarından biri de doğru beslenmedir. Yararlı besinleri tüketmek, vücudunuzun hastalıklara karşı korur.
- (3) Nasıl daha doğru beslenebilirsiniz? Öncelikle öğünlerinizin düzenli olması gerekir. Sabah sıkı bir kahvaltı yapıp yeni güne hazırlanın. Öğlen ve akşam ise daha hafif ve sağlıklı yemekler yişin. Beslenme alışkanlıklarınızda da bazı değişiklikler yapabilirsiniz. Kafein, alkol, şekerli gıdaları hayatınızdan çıkarın. Bunların yerine sebze, meyve, balık ve süt ürünlerini tüketin. Bu ürünlerin tüketiminde de bazı noktalara dikkat edin. Örneğin; meyveleri kabuğunu soymadan, sebzeleri çok fazla pişirmeden yişin.
- (4) Hastalanmamak için doğru beslenme ve iyi bir yaşam tarzı çok önemlidir. Unutmayın, akıllıca seçimler yapıp daha sağlıklı bir hayat yaşamak sizin elinizde.

- Doğru beslenmenin kuralları.
- Spor ve doğru beslenmeyle sağlıklı bir hayata ulaşabilme şansı.
- Beslenmenin sağlıklı bir hayatın önemli bir şartı olması ve yararlı yiyeceklerin vücudumuzu güçlendirmesi.
- Hastalanmadan önce beslenme ile hastalıklara karşı önlem alma.

- sıkı
- gıda
- pozitif
- şart
- tarz
- besin
- stil
- güçlü
- olumlu
- koşul

2 Yerleştirelim

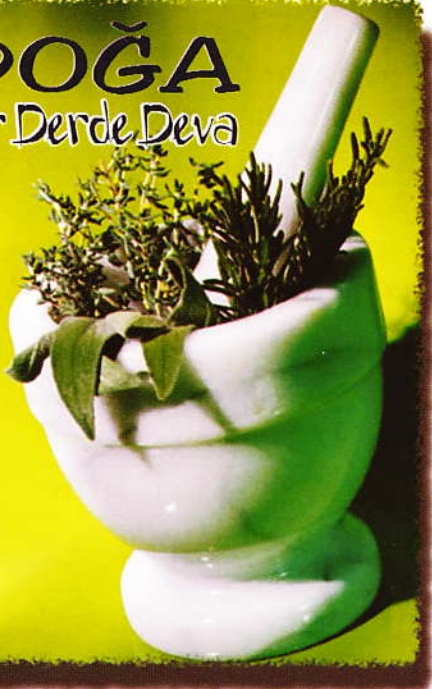
formunu korumak • abur cubur yemek
öğün atlamak • formda kalmak • dengeli beslenmek
vücudunu forma sokmak • diyet yapmak

- Deniz formunu korumak için her zaman yiyeceklerine dikkat ediyor. Bu yüzden her zaman aynı kiloda kalıyor.
- _____ vücudumuzun dengesini bozar. Bu yüzden sabah, öğlen ve akşam mutlaka düzenli yemek yemeliyiz.
- _____, vücudumuz için gerekli tüm besinlerden yeteri kadar yemektir.
- Yemek aralarında kuruyemiş, cips gibi _____ bir çok kişinin sağlıksız beslenmesine sebep olur.
- Son zamanlarda çok kilo aldım. _____ için aerobik yapmaya başladım.
- Sadece spor salonuna gidip egzersiz yapmak kilo vermek için yeterli değildir. Aynı zamanda _____ da gereklidir.

3 Ekleyelim

DOĞA
Her Derde Deva

- Havuç ve kereviz uykusuzluğa çok iyi gelir.
- Çilek sigara dumanının etkilerini azaltır.
- Lahana yaşlanmayı geciktirir.
- Kayısı cildinizin daha güzel olmasını sağlar.
- Elma enerji verir.
- _____.

ULAÇLAR

-(y)İp / -mEdEn

Eylem		Örnekler
sor	-ıp/-ip/-up/-üp	Lütfen kapıyı çalmadan içeri girmeyin.
oku	-yıp/-yip/-yup/-yüp	Kahvaltı yapıp evden çıktım.
yap	-mayıp/-meyip	Bugün hiçbir şey yapmayıp evde oturalım.
çal	-madan/-meden	Soruları iyice okumadan cevaplamayın.
bak		Pencereden bakıp düştü. Öğretmen sorup biz yanıtladık.

4 Yeniden yazalım

- Kadın elmayı soyuyor. Kadın elmayı yiyor.
Kadın elmayı soyup yiyor
- Kadın elmayı soymuyor. Kadın elmayı yiyor.

- Kadın elmayı kendisi yemiyor. Çocuğa veriyor.

- Çocuk ayakkabılarını çıkarıyor. Çocuk eve giriyor.

- Çocuk ayakkabılarını çıkarmıyor. Çocuk eve giriyor.

- Çocuk eve girmiyor. Bahçede oynuyor.

- Adam ceketini giydi. Evden çıktı.

- Adam ceketini giymedi. Evden çıktı.

- Adam ceketini giymedi. Bavuluna koydu.

- Murat ödevlerini yapacak. Dışarı çıkacak.

- Murat ödevlerini yapmayacak. Dışarı çıkacak.

- Murat ödevlerini yapmayacak. Sinemaya gidecek.

5 Tamamlayalım

- Lütfen randevu al ip _____ gelin.
- Lütfen randevu al madan _____ gelmeyin.
- İşlerimi bitir _____ tatile çıkacağım.
- İşlerimi bitir _____ tatile çıkmayacağım.
- İyice düşün _____ karar ver.
- İyice düşün _____ karar verme.
- Bu ilaçları yemek ye _____ iç.
- Bu ilaçları yemek ye _____ içme.

6 Dolduralım

Kim Nasıl Besleniyor?

- Akşam yemeğinden sonra meyve yiyor.
- Akşamları sebze pişirip yiyor.
- Sabahları iyi bir kahvaltı yapmadan evden çıkmıyor.
- Tatlı yemeyi çok seviyor.
- Gece bitki çayı içip uyuyor.
- Haftada üç-dört defa balık yiyor.
- Bazı günler çay içiyor ve kurabiye yiyor.

Emre

7 Okuyalım, yeniden yazalım

Basit ama Etkili:
DOĞAL MASKELELER

Daha güzel ve canlı bir cilt mi istiyorsunuz? O halde buzdolabınızı açın. Bu kez sağlıklı yemekler pişirmek için değil, değişik maskeler yapmak için meyve ve sebzelerden yararlanacağız.

Öncelikle cildinizin erken yaşlanmaması için üzüm maskesinin tarifi: Önce üzümleri bir kaseye koyun ve çatalla ezin. Suyunu süzün ve posayı cildinize sürün. 20 dakika yüzünüze hiç dokunmayın ve bekleyin. Sonra yüzünüzü bol suyla yıkayın.

Yorgun bir cilt için muz maskesi ideal. Muzu püre haline getirin ve yüzünüze sürün. 15 dakika sonra bir pamuğu ılık suya batırın. Cildinizi bu pamukla temizleyin.

Şimdi de yüzünüzdeki küçük lekeler için bir maske hazırlayalım. 1 avuç çileği ezin. 2 çorba kaşığı süt kreması ekleyin. Maskeyi sürmeden önce yüzünüzü yıkayın sonra maskeyi uygulayın. 10 dakika bekleyin ve yüzünüzü kurulayın.

Yağlı ciltler için de bir çözüm var. 2 limonun kabuğunu soyun. Yarım bardak suyun içinde üç dakika bekletin. Daha sonra limonları robotta püre haline getirin. Maskeyi pamukla uygulayın ve birkaç dakika sonra ılık suyla temizleyin.

Gördüğümüz gibi doğal yollardan güzelleşmek hiç zor değil. 20 dakika ve biraz meyveyle güzel bir cilde sahip olabilirsiniz.

1. Üzümleri bir kaseye koyup çatalla ezin
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

8 Dinleyelim, işaretleyelim

Her Zaman Genç

- Kadınlar erkeklerden daha uzun yaşıyor.
- Bir uzman yardımıyla spor yapmak daha etkilidir.
- Meyve ve sebze vücut için çok faydalıdır.
- Merdiven çıkmak gibi günlük işler egzersiz sayılır.
- Sağlıklı bir hayat için strese girmemeli ve iyi beslenmeliyiz.
- Meyve suyu ve su vücudumuz için vazgeçilmezdir.
- İnsanlar son zamanlarda kendilerine daha fazla önem vermeye başladı.

9 Anlatalım

Genç Kalmanın Yolları

- Spor yapmak
- Sağlıklı beslenmek
- Stressiz yaşamak
- Mutlu bir aile yaşamı
- Düzenli uyku

10 Okuyalım, işaretleyelim

Spor Yapalım

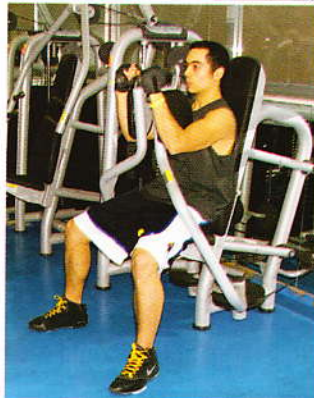
Hareketsizlik çağımızın en büyük sorunlarından biri. Artık her yere arabayla, otobüsle, metroyla gidiyoruz. Gün boyu iş yerinde yerimizden hiç kalkmadan çalışıyoruz. Teknoloji sayesinde az çabayla birçok iş yapabiliyoruz. Bu kadar hareketsiz bir hayatın içinde en azından haftada iki günü spora ayırmak gerekiyor.

Bazen hareketsizlik yüzünden merdiven çıkma, bir yükü taşıma gibi günlük işlerimizi yapmak bile bize zor geliyor. Oysa spor, kaslarımızı güçlendirip bu işleri yorulmadan yapmamızı sağlıyor. Spor sayesinde hem fiziksel rahatsızlıkları engelleyebiliriz hem de psikolojik olarak rahatlıyoruz. Spor, günlük hayatın sıkıntılarından uzaklaşıp mutlu olmamızı sağlıyor.

Bunlar sporun faydalarından yalnızca birkaçı. Ama bu kadarını bilmek bile spora başlamak için yeterli.

Var Yok

1. Spor yapmamak kilo almaya neden oluyor.
2. Doktorlar spor yapmamızı öneriyor.
3. Spor ruh sağlığımızı da olumlu etkiliyor.
4. Fazla spor yapmak fiziksel rahatsızlıklara neden olabiliyor.

11.2 Strese Girmeyin

11 Tümcelemi yerleştiresim

Mutlu Hayat Uzundur

Çoğu zaman çok gergin bir hayat yaşıyoruz. Fakslar, telefonlar, trafik, hava kirliliği gibi etkenler vücudumuzu ve ruhumuzu yoruyor. _____

Aslında bir parça stres günlük hayattaki zorluklarla başa çıkmak için gerekli enerjiyi ve gücü sağlıyor. _____

İnsanların bedensel ve ruhsal sağlığını tehlikeye sokuyor.

Stres, vücudumuzda bazı rahatsızlıklara yol açıyor. Aşırı stres sonucunda uyku bozuklukları, baş ağrısı, omuz ve sırt ağrısı gibi hastalıklar meydana geliyor.

Stresin bu olumsuz etkilerinden kurtulmak bizim elimizde _____

Zamanı iyi değerlendirmek, zor işleri basamaklara ayırarak yapmaya çalışmak, tek bir çözüme bağlanmadan sorunları çözmeye çalışmak stresimizi azaltabilir. _____

Bu sorunlar karşısında doğru tepki vererek stresi hayatımızdan çıkarabiliriz.

1. Öncelikle olumlu düşünmeyi öğrenmek gerek.
2. Ancak uzun süreli ve fazla miktarda stres, yorgunluğa sebep oluyor.
3. Çağımızın hastalığı stres, bu nedenlerden dolayı ortaya çıkıyor.
4. Hayat kimi zaman insanların karşısına sorunlar ve zorluklar çıkarır.

12 Dolduralım yanıtlayalım

Çok sıkılıyorum

Özgür	Pınar
İş yerindeki yoğunluktan çok sıkılıyorum.	İş hayatını özel hayatından ayırarak daha mutlu olabilirsiniz.
Evde çok sıkılıyorum.	_____
Güzel vakit geçirmek istiyorum ama hareket etmeye gücüm yok.	_____
İş yerindeki stresten sıkılıyorum.	_____

1. Pınar her zaman neşeli olmayı nasıl başarıyor?
2. Özgür Pınar'ın hangi önerilerini kabul etmiyor?

13 Anlatalım

Sizin Derdiniz Ne?

- Bence en büyük stres kaynağı trafik.
- Anne baba olmak çok zor.
- İşyerinde en çok ben çalışıyorum.
- Bu paraıyla rahat ve mutlu yaşamak mümkün mü?
- Sürekli ders çalışıyorum. Bıktım bu sınavlardan.
- Bu şehir beni boğuyor. Artık yalnız kalmak istiyorum.
- Bürokrasi bütün zamanımı alıyor.

Benim sorunum bambaşka,

14 Yerleştirelim

strese girmek • stresle başa çıkmak
olumlu düşünmek • gergin olmak

DOĞA OTEL

Şehrin gürültüsü ve karmaşası yüzünden _____ . Bazen hayatın bu günlük sıkıntıları yüzünden çok _____ . Bu durumdan kurtulmak ve _____ için yeni çözüm yolları arıyorsunuz.

O halde size bir önerimiz var.

Şehrin 30 km uzağındaki tesislerimiz her mevsim huzur bulmanız için sizi bekliyor. Buradaki yemyeşil doğa, temiz hava sayesinde ruhunuzu dinlendirecek, daha _____ başlayacaksınız. Kendinize bu iyiliği yapmak istemez misiniz? O halde aşağıdaki numaralarımızdan bize ulaşıp randevu alın.

Tel: 05677907743 - 05678087391

15 Bir reklam yazalım

ULAÇLAR

-(y)ErEk

Eylem	Ek	Örnekler
davran	-arak/-erek	O dün gece müzik dinleyerek ders çalıştı.
çöz	-yarak/-yerek	Sorumlu davranmayarak herkesi üzüyorsun.
dinle	-mayarak/-meyerek	Sorunlarınızı konuşarak çözmeye çalışın.
konuş		*Pencereden bakarak düştü.
bak		*Öğretmen soru sorarak biz yanıtladık.
sor		

olarak

Ad	Ek	Örnekler
öğretmen	olarak	Öğretmeniniz olarak size daha çok çalışmanızı öneriyorum.
doktor		Üç yıl yurt dışında öğrenim görüp doktor olarak Türkiye'ye döndü.

16 Yeniden yazalım

- Geçen yıl yalnızca spor yaptım. Kilo verdim.
Geçen yıl yalnızca spor yaparak kilo verdim
- Her gün en az bir litre su için. Güzel bir cilde sahip olun.

- Ayda sadece 600 TL. ödeyeceksiniz. Bir araba sahibi olacaksınız.

- İşlerimi önceden planlıyorum. Daha rahat çalışıyorum.

- Alper beni uzun zamandır aramıyor. Beni çok üzüyor.

- Arkadaşının teklifini kabul etmedin. Onu çok kırdın.

17 Tamamlayalım

- Müzik dinle yerek _____ ders çalışmayı çok seviyorum.
- Antalya'ya turist ol _____ geldim ama 10 yıldır burada yaşıyorum
- Her gün işe yürü _____ gidiyorum.
- Hayata pozitif bak _____ bu hastalığı yenebilirsin.
- Ailesini dinle _____ büyük bir hata yaptı.
- İyi bir anne ol _____ çocuklarımın bütün sorunlarıyla ilgilenirim.

18 Okuyalım, sıralayalım

Ruhumuza Sağlık

1

Günlük işlerden sıkılıyorsunuz, sağlıksız besleniyorsunuz. Her şeyden kaçıp uzaklaşmak, huzur bulmak istiyorsunuz. Yeni bir günü bu problemler olmadan karşılamak ister misiniz?

Önce yogadan biraz bahsedelim. Yoga'yı herkes, her yerde özel giysiler giymeden ve aletler kullanmadan uygulayabilir. Yogada amaç beden, ruh ve zihnin birleşmesini sağlamaktır.

Tüm bu uygulamalar daha kaliteli bir hayat yaşamana sağlar. Bunların dışında düzenli spor yaparak, uykunuza dikkat ederek, insanlarla iyi ilişkiler kurarak ve en önemlisi kendinize değer vererek de kaliteli bir yaşama sahip olabilirsiniz.

Saniyoruz bu soruya cevabınız "Evet." O zaman ruhunuzu dinlendirmeye ve sağlıklı bir hayata başlamaya hazırsınız. Hem de çok uzaklara gitmeden ve çok fazla çaba göstermeden... Üç farklı yöntem size bu konularda yardımcı olabilir. Bunları insanlar yıllardır rahatlamak için uyguluyorlar.

İnsanlar ruhsal ve fiziksel sağlıklarını korumak için yoga ve meditasyon gibi ayurvedadan da yararlanırlar. Ayurvedada amaç, hayatı uzatmak, hastalıkları vücuttan uzak tutmaktır. Bu sistemde hastalanıp tedavi olmaya ihtiyaç duymadan önce sağlığı korumak için çaba göstermek esastır.

Yoganın dışında meditasyon da bir rahatlama tekniğidir. Meditasyon, zihnimize doğru şeyler öğretmenin yoludur. Meditasyon iç huzurumuzun sakinliğimizle beslenip güçlenmesidir.

19 Dinleyelim, yazalım

Renklerin Dili

Kırmızı

Turuncu

Yeşil

Sarı

Mavi

Mor

20 Renklerimizi anlatalım

- Sizce renkler hayatımızı etkiliyor mu?
- Siz dekorasyonda, kıyafetlerinizde hangi renkleri tercih ediyorsunuz? Neden?

21 Yerleştirelim, tartışalım

Hayatı Nasıl Yaşıyorsunuz?

her zaman • çoğu zaman
zaman zaman • nadiren

- Müzik duyunca () hemen kulak verir, () tempo tutarım.
- () Hediye için küçüğü büyüğü, ucuzu pahalısı olmaz derim.
- () Arkadaşlarımla buluşup vakit geçiririm.
- Sanatsal etkinlikleri izlemeye vakit ayırmak için () çabalarım.
- Vücut bakımına () özen gösteririm, () para da harcarım.
- Hobilerimi geliştirmek için () gayret gösteririm.
- Etrafımdaki güzel bir eşya, manzara () hemen dikkatimi çeker.
- Haftalık izin günlerimde () faalimdir.

11.3 Neyiniz Var?

22 Dinleyelim, tamamlayalım

Canın Sağolsun

Ahmet : Merhaba arkadaşlar!

Murat : Aa Ahmet! Hoş geldin. Geçmiş olsun, çok merak ettik seni.

Ahmet : Teşekkür ederim. Geçen hafta hep evde yatı-
tım. Sanırım üşütmüşüm. Şimdi daha iyiyim.
Ama sizi ve ofisi özledim gerçekten.

Selim : Aslında seni arayacaktım ama zaman bula-
madım işte...

Ahmet : _____ önemli değil.

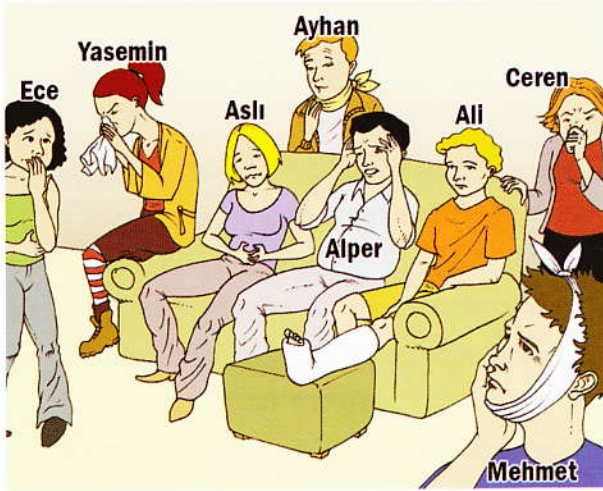
Murat : Doktora gittin mi?

Ahmet : Hayır evdeki ilaçlarla idare ettim. Bu arada
benim işlerimi de siz yaptınız. Sağolun.

Selim : _____ . Bir sorun yok. Ama
_____ son raporu bitireme-
dik.

Ahmet : _____ . Onu da ben bitiririm.

23 Eşleyelim

1. Aslı'nın dişi ağrıyor.
2. Mehmet'in başı ağrıyor.
3. Alper'in öksürüyor.
4. Ali'nin nezle.
5. Yasemin karnı ağrıyor.
6. Ayhan'ın boğazı ağrıyor.
7. Ece'nin midesi bulanıyor.
8. Ceren bacağı kırık.

24 Okuyalım, işaretleyelim

Kendimi İyi Hissetmiyorum

Selin : Cem, neyin var? Bugün yüzün bembeyaz.

Cem : Kendimi hiç iyi hissetmiyorum. Çok üşüyorum.

Selin : Dur bir bakayım. Cem, çok ateşin var. Çok kötü de
öksürüyorsun.

Cem : Biraz da başım dönüyor.

Selin : Sen herhalde grip olacaksın. Bence izin alıp eve git.

Cem : Haklısın. En iyisi eve gidip dinlenmek.

Selin : Alo Cem. Nasıl oldun? Seni çok merak ettim.

Cem : Çok iyi değilim. Yolda taksiden indim. Midem bulandı.
Bu yüzden eve yürüye yürüye geldim.

Selin : Sesin de kısılmış. Hiç itiraz etme, senin için doktora
telefon edip randevu alacağım.

Cem : Tamam, ama sen de benimle gel.

25 Dinleyelim, tamamlayalım

Doktor Randevusu

MEDİ KLİNİK

Hastanın Adı : _____

Randevu Saati : _____

Randevu Tarihi : _____

Bölüm : _____

26 Randevu alalım

Sen Hastasın, O Sekreter

- Şikayeti
- Hastane adı
- Randevu tarihi ve saati
- Hastanın adı

ULAÇLAR

-(y)E...-(y)E

Eylem		Örnekler
al	-a/-ya...-a/-ya	Yanlış <i>yapa yapa</i> doğru <i>yapmayı</i> öğreneceksiniz.
sev	-e/-ye...-e/-ye	<i>Ala ala bu arabayı mı aldın?</i>
konuş	-maya...maya	<i>Size seve seve eşlik ederim.</i>
yap	-meye...meye	<i>Konuşmaya konuşmaya Türkçeyi unuttum.</i>
bak		<i>Pencereden baka baka düştü.</i>
sor		<i>Öğretmen soru sora sora biz yanıtladık.</i>

27 Tamamlayalım

1. Ayşe vitrinlere bak *a* bak *a* yürüyor.
2. Çocuk elindeki çikolatayı ye _____ ye _____ bize doğru geliyor.
3. Gel _____ gel _____ bizim evin yolunu unuttun.
4. Adam söylen _____ söylen _____ işini yapıyor.
5. Spor yap _____ yap _____ kilo aldım.
6. İnsanlar konuş _____ konuş _____, hayvanlar koklaş _____ koklaş _____ anlaşır.
7. Görüş _____ görüş _____ birbirimizden uzaklaştık.

28 Yerleştirelim

bata çıka • düşe kalka • bile bile • ağlaya sızlaya
güle oynaya • seve seve • istemeye istemeye
hıçkıra hıçkıra • dura kalka

1. Çocuklar karda *bata çıka* yürüyorlar.
2. Genç kız _____ arkadaşlarıyla buluşmaya gitti.
3. Bebekler _____ yürümeyi öğrenirler.
4. Kadın gözyaşları içinde _____ hayatını anlattı.
5. Ahmet'in sinemaya gitme teklifini _____ kabul ettim. Çünkü macera filmlerinden hiç hoşlanmam.
6. Sen benim en iyi arkadaşımsın. Sana _____ yardım ederim.
7. Çok yorgunum, görüyorsun. Bunu _____ benden işleri bitirmemi istiyorsun.
8. Kar nedeniyle iki saatlik yolu _____ beş saatte gidebildik.
9. Filmin son sahnesi çok acıklıydı. Kendimi tutamayıp _____ ağladım.

29 Tamamlayalım

tedavi • reçete • muayene • ilk yardım
kan tahlili • idrar tahlili • eczane • poliklinik
ambulans

1. Modern tıpta birçok *tedavi* yöntemi geliştirdiler.
2. _____ gidip ilaçlarımı aldım.
3. Hemşireler kaza yerindeki yaralılara _____ yaptılar.
4. _____ sirenlerini çalarak hızla hastaneye doğru gitti.
5. Doktor hastasına _____ yazdı.

30 Yerleştirelim

Bekleme Odasında

tedavi etmek • tedavi görmek
ameliyat olmak • kan aldirmek

Cem ve Selin bekleme odasında bekliyorlar.

- Cem** : Üff, beklemekten çok sıkıldım. Hiç sevmiyorum doktora gelmeyi.
- Selin** : Niye? Doktor seni _____ ve bütün sıkıntılardan kurtulacaksın.
- Cem** : Evet, ama bıktım doktora gidip gelmekten.
- Selin** : Niye, çok mu hasta oldun?
- Cem** : Evet. Çocukken üç defa dizimden _____ . Sonra lisede bir kaza geçirdim. Bir çok kere de çeşitli hastalıklar yüzünden _____ . Doktora gide gele birçok hastalık hakkında bilgi sahibi oldum.
- Selin** : Gerçekten de doktorla ilgili çok maceralar yaşamışsın.
- Cem** : Umarım _____ zorunda kalmam. Beni kan tutar da.
- Selin** : Cem ne kadar da nazlısın!
- Sekreter** : Buyurun, doktor bey sizi bekliyor.

31 Sıralayalım

Geçmiş Olsun

- Cem** : Çok üşüyorum. Midem bulanıyor ve öksürüyorum.
- Doktor** : Buyurun Cem Bey, şikayetiniz nedir?
- Doktor** : Sizi muayene etmem gerekiyor. Önce stetoskopla ciğerlerinizi dinleyeyim. Sırtınızı açar mısınız?
- Cem** : Neyim var doktor? Çok hasta mıyım?
- Doktor** : Rica ederim. Geçmiş olsun.
- Cem** : Peki, çok teşekkür ederim.
- Doktor** : Öksürün. Hımm... Ciğerlerde problem yok. Giyinebilirsiniz.
- Cem** : Tabii.
- Doktor** : Korkmayın, yalnızca soğuk algınlığı. Size öksürük şurubu ve antibiyotik yazıyorum. Boğazınız için de pastil. Antibiyotiği günde üç defa yemeklerden sonra içeceksiniz.

32 Muayene olalım

Sen Hastasın, O Doktor

- Muayene
- Tedavi
- Tahlil
- Şikayet
- Teşhis
- Doktor

33 Tamamlayalım

ECZANEDE

Eczacı : Buyurun.

Cem : İyi günler. Ben reçetedeki ilaçları almak istiyorum.

Eczacı : Öksürük şurubu, antibiyotik ve pastil. Grip salgınından siz de etkilendiniz demek.

Cem : Evet, maalesef. Aslında bu sene grip aşısı olmak istedim ama "Bugün giderim, yarın giderim." de _____ de _____ en sonunda şifayı kaptım.

Eczacı : Birçoğumuz sizin gibiyiz. Aslında herkesin hasta olmayı bekle _____ önceden gerekli önlemleri alması gerekiyor.

Cem : Evet, doğru söylüyorsunuz. Bir de ben hava sıcak diye geçen hafta ince kıyafetler giy _____ dışarı çıktım.

Eczacı : Bu mevsim için uygun kıyafetler giy _____ evden çıkmak da hasta olmamıza sebep oluyor. Onun dışında beslenmeye dikkat etmemek de vücudumuzun güçsüz olmasına neden oluyor.

Cem : O konuda da biraz suçluyum. Bu aralar iş yoğunluğundan beslenmeme çok fazla dikkat et _____ yaşıyorum.

Eczacı : Basit önlemlerle bile hastalığı önleyebilirsiniz. Örneğin, öğle yemeklerinizde kola gibi içecekler iç _____ taze portakal suyunu tercih edebilirsiniz. Bu arada ilaçlarınız hazır.

Cem : Teşekkür ederim. Borcum ne kadar?

34 Yanıtlayalım

1. Cem eve nasıl gitti?

2. Selin doktordan nasıl randevu aldı?

3. Doktor Cem'in ciğerlerini nasıl dinliyor?

4. Cem nasıl hasta oldu?

5. Hastalıklara karşı nasıl önlem alabiliriz?

35 Dinleyelim, işaretleyelim Farklı Tedavi Yöntemleri

Doğru Yanlış

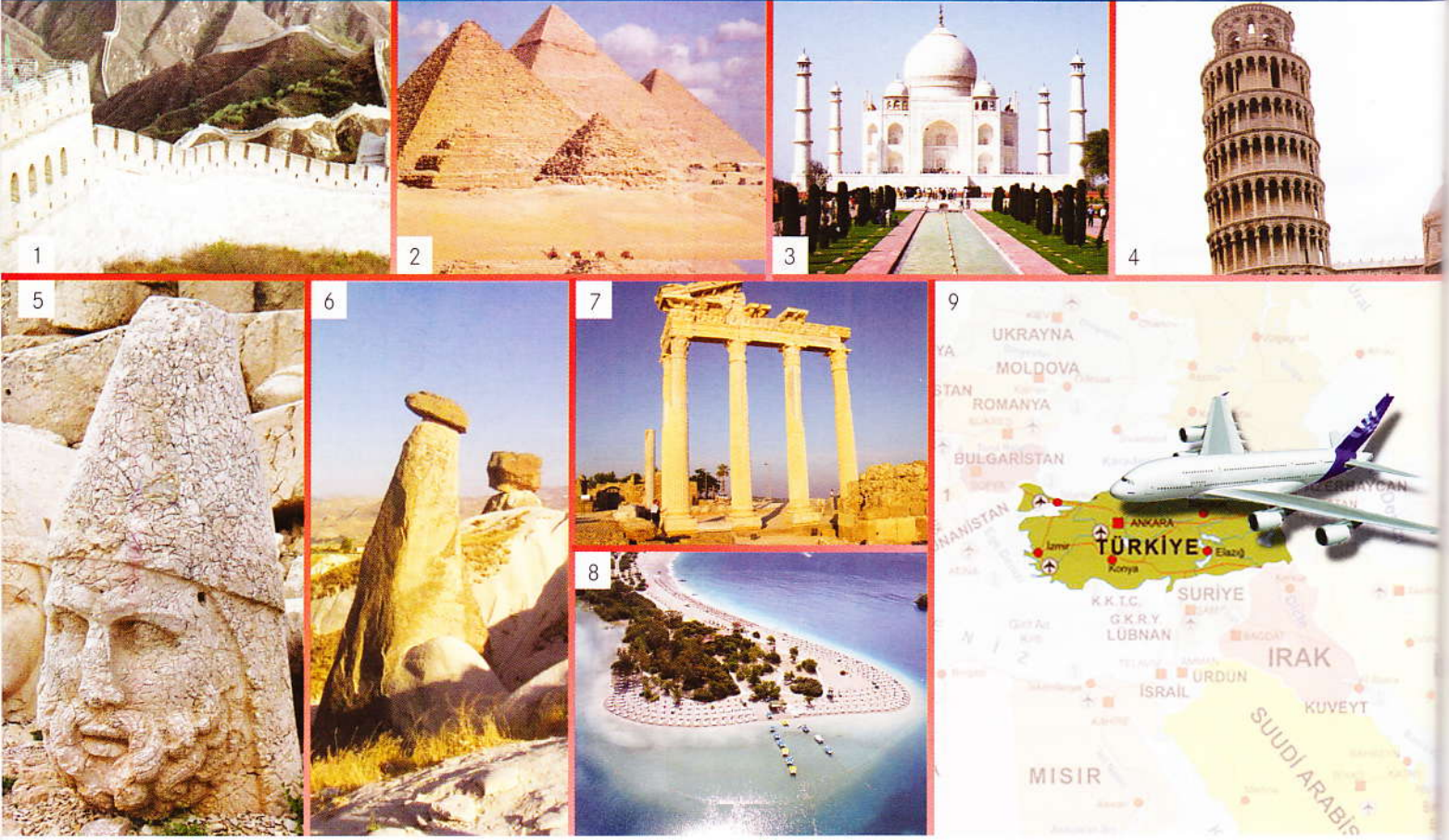
1. Tıp biliminin dışındaki yöntemlerle tedaviye "alternatif tıp" denir. Doğru Yanlış
2. Alternatif tıp modern tıbbın karşısındadır. Doğru Yanlış
3. Alternatif tıpta bitkilerin dışında da tedavi yöntemleri bulunur. Doğru Yanlış

12

Yolculuk

1. Nereye Gidelim?

1 Eşleelim

1. *Çin Seddi* _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

2 Yanıtlayalım

Yolculuk yapmayı seviyor musunuz?
Tatillerinizi nerede geçirmekten hoşlanırsınız?
Tatillerinizde genellikle neler yaparsınız?

3 İşaretleyelim

Niçin Tatil Yaparız?

1. Gezmek için
2. İşe/okula gitmemek için
3. Güneşlenmek için
4. Ailele zaman geçirmek için
5. Sabahları erken kalkmamak için
6. Stresten kaçmak için
7. Farklı yerler görmek için

4 Eşleelim

1. Uçakta bunları koymak için yeterli yer var mıdır?
2. Bu mevsimde gitmek için en ideal tatil yeri neresi?
3. Boşuna bekleme. Bu yıl sana tatil yok!

ULAÇLAR				-mE (+iyelik) için / -mEk için	
Eylem	–	Ek		İlgeç	Örnekler
iyileş	-ma	-mak / -mek	–	için	Zayıflamak için diyet yapıyor.
zayıfla	-me				Kışın hasta olmamak için bol C vitamini alın.
et					Sözcük öğrenmek için kitap okuyun.
yardım					O Türkçe öğrenmesi için TÖMER gidiyor.
hasta ol			Gözlerinizin ağrımaması için okuma gözlüğü kullanın.
konuş		-ma / -me	-m		İyileşmen için kendine dikkat etmen gerek.
öğren			-n		Size yardım edebilmem için adresinizi almam gerekiyor.
ağrı			-sı / -si		İyi konuşmaları için çok pratik yapmaları gerekiyor.
ol			-mız / -miz		Çocuğumun iyi bir insan olmak istiyorum.
			-nız / -niz		
			-ları / -leri		

5 Tamamlayalım

- Bu sabah derse zamanında yetiş mek için taksiye bindim.
- Sınavda basit hatalar yap _____ soruları çok iyi okumanız gerek.
- Ödevlerini bitir _____ sana tam bir saat veriyorum!
- Çocukların sigara gibi kötü alışkanlıklar edin _____ büyüklerin onlara iyi örnek olmaları gerek.
- Sizinle konsere gelebil _____ babamdan izin alacağım.
- Kısa zamanda iyileş _____ ilaçlarınızı düzenli olarak kullanmanızda yarar var.
- Kursa kayıt yaptır _____ kimliğinizin bir fotokopisini ve iki fotoğraf getirmeniz lazım.
- Okula git _____ "Hastayım." diyor.
- Ailem tıp oku _____ bana çok ısrar etti ama ben güzel sanatları tercih ettim.
- Bilgisayarımı kullan _____ seni bin kere uyardım!
- Tatilde oku _____ size birkaç kitap önereceğim.
- Biraz yalnız kalıp kafamı dinle _____ kısa bir tatile çıkmayı düşünüyorum.
- Sabah erken kalk _____ akşamdan saatin alarmını kurdum ama alarm çalmadı.
- Bir an önce ailemle görüş _____ sabırsızlanıyorum.

6 Dinleyelim, tamamlayalım, işaretleyelim

Üç Macera: Karada, Havada, Suda...

- Kaçkarlar doğa ile baş başa _____ en ideal yerlerden biri.
- Kaçkarlara _____ en uygun zaman Ağustos.
- Alaçatı sörf _____ çok uygun bir bölge.
- Alaçatı'da uçurtma sörfü _____ çok çeşitli kurslar bulunuyor.
- Birçok turist yamaç paraşütü ile gökyüzünde _____ Fethiye'ye gidiyor.

- Kaçkar Dağları'na gitmek için tura katılmak mümkündür. Doğru Yanlış
- Kaçkarlar Karadeniz Bölgesi'ndedir. Doğru Yanlış
- Alaçatı'ya gitmek için bir sörf tahtası gereklidir. Doğru Yanlış
- Yamaç paraşütü yapmak için eğitim almak gereklidir. Doğru Yanlış

7 Okuyalım, yanıtlayalım

Seyahat, yollar ve haritalara dair
Bir Röportaj

Ece Temelkuran

Özgün : "Seyahat etmenin hayatınızdaki yeri nedir?" sorusuyla başlamak istiyorum sohbetimize. Seviyor musunuz yolları?

Ece : Geçen yıldan beri sürekli dolaşıyorum. Evime çok az gittim. Benim için seyahatin en önemli yeri, otel odaları. Hem yurt içinde, hem de yurt dışında. Yolculuk etmeyi seviyorum, çünkü kendimi daha özgür hissediyorum.

Özgün : Seyahatleriniz çoğunlukla işinizle mi ilgili?

Ece : İş ile hayat benim için ayrı şeyler değil. İş benim için otel odasının penceresinden, karla kaplı bir çocuk bahçesine bakıp hayal kurmak, onları yazmak. Siz burada onları okuyorsunuz ve ben para kazanıyorum. Güzel bir işim var yani!

Özgün : Tatiller hakkında ne düşünüyorsunuz? Tatil yapıyor musunuz?

Ece : Benim hayatımda "tatil" ve "iş" diye iki ayrı şey yok. Zaten beş yıldızlı tatiller bana göre değil. Bir zamanlar, öyle bir tatil yapmaya çalıştım ama o çok yorucu bir şey ve bittikten sonra gerçekten bir tatile ihtiyacınız oluyor. Sadece yatmak ve yemek yemek "tatil" değil bence...

Özgün : Gezgincilik felsefesi bu bence. Seyahat etmek; görmek, tanımak ve keşfetmek... Sizin yaşam seyahatiniz nasıl peki? Haritanız, rotanız var mı?

Ece : Var ama "Şunu olmak istiyorum, bunu yapmak istiyorum, şuna sahip olmak istiyorum" diye değil. Şu andaki en büyük amacımı biliyor musunuz? Korkmamak... En önemli şey bu... Çünkü kendi hayatının haritasını çıkarman için kendi gücünle buluşman gerekiyor. İnsan, korkularından kurtulduktan sonra bu güçle buluşuyor ve özgürlük de, gerçek yolculuk da aslında o zaman başlıyor. İnsan, iç yolculuğu ile dünyayı geziyor aslında...

Özgün : Çok doğru... Bu güzel sohbet için çok teşekkür ederim.

Ece : Ben teşekkür ederim.

1. Ece Temelkuran çok yolculuk ediyor mu?

2. Ece Temelkuran'ın tatil anlayışı nasıl?

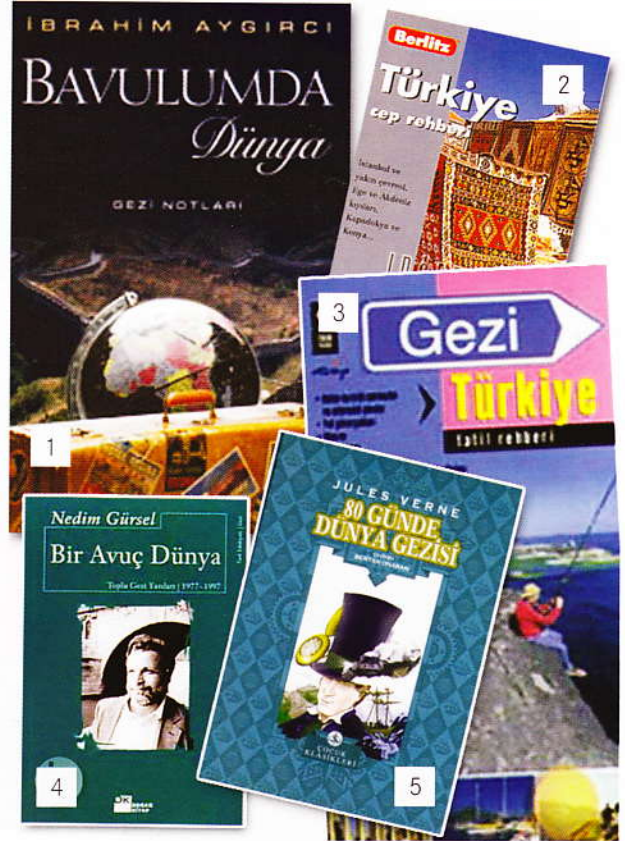
3. Ece Temelkuran'ın hayattaki amacı nedir?

4. Ece Temelkuran'a göre gerçek yolculuk nedir?

5. Ece Temelkuran'ın görüşlerine katılıyor musunuz? Niçin?

8 Dinleyelim, işaretleyelim

Ne Okuyalım?

Kitapta yol haritaları bulunuyor.

Kitap Cinius Yayınevi'nden çıkmış.

Kitap, zengin bir İngiliz'in dünya turunu anlatıyor.

Kitapta turistik yerlerin fotoğrafları bulunuyor.

Kitap Asya, Avrupa ve Amerika hakkında bilgiler veriyor.

12 Okuyalım, işaretleyelim Gemi Seyahati

Gözlerinizi kapatın. Kendinizi suda, lüks bir otelde, küçük bir şehirde, hatta dünyanın en güzel şehrinde yolculukta hayal edin. İşte gemi yolculuğunu böyle özetleyebiliriz!

Gemiyle yolculuklar her gün biraz daha popüler oluyor. Gemi yolculuğu önceleri yalnızca emekli ve yaşlı insanların tercihiyken, bugün pek çok insanın ilgisini çekiyor. İşte son günlerin bu ilgi çekici yolculuk türü hakkında bazı sorular ve yanıtları!

Sıkılacak mıyım?

Büyük bir gemiyle yolculuk yaparken sıkılmanız mümkün değil. Neredeyse her köşede insanları eğlendirmek ve dinlendirmek üzere aktiviteler vardır. Örneğin, misafir konuşmacıları dinleyebilir, şarap seminerlerine katılabilirsiniz. Ya da spor yapmak için spor salonlarını ve yüzme havuzlarını tercih edebilirsiniz. Ayrıca alışveriş yapmak için çeşitli dükkanlar, vakit geçirmek için film salonları gibi pek çok alternatif de sizi bekliyor. Böyle etkinliklerle dolu bir yolculuğa arkadaş grubunuzla da rahatlıkla çıkabilirsiniz çünkü gemide herkesin zevkine uygun bir etkinlik bulunmaktadır.

"Benim amacım sessiz, sakin bir yerde tatil yapıp dinlenmek." mi diyorsunuz? O zaman daha küçük bir gemide, daha az sayıda insanla yolculuk yapmayı da tercih edebilirsiniz. Yani yolculuğa çıkma amacınıza ve kişiliğinize göre farklı türde gemi yolculuğu seçebilirsiniz.

Pahalı bir yolculuk mu?

Toplam fiyat size ilk bakışta fazla gelebilir ama bu fiyatlara konaklama, yiyecek içecek, etkinlikler ve gece eğlenceleri de dahildir. Bu durumda gemi yolculuğu karadaki tatillerden daha karlıdır bile diyebiliriz. Ancak bu yolculuklarda ödemeyi tatile çıkmadan önce yapmak gerekiyor. Bu bir dezavantaj gibi görünebilir. Ama bu uygulama sizi tatilde hesap yapma stresinden de uzaklaştırır. Elbette gemi yolculuğu fiyatları, yolculuk dönemine, geminin özelliklerine ve yolculuk süresine göre çeşitlenmektedir. Bütün bunları göz önünde bulundurarak bütçenize uygun bir tatil planı yapabilirsiniz.

ULAÇLAR				-mek üzere
Eylem	–	Ek	İlgeç	Örnekler
dön	-ma	-mak	üzere	Geri dönmemek üzere evden ayrıldı.
ye	-me	-mek		Bir şeyler yemek üzere mutfağa gitti.
kazan				Sınavı kazanmak üzere çok çalıştı.

16 Tamamlayalım

- Hemşire her üç saatte bir tansiyonumu ölç **mek üzere** yanıma geldi.
- Kimsesiz çocuklar yararına para toplama _____ bir konser düzenlediler.
- Bu konuyu hiçbir zaman aç _____ kapattık.
- Yabancı konukları karşıla _____ bir saat sonra havaalanına gideceğiz.
- Bir daha dön _____ buradan gidiyorum.
- Geç kalıyoruz, taksiye binelim. Ders başla _____.
- Önümüzdeki ay tekrar görüş _____ bugünkü toplantımızı bitiriyoruz.
- Nerede kaldın? Annem meraktan öl _____.

17 Yanlırları çizelim

- Piyangodan para kazanabilmek için / kazanabilmek üzere bilet aldım.
- Ayşe Hanım dinlenmek üzere / dinlenmek için odasına çıktı.
- Başarılı olabilmek üzere / olabilmek için çok çaba harcıyorum.
- Terfi etmek üzere / etmek için iş yerindeki bütün görevlerini yerine getirmeye çalışıyor.
- İyileşmek üzere / iyileşmek için ilaçlarını düzenli kullanmalısın.
- Filme geç kalmamak için / kalmamak üzere evden erken çıktık.
- Mutlu olmak üzere / olmak için küçük problemleri kafanıza takmayın.
- Sabah erkenden doktora gitmek üzere / gitmek için evden çıktık.
- Şimdi biraz dinlenmek üzere / dinlenmek için toplantıya yirmi dakika ara veriyoruz.
- Benimle görüşmemek üzere / görüşmemek için telefonlarıma çıkmıyor.
- Başbakan basın açıklaması yapmak üzere / yapmak için salona girdi.
- Dokuzda ofiste olabilmek üzere / olabilmek için evden yedide çıkıyorum.

18 Tamamlayalım

- Hasta olmamak için** _____ bol bol C vitamini alın.
- Akşam gitmek üzere** güzel bir restorandan yer ayırttı.
- _____ Türkçe öğreniyorum.
- _____ spor yapıyorum.
- _____ eve erken döneceğim.
- _____ tatile çıktı.
- _____ yurt dışına çıktı.
- _____ İstanbul'a yerleşti.
- Yemek yemek üzere **iş yerinden çıktı** _____.
- Ailem yabancı dil öğrenmem için _____.
- Mektupları göndermek için _____.
- Zengin olmak için _____.
- Arkadaşıyla görüşmek üzere _____.
- Her yıl aynı tarihte buluşmak üzere _____.
- Doğum gününü kutlamak üzere _____.
- Ondan özür dilemek için _____.
- Konuşmacı sözlerine başla _____ kürsüye yöneldi.
- Organizatörler hepimizin rahat et _____ her şeyi düşünmüşler.
- Anahtarı evde unutmuşum. Kapıyı aç _____ çilingir çağırdım.
- İzmir'e git _____ iş yerinden iki gün izin aldım.
- Biraz daha bekle, işim bit _____.
- Kendimi iyi hissetmiyorum, bayıl _____.
- Otobüs hareket et _____, biraz acele et.
- Lütfen biraz bekleyin, tahlil sonuçlarınız çık _____.

19 Biz de yer ayırtalım

REZERVASYONUNUZ TAMAM

- A : İyi günler, nasıl yardımcı olabilirim?
- B : Merhaba. Ben Ankara'dan İstanbul'a gitmek için yer ayırtmak istiyorum.
- A : Elbette. Hangi tarihte seyahat etmek istiyorsunuz?
- B : 12 Şubat'ta.
- A : 12 Şubat'ta Ankara'dan İstanbul'a, sabah 09.00'da ve akşam 19.00'da olmak üzere iki tren var. Hangi saati tercih edersiniz?
- B : Yolculuk kaç saat sürüyor ? Gece uykusuz kalmak istemem.
- A : Altı saat efendim. Ama akşam trenimizde yataklı vagonlarımız da var. Rahat bir yolculuk yapabilirsiniz.
- B : Anlıyorum ama sanırım sabah 09.00'da gitmek benim için daha uygun olacak.
- A : Tabii, nasıl isterseniz...
- B : Bu durumda öğleden sonra Haydar Paşa İstasyonu'nda olabileceğim, değil mi?
- A : Evet efendim. Rezervasyon için adınızı alabilir miyim?
- B : Güliz Batur.
- A : Güliz Hanım, bilgilerinizi tekrarlıyorum; Seyahat tarihiniz 12 Şubat, hareket saati 09.00, hareket noktanız Ankara, varış yeriniz ve saatiniz İstanbul 15.00.
- B : Evet, bileti ne zamana kadar almam gerekiyor?
- A : En geç yolculuk tarihinizden bir gün önce biletinizi almanız gerekiyor. Ama telefonda ya da internet üzerinden kredi kartınızla da biletinizi satın alabilirsiniz.
- B : Tamam, teşekkür ederim.
- A : Rica ederim. İyi günler.

Otobüs	Uçak
• cam kenarı	• şehir içi servis
• koridor	• ekonomik sınıf
• mola	• bagaj ağırlık limiti
• tek kişilik koltuk	• gidiş dönüş

20 Sıralayalım

Havaalanına girdikten sonra....

- Bavlunuz için el arabası bulursunuz.
- Pasaport kontrolünden geçersiniz.
- Kapı numaranız için gidiş panosunu kontrol edersiniz.
- Bekleme salonunda beklersiniz.
- Uçağa binersiniz.
- Bavlunuzu kontrol ettirirsiniz ve uçağa biniş için geçiş izni alırsınız.

21 Dinleyelim, tamamlayalım

Havaalanında

PKS	TKS	HAVAYOLU	UÇUŞ No	GİDECEĞİ YER	KAPI	AÇIKLAMA
1420	PEGASUS	H9	188	Diyarbakır	104	Son Çağrı
1500	PEGASUS	H9	191	Sabiha Gökçen	106	Uçağa Gidiniz
1500	TK	TK	131	İstanbul	112	Uçağa Gidiniz
1505	TK	TK	646	Diyarbakır	111	Uçağa Gidiniz
1510	TK	TK	384	İzmir	113	Salona Gidiniz
1600	TK	TK	133	İstanbul	108	
1700	TK	TK	135	İstanbul	110	
1740	TK	TK	386	İzmir	107	
1745	TK	TK	768	Şanlıurfa	106	
1800	PEGASUS	H9	109	Sabiha Gökçen	104	
1800	TK	TK	139	İstanbul	111	
1825	TK	TK	400	Bodrum	105	
1900	TK	TK	143	İstanbul	108	

Uçuş Numarası	Varış Noktası	Uyarı
BA516		
SK 832		
AF 472		
LH 309		
VS 876		

12.3 Tatiliniz Nasıl Geçti?

22 Okuyalım, işaretleyelim

Stressiz Bir Tatil

Bu sene tatilde değişik bir şeyler yapalım dedik. Yeni yerler görmek için yola çıktık. Kültür ve tarih açısından zengin bir ülkeye, İspanya'ya gitmeye karar verdik. Önce şehirleri haritada işaretledim. Bir tur şirketinden izin tarihlerimize göre tur satın aldık. Bu şekilde uçak ve otel masrafları daha az tuttu. İspanya, Avrupa Birliği'ne üye bir ülke. Bu sebeple, Türk vatandaşlarından Schengen vizesi istemekte. Ağustos, İspanya'nın en sıcak ayıdır. Ancak biz oradayken hava serindi. Hemen her gün hava kapalıydı. Bu yüzden güzel fotoğraflar çekemedik. Ağustos ayında genelde halk tatil yapmak için güneydeki sahil bölgesine gidiyor. Çalışma ve yemek saatleri bize göre daha farklı. Sabah on ve iki, akşam beş ve sekiz arası çalışıyorlar. Öğle arası siesta yapıyorlar. Akşam yemeğini de en erken gece onda yiyorlar. Hatta saat sekiz civarı açık restoran bulmak zormuş, ancak biz daha çok turistik şehirlere gittik ve bu nedenle yemek yemek için yer bulmakta hiç zorlanmadık.

Restoranlarda servis biraz yavaştı. Ayrıca, yemek saatleri bizim saatlerimize uymuyordu. Bu sebeple, şehri daha çok yaşamak, gezmek için yirmi dört saat açık hamburgercilerde yemek yedik. Sonuçta, İspanya'dan çok güzel anılarla ayrıldık.

1. İspanya yalnızca deniz ve güneş görmek isteyenler için idealdir. Doğru Yanlış
2. Ağustos ayı normalde İspanya'da yağmurlu geçer. Doğru Yanlış
3. Türkiye ve İspanya'da çalışma saatleri aynı değildir. Doğru Yanlış
4. İnsanlar İspanya'da akşam yemeğini çok geç yiyorlar. Doğru Yanlış

23 Dinleyelim, işaretleyelim

MANOLYA OTELİ

PERSONELİMİZİ DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Ev sahipliğimiz	☐	☐	☐
☐ Nezaketimiz	☐	☐	☐
☐ Servis Personeli Hizmeti	☐	☐	☐

ODANIZI DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Dekorasyon	☐	☐	☐
☐ Oda ve Banyo Temizliği	☐	☐	☐
☐ Tesisat ve Teknik Servis	☐	☐	☐

YİYECEK VE İÇECEKLERİ DEĞERLENDİRİN

	İyi	İdare eder	Kötü
☐ Yiyecek Kalitesi	☐	☐	☐
☐ Yiyecek Çeşitliliği	☐	☐	☐
☐ Hijyen	☐	☐	☐

GENEL DEĞERLENDİRME

	İlk	İkinci	Diğer
☐ Tesisimizde daha önce kaldınız mı?	☐	☐	☐
	Evet	Belki	Hayır
☐ Tesisimizi tekrar tercih eder misiniz?	☐	☐	☐

GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ:

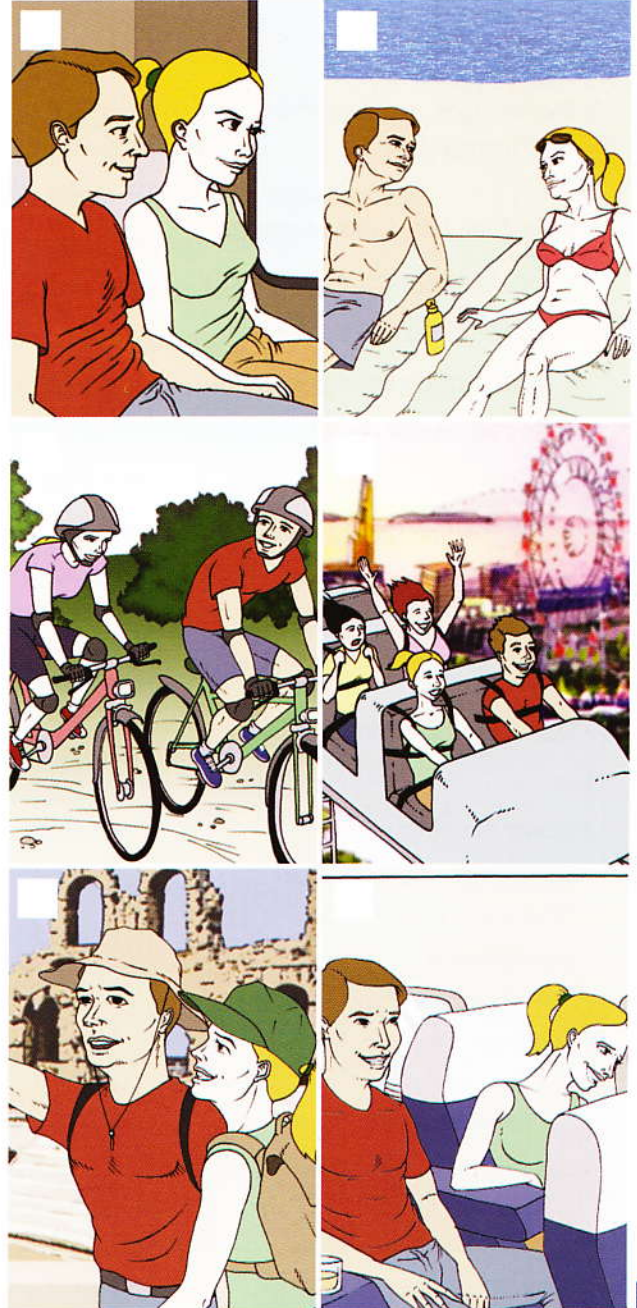
BAĞLAÇLAR		çünkü, bu nedenle, bu yüzden	
Tümce		Tümce	Örnekler
<p>Telefon numarasını bilmiyorum.</p> <p>Başarılı olamadı.</p> <p>Daha sağlıklı olmak istiyor.</p> <p>Çalışmadı.</p> <p>Bugün çok meşguldü.</p> <p>Onu arayamam.</p> <p>Spor yapıyor.</p> <p>Onu ziyaret edeceğim.</p>	<p>Çünkü</p> <p>Bu nedenle</p> <p>Bu yüzden</p>	<p>Çalışmadı.</p> <p>Telefon numarasını bilmiyorum.</p> <p>Daha sağlıklı olmak istiyor.</p> <p>Bugün çok meşguldü.</p> <p>Başarılı olamadı.</p> <p>Onu arayamam.</p> <p>Spor yapıyor.</p> <p>Onu yarın ziyaret edeceğim.</p>	<p>Onu arayamam. Çünkü telefon numarasını bilmiyorum.</p> <p>Telefon numarasını bilmiyorum. Bu nedenle onu arayamam.</p> <p>Başarılı olamadı. Çünkü çalışmadı.</p> <p>Çalışmadı. Bu nedenle başarılı olamadı.</p> <p>Spor yapıyor. Çünkü daha sağlıklı olmak istiyor.</p> <p>Daha sağlıklı olmak istiyor. Bu nedenle spor yapıyor.</p> <p>Bugün çok meşguldü. Bu nedenle onu yarın ziyaret edeceğim.</p> <p>Onu yarın ziyaret edeceğim. Çünkü bugün çok meşguldü.</p> <p>Spor yapıyor. Bu nedenle daha sağlıklı yaşamak istiyor.</p>

24 Tamamlayalım

- Dün gece geç yattım, bu nedenle sabah çok zor kalktım.
- Sana yardım edemem, _____ ders çalışacağım.
- Yüzmeyi çok seviyorum, _____ her hafta sonu havuza gidiyorum.
- Biraz kilo vermek istiyorum, _____ rejim yapıyorum.
- Ben hemen çıkıyorum, _____ işe yetişeceğim.
- Çok para kazanmak istiyorum, _____ çok çalışıyorum.
- Çok sağlıklıyım, _____ her sabah spor yapıyorum.
- Çok yorgunum, _____ tatile çıkacağım.
- Sizinle sinemaya gelmeyeceğim, _____
_____ o filmi daha önce iki kere seyrettim.
- Başım çok ağrıyormuş, _____ eve gidip dinlenecektim.
- Ablam gelecek ay evlenecek, _____ düğün hazırlıkları yapıyor.
- Akşam yemeğe misafir geliyor, _____ markete gidip alışveriş yapacağım.
- Dün pikniğe gitmedik _____ hava yağmurluydu.
- Başka bir eve taşınmayı düşünüyoruz _____ ev sahibimiz kiraya çok zam yaptı.

25 Sıralayalım

Farklı Bir Tatil

26 Dinleyelim, işaretleyelim

Tatil Ödülü

1. Bu diyalog nerede geçmektedir?

- Limanda
- Havaalanında
- Hayvanat bahçesinde
- Nevin Hanım'ın evinde

2. Erol Bey ve ailesinin tatili ne kadar sürdü?

- Bir hafta
- İki gün (cumartesi ve pazar)
- Bir ay
- Dört gün

3. Metne göre aşağıdaki tümcelerden hangileri doğrudur? İşaretleyiniz.

	Doğru	Yanlış
• Tatilden bütün aile memnundu.	☐	☐
• Erol bey ve ailesi bu tatili bir TV kanalı izleyerek kazandı.	☐	☐
• Hazal tatilde çok eğlenmedi.	☐	☐
• Erol Bey'in oğlu bir okul gezisine katıldı.	☐	☐
• Nevin Hanım sık sık ata biniyor.	☐	☐

	Erol Bey	Nevin Hanım	Hazal	Can
• Dalış kursuna katılmış.				
• İlk kez ata binmiş.				
• Hayvanat bahçesinde çok eğlenmiş.				
• Sabahtan akşama kadar havuza girmiş.				
• Açıkavada yürüyüşler yapmış.				

27 Başlık seçelim, tamamlayalım

Tatil Sonrası

Tatil günlerinin sona ermesiyle birlikte insanlarda kızgınlık, sinirlilik, yorgunluk ve sosyal etkinliklere karşı istek kaybı ortaya çıkar.

Tatilden eve dönmek için bavullarınızı topluyorsunuz. Bir ya da iki hafta her gün denize girdiniz. Sıcak havada güneşlenerek ilk günden istakoz gibi kıpırmızı oldunuz ya da dışarıda lapa lapa kar yağıyordu, siz odanızda şömine karşısında sıcaklığın keyfini yaşadınız. Sayılı günler çabuk geçiyor. Artık rüya bitti. Bunun için tatilin son günü stres yaşıyorsunuz. Bu stresi ortadan kaldırmamız mümkün.

Örneğin, işe ya da okula başlamadan bir-iki gün önce eve dönün. Böylece eşyalarınızı yerleştirip eski düzeninize kolayca geri dönersiniz. Evinizde bir süre dinlendikten sonra kendinizi sokağa atın. Bu sizin eski ortamınıza ısınmanızı sağlar. Arkadaşlarınızla oturup sohbet edin. Eşiniz, sevgiliniz ya da iyi bir arkadaşınızla tiyatro, sinema gibi yerlere gidin. Çünkü bu etkinlikler rutin sosyal hayatınıza geri dönmeyi sağlar. İş yerindeki değişikliklere alışmak için iş arkadaşlarınızla konuşun. İş yerinde ilk gün kendinizi iyi hissetmek istersiniz. Bunun için ilk gün işe yeni kıyafetlerle bakımlı bir şekilde işe gidin.

Bütün bunlar tatil dönüşündeki sıkıntılarınızı ortadan kaldırmamız için yeterli gelmedi mi? O zaman gelecek yaz tatili için plan yapmaya başlayın.

- Güzel Bir Tatil Sayılı Günler
 Tatilin Son Günü Tatil Dönüşü Sendromu

1. Eşyalarınızı yerleştirip eski düzeninize geri dönmek istiyorsunuz, bunun için _____
2. Eski ortamınıza tekrar ısınmanız gerekir, bu sebeple _____
3. İlk gün işyerine yeni kıyafetlerle gidirsiniz, çünkü _____

28 Yanıtlayalım

Son Tatilim

Son tatilinizde nereleri gezdiniz?

Yeni insanlarla görüştünüz mü?

Tatilden sonra tatil arkadaşlarınızla görüştünüz mü?

Tatile giderken hangi ulaşım araçlarını kullandınız?
Niçin?

Tatilinizde nelerden hoşlandınız, nelerden hoşlanmadınız? Neden?

29 İşaretleyelim, tamamlayalım

Alternatif Tatil

1. Semih'in borçlarının sonu gelmiyor, çünkü _____
2. Bir uzman Semih'e test uyguladı, çünkü _____
3. Semih tatilde bütün hizmetlerden yararlanmak istedi, çünkü _____
4. Semih tatil tercihini değiştirdi, çünkü _____
5. Semih bu tatilden çok memnun kaldı, çünkü _____

Doğru Yanlış

1. SPA'da yalnızca vücut sağlığına yönelik hizmetler var.
2. Semih SPA ile ilgili bilgileri bir arkadaşından öğrendi.
3. SPA'da rahatlatma ve dinçleştirme programları var.
4. Semih tatilde çok fazla para harcadı.
5. Semih'in ruh ve beden dengesi arasında uyum sorunu vardı.
6. Semih SPA merkezinde tüm hizmetlerden yararlandı.

30 Eşleyelim

1. uzman Bir konuda bilgi, görüşü ve becerisi çok kimse
2. uyum Korkunç, dehşetli, şaşırtıcı
3. müthiş Bir bütünün parçaları arasındaki uygunluk
4. bedel Üzüntüden, sıkıntıdan kurtulmak, sakinleşmek
5. rahatlamak Bir şeyin değeri, fiyatı, kıymeti

İÇİNDEKİLER

I. ÜNİTE

Burası Ne?

- A Grubu 153 • B Grubu 154

II. ÜNİTE

Nerede Ne Yapıyorsun?

- A Grubu 155 • B Grubu 156

III. ÜNİTE

Hangi Şehir?

- A Grubu 157 • B Grubu 158

IV. ÜNİTE

5N1K

- A Grubu 159 • B Grubu 160

V. ÜNİTE

Ürün Seçelim

- A Grubu 161 • B Grubu 162

VI. ÜNİTE

Hangisi Daha Uygun?

- A Grubu 163 • B Grubu 164

VII. ÜNİTE

Kim Daha Hızlı?

- A Grubu 165 • B Grubu 166

VIII. ÜNİTE

Neleri Hatırlıyorsun?

- A Grubu 167 • B Grubu 168

IX. ÜNİTE

Bizimkiler

- A Grubu 169 • B Grubu 170

X. ÜNİTE

Başlığın Haberi Ne?

- A Grubu 171 • B Grubu 172

XI. ÜNİTE

Tabu Oynayalım

- A Grubu 173 • B Grubu 174

XII. ÜNİTE

Bodrum mu, Fethiye mi?

- A Grubu 175 • B Grubu 176

1. Ünite A

Anlatalım, soralım, not alalım

Burası Ne?

	Doğru	Yanlış	
1. Burası ne?	☐	☐	_____
2. Burada tabak var mı?	☐	☐	_____
3. Bardaklar nerede?	☐	☐	_____
4. Burada pencere var mı?	☐	☐	_____
5. Çaydanlık kırmızı mı?	☐	☐	_____
6. Tencereler nerede?	☐	☐	_____

Karşılıklı Konuşma

1. Ünite B

Anlatalım, soralım, not alalım

Burası Ne?

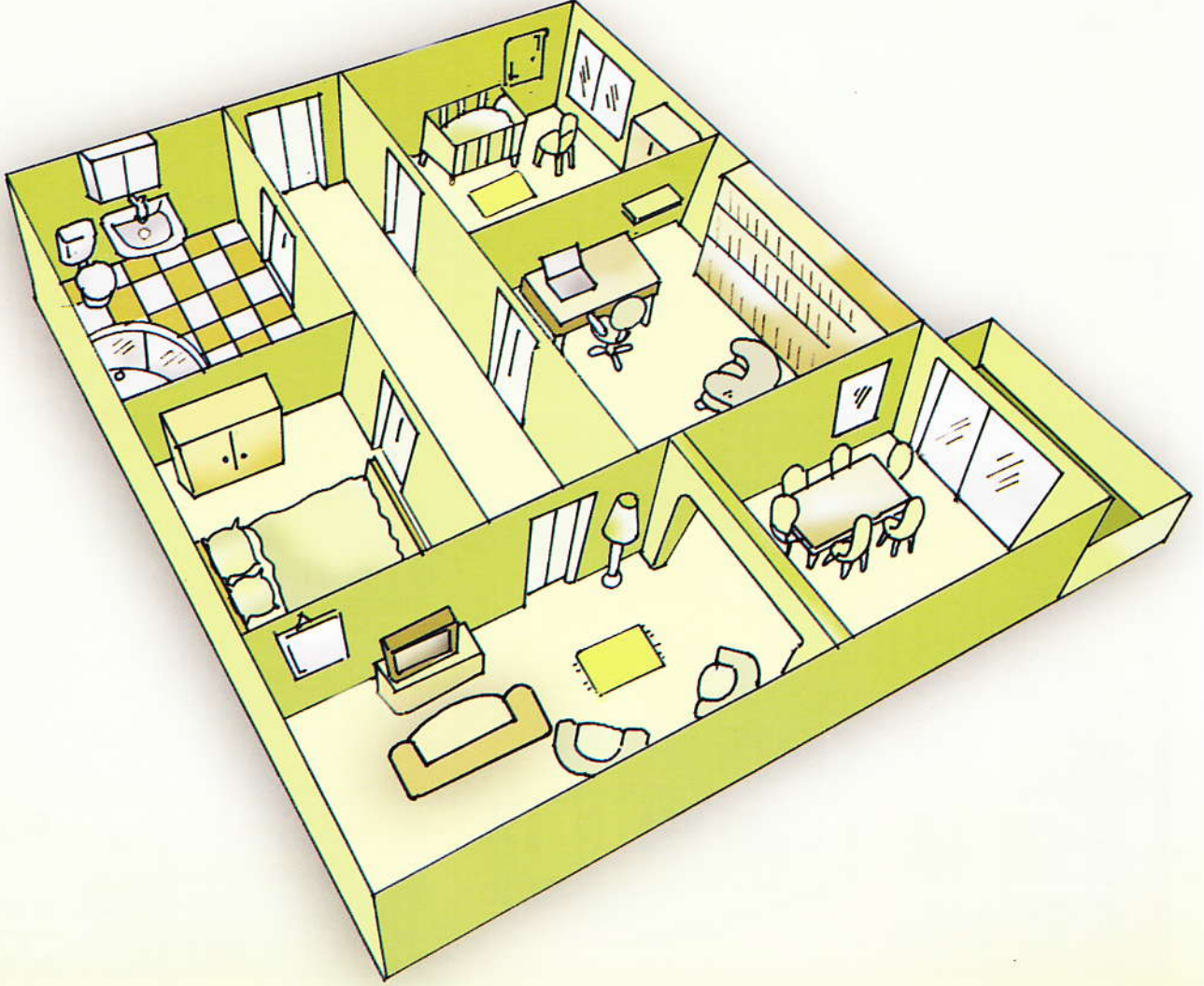
1. Burası ne?
2. Parfümler nerede?
3. Duvarda neler var?
4. Burada ayna var mı?
5. Vazoda çiçek var mı?
6. Küvet dolu mu?

Doğru	Yanlış
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

2. Ünite A

Anlatalım, soralım

Nerede Ne Yapıyorsun?

1. Banyoda ne yapıyorum?

2. Salonda ne yapıyorum?

3. Mutfakta ne yapıyorum?

4. Çalışma odasında ne yapıyorum?

5. Balkonda ne yapıyorum?

6. Yatak odasında ne yapıyorum?

7. Girişte (antrede) ne yapıyorum?

8. Çocuk odasında ne yapıyorum?

Nerede dinleniyorum?

Nerede yemek yapıyorum?

Nerede çalışıyorum?

Nerede kitap okuyorum?

Nerede uyuyorum?

Nerede giyiniyorum?

Nerede yemek yiyorum?

Nerede televizyon izliyorum?

Doğru

Yanlış

Karşılıklı Konuşma

2. Ünite B

Anlatalım, soralım

Nerede Ne Yapıyorsun?

1. Parkta ne yapıyorum?
2. Durakta ne yapıyorum?
3. Bankada ne yapıyorum?
4. Spor salonunda ne yapıyorum?
5. Evde ne yapıyorum?
6. Kursta ne yapıyorum?
7. İş merkezinde ne yapıyorum?
8. Alışveriş merkezinde ne yapıyorum?

1. Nerede otobüse biniyorum?
2. Nerede tenis oynuyorum?
3. Nerede dinleniyorum?
4. Nerede Türkçe öğreniyorum?
5. Nerede çalışıyorum?
6. Nerede yemek yiyorum?
7. Nerede koşuyorum?
8. Nerede döviz bozduruyorum?

	Doğru	Yanlış
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐
	☐	☐

3. Ünite A

Soralım, not alalım, bulalım

Hangi Şehir?

Tokyo

		Evet	Hayır	Bilmiyorum
Bu başkent hangi kıtada?	<i>Avrupa'da</i>			
Bu başkentte büyük bir nehir var mı?				
Bu başkentte deniz var mı?		✓		
Bu başkentnin nesi ünlü?				
Çok eski bir şehir mi?		✓		
Kalabalık bir şehir mi?				
Orada hiç kar yağıyor mu?				
Orada insanlar en çok hangi spordan hoşlanıyor?				
Bu şehre çok turist geliyor mu?				
Bu ülkenin bayrağı nasıl?				
Bu şehirdeki en ünlü turistik yer neresi?				
Bu ülkenin kuzeyinde hangi ülke var?				
Bu şehrin en ünlü yemeği ne?				

3. Ünite B

Soralım, not alalım, bulalım

Hangi Şehir?

Roma

		Evet	Hayır	Bilmiyorum
Bu başkent hangi kıtada?	<i>Asya'da</i>			
Bu başkentte büyük bir nehir var mı?				
Bu başkentte deniz var mı?		✓		
Bu başkentnin nesi ünlü?				
Çok eski bir şehir mi?		✓		
Kalabalık bir şehir mi?				
Orada hiç kar yağıyor mu?				
Orada insanlar en çok hangi spordan hoşlanıyor?				
Bu şehre çok turist geliyor mu?				
Bu ülkenin bayrağı nasıl?				
Bu şehirdeki en ünlü turistik yer neresi?				
Bu ülkenin kuzeyinde hangi ülke var?				
Bu şehrin en ünlü yemeği ne?				

4. Ünite A

Öyküleyelim, yanıtlayalım

5N1K

Kimler var?

Ne oluyor?

Ne zaman oluyor?

Nerede oluyor?

Nasıl bitiyor?

Niçin böyle bitiyor?

4. Ünite B

Öyküleyelim, yanıtlayalım

5N1K

Kimler var?

Ne oluyor?

Ne zaman oluyor?

Nerede oluyor?

Nasıl bitiyor?

Niçin böyle bitiyor?

5. Ünite A

Karşılaştıralım, karar verelim

Ev Kuruyoruz

VESTEL 32PF5331 LCD TV	PANASONIC SC-PM91 MÜZİK SETİ
 <ul style="list-style-type: none"> • 82 ekran • Dolby Digital ses sistemi • 450 cd/m2 parlaklık • 99 kanal hafızası • 700 Teletext sayfası • Bilgisayar girişi • Garanti süresi 2 Yıl <p>Ücretsiz Montaj</p> <p>Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 16 taksit! 2.200 YTL.</p>	 <ul style="list-style-type: none"> • CD KAPASİTESİ: 5 • FM/AM Radyo kanalları • Otomatik kanal kaydetme • MP3 özelliği <p>Peşin ödemede %10 indirim Bonus ile 4 taksit 500 YTL.</p>
ARISTON L 61 BULAŞIK MAKİNASI	MULTITEK MC-90 KABLOLU TELEFON
 <ul style="list-style-type: none"> • 5 ana yıkama planı • Özel Programlar: Güçlü yıkama, ekonomi, duşlama, 25 dakikada yıkama • Kapasite: 12 kişilik yemek takımı • 85 x 60 x 60 cm. <p>Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı 699 YTL.</p>	 <ul style="list-style-type: none"> • 20 telefon hafızası • Duvara monte özelliği • 50 kapasiteli telefon defteri • Hesap makinası <p>Bonus ile 4 taksit! 20 YTL.</p>

Ürün	Özellikleri	Fiyat	Ödeme Şekli

5. Ünite B

Karşılaştıralım, karar verelim

Ev Kuruyoruz

<p>BEKO 9CS60 LCD TV</p> <ul style="list-style-type: none">• 62 ekran• 70 kanal hafızası• Aynı anda iki kanal seyretme• Çocuk kilidi• Garanti süresi 2 Yıl <p><i>Televizyon sehpası hediye!</i></p> <p>Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 8 taksit! 1.500 YTL.</p>	<p>SONY MHC-50 MÜZİK SETİ</p> <ul style="list-style-type: none">• CD kapasitesi: 3• FM/AM Radyo Kanalları• DVD formatlı CD çalma <p>Axess ve Maximum ile peşin fiyatına 8 taksit! 450 YTL.</p>
<p>SIEMENS SE 55 M BULAŞIK MAKİNASI</p> <ul style="list-style-type: none">• 5 yıkama programı• Hızlı yıkama• Bardak koruma sistemi• Tek sepet yıkama• Sessiz yıkama• Çocuk kilidi• Kapasite: 12 kişilik yemek takımı <p>Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı 750 YTL.</p>	<p>PANASONIC KX-TG1070 KABLOSUZ TELEFON</p> <ul style="list-style-type: none">• 6 zil sesi• 50 kapasiteli telefon rehberi• Telesekreter• Konferans görüşme <p>Bonus ve Axess ile 12 ay vade fırsatı 69 YTL.</p>

Ürün	Özellikleri	Fiyat	Ödeme Şekli

6. Ünite A

Anlatalım, dinleyelim

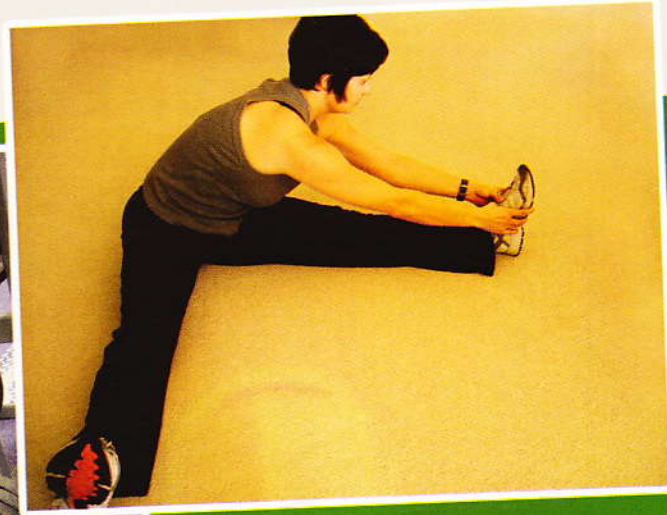
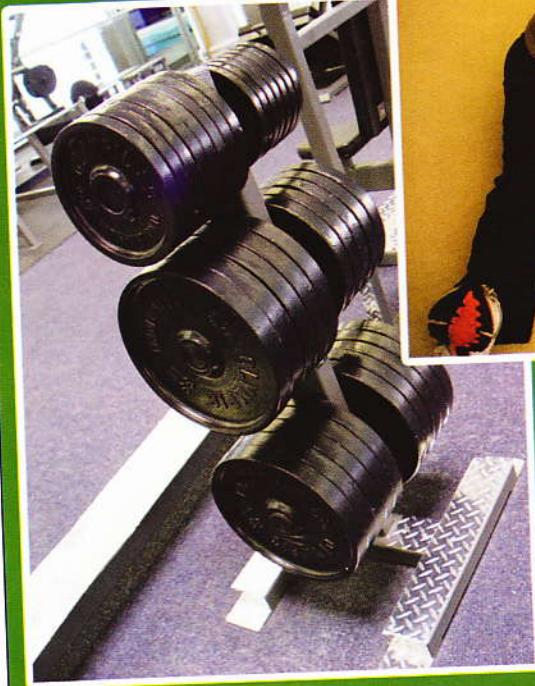
Hangisi Daha Uygun?

YONCA

Spor Merkezi

Sağlığa Atılan Adım

ÜYELİK

3 aylık ve 2 aylık

ÇALIŞMA SAATLERİ

Hafta içi: 06.00-23.00

Hafta sonu: 06.00-23.00

SPOR DALLARI

- Vücut Geliştirme
- Step
- Aerobik
- Yoga
- Pilates
- Yüzme
(Kapalı Yüzme Havuzu)
- Jimnastik

Havuzlar hafta içi ve hafta sonu 22.00'a kadar açıktır.

6. Ünite B

Anlatalım, dinleyelim

Hangisi Daha Uygun?

ANKA

Spa Merkezi

ANKA SPOR MERKEZİ

HİZMETLER
Spor Merkezi
Spa
Çocuk Klübü

ÜYELİK
Yalnızca 1 yıllık

ÇALIŞMA SAATLERİ
Hafta içi: 06.00 - 22.00
Hafta sonu: 07.00 - 23.00

Havuzlar hafta içi 20.00, hafta sonu 21.00'a kadar açıktır.

SPOR DALLARI

- Jimnastik
- Kardio
- Grup Egzersizleri
- Raketli Sporlar
Squash
Masa Tenisi
- Takım Sporları
Basketbol
Voleybol
Futbol
- Yüzme
Açık ve kapalı havuzlar

SPA

- Vücut Bakımı
- Cilt Bakımı
- Masajlar
- Günlük Spa Paketleri

7. Ünite A

Yarışalım

Kim Daha Hızlı?

Başla

1

Bir sonraki
tatiliniz

2

En yakın
arkadaşınızın
planları

3

Hafta sonu
planlarınız

4

En büyük
hayaliniz

5

Bir sonraki
pahalı alışverişiniz

6

Kariyer
planlarınız

7

Bir sonraki
unutmamamız
gereken randevunuz

8

Akşam
yemeğiniz

9

Bir sonraki
yolculuğunuz

3
Dakikada
ANLATIN

Bitir

15

Sağlıkla ilgili
planlarınız

14

Bir sonraki
kiyafet
alışverişiniz

13

Ailenizden
biriyle buluşma
zamanınız

12

Bu dersten
sonraki
planlarınız

11

Gelecekle ilgili
endişeleriniz

10

Bir sonraki
fiziksel aktivite
planınız

7. Ünite B

Yarışalım

Kim Daha Hızlı?

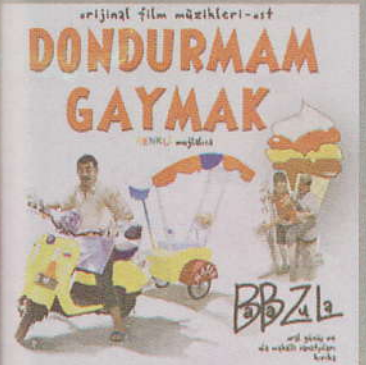
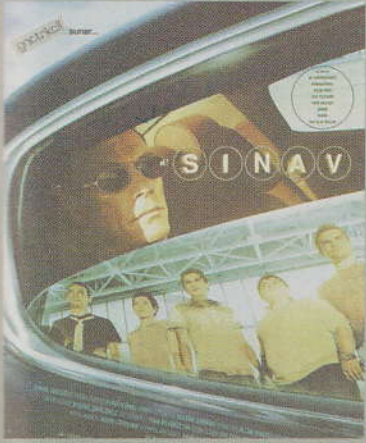
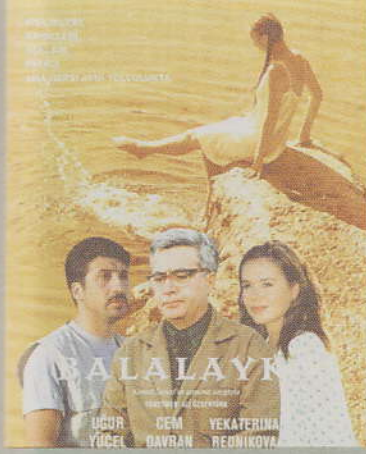
3 Dakikada ANLATIN

- 1 Bu dersten sonraki planlarınız
- 2 Gelecekle ilgili düşünceleriniz
- 3 Ailenizle ilgili planlarınız
- 4 Bir sonraki kıyafet alışverişiniz
- 5 Sağlıklı yaşam planlarınız
- 6 Eğitim planlarınız
- 7 Okumayı planladığınız kitap
- 8 Bu akşam için planlarınız
- 9 Yaşlılık planlarınız
- 10 Önümüzdeki 5 yıl için kişisel gelişim planlarınız
- 11 En büyük hayaliniz
- 12 Tatil planlarınız
- 13 Bu haftaki sosyal etkinlik planlarınız
- 14 İşinizle ilgili planlarınız
- 15 Çocuklarınızla ilgili planlarınız

8. Ünite A

Okuyalım, anlatalım

Neleri Hatırlıyorsun?

Sadık, Ege'li bir çiftçinin oğludur. Üniversitede gazetecilik okumak için İstanbul'a gider. Üniversite yıllarında politikayla ilgilenir ve cezaevine girer. Bu nedenle babası Hüseyin Bey Sadık'a kızar ve onunla bir daha konuşmaz. Sadık İstanbul'da evlenir ve bir oğlu olur. Ne yazık ki eşini doğumda kay-

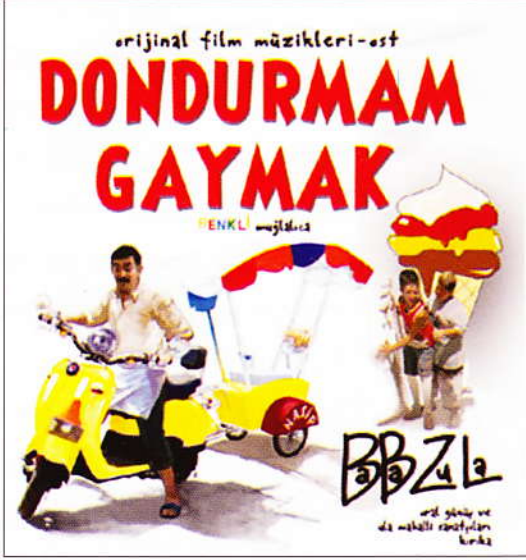
beder. Yıllar geçer, küçük oğlu Deniz beş yaşına gelir ancak Sadık'ın sağlığı çok kötüdür. Sadık, ölmeden önce oğlunu babası Hüseyin Bey'in yanına, Ege'ye götürmek ister. Deniz, çiftlikte çok çılgın, harika bir aileyle karşılaşır. Dedesi, babaannesi, amcası, yengesi ve kuzenleri ile tanışır ve çiftlikte Deniz için çok güzel bir hayat başlar. Deniz orada mutluyken babası ve dedesi arasındaki tartışmalar devam etmektedir.

Ali Usta Muğla'da, bir köyde dondurmacıdır . Ancak son zamanlarda işleri kötü gitmektedir , çünkü herkes büyük markaların dondurmalarından almaktadır . Ali Usta kendi dondurmalarının reklamını yapmak ister . Bunun için son parasıyla bir dondurma arabası alır ve köy köy gezmeye başlar . Ancak kasabanın yaramaz çocukları bedava dondurma yemek isterler ve bir gün Ali Usta'nın arabasını çalarlar . Bir nehrin yakınında oturup dondurmaların hepsini bitirirler . Ali Usta uzun süre arabasını arar ama bulamaz . "Arabamı büyük dondurma firmalarından biri çaldı!" diye düşünür . Kasabadaki bütün dondurmacılara gider ve arabasını ister . O sırada yaramaz çocuklar tek tek hasta olur .

8. Ünite B

Okuyalım, anlatalım

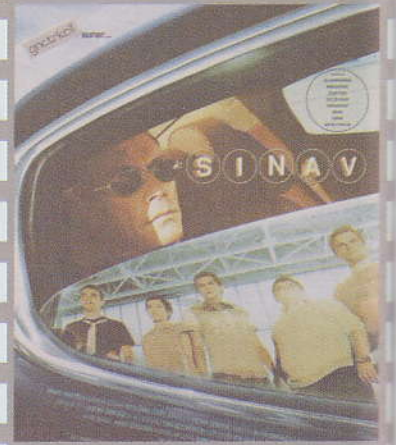
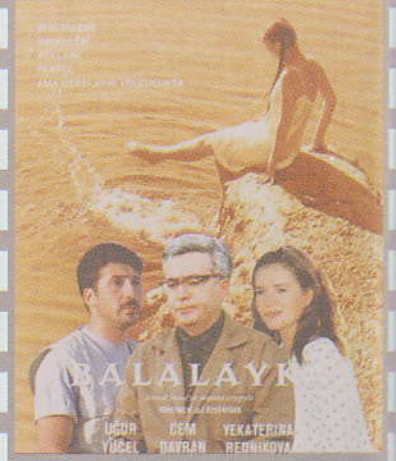
Neleri Hatırlıyorsun?

Ali Usta Muğla'da, bir köyde dondurmacıdır. Ancak son zamanlarda işleri kötü gitmektedir, çünkü herkes büyük markaların dondurmalarından almaktadır. Ali Usta kendi dondurmalarının reklamını yapmak ister Bunun için son parasıyla bir dondurma arabası alır ve köy köy gezmeye başlar.

Ancak kasabanın yaramaz çocukları bedava dondurma yemek isterler ve bir gün Ali Usta'nın arabasını çalarlar. Bir nehrin yakınında oturup dondurmaların hepsini bitirirler. Ali Usta uzun süre arabasını arar ama bulamaz. "Arabamı büyük dondurma firmalarından biri çaldı!" diye düşünür. Kasabadaki bütün dondurmacılara gider ve arabasını ister. O sırada yaramaz çocuklar tek tek hasta olur.

Sadık, Egeli bir çiftçinin oğludur . Üniversitede gazetecilik okumak için İstanbul'a gider . Üniversite yıllarında politikayla ilgilenir ve cezaevine girer . Bu nedenle babası Hüseyin Bey Sadık'a kızar ve onunla bir daha konuşmaz . Sadık İstanbul'da evlenir ve bir oğlu olur . Ne yazık ki eşini doğumda kaybeder . Yıllar geçer, küçük oğlu Deniz beş yaşına gelir ancak Sadık'ın sağlığı çok kötüdür . Sadık, ölmeden önce oğlunu babası Hüseyin Bey'in yanına, Ege'ye götürmek ister . Deniz, çiftlikte çok çılgın, harika bir aileyle karşılaşır . ve çiftlikte Deniz için çok güzel bir hayat başlar . Deniz orada mutluken babası ve dedesi arasındaki tartışmalar devam etmektedir .

9. Ünite A

Yanıtlayalım, karşılaştıralım

Bizimkiler

Konuşma Konularınız	Notlarınız	Değerlendirmeniz	
		Benzer	Farklı
Ailenizde kimler var?			
Nasıl bir evde yaşıyorsunuz?			
Evde hangi konularda kararları kim veriyor?			
Evinizde genel kurallar var mı?			
Aile içi sohbet konuları nelerdir?			
Evinizde hangi konularda tartışmalar olur?			
Evinizde görev paylaşımı var mı? Nasıl?			
Evde ne gibi kutlamalar yaparsınız? (bayram, yeni yıl vb.)			
Uzun tatillerde neler yaparsınız?			
Evde hayvan besliyor musunuz?			
Hafta sonu etkinlikleriniz nelerdir?			

Karşılıklı Konuşma

9. Ünite B

Yanıtlayalım, karşılaştıralım

Bizimkiler

Konuşma Konularınız	Notlarınız	Değerlendirmeniz	
		Benzer	Farklı
Ailenizde kimler var?			
Nasıl bir evde yaşıyorsunuz?			
Evde hangi konularda kararları kim veriyor?			
Evinizde genel kurallar var mı?			
Aile içi sohbet konuları nelerdir?			
Evinizde hangi konularda tartışmalar olur?			
Evinizde görev paylaşımı var mı? Nasıl?			
Evde ne gibi kutlamalar yaparsınız? (bayram, yeni yıl vb.)			
Uzun tatillerde neler yaparsınız?			
Evde hayvan besliyor musunuz?			
Hafta sonu etkinlikleriniz nelerdir?			

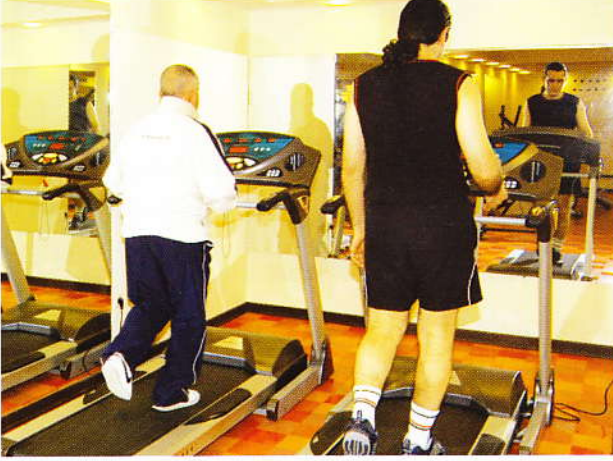
10. Ünite A

Söyleyelim, tahmin edelim

Başlığın Haberi Ne?

DIŞARIDAN **FORMDA**, İÇERİDEN **ŞIŞMAN** OLMAK

İngiltere'de bilim adamları geçtiğimiz günlerde bir araştırmanın sonuçları açıkladılar. Bu araştırmaya göre zinde ve formda dış görünüşüne sahip kişilerin iç organlarındaki yağlanma oranı, kilolu kişilere oranla daha yüksek olabiliyor. Bu yüzden uzmanlar zayıf görünümlü kişilerin de iç organlarının sağlık durumlarını da kontrol ettirmelerini söylüyorlar.

ETKİLİ KAR YAĞIŞI GÜLDÜRÜYOR

Türkiye genelinde etkili kar yağışı, kayak merkezlerine ilgiyi artırdı. Yüksek kesimlere yeniden kar yağması, kayak merkezlerindeki tesislere canlılık getirdi. 17 Şubat Cumartesi günü yeni bir yağış bekleniyor. Yetkililer, kayak severlerin pistlerde yoğun sise bağlı olası kazalara karşı dikkatli olmalarını söylüyorlar.

KIRMIZI GÜLÜN BOYU UZADI

Kırmızı gül Sevgililer Günü'nün en önemli hediyesi. Ama artık sevgiliye sadece kırmızı gül vermek yetmiyor. İnsanlar artık onun da en güzelini, en ilginçini arıyorlar. Bu yüzden Ekvator'un zengin topraklarındaki bir buçuk metrelik güller yetiştiriyorlar. Bir düzinesi 350 YTL olan dünyanın en uzun gülü tüm dünyada kapış kapış satılıyor.

5 BİN YILLIK ÇİFTİ AYIRMADILAR

İtalya'da arkeologlar kısa süre önce iki iskelet buldular. Beş bin yıl önce birbirlerine sarılmış halde gömülen iki iskelet, birbirinden ayrılmayacak. Arkeolog Elena Menotti, "Sevgilileri ayırmak söz konusu değil." dedi. Genç çiftin iskeletlerini Arkeoloji Müzesi'nde olduğu gibi sergileyecekler. Bazı bilim adamlarına göre iki iskeletin duruş biçimi esrarını koruyor.

10. Ünite B

Söyleyelim, tahmin edelim

Başlığın Haberi Ne?

KÜRESEL ISINMANIN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

Son araştırmalara göre 2070'te Türkiye genelinde sıcaklıklar 6 derece kadar yükselecek, Karadeniz Bölgesi dışında yağışlar iyice azalacak. Ekosistem değişince, birçok canlı türü de yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacak.

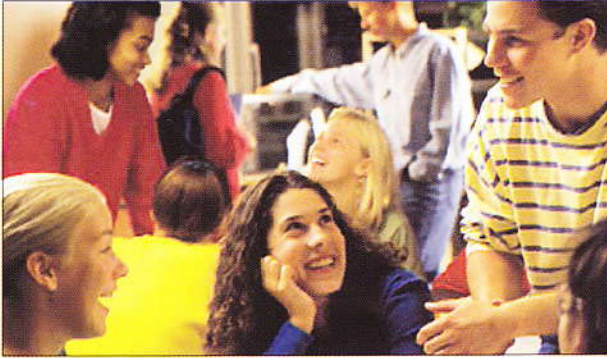
DEDİKODU YAPMANIN FAYDALARI

Uzmanlara göre dedikodu yapmanın insan sağlığı için faydaları var. Dedikodu yapmak insanın sosyal becerilerini geliştiriyor.

İnsanlar dedikodu yoluyla birbirleriyle düşüncelerini ve duygularını paylaşıyorlar. Böylece kendi sorunlarından uzaklaşıyor ve daha çok sosyal iletişim kuruyorlar. Bu da insanlar üzerindeki stresin azalmasını sağlıyor.

YOKSUL ÜLKE GENÇLERİ DAHA MUTLU

MTV Networks International'ın 14 ülke ile ilgili araştırmasına göre "Para mutluluk getirmiyor." Araştırmacılar gelişmiş ülkelerdeki gençliğin mutsuzluğunun nedenlerini başarılı olma baskısı ve kötümserlik ile açıklıyor. Bu gençlerin çoğunda kansere yakalanma ve işten atılma korkusu da büyük. Az gelişmiş ülkelerde ise insanların daha mutlu olmasının sebepleri şunlar: Daha iyi bir gelecek için umutlular ve ülkelerinin ekonomik durumu ile ilgili iyimserler.

Google İNTERNETTE TARİH YAZIYOR

İnternetin en büyük arama motoru Google, Google Haber Arşivi adıyla son 200 yıllık haberleri internete koydu. Arşivdeki en eski haber 1700'lere dayanıyor. Aralarında The New York Times, The Wall Street Journal, The Washington Post, The Guardian ve Time gibi İngilizce basın devlerinin haber arşivleri artık internette. Google, ABD'nin önde gelen gazeteleriyle birlikte eski haberleri internet üzerinden kamuya açıyor. Akademik veritabanları LexisNexis, Factiva ve HighBeam de Google'a destek verdi ve bazı bölümlerini arama motoruna açtı.

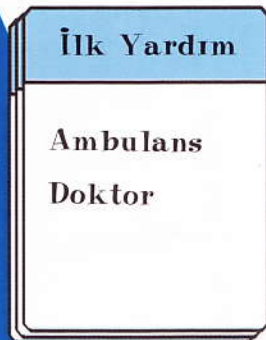
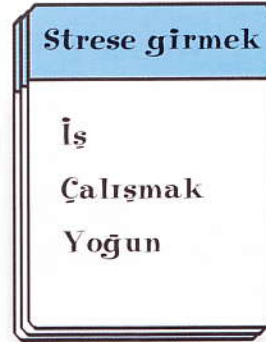
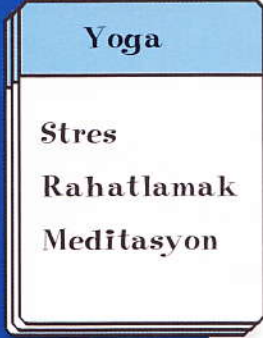
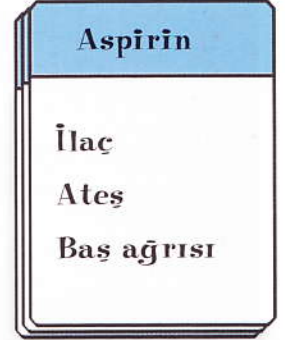
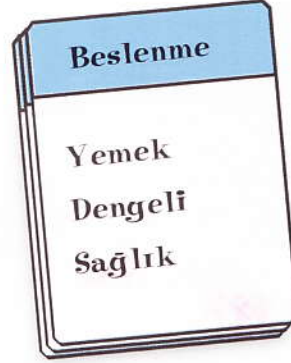
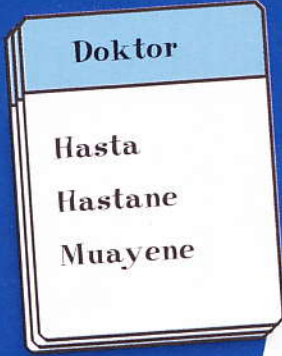
11. Ünite A

Anlatalım, kontrol edelim

Tabu Oynayalım

Tabu

11. Ünite B

Anlatalım, kontrol edelim

Tabu Oynayalım

Tabu

Diyet
Şişman
Zayıflamak
Rejim

Abur cubur
Çips
Çikolata
Bisküvi

İlac
Doktor
Eczane
Reçete
Aspirin

Geçmiş olsun
Hasta
Hastane
Ziyaret

Grip
Burun
Ateş
Kış

Tahlil
Kan
İdrar
Analiz

Alerji
Polen
Hapşürmek
Kırmızı

Tedavi
İlac
İyileşmek
Doktor

Antibiyotik
Hasta
İlac
Eczane

Ameliyat
Narkoz
Operasyon
Kesmek

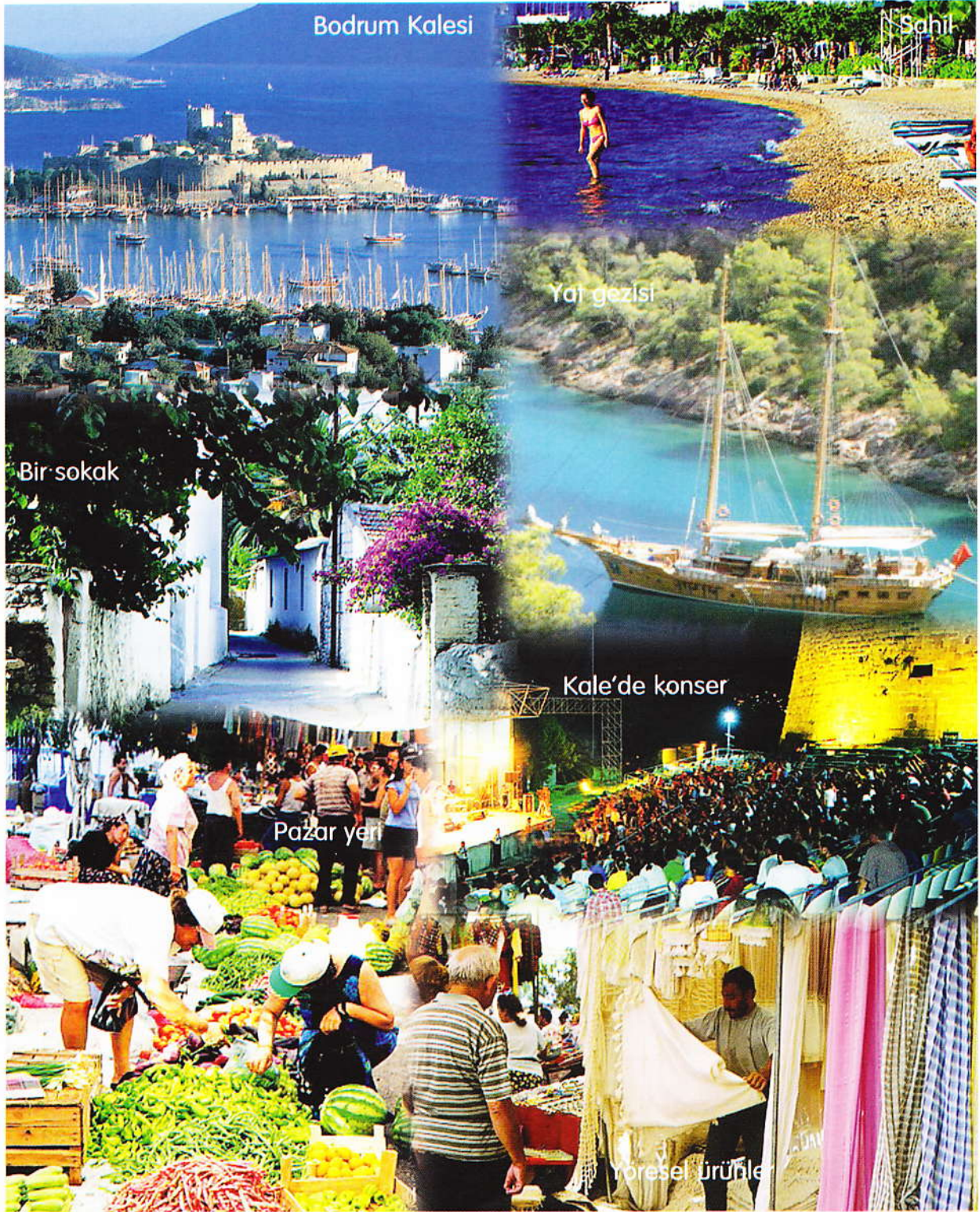
Bitki Çayı
Sıcak
Kafeterya
İçecek

Cilt Bakımı
Makyaj
Krem
Temizlik

12. Ünite A

Karşılaştıralım, karar verelim

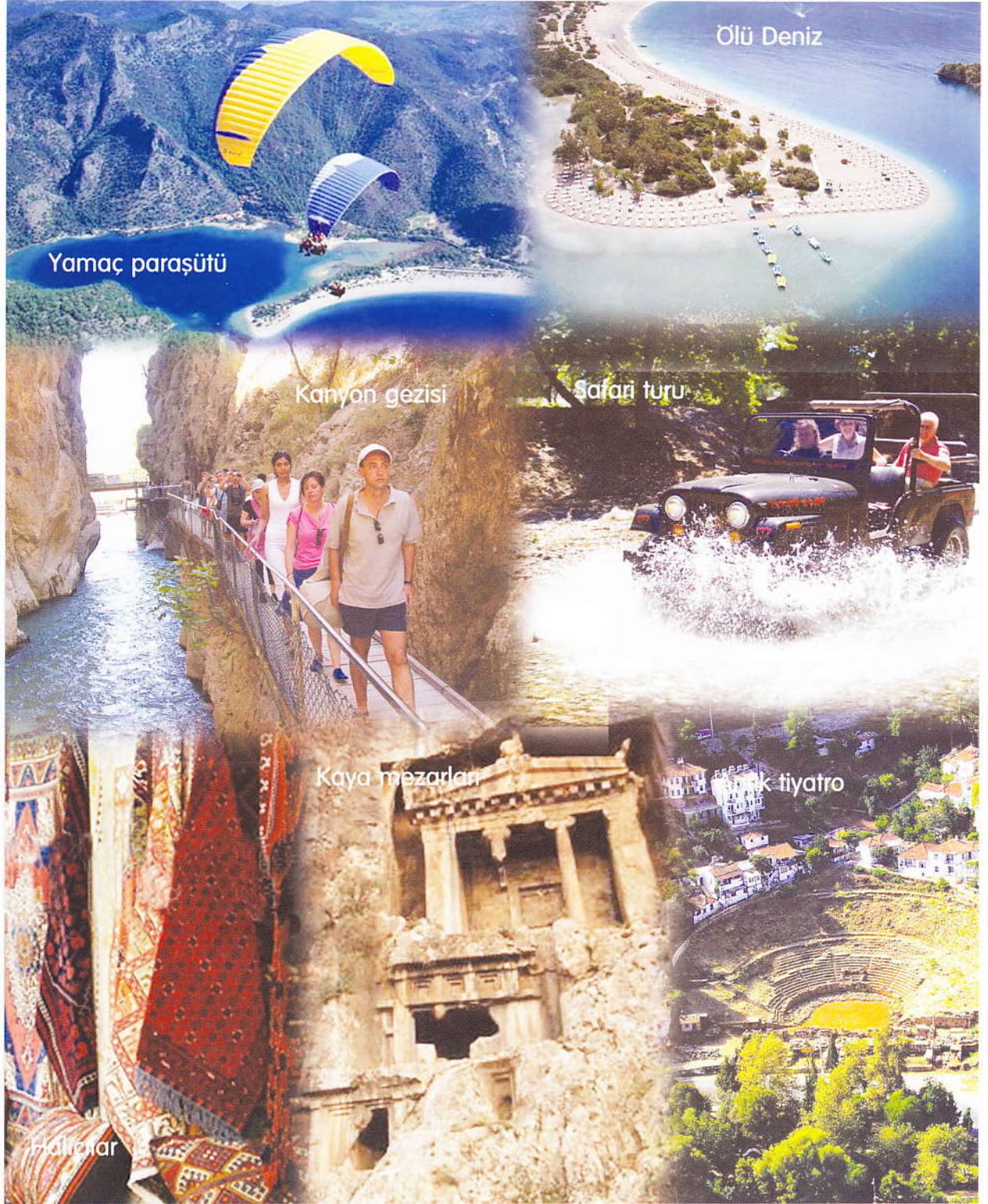
Bodrum mu, Fethiye mi?

12. Ünite B

Karşılaştıralım, karar verelim

Bodrum mu, Fethiye mi?

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ

I. ÜNİTE

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)	- <i>(y)im, -sın, -, -(y)üz, -(s)ünüz, -(l)er</i>
SIRALAMA	- <i>(l)inci</i>
VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi)	<i>var, yok</i>

II. ÜNİTE

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)	- <i>(l)iyor</i>
DURUM (yönelme, kalma, çıkma)	- <i>(y)E, -DE, -DEN</i>
İLGEÇLER	- <i>(y)E kadar, -DEN önce, -DEN sonra</i>
ULAÇLAR	- <i>DİktEn sonra, -mEdEn önce</i>

III. ÜNİTE

İYELİK	- <i>(l)m, -(l)n, -(s)İ, -(l)ımız, -(l)ünüz, -(l)er/sİ</i>
AD TAMLAMASI (belirtisiz)	AD AD- <i>(s)İ</i>
AD TAMLAMASI (belirtili)	AD- <i>(n)İN AD-((l)er/s)İ</i>
AD TAMLAMASI (zincirleme)	AD- <i>(n)İN AD-((l)er/s)İNİN AD-((l)er/s)İ</i>

IV. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirtili)	- <i>Dİ</i>
KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)	- <i>(y)dİ (< i-di)</i>
ULAÇLAR	- <i>(y)ken (< i-ken)</i>
ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)	- <i>(l)yordu (< i-dil)</i>
BAĞLAÇLAR-İLGEÇLER	<i>ile (> (y)lE)</i>

V. ÜNİTE

EMİR KİPİ	- <i>sın, -(y)İN(l)iz, -sİN(ler)</i>
İSTEK KİPİ	- <i>(y)E</i>
SIFATLAŞTIRMA	- <i>İ, -sİZ</i>
KARŞILAŞTIRMA	- <i>dEn daha</i>
ÜSTÜNLÜK	<i>en</i>

VI. ÜNİTE

DURUM (belirtme)	- <i>(y)İ</i>
ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi)	- <i>mEkTE</i>
İLGİ EKİ	- <i>ki</i>
BAĞLAÇLAR	<i>de/da</i>

VII. ÜNİTE

GELECEK ZAMAN	- <i>(y)EcEk</i>
KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)	<i>olacak</i>
GELECEK ZAMAN (hikaye kipi)	- <i>(y)EcEkİ (< EcEk idil)</i>
EŞİTLİK	- <i>CE</i>
GÖRELİK	- <i>(y)E GÖRE</i>
İLGEÇLER	<i>gibi, kadar</i>

VIII. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)	- <i>mİş</i>
KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)	- <i>(y)mİş (< i-miş)</i>
ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi)	- <i>(l)yormuş (< -(l)yor i-miş)</i>
GELECEK ZAMAN (rivayet kipi)	- <i>(y)EcEkmiş (< -(y)EcEk i-miş)</i>
PEKİŞTİRME	- <i>DİR</i>

IX. ÜNİTE

GENİŞ ZAMAN	- <i>(E)İr</i>
YETERLİK	- <i>(y)EbİL- / -(y)EmE-</i>
GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)	- <i>(E)İrdİ (< -(E)İr idil)</i>
GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)	- <i>(E)İrmİş (< -(E)İr imiş)</i>

X. ÜNİTE

ADLAŞTIRMA	- <i>mE, -mEk, -(y)İş</i>
ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM	- <i>mE / -mEk / -(y)İş (+iyelik) + durum</i>
DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)	<i>"..." / -mE</i>

XI. ÜNİTE

ULAÇLAR	- <i>(y)İp / -mEdEn</i>
ULAÇLAR	- <i>(y)ErEk</i>
ULAÇLAR	- <i>(y)E...-(y)E</i>

XII. ÜNİTE

ULAÇLAR	- <i>mE (+iyelik) için / -mEk için</i>
ULAÇLAR	- <i>mEk üzere</i>
BAĞLAÇLAR	<i>çünkü, bu nedenle, bu yüzden</i>

TERİMLER (Türkçe-İngilizce)

GİRİŞ

- 1 Türkçe, köken olarak, Özbekçe, Tatarca, Kazakça, Kırgızca, Türkmençe, Uygurca gibi diğer Türk dilleri ile birlikte Ural-Altay dil ailesinin Altay dalı içinde yer alır. Türkçenin Gagavuzca, Azerice ve Türkmençe ile birlikte oluşturduğu "Güney-Batı Türk Dilleri" Moldova, Azerbaycan, İran, Irak, Türkmenistan, Kıbrıs ve Türkiye'de konuşulmaktadır.
- 2 Türkçe, daha özelleşmiş adıyla "Türkiye Türkçesi", Türkiye Cumhuriyeti'nin resmi dilidir. Türkçenin Türkiye içinde yöreden yöreye değişen çok sayıda ağız bulunmaktadır. Bu ağızlar bazı sözlüksel ve dilbilgisel öğelerle birlikte birbirinden özellikle eylem çekimleri açısından farklılaşmaktadır. Türkçenin standart biçimi, İstanbul ağızına dayanır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin resmi dili de, Türkçenin bir ağızı olan, Kıbrıs Türkçesidir.
- 3 Türk alfabesinde her biri ayrı bir harfle karşılanan 29 ses bulunur. Bu seslerin 8'i ünlü, 21'i ünsüzdür.

ünlüler

a, e, ı, i, o, ö, u, ü

ünsüzler

b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

- 4 Ünlüler kalın/ince, düz/yuvarlak ve geniş/dar olma ölçütlerine göre şöyle sınıflandırılır:

	düz		yuvarlak	
	geniş	dar	geniş	dar
kalın	a	ı	o	u
ince	e	i	ö	ü

- 5 Ünsüzlerle ilgili en genel ayırım, titremli olanlarla titremsiz olanlar arasında, titremsiz olanların da akıcı ve kapanmalı olanları arasında yapılır:

titremli

b, c, d, g, ğ, h, j, l,
m, n, p, r, v, y, z

titremsiz

akıcı kapanmalı
f, h, s, ş ç, k, p, t

- 6 Türkçe, yapı olarak, eklemeli dillerdendir. Ekleme, ses yapısı hemen hemen hiç değişmeyen tabanlara yalnızca soneklerin getirilmesi ile gerçekleşir:

geçiş, kalıt, göçmen
güldü, gelecek, geliyor
evim, evimiz, evleri
eve, evden, evin

- 7 Türkçede ekleme sürecini etkileyen birkaç ses olayı bulunmaktadır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

7.1 Ünlü uyumları

i. büyük ünlü uyumu: Eğer bir sözcüğün son hecesindeki ünlü kalınsa, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de kalın olması, eğer sözcüğün son hecesinde ünlü ince ise, ekin ünlüsünün de ince olması gerekir.

ii. küçük ünlü uyumu: Eğer bir sözcüğün son hecesindeki ünlü dar ise, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de dar olması, eğer sözcüğün son hecesinde ünlü geniş ise, bu sözcüğe eklenecek ekin ünlüsünün de ya geniş ya da dar-yuvarlak olması gerekir:

a, ı > a / ı

baca, kapı, ışık, sıcak

e, i > e / i

meme, keçi, cizik, gizem

o, u > a / u

kova, soru, kucak, buçuk

ö, ü > e / ü

köpek, kömür, üzüm, güzel

Türkçe *anne, hangi, elma, yağmur* gibi birkaç sözcük ile *katil, kitap, kalem, meşhur, kokteyl* gibi birçok yabancı sözcük ünlü uyumlarına uymaz.

Türkçeye yabancı dillerden geçmiş sözcüklerden son ünsüzü, son hecenin ünlüsü kalın iken, alfabede gösterilmeyen bir farklılık olarak, ince olan sözcüklere eklenen eklerin ünlüsü de ünlü uyumlarına aykırı olarak ince olur:

alkol	alkölü	alkolu
festival	festivali	festivalı
kabul	kabulü	kabulu
harf	harfi	harfi

- 7.2 Ünsüz uyumları: Soneklerin ilk sesleri /c-ç/, /g-k/ ve /d-t/ titremlilik çiftlerini sergiliyorsa ve bu eklerin ekleneceği sözcüklerin son sesinde titremsiz /f, s, t, k, ç, ş, h, p/ seslerinden biri varsa, ek, çiftin titremsiz üyesi (/t/, /k/ veya /ç/) ile, başka bir ses varsa çiftin titremli üyesi (/d/, /g/ veya /c/) ile başlar:

kitapçı	kitapçı	öğrenci	öğrenci
çalışkan	çalışgan	sıkılgan	sıkılkan
sınıfta	sınıfta	okulta	okulda

- 7.3 Ünsüz yumuşaması: Bir sözcüğün son sesinde sert titremsiz (/t, k, ç, p/) seslerden biri varsa ve bu sözcüğe eklenecek ekin ilk sesi ünlü ise, sözcüğün son sesi titremsiz sese (/d, g, c, b/) dönüşerek yumuşar:

borç	(onun)	borcu	borçu
ayak	(benim)	ayağım	ayakım
tat	(yemeğin)	tadı	tatı
kap	(ayak)	kabı	kapı

Ünsüz yumuşaması kuralına tek heceli *aç, ak, dik, ek, geç, gık* gibi Türkçe sözcükler ile *ahlak, erzak, merak, mikroskop* gibi bazı yabancı sözcükler uymaz.

- 7.4 Ünsüz düşmesi: Bazı iki heceli organ adları ile Arapçadan gelen bazı iki heceli sözcükler, ünlü ile başlayan ek aldığı anda ikinci hecelerinin ünlüsü düşer:

Türkçe

göğüs	>	(tavuk) göğsü
karın	>	karım (ağırıyor)
omuz	>	(onun) omzu
alın	>	alınız (neresi?)
ağız	>	ağzımız (kurudu)
burun	>	bumun (akıyor)

Arapça

fikir	>	(benim) fikrim
resim	>	(okulun) resmi
şehir	>	(Türkiye'nin) başşehir
isim	>	(senin) ismin

7.5 Ünsüz türemesi: Eklemede ya Türkçenin sesdizimsel yapısı gereği, ya da tarihsel bir kalıt olarak bazı seslerin türediği olur.

i. **adıl n'si: O(nlar)** kişisi iyelik eklerinden ve gösterme adlarından sonra durum ekleri gelecekte arada /n/ sesi türer:

iyelik ekleri + durum ekleri

arabasını	arabalarını
arabasına	arabalarına
arabasında	arabalarında
arabasından	arabalarından
arabasının	arabalarının

gösterme adları + durum ekleri

onu	bunu	şunu
ona	buna	şuna
onda	bunda	şunda
ondan	bundan	şundan
onun	bunun	şunun

Gösterme adları çoğullanacak olsa bile adıl n'si devrededir:

onlar bunlar şunlar

adıl n'si *kimse* adından sonra yalnızca tamlayan durumu eki gelirse türer:

kimsenin	kimseyin
kimseni	kimseyi
kimsene	kimseye
kimsende	kimsede
kimsenden	kimseden
kimsenler	kimseler

ii. **koruyucu ünsüz:** İlk sesi ünlü olan durum ekleri, çekim ekleri ve adlaştırma eki *-ış* ile sonu ünlüyle biten tabanlar arasında /y/ sesi türer:

arabayı	arabayı
yürüyecek	sürüyecek
yürüyüş	sürüş

iii. /s/ sesi: O kişisi iyelik ekinin ünlü ile biten tabanlara eklenmesinde ortaya /s/ sesi çıkar:

evin kapısı/kapı
evin penceresi/pencere

iv. /ş/ sesi: Ünlü ile biten sayı adları ile üleştirme eki arasında /ş/ sesi türer:

ikişer, altışar, yedişer
krş. birer, üçer, dörder, beşer, sekizer, dokuzar, onar

7.6 Ünlü türemesi: Ünsüz ile biten tabanlara ünsüz ile başlayan ekler eklenirken, arada bir ünlü türer:

iyelik ekleri

evim	krş. ovam
evin	krş. ovan
evimiz	krş. ovamız
eviniz	krş. ovanız

türetim ekleri

kışın	krş. öğlen
birinci	krş. altıncı
güneç	krş. anaç
azal-	krş. eksil-
azımsa-	krş. kötümse-
uzunumsu	krş. masamsı
yeşilimtirak	krş. ekşimtirak
üçüz	krş. ikiz,
atış-	krş. ağlaş-

8 Türkçenin ekleme sistemine egemen olan ünlü ve ünsüz uyumları, eklerin birden fazla altbiçim sergilemesi ile sonuçlanır. Bazı eklerde altbiçim sayısı 8'e çıkarken, bazı ekler ise hiçbir uyum kuralından etkilenmez ve tek biçim sergiler:

kitapçı, bekçi, topçu, sütçü, kapıcı, sucu, gözcü
geliyor, arıyor, ötüyor, buluyor
alırken, görürken, oturuyorken
aşamki, onunki, sütünki
ekşimtirak, morumtirak
sabahleyin, ikindileyin

9 Türkçede 8 sözcük türü bulunmaktadır:

ad (isim)	ilgeç (ledat)
eylem (fiil)	adıl (zamir)
sıfat	ünlem
belirteç (zarf)	bağlaç

10 Türkçede çok az sayıda bazı sözcük hem ad hem eylem veya hem sıfat hem eylemdir. Sözcük türü kayması Türkçede sözlüksel olarak nadiren görülür. Bu tür kaymayı ad ile eylem türü ve sıfat ile eylem türü arasında sergileyen bazı sözcükler şunlardır:

boya, boya-; yama, yama-; barış, barış-
savaş, savaş-; göç, göç-
dik, dik-; düz, düz-

Ad ile sıfat arasında sözlüksel olarak sistematik kayma gösteren sözcükler, sayı ve malzeme adı olan sözcüklerdir:

iki (sayısı) kış. iki (kişi)
demir (madenil) kış. demir (kapı)

Sıfatlar, niteledikleri adlar atılarak bir ad gibi veya bazen doğrudan eylemleri niteleyerek belirteç gibi kullanılabilir.

güzel (kız) kış. Güzele bak!
kış. güzel konuş-

- 11** Vurgu Türkçede son hecelere yerleşerek sözcük sınırını belirleyen ve sözcük ek aldıkça hep son heceye kayan dinamik bir ögedir:

geliYOR > geliyorSUN > geliyorsUNUZ
gözlÜK > gözlükÇÜ > gözlükçÜLÜK

Vurgu yer adlarında ve bazı yabancı sözcüklerde, sondan bir önceki heceye, bu hece güçlü değilse (yani ünsüz ile bitmiyor ya da ünlüsü uzun değilse), sondan iki önceki heceye gelir:

İZmir
İsTANbul
ANkara
HakKArı

Böylece vurgu, biri yer adı olan eşesli sözcüklerde anlam ayırt edici görev üstlenir:

BEbek (İstanbul'da bir semt) kış. beBEK (insan yavrusu)
Ordu (Doğu Karadeniz'de bir il) kış. orDU (askeri birlik)

Olumsuzluk eki *-mE*, vurgu almayan bir hece olduğu için sözcük vurgusu, kendisinden hemen önceki hecede kalır:

GELme, GELmeyin, GELmeyiniz

Vurgu, olumsuzluk eki ile adlaştırma eki *-mE* arasında da anlam ayırt edicidir:

KAZma (Kazma işini yapma!)
kış. kazMA (kazma işini yapan alet)

- 12** Türkçenin en yaygın sözcük türetme yolu eklemedir. Ekler dört ayrı doğrultuda sözcük türeten ekler olarak sınıflandırılır.

addan eylem:
başla-, birik-, yanaş-
eylemden ad:
okul, yangın, yazıcı
addan ad:
Türkçe, başlık, çaycı
eylemden eylem:
görüş-, kaçır-, yutkun-

Türkçede bileşme de yaygın bir sözcük türetme yoludur ve yalnızca, sözcüklerden biri veya hepsi anlamca kaymış bileşikler bitişik yazılır.

yangın merdiveni, gece lambası, silgili kalem
kış. kalemtraş, karatahta, ilkokul

- 13** Türkçede olumsuzluk, zaman, kip, kişi-sayı kategorileri, yüklemcil eylemler üzerine eklenen eklerle sağlanır. Bileşik zaman ve kip çekimlerinde, ikincil çekim eklerini *i-* (*imek*) yardımcı eylemi taşır.

olumsuzluk:
gelme, konuşma
zaman:
gitti, gelecek, biliyor, bitmiş, görür
kip:
anlamalı, kalsa, olmaya
kişi-sayı:
gelmesin, biliyorsunuz, kalsam
bileşik:
geliyor idi, almalı i-mişiz

- 14** Hem tümcelerde özne ile yüklemcil eylem arasında, hem de tamlama yapılarında tamlayan ile tamlanan arasında uyum vardır. Öznenin ve tamlayanın yansıttığı kişi ve sayı değerini belirten kişi-sayı ekleri, yüklemcil eylem ve tamlanan üzerine gelir:

Ben geldim
Sen geldin
O geldi*
Biz geldik
Siz geldiniz
Onlar geldiler

benim arabam
senin araban
onun arabası
bizim arabamız
sizin arabanız
onların arabası

(*Türkçede emir kipi hariç diğer bütün eylem çekimlerinde o kişisi için kişi-sayı eki kullanılmaz.)

- 15** Türkçede *evet/hayır* soruları, önceki sözcükle kaynaşıp ona ünlü uyumları açısından uyan (ama yine de ayrı yazılan) *ml* sözcüğü kullanılarak; *ne-* soruları ise, soru sözcükleri kullanılarak yapılır. Her iki tür soruda tümceler, diğer tümcelerin aksine soru ögesinde doğru çıkan bir ezgi ile söylenir.

Siz Türkçe biliyor musunuz?
Sen öğrenci misin?
Kim Türkçe öğrenmek istiyor?
Türkiye hangi kitada yer alıyor?

- 16** Türkçede bazı görev sözcükleri, kendisinden hemen önceki sözcükle zorunlu veya seçimlik olarak kaynaşabilir. Bu tür sözcükler çoğunlukla bir ek gibi genel ses uyumlarına uyar; bazıları kaynaştığı sözcüğe bitişik, bazıları kaynaştığı sözcükten ayrı yazılır:

araba ile ~ arabayla
öğrenci idim ~ öğrenciydim
Ben de öğrenciyim o da.
Gittin mi gidiyor musun?

- 17** Türkçenin öbek yapısı, sola doğru genişleyerek kurulur, yani öbeğin karakterini belirleyen baş öge, her zaman en sağdadır:

ad öbeği

sınıf

Türkçe sınıfı

yeni Türkçe sınıfı

şubenin yeni Türkçe sınıfı

sıfat öbeği

kısa (adam)

daha **kısa** (adam)

benden daha **kısa** (adam)

eylem öbeği

ver-

kitabı **ver-**

Ayşe'ye kitabı **ver-**

- 18** Türkçede temel sözcük dizilişi, (Öznel-Nesne)-Eylem sırasındadır:

Para mutluluk getirir (Mutluluk getiren, para.)

Mutluluk para getirir (Para getiren, mutluluk.)

- 19** Tümcende seçimlik olan (dolaylı) tümleçler tümcenin tamamını niteliyorsa en başta, yalnızca eylem öbeğini niteliyorsa öznenin sonra yer alır.

Para her zaman mutluluk getirir.

(Paranın her zaman yaptığı, mutluluk getirmektir.)

Her zaman para mutluluk getirir.

(Her zaman olan, paranın mutluluk getirmesidir.)

- 20** Yalnızca, yüklemcil eylemin hemen önündeki kurucu (aşağıdaki örneklerde büyük yazılan), tümcenin en vurgulu doğal ögesidir.

Para her zaman MUTLULUK getirir.

(Paranın her zaman getirdiği, mutluluktur.)

Para HER ZAMAN mutluluk getirir.

Tümce vurgusu, biraz daha şiddetli verilerek, doğal vurgulu öge de dahil, tümcenin herhangi bir ögesi (aşağıdaki örneklerde büyük ve kalın yazılan) karşıtsal vurgulu öge haline getirilebilir:

Para her zaman MUTLULUK getirir.

(Paranın her zaman getirdiği, mutluluktur; başka şey değil.)

Para HER ZAMAN mutluluk getirir.

(Paranın mutluluk getirmediği bir zaman yoktur.)

PARA her zaman mutluluk getirir.

(Her zaman mutluluk getiren, paradır; başka şey değil.)

- 21** Türkçenin temel sözcük dizilişi oynaktır, yani tümce kurucularını temel dizilişten farklı sıralamak mümkündür ve bu iş, iki belirgin amaç için ve iki ana doğrultuda yapılır.

Birincisi, karşıtsal vurgulama için doğal vurgulu olan öge dışındaki öğeleri eylemin hemen önüne getirmektir ve bu durumda, taşınan öge zorunlu olarak karşıtsal vurguludur:

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >

Mutluluğu her zaman PARA getirir. /

Mutluluğu her zaman PARA getirir.

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >

Para mutluluğu HER ZAMAN getirir. /

Para mutluluğu HER ZAMAN getirir.

İkincisi, tümcenin bilgilendirici içeriğinde daha az önemli olan öğeleri yüklemcil eylemin arkasına götürmektir:

Para her zaman MUTLULUĞU getirir. >

Para mutluluğu getirir her zaman.

Para her zaman getirir mutluluğu.

Her zaman mutluluğu getirir para.

Bu konumdaki öğeler doğal veya karşıtsal vurgu almaz:

Para mutluluğu getirir HER ZAMAN.

Para her zaman getirir MUTLULUĞU.

- 22** Türkçede tümceler birbirinin içine, olduğu gibi doğru dan veya bir dönüştürme işlemiyle dolaylı olarak yerleşebilir:

Sen Türkçe konuşuyorsun.

doğrudan:

Ben sen Türkçe konuşuyorsun sanıyorum.

dolaylı:

Ben senin Türkçe konuştuğunu sanıyorum.

Dönüştürme işlemi uygulanırken yerleşmiş tümcenin (tümcenin) özne-yüklem uyumu ya tamlama uyumuna dönüşür ya da ortadan kalkar:

Ben senin Türkçe konuştuğunu sanıyorum.

Ben sen/o/biz/siz/onlar Türkçe konuşunca seviniyorum.

I. ÜNİTE

KOŞAÇ TÜMCESİ (haber kipi)

-(y)lîm, -sîn, -, -(y)lîz, -sînlîz, -(lîE)

- 1** Koşaç tümcesi, öznenin ne olduğunu (eşitleme yaparak) veya nasıl olduğunu (niteleme yaparak) gösteren tümcedir. Haber kipi çekimindeki koşaç tümcesinde zaman, şimdiki zamandır:

Oya öğrenci.

O öğretmen.

Kitap bu.

Sınıf büyük.

Ders eğlenceli.

Hava güzel.

- 2** Koşaç tümcelerinde yüklemcil eylem her zaman *i-* (limek) eylemidir. Bu eylem anlamı olmayan ama öznelere tümleçleri birbirine eşitleme veya niteleme yaparak bağlayan bir eylemdir. *i-* eylemi, haber kipi çekiminde üzerine kişi eklerini alarak kendisinden hemen önceki sözcüğe zorunlu olarak kaynaşmıştır:

Ben öğretmenim.
Sen öğrencisin.
O ne?
Biz Türkçe öğrencisiyiz.
Siz nerelisiniz?
Onlar güzel.

- 3** *i-* eyleminin artık bağımsız biçimi olmayan ve bir ek gibi ses uyumlarına giren kaynaşmış biçimleri, aslında ek değildir; bu nedenle, haber kipi çekiminin kaynaştığı sözcüklerin genel kurala uygun olarak vurgulu olması gereken asıl son heceleri, kaynaşmalardan hemen önceki hecelerdir:

Ben öğretMEnim / öğretmeNİM.
Sen öğrenCisin.
Biz Türkçe öğrenciSiyiz.
Siz nerelİsiniz?

- 4** Çoğu eylem çekiminde olduğu gibi haber kipi çekiminde de **o** kişisi için ek kullanılmaz, dolayısıyla vurgulu hece de son hecedir:

O öğretMEN.
Çocuk neşelİ.

- 5** **onlar** kişisi için *-Er* eki, yalnızca, özne canlı ise kullanılır:

Onlar öğrenci(ler).
Bütün odalar sınıf(lar).

- 6** Koşaç tümcelerinde yer bildiren tümleçler de kullanılabilir:

Şimdi evdeyim.
Sınıfınız altı katta.

Yer soran *nerede* sözcüğü ya *-de* eki ile ya da *-sı* eki ile birlikte kullanılır:

Çocuklar nerede / nere?
Sınıf neresi / nere?

SIRALAMA

-(İ)nci

- 7** *-(İ)nci* eki, sayı adlarına gelerek sıralama gösteren sıfatlar yapar:

birinci kat
altıncı durak
üçüncü soru

- 8** Sıralamayı yazıda rakamlarla göstermek için ya ek yerine nokta (.) kullanılır ya da ek, kesme işareti (') ile ayrılır:

1. kat
3. soru
5. cadde
1'nci kat
3'üncü soru
5'inci cadde

Her iki durumda da okunuşlar değişmez:

1. kat (/birinci kat/)
1'nci kat (/birinci kat/)

- 9** *-(İ)nci* eki, sayı adları dışında, yalnızca *son* sözcüğüne gelir:

sonuncu durak

- 10** Sıralamada *birinci* yerine *ilk*, *sonuncu* yerine *son* sözcükleri de kullanılabilir:

birinci kat - ilk kat
sonuncu durak - son durak

VAROLUŞ TÜMCESİ (haber kipi)

var, yok

- 11** Varoluş tümcesi, aslında, var olup olmamayı belirtmek üzere *var* ve *yok* sözcüklerinin tümleç olarak kullanıldığı koşaç tümcesidir:

Ben de varım.
Sen artık yoksun.
O burada yok mu?
Biz her takımda varız.
Siz bu yarışta yoksunuz.
Onlar bile var(lar).

- 12** Varoluş tümcelerinde, koşaç tümcelerinde olduğu gibi (bkz. I.Ünite:3), sözcük vurgusu haber kipi çekiminin kaynaştığı biçimlerde değil, *var* ve *yok* sözcükleri üzerindedir.

Ben de VARım.
Sen artık YOKsun.
O burada YOK mu?
Biz her takımda VARız.
Siz bu yarışta YOKsunuz.
Onlar bile VAR(lar).

- 13** Varoluş tümcelerinde yer tümleçleri kullanılabilir ama bu tümleçler, normalde, özne ile yüklem arasına girmez.

Masada kitap var.
Kitap masada var.
Evde kimse yok.
Kimse evde yok.

Yer tümleci bu konuma, ancak, karşıtsal vurgu odağı ise girer:

Para BENDE var (Para yalnızca bende var.)

II. ÜNİTE

ŞİMDİKİ ZAMAN (genel)

-(İ)yor

- 1** Şimdiki zaman eki *-(İ)yor*, eylemin konuşma anında gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Yağmur yağıyor.
Sınıfın bütün lambaları yanıyor.
Öğrenciler sınıfta bekliyor.

- 2** Şimdiki zaman eki sürme anlattığı için sürekli yapılan, değişmeyen, duygu aktaran veya alışkanlık gösteren eylemlerle "geniş zaman" (bkz. IX.Ünite-1) anlatabilir:

(Hergün) Spor yapıyor musunuz?
Evimiz deniz görüyor.
Seni seviyorum.
Babam (yıllardır) sigara içiyor.

- 3** Şimdiki zaman eki, konuşma anına ait sürme anlattığı için konuşma anında yapılması planlanan veya gerçekleşmesi beklenen eylemlere eklenebilir ve bu durumlarda "gelecek zaman" (bkz. VIII.Ünite-1) anlatan belirteçlerle birlikte de kullanılabilir:

(Yarın) İstanbul'a gidiyorum.
Ders (biraz sonra) başlıyor.

DURUM (yönelme, kalma, çıkma)

-(y)E, -DE, -DEN

- 4** -(y)E, -DE, -DEN durum ekleri eylemlerin, sırasıyla hedefini, yerini ve kaynağını göstermek üzere ad-soylu sözcüklere eklenir:

İstanbul'a gidiyorum.
Ankara'da oturuyorum.
Öğretmen sınıftan çıkıyor.

- 5** Hedef, yer ve kaynak gösteren ad durum ekleri, zaman adlarına eklendiğinde zaman gösteren belirteçler yapar:

Sabaha görüşürüz.
Haftaya ders yok.
Saliya sınav var.
İlkbaharda taşınıyorsunuz.
2008'de mezun oluyoruz.
Bir kur iki ayda bitiyor.
Sabahtan yola çıkıyoruz.
Erkenden yatıyoruz.

- 6** Aslen hedef ve kaynak gösteren ad durum ekleri, bir hareket eylemi olmayan duygu eylemleri ile de kullanılır:

Öğrenciler sınavdan korkuyor.
Buna kızıyor musun?
Baklavaya bayılıyorrum.
Kimden hoşlanıyorsun.

ULAÇLAR

-DiktEn sonra, -mEdEn önce

- 7** -DiktEn sonra ve -mEdEn önce yapıları, eylemlerin zamanını ana eylemin zamanına göre sıralayan belirteç tümceleri kurar:

Ders bittikten sonra kütüphaneye gidiyorum.
(Önce ders biliyor, sonra kütüphaneye gidiyorum)
Okula gelmeden önce kahvaltı yapıyorum.
(Önce kahvaltı yapıyorum, sonra okula gidiyorum)

- 8** Bu ulaçlarla kurulan tümcelerde özneler aynı da olabilir farklı da:

Ders bittikten sonra biz sinemaya gidiyoruz.
Ben Spor yaptıktan sonra ben duş alıyorum.

Ulaçlı tümcecikte özne açıkça söylenmiyorsa ana tümcenin öznesi ile özdeş olarak algılanır:

Spor yaptıktan sonra duş alıyorum.
(Spor yapan da benim.)

- 9** Özneler aynı ise ve vurgulama yoksa, açık özne kullanılmaz:

Spor yaptıktan sonra ben/BEN duş alıyorum.
(Spor yaptıktan sonra yalnızca ben duş alıyorum)

İLGEÇLER

-(y)E kadar, -DEN önce, -DEN sonra

- 10** kadar, önce ve sonra ilgeçleri yer ve zaman bildiren sözcüklere eklenerek uzam ve süre gösteren belirteç öbekleri kurar:

uzam
Ofise kadar yürüyorum.
Otobüs Ankara'dan önce durmuyor.
Asansöre 1. kattan sonra biniyorum.
süre
sabaha kadar
saat ikiden önce
öğleden sonra

- 11** kadar, önce ve sonra ilgeçleri zaman, dönem ve süre anlamlarını içeren sözcüklere de eklenir:

kahvaltıdan sonra
dersten önce
haberlere kadar

- 12** kadar ilgeci başlangıç yerini veya başlangıç zamanını belirtmek üzere -DEN eki almış sözcüklerle tamamlanır:

saat dokuzdan on bire kadar

III. ÜNİTE

İYELİK

-(İ)m, -(İ)n, -(İ)sİ, -(İ)mİZ, -(İ)nİZ, -(İ)Er/sİ

- 1** İyelik ilişkisi, ad tamlaması (Bkz. III.Ünite:8-12) yapısıyla kurulur. Bu yapıda tamlayanlar iyelik adlarıdır ve tamlananlara iyelik adlarının yansıttığı kişiyi gösteren iyelik ekleri eklenir:

<u>tamlayan</u> <u>adıl+tamlayan eki</u>	<u>tamlanan</u> <u>tamlanan+iyelik eki</u>
benim	arabam
senin	evin
onun	odası
bizim	okulumuz
sizin	gözlüğünüz
onların	çocukları

- 2** İyelik ekleri kişiyi zaten yansıttığı için, iyelik adları vurgulama yapılmayacaksa kullanılmayabilir:

(benim) arabam
(senin) evin
(onun) odası
(bizim) okulumuz
(sizin) gözlüğünüz
(onların) çocukları

- 3** İyelik adlı, tümcenin öznesi ile aynı kişiyi gösteriyorsa, vurgulama için bile olsa, kullanılmaz; vurgulama gerekiyorsa *kendi* adlı ile yapılır:

Onlar **onların** kendi ödevlerini yapıyorlar.
Ben **benim** kendi ödevimi yapıyorum.

- 4** İyelik adlı kullanıldığında, (onlar kişisi hariç) iyelik ekleri özensiz konuşma dilinde atılabilir:

benim araba
senin ev
onun oda
bizim okul
sizin gözlük
onların çocuk / çocuğu

- 5** İyelik adlı kullanıldığında, **onlar** kişisini gösteren iyelik ekinin çoğulluk parçası *-(İ)Er* atılabilir:

onların çocukları > onların çocuğu

- 6** **onlar** kişisini gösteren iyelik ekinin çoğulluk parçası *-(İ)Er*, anlatımda bulanıklık yaratabilir:

(onların) çocukları
(Çocuk sayısı 1 de olabilir 1'den çok da.)

- 7** İyelik ilişkisi vurgulanmak üzere *kendi* adlı, kişi adlarıyla birlikte veya bu tür adılar olmaksızın kullanılabilir:

Burası **benim kendi** evim.
Bu **senin kendi** araban mı?
Herkes sınava **kendi** sınıfında giriyor.

AD TAMLAMASI (belirtisiz)

AD AD-(İ)sİ

- 8** Belirtisiz ad tamlamasında tamlayan görevindeki ilk ad varlık, nesne değil tipik olarak tür, sınıf gösterir; tamlanan görevindeki ikinci ad ise o kişisini gösteren iyelik eki alır:

<u>tamlayan</u> <u>ad+tamlayan eki</u>	<u>tamlanan</u> <u>ad+iyelik eki</u>
çocuk	ayakkabısı
polis	köpeği
öğretmen	kitabı

- 9** Belirtisiz ad tamlamasında özel adlar kullanılabilir:

Türkçe dersi
günümüz Türkiye
Ankara Üniversitesi
Arşimet Kanunu

- 10** Çoğu bileşik ad, ad tamlaması yapısındadır:

ayakkabı < ayak-kap-ı
dilbilgisi < dil-bilgi-si
gökkuşağı < gök-kuşak-ı
buzdolabı < buz-dolap-ı
denizaltı < deniz-alt-ı

AD TAMLAMASI (belirtili)

AD-(İ)n/İn AD-(İ)Er/sİ

- 11** Ad tamlamalarında tamlayan ad belirli bir varlığı, kişiyi veya nesneyi gösteriyorsa, bu ada *-(İ)n/İn* **tamlayan eki** eklenir. Bu yolla oluşan belirtili ad tamlamaları tür, sınıf değil, tamlayana ait olma, onunla ilgili olma anlatır:

polisin köpeği (polise ait köpek)
krş. polis köpeği (bir tür köpek)
öğretmenin kitabı
Ankara'nın nüfusu
çocuğun ayakkabısı
İstanbul'un trafiği

- 12** Kişi adlarının ve iyelik adlarının **tamlayan** olduğu durumlarda, bu tür sözcükler kendiliğinden belirtili olduğu için, tamlayan ekini kullanmak zorunludur:

Ayşe'nin / Ayşe arabası
Onun / o evi
Senin / sen kitabın

Kişi adı bir tür, tarz olmuşa tamlayan eki kullanılmayabilir (Bkz. III.Ünite:9).

Da Vinci Şifresi
John Wayne yürüyüşü

AD TAMLAMASI (zincirleme)

AD-(İ)n/İn AD-(İ)Er/sİ(nİN) AD-(İ)Er/sİ

- 13** Zincirleme tamlama, belirtili velya) belirtisiz ad tamlamalarının en az 3 sözcükten oluşacak biçimde iç içe girerek kurulduğu tamlamalardır.

[Türkçe kitabı] ve [ders kitabı] > Türkçe ders kitabı
 [Ayşe'nin annesi], [annesinin ofisi] ve [ofisinin kapısı] >
 Ayşe'nin annesinin ofisinin kapısı
 [sarı kapı], [kaplı kitap] ve [ders kitabı] >
 sarı kaplı ders kitabı

Zincirleme ad tamlamalarında yapılanma her zaman ikili ve hiyerarşiktir:

[Türkçe [ders kitabı]]
 [[Türkçe dersi] kitabı]
 [[[Ayşe'nin annesi]-nin ofisi]-nin kapısı]
 [[Ayşe'nin [güneş gözlüğü]]]
 [[ders kitabı]-nın kapağı]

- 14** Zincirleme tamlamalarda tamlayan ad iyelik adlı olduğu zaman *-sı* eki yerine, adılın kişisine uygun iyelik eki gelir:

[benim arabam] ve [çocuk arabası]
 > benim çocuk **arabam** / **arabası*** / **arabamım**
 [onun arabası] ve [çocuk arabası]
 > onun çocuk **arabası** / **arabası** / **araba**
 (*Bu yapı, özensiz konuşmada mümkün)

IV. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirli)

-Dİ

- 1** Belirli geçmiş zaman eki *-Dİ*, eylemin konuşma anından önceki bir zamanda gerçekleştiğini ve artık sürmediğini anlatır.
 Ali İstanbul'a **gitti**.
 Ben bu sınıfa daha önce **geldim**.

KOŞAÇ TÜMCESİ (hikaye kipi)

-(y)di (< i-di)

- 2** Hikaye kipi, koşaç tümcesindeki eşitliğin veya niteleşimin geçmişte kaldığını, konuşma anında artık sürmediğini gösterir. Bu nedenle kipin anlattığı zaman, geçmiş zamandır.
 Ben **öğretmendi**m (ama şimdi değilim)
 Ali **hastaydı** (ama şimdi değil)
- 3** Hikaye kipi çekimlerinde *i-* eylemi, üzerine gelen eklerle birlikte kendinden hemen önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır ve bir ek gibi, **ünlü** ve **ünsüz** uyumlarına uyar.
 Ben **öğretmen i-di-m** > Ben **öğretmendi**m
 Ali hasta **i-di** > Ali **hastaydı**
 O zamanlar çocuk **i-di-n** > O zamanlar **çocuktu**n
- 4** Hikaye kipi çekiminde koşaç eylemini kaynaşmamış olarak kullanmak, dilin eski tarzda kullanıldığını veya tümcede geçmiş zaman anlatımının vurgulanmak istendiğini anlatır.

ŞİMDİKİ ZAMAN (hikaye kipi)

-(l)iyordu (< -l(i)yor i-di)

- 5** Şimdiki zamanın hikaye kipi eki *-(l)iyordu*, eylemin gerçekleşmekte olmasının geçmiş zamanda kaldığını anlatır.
 Üniversitedeyken sık sık kütüphaneye **gidiyordum**.
 Bu çocuğa eskiden herkes **gülyordu**.
 Bir zamanlar kolayca kilo **veriyordum**.

Şimdiki zamanın hikaye kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

gidiyor i-dim > **gidiyordum**

ULAÇLAR

-(y)ken (< i-ken)

- 6** *-ken* ulacı, *i-* eylemine doğrudan eklenerek koşaç tümcesini ana eylemin zamanı veya dönemi ile eşler:
 Ben **öğrenci i-ken** çok meraklıyım.
 İnsanlar genç **i-ken** çok ateşlidir.
 Sen hasta **i-ken** çok huysuz oluyorsun.
- 7** *-ken* ulacı *i-* eylemi üzerine eklenir ve eylem, kendinden önce gelen sözcüğe çoğunlukla kaynaşır ama ünlü uyumuna uymaz:
öğrenci i-ken > **öğrenciyken**
genç i-ken > **gençken**
hasta i-ken > **hastayken**
- 8** *-ken* ulacı ile kurulan tümcelerde özneler aynı da olabilir farklı da:
Ben öğrenciyken **sen** neydin?
O hastayken **biz** burada değildik.
Biz gençken (**biz**) daha meraklıydık.

BAĞLAÇLAR - İLGEÇLER

ile (> (y)ile)

- 9** *ile* sözcüğü hem bir bağlaç, hem de bir ilgeç olarak birliktelik anlatan öbekler kurar:
bağlaç
 Murat **ile** Oya sinemaya **gidiyor**.
ilgeç
 Murat Oya **ile** sinemaya **gidiyor**.
- 10** *ile*, kendisinden önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır:
 Murat **ile** > Murat'la
 Oya **ile** > Oya'yla
 annem **ile** > annemle
 Türkçe **ile** > Türkçeyle
- 11** *ile*'nin görevi bağlaç olarak ve'ye benzer ama birliktelik anlamı *ile* bağlacında daha baskın ve bağlacında öyle değildir:
 Murat **ile** Oya sinemaya **gidiyorlar**.

Murat ile Oya sinemaya gidiyorlar.

(Murat ile Oya sinemaya büyük ihtimalle birlikte gidiyorlar.)

Murat ve Oya sinemaya gidiyor.

(Murat ve Oya sinemaya birlikte de gidiyor olabilir ayrı ayrı da.)

- 12** Birliktelik öbeği içinde kişi adlarını yer aldığı anda, bu adılara (*onlar* hariç) genellikle tamlayan eki eklenir ve *ile* normalden daha yüksek bir eğilimle kaynaşır; ek-siz ve kaynaşmış biçimlere daha çok özensiz kullanımlarda rastlanır:

standart		özensiz
mümkün	çoğunlukla	
benim ile	benimle	benle
senin ile	seninle	senle
onun ile	onunla	onla
bizim ile	bizimle	bizle
sizin ile	sizinle	sizle

- 13** Öbeğin birliktelik anlatımını pekiştirmek üzere ayrıca *birlikte* sözcüğü de kullanılabilir.
Murat Oya ile birlikte sinemaya gidiyor.
Murat ile Oya birlikte sinemaya gidiyor.

- 14** *ile* ilgeç olarak araç, gereç ve taşıt kullanmayı anlatmak için çok uygundur ama böylesi kullanımlarda *birlikte* sözcüğü yer almaz.
İşe otobüsle birlikte gidiyorum.
Sınıfı çiçeklerle birlikte süsledik.
Ancak gözlükle birlikte okuyorum.

- 15** Yüklemler eylem, *ile*'nin bağlaç olduğu özne öbeklerinde her zaman çoğuldur; *ile*'nin ilgeç olduğu özne öbeklerinde ise ancak ilk öge çoğulsa çoğul olur:
Babamla ben sinemaya gidiyorum / gidiyoruz.
Oya ile sen partiye gelmiyorsun / gelmiyorsunuz.
Murat ile Oya sinemaya gidiyorlar.
Babam benimle sinemaya gidiyor / gidiyoruz.
Ben babamla sinemaya gidiyorum / gidiyoruz.
Biz babamla sinemaya gidiyor / gidiyoruz.

- 16** *ile*'nin bağlaç olduğu öbeklerde kişi adlarını ilk öge olmamalıdır:
Benimle babam sinemaya gidiyoruz.
Babamla ben sinemaya gidiyoruz.

V. ÜNİTE

EMİR KİPİ

-sin, -(y)lin(liz), -sin(ler)

- 1** Emir kipi, eylemin gerçekleşmesini kesin bir dille talep eden kiptir:
(Sen) yüksek sesle konuş!
(O) bir daha derse erken gelsin.
(Siz) sınıfta sigara içmeyin(liz)!
Onlar orada beklemesin(ler).

- 2** Emir kipinde **ben** ve **bize** yönelik çekimler bulunmamaktadır. Kiple dile getirilen talep **sen** ve **siz** kişileri için doğrudan, **o** ve **onlar** kişileri için dolaylı olarak aktarılır:

(Hey sen) yüksek sesle konuş!
(Söyleyin ona) bir daha derse erken gelsin.

- 3** Emir kipinde yalnızca **o** ve **onlar** kişileri için soru biçimi vardır:

O yarın okula gelsin mi?
Onlar burada beklemesinler mi?
Sen yüksek sesle konuş mu?
Siz sınıfta sigara içmeyinli mi?

- 4** **siz** kişisi için eylem çekim ekinin biri uzun (-*lyliniz*) diğeri kısa (-*lylin*) iki biçimi bulunmaktadır. Uzun biçimi kullanmak resmiyet yansıtır:

resmi
Yüksek sesle konuşmayınız!
Sınıfta sigara içmeyiniz!
gayri resmi
Yüksek sesle konuşmayın.
Sınıfta sigara içmeyin!

İSTEK KİPİ

-(y)E

- 5** İstek kipi, eylemin gerçekleşmesine dair isteği dile getirir:

Ben artık gideyim.
Sakın geç kalmayasın.
Bunu herkese söylemeye.
Şimdi biraz ara verelim.
Bunu böyle bilirsiniz.
Ne istiyorsanız vereler.

- 6** İstek kipinin kullanım sıklığı çekimlenen kişiye göre değişir:

sık
Ben artık gideyim.
Şimdi biraz ara verelim.
nadiren
Sakın geç kalmayasın.
Bunu böyle bilirsiniz.
çok nadiren
O bir daha derse geç kalmaya.
Onlar böyle konuşmaya.

- 7** İstek kipinin **ben** ve **biz** kişileri dışındaki soru çekimleri hemen hemen hiç kullanılmaz:

Ben artık gideyim mi?
Sakın geç kalmayasın mı?
Bunu herkese söylemeye mi?
Şimdi biraz ara verelim mi?
Bunu böyle bilirsiniz mi?
Ne istiyorsanız vereler mi?

İstek kipindeki soru tümceleri, bir istekten çok öneride bulunma, izin isteme veya onay alma gibi amaçlarla kullanılabilir:

Sinemaya gidelim mi? (Sinemaya gitmeyi öneriyorum.)

Dans edelim mi?

Bu soruya ben cevap vereyim mi?

(Bu soruya cevap vermeme izin verir misiniz?)

Size yardım edeyim mi? (Size yardım etmemi ister misiniz?)

SIFATLAŞTIRMA

-li, -süz

8 -li ve -süz ekleri, adları sığata dönüştüren eklerdir. Bu eklerle oluşturulan sıfatlar, adın gösterdiği varlığı, durumu, niteliği içermeye ya da içermeme, belli bir özelliğe sahip olma ya da olmama anlatır:

sütlü (içinde süt olan) çikolata

balkonlu (balkonu olan) ev

şekersiz (içinde şeker olmayan) çay

yağsız (içinde yağ olmayan) yiyecek

9 -li ve -süz ekleri genellikle aynı ada eklenerek, karşıt anlamlı sıfatlar yapar:

şekerli ≠ şekersiz

yağlı ≠ yağsız

Ancak bu durum, tüm adlar için geçerli değildir. Bu eklerle yapılan bazı sıfatların karşıt anlamlıları farklı bir sözcük de olabilir:

evli ≠ bekar

sütlü (kahve) ≠ sade (kahve)

sözlü (sınav) ≠ yazılı (sınav)

10 -li ve -süz ekleri ile oluşturulan bileşik sıfatlarda karşıtlik ekler arasında değil, sıfatlar arasında kurulur:

uzun boylu ≠ kısa boylu

≠ uzun boysuz

KARŞILAŞTIRMA

-Den daha

11 Karşılaştırma yapıları kuran -Den daha iki varlığın, iki kişinin, iki yerin, iki durumun vb.'nin özellik, nitelik, hacim, boyut vb. açılardan birinin diğerine göre üstünlüğünü, çokluğunu, büyüklüğünü anlatır:

İstanbul, Ankara'dan daha büyük bir şehir.

12 Karşılaştırmayı daha sözcüğü kullanılmadan da oluşturulabilir:

İstanbul Ankara'dan büyük bir şehir.

ÜSTÜNLÜK

en

13 Üstünlük yapıları kuran en sözcüğü varlık, kişi, yer, durum vb. türde gruplar içinde grubun bir üyesinin, diğerlerine göre özellik, nitelik, hacim, boyut vb. açılardan en üstün konumda olduğunu anlatır. Üstünlük anlatan yapılar iki ayrı yolla kurulur:

-daki ile

Bu sınıftaki en uzun boylu öğrenci, Murat'tır.

Murat, bu sınıftaki en uzun boylu öğrencidir.

tamlama ile

Bu sınıfın en uzun boylu öğrencisi Murat'tır.

Murat bu sınıfın en uzun boylu öğrencisidir.

14 Grup ile üyeler arasında türdeşlik bağlantısı varsa karşılaştırmayı tamlama ile, yoksa -daki ile kurmak, anlatımda tuhaflik oluşmasını engelleyebilir:

Çantadaki en değerli eşya >

?Çantanın en değerli eşyası (türdeşlik yok)

Akdenizin en lezzetli balığı >

?Akdenizdeki en lezzetli balık (türdeşlik var)

VI. ÜNİTE

DURUM (belirtme)

-lyl

1 -lyl belirtme durumu eki, nesne görevindeki adsoylu sözcüğe veya sözcük grubunun son sözcüğüne belirtilik kazandırmak için eklenir:

Bütün gece film seyrettim.

(Dinleyicinin hangi film olduğunu bilmediği varsayılıyor.)

Bütün gece filmi seyrettim.

(Dinleyicinin hangi film olduğunu bildiği varsayılıyor.)

2 Belirtme durumu ekini şu konumdaki nesnelere kullanmak çoğunlukla zorunludur:

i. Nesne konumundaki sözcük (dil adı ve tabiyet hariç) bir özel ad ise:

Murat Ayşe'yi / Ayşe tanıyor.

İstanbul'u / İstanbul özledim.

(Bu) Türkçe(yi) öğreneceğim.

Böyle (bir) kursta Türk'ü) göremezsiniz.

ii. Nesne konumundaki sözcüğün üzerinde iyelik eki varsa:

Öğretmen, arkadaşımı / arkadaşım görmedi.

iii. Nesne konumundaki sözcükten önce bu, şu, o, hangi, bazı, dünkü gibi bir sıfat varsa:

Ben bu kitabı / kitap okudum.

Hangi yemekleri / yemekler seviyorsun?

Sınavda, bazı soruları / sorular hiç anlamadım.

iv. Nesne konumundaki sözcük ile eylem arasında başka bir sözcük varsa:

Gazeteyi / Gazete marketten aldım.

v. Nesne konumundaki sözcük (ne hariç) bir adılsa:

Siz kimi / kim tanıyorsunuz?

Onlar beni / ben bekliyor.

O nereyi / nere alıyor?

O neyi / ne alıyor?

ŞİMDİKİ ZAMAN (resmi)

-mEktE

- 3** -mEktE, daha çok makale, dilekçe, hitap ve duyuru gibi bilimsel, hukuki ve resmi içerikli yazılı metinlerde kullanılan şimdiki zaman ekidir.
Türkiye'de nüfus her yıl artmakta.
Davanın kapanmasını talep etmekteyim.
TÖMER'de kurs kayıtları devam etmekte.
Yarışmaya İstanbul'dan katılmaktayım.
- 4** Resmi şimdiki zaman çekimlerinin özellikle o(n)lar kişisi çekimlerinde -mEktE ekinin üzerine, bu ekin aktardığı içeriği konuşucu açısından kesinleştirmek üzere -DİR eki (bkz. VIII.Ünite: 9-10) eklenebilir.
Türkiye'de nüfus her yıl artmaktadır.
TÖMER'de kurs kayıtları devam etmektedir.
Öğrenciler sınavlarda çok başarılı olmaktadır.

İLGİ EKİ

-ki

- 5** -ki eki, şu tür adlara gelir ve onları aitlik gösteren niteleme sözcüklerine dönüştürür:
- zaman adları:
dünkü (toplantı),
bugünkü (konuşma),
yarınki (sınav),
önceki (müşteri),
sonraki (ders)
 - DE kalma durumu eki almış adlar:
Sınıftaki öğrenciler
odadaki eşyalar
televizyondaki film
 - İyelik adları:
benim kitabım > benimki
senin evin > seninki
onun arabası > onunki
- 6** -ki eki yalnızca dün, gün ve öbür sözcükleri ile ünlü uyumuna girer. Diğer bütün sözcüklerden sonra yalnızca ve daima -ki biçimi kullanılır.
dünkü / dünki
(o) güünkü / günki
öbürkü / öbürki
- 7** -ki ekini gün, hafta, ay, yıl, sene ve gece sözcükleriyle kullanmak için bu sözcüklerin sıfatlarla nitelenmesi gerekir:
bu ayki / ayki toplantı
o güünkü tartışma
geçen seneki diploma töreni
gelecek yılki törenler
bu haftaki maç
dün geceki tartışma

BAĞLAÇLAR

de/da

- 8** Herhangi bir tümce ögesi, sonuna de/da bağlacı getirilerek önceki anlatımda geçen öğelere bağlanabilir:
-Ben öğretmenim. -Ben de öğretmenim.
Sizi tanıyorum. Onları da tanıyorum.
- (Ben) Memnun oldum. -Ben de.
İstanbul'a gitmedim. İzmir'e de gitmedim.
Yarınki partiye Ali de gelmiyor.
O saate kadar hazırlanz. Paketleriz de.
- 9** de/da bağlacı arka arkaya kullanılarak birbiri ile bağlantılı olan öğeler aynı tümcede dile getirilebilir:
Yarınki partiye Ali de Murat da gelmiyor.
Ben henüz İstanbul'a da İzmir'e de gitmedim.
Çayı da kahveyi de kolayı da sevmem.
Türkçeyi ileri düzeyde konuşacağım da yazacağım da.
- 10** de/da bağlacı ve, ama bağlaçları gibi tümceleri de birbirine bağlar:
Bu kitabı okudum da / ama hiçbir şey anlamadım.
Buz gibi bir gazoz içtim de / ve serinledim.
Okuma sınavından iyi not aldım da / ama dinleme sınavında başarısız oldum.

VII. ÜNİTE

GELECEK ZAMAN

-(y)EcEk

- 1** Gelecek zaman eki -(y)EcEk, eylemin konuşma zamanından sonra gerçekleşeceğini anlatır:
Ali yarın İstanbul'a gidecek.
Murat artık derslere katılmayacak.
- KOŞAÇ TÜMCESİ (gelecek zaman)**
- 2** Koşaç tümcelerinin gelecek zamanı, i- eylemi ile değil, ol- eylemi ile anlatılır:
3 ay sonra TÖMER mezunu olacaksınız.
Bu formu doldurduktan sonra bir TÖMER öğrencisi olacaksınız.
Yarın hava rüzgarsız olacak.
Düğün töreniniz yemeksiz mi olacak?
İki saat içinde evde olacağım.
- 3** ol- eyleminin koşaç tümcelerindeki görevi ile traş ol-, muayene ol-, tedavi olmak, ameliyat ol- gibi iş anlatan bileşik eylemler kurmadaki yardımcı eylem görevi farklıdır:
Bir hafta sonra avukat olacağım; şimdi avukat değilim.
Bir hafta sonra ameliyat olacağım; şimdi ameliyat değilim.

GELECEK ZAMAN (hikaye kipi)

-*(y)Ecektî* (< -*(y)EcEk* idil)

- 4** Gelecek zamanın hikaye kipi eki *-(y)AcAktî*, eylemin konuşma anından önceki bir zamandan sonra gerçekleşmesinin sözkonusu olduğunu veya planlandığını anlatır:

Bu kursa 3 ay önce katılacaktım.
Ah... Az daha düşecektim!
Bilmiyorum, bu işi Erol takip edecekti.
Önümüzdeki haftasonu pikniğe gidecektik.

Gelecek zamanın hikaye kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

katılacak *i-dim* > katılacaktım

- 5** Bu kipte eylem konuşma anından önce gerçekleşmiş de olabilir gerçekleşmemiş de.

Bu kursa 3 ay önce katılacaktım; vazgeçtim.
Geçen haftasonu pikniğe gidecektik; çok ısrar ettiler
Aşşe'leri de götürdük.

-(y)AcAktî ekinin gerçekleşmemiş bir eylem anlattığı tümceler, çoğunlukla, eylemlerin neden gerçekleşmediğini anlatan tümcelerle birlikte kullanılır:

Bu kursa 3 ay önce katılacaktım ama o zaman vize alamadım.
Geçen haftasonu pikniğe gidecektik ama yağmur yağdı.

EŞİTLİK

-*CE*

- 6** *-CE* eki bazı sıfat ve belirteçlere eklenerek söz konusu niteliğe veya özelliğe yakın olmayı anlatan başka sıfat ve belirteçler kurar:

büyükçe (büyüğe yakın) bir ev
zorca (zora yakın) bir sınav

- 7** Bazı sıfat ve belirteçlerle ekin yakınlık anlatma işlevi ayırt edilemezdir:

sessiz / sessizce oturmak
yavaş / yavaşça doğrulmak

- 8** *-CE* eki *on*, *yüz*, *bin*, *milyon* ve *milyar* sayı adlarına *-Er* çoğul eki ile birlikte eklenerek, bu grup sayılarla anlatılabilecek kadar çokluğu gösteren nitelemeler yapar:

onlarca (soru)
yüzlerce (öğrenci)
binlerce (mektup)

- 9** *-CE* eki *o*, *bu* ve *şu* adlarına gelerek miktar, sayı veya ölçüde çoğulluk anlatır:

Bunca emek boşa gitti.
Onca parayı böyle bir ev için mi harcadın!
Şunca insan bir hiç uğruna mı bekliyor saatlerce!

GÖRELİK

-*(y)E göre*

- 10** *-(y)E göre* ilgeci, genellikle canlı ve insansal olan adları tümleç olarak alıp **ben**, **sen**, **biz** ve **siz** kişilerine ait bakış açısı veya kendine görelilik anlatır:

Bu öğrenci öğretmenine göre başarısız.
Maçı Ali'ye göre kırmızılar kazanacak.

- 11** *-(y)E göre* ilgecinin görevi *ben*, *sen*, *biz* ve *siz* kişi adlarına gelerek *-CE* eşitlik eki ile de yerine getirilebilir:

Bence bu çocuk hasta.
Sence/Onca Türkçe zor mu?
Bizce bu öğretmen başarılı.
Sizce/Onlarca öyle mi?

- 12** *-(y)E göre* yapısı ile kurulmuş anlatımlar koşaç tümcelerinde "uygun veya istenildiği gibi olmak" anlamlarını vermek üzere de kullanılabilir:

O iş tam bana göre.
Bu palto sana göre mi?
Siz bize göre değilsiniz.

İLGEÇLER

gibi, kadar

- 13** *gibi* ilgeci benzetme; *kadar* ilgeci karşılaştırma ilişkisi kurar.

Ali Murat gibi çalışkan değil.
Ali Murat kadar çalışkan değil.

- 14** *gibi* ve *kadar* ilgeçleri yaklaşıklık anlatmak için de kullanılır.

Yarın saat altı gibi buluşalım.
Ankara'nın nüfusu 4 milyon kadar.

- 15** *gibi* ve *kadar* ilgeçleri adlarla (*onlar* hariç) birlikte kullanıldığında, ilgili adla tamlayan eki eklenir:

benim/ben kadar
senin gibi
onun gibi
bizim kadar
sizin gibi
senin kadar
onların / onlar gibi

VIII. ÜNİTE

GEÇMİŞ ZAMAN (belirsiz)

-*mîş*

- 1** Belirsiz geçmiş zaman eki *-mîş*, konuşanın, eylemin gerçekleştiğini başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır. Başkasından duyulduğu veya sonradan fark edildiği için bu ekin anlattığı zaman, geçmiş zamandır:

(Telefonda Murat'ın annesinden bilgi aldıktan sonra)

Murat İstanbul'a gitmiş.

(Evin önünde babasının arabasını görüncel)

Aaa babam gelmiş!

(Bir arkadaşının şikayeti üzerine)

Bu sözlerimle onu çok üzümüştüm.

KOŞAÇ TÜMCESİ (rivayet kipi)

-(y)lmış (< i-miş)

- 2** Rivayet kipi, konuşanın, koşaç tûmcesindeki bilgiyi başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır:

(Öğrenci işlerinden söylediler)

Öğretmenimiz Murat Bey'miş.

(Sınıfa bakarak)

Aaa, sınıf boşmuş.

- 3** Rivayet kipi, belirsiz geçmiş zamana (bkz. VIII.Ünite:1) benzer ama ondan farkı, aksi belirtilmiyorsa, başkasından duyulan, sonradan öğrenilen bilgi geçmiş zamana ait olabileceği gibi konuşma anına da ait olabilir:

Öğretmenimiz Murat Bey'miş.

(Öğretmenimiz şimdi Murat Bey.)

Öğretmenimiz Murat Bey'miş ama değişmiş.

(Öğretmenimiz şimdi Murat Bey değil.)

- 4** Tıpkı hikaye kipinde olduğu gibi (bkz. IV.Ünite:2) rivayet kipinde de *i-* eylemi, üzerine gelen eklerle birlikte kendinden hemen önceki sözcükle çoğunlukla kaynaşır ve bir ek gibi, ünlü ve ünsüz uyumlarına uyar:

Öğretmenimiz Murat Bey *i-miş* >

Öğretmenimiz Murat Bey'miş.

Sınıf boş *i-miş* > Sınıf boşmuş.

ŞİMDİKİ ZAMAN (rivayet kipi)

-(l)lyormuş (< -l)lyor i-miş)

- 5** Şimdiki zamanın rivayet kipi eki *-(l)lyormuş*, konuşanın, eylemin konuşma anında gerçekleşmekte olduğunu başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini aktaran kip ekidir.

Orhan bir fabrikada çalışıyormuş.

Kapı saatlerdir çarpıyormuş.

Her gün süt içiyormuş.

Şimdiki zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

çalışıyor *i-miş* > çalışıyormuş

- 6** Şimdiki zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, başkasından duyulan, sonradan öğrenilen bilgi konuşma anında da geçerli olabilir:

Orhan bir fabrikada çalışıyormuş; ne mutlu ona bir işi var!

Orhan bir fabrikada çalışıyormuş; ama şimdi işsizmiş.

GELECEK ZAMAN (rivayet kipi)

-(y)EcEkmış (< -l)EcEk i-miş)

- 7** Gelecek zamanın hikaye kipi eki *-(y)EcEkmış*, konuşanın eylemin konuşma zamanından sonra gerçekleşeceğini başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini anlatır:

(Kendisi söyledi)

Ali yarın İstanbul'a gidecekmış.

(Öğretmen söyledi)

Murat artık derslere katılmayacaktı.

Gelecek zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

gidecek *i-miş* > gidecekmış

- 8** Gelecek zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, eylemin konuşma anından sonra gerçekleşeceği anlaşılır:

Murat sizinle konuşacaktı; içeri gelsin mi?

Murat sizinle konuşacaktı; ama vazgeçip gitmiş.

PEKİŞTİRME

-Dir

- 9** *-Dir* eki, daha çok, haber kipi ve gereklilik kipi ile şimdiki zaman, belirsiz geçmiş zaman ve gelecek zaman çekimlerine eklenerek tûmcedeki yargıyı pekiştirmek üzere konuşucunun da bu yargıya katıldığını anlatan bir kip ekidir:

Bu çabaların bir gün karşılığını bulacaktır.

Başvururken 2 adet fotoğraf getirilmelidir.

Bugünün küçükleri, yarının büyükleridir.

Burada sigara içenler cezalandırılacaktır.

- 10** *-Dir* eki yazılı dilde, özellikle yasa, yönetmelik, duyuru gibi resmi metinler ile ders kitabı, ansiklopedi gibi bilgi verme amaçlı metinlerde gerçekleşmesi güçlü olasılıkları, kesinleşmiş yargıları, değişmez doğruları anlatma amacıyla sıkça kullanılır.

- 11** *-Dir* eki ile pekiştirilen yargı, uygun bağlamda konuşucuya ait bir tahmin, bir beklenti de anlatıyor olabilir:

- Ahmet derse neden gelmedi sence?

- Nereden bileyim! (Belki) Hasta(dır).

- Şoför nereye gittiğimizi biliyor mu?

- (Umarım) Biliyor(dur)...

- 12** *-Dir* eki niteleme amaçlı koşaç tûmcesi haber kipi **o(nlar)** kişisi çekimlerine eklenerek nitelemeye türsel içerik kazandırabilir:

Deniz mavildir.

krş. Şu denize bak nasıl da **mavi** / **mavidir!**

Bu mağazada elbiseler çok ucuzdur.

krş. Bu elbise **ucuz** / **ucuzdur**. Hadi alalım!

IX. ÜNİTE

GENİŞ ZAMAN

-E/İlr

- 1 Geniş zaman eki *-A/İlr* eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu veya gerçekleşme potansiyeli taşıdığını anlatır.
Her sabah 25 dakika egzersiz yaparım.
Bu sınıfları hademeler temizler.
Bir sonraki kura başarılı öğrenciler devam eder.
Alkol dikkati azaltır.
- 2 Geniş zaman, eylemlerin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleştiğini anlattığı için doğa olaylarını, matematik işlemleri, genellemeleri ve alışkanlıkları anlatmaya elverişlidir.
Güneş doğudan doğar.
İki kere iki dört eder.
Disiplin başarıyı getirir.
Türkler çayı çok sever.
- 3 Geniş zaman, potansiyellik aktarabildiği için tahmin de anlatabilir:
- Öğretmen duymasın, yoksa çok kızar.
- Sanmam, kızmaz.
- Bu masayı sen bile kaldırırsın.
- Kaldırırım tabii.
- 4 Geniş zaman, tahmin anlatmasına bağlı olarak gelecek zaman aktaran belirteçlerle de kullanılabilir:
Bence yarın yağmur yağmaz.
İki gün sonra bu işten vazgeçersin.
- 5 Geniş zaman emir, rica, istek, öneri gibi edimsel anlatımlar kurmak üzere soru tümcelerinde de kullanılır:
Adınızı söyler misiniz? (Lütfen adınızı söyleyiniz.)
Şurayı imzalar mısınız?
Bir çay verir misiniz?
Oturmaz mısınız?
Bir çay daha almaz mısınız?

YETERLİK

-*(y)Ebil-* / -*(y)EmE-*

- 6 -*(y)Ebil-*, eylemin gerçekleştirilmesi için gerekli olan güç, bilgi, zaman, kaynak, yetenek, olanak vb. yeterliliğe sahip olup olmamayı anlatır:
Halil Mutlu halterde 320kg. kaldırılabiliyor ama ben kaldıramıyorum.
Sınavda tarih sorularını cevaplayabildim ama diğerlerini cevaplayamadım.
Seni en çok 15 dk. bekleyebileceğim.
Metro ile hangi semtlere gidebiliriz?

- 7 -*(y)Ebil-*, yeterlilik yerine izin verme veya isteme anlatıyor olabilir:
Bu kadar yeter, çıkabilirsiniz. (Çıkmanıza izin veriyorum.)
Bu filme 18 yaşından küçükler de girebiliyor mu?
Meşgul müsünüz, girebilir miyim?
Sınav süresince sigara içemeyecek miyiz?

- 8 -*(y)Ebil-*, geniş zaman çekimlerinde yeterlilik yerine tahmin anlatıyor olabilir:
Bugün yağmur yağabilir.
(Yağmurun bugün yağma ihtimali var)
Yarınki sınav zor olabilir.

- 9 -*(y)Ebil-* emir, rica, istek, öneri gibi edimsel anlatımlar kurmak üzere, genellikle de geniş zaman çekimli olumlu soru tümceleriyle kullanılır:
Adınızı söyleyebilir misiniz? (Lütfen adınızı söyleyiniz.)
Şurayı imzalayabilir misiniz?
Bir çay verebilir misiniz?

- 10 İlki olumsuz, ikincisi olumlu olan iki yeterlilik yapısı aynı eylem kökünde önce yetersizlik (-*EmE-*), sonra tahmin (-*(y)Ebil-*) anlatmak üzere birlikte kullanılabilir:
Ben toplantıya katılamayabilirim.
Bazı soruları anlayamayabilirsiniz.

- 11 Gerçekleşmesi öznenin kendi isteğine bağlı olmayan, genellikle de belirli bir beceri kazanmış olmayı gerektiren eylemler, olumsuzluk bildirdiği durumlarda yeterlilik yapısıyla görünmek zorundadır:
Çok çalıştı ama sınavı kazanmadı / kazanamadı.
Cüzdanımı kaybettim, her yerde aradım ama bulmadım / bulamadım.
Bu soruyu hiç kimse bilmedi / bilemedi

GENİŞ ZAMAN (hikaye kipi)

-*E/İlrdi* (< -*E/İlr* idi)

- 12 Gelecek zaman hikaye kipi eki -*E/İlrdi*, eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu ama bunun geçmişte kaldığını aktaran kip ekidir:
Çocukken karanlıktan korkardım.
Üniversitedeyken sık sık kütüphaneye giderdim.

Geniş zamanın hikaye kipinde *-i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

korkar *i-dim* > korkardım

GENİŞ ZAMAN (rivayet kipi)

-*(E/İ)lmiş* (< - *(E/İ)lmiş*)

- 13** Geniş zamanın rivayet kipi eki *-(E/İ)lmiş* eylemin düzenli olarak veya sıklıkla gerçekleşmekte olduğunu ama konuşanın bunu başkasından duyduğunu, sonradan öğrendiğini veya kendisinin sonradan fark ettiğini aktaran kip ekidir:

Orhan her sabah 10km. koşarmış.

İki iki daha her zaman dört etmezmiş.

Geniş zamanın rivayetinde, aksi belirtilmiyorsa, eylemin geniş zamanda gerçekleşeceği anlaşılır:

Orhan her sabah 10km. koşarmış; ama bu alışkanlığını bırakmış

Geniş zamanın rivayet kipinde *i-* eylemi çoğunlukla kaynaşır:

koşar *i-miş* > koşarmış

X. ÜNİTE

ADLAŞTIRMA

-*mE*, -*mEk*, -*(y)lîş*

- 1** -*mE*, -*mEk* ve -*(y)lîş* ekleri, adlaşmış tümcelerde eylem köklerine zaman ve kip ekleri yerine gelen eklerdir:

Sen (bu yolda) araba kullan-

> Senin bu yolda arabayı hızlı kullanman (tehlikeli.)

> Bu yolda araba kullanmak (çok keyifli.)

> Senin arabayı kullanışın (çok farklı.)

-*mE* ve -*(y)lîş* ekleri kullanıldığı zaman, özneye tamamlayan eki, adlaştırma ekleri üzerine de özne ile uyumlu iyelik eki gelir.

Sen (bu yolda) araba kullan-

> Senin bu yolda arabayı hızlı kullanman (tehlikeli.)

> Senin arabayı kullanışın (çok farklı.)

- 2** -*mEk* eki kullanıldığı zaman böylesi ekler kullanılmaz, çünkü bu ekin eklendiği tümcede özne bulunmaz.

-*mE* ve -*mEk* ekleri eylemin anlatığı durumu, işi, hareketi veya oluşu adlaştırırken -*(y)lîş* eki, daha çok, eylemin yapılaş biçimini ve tarzını öne çıkarır:

(Senin) arabayı hızlı kullanman/kullanmak (kullanma işi)

Senin arabayı kullanışın (kullanma tarzı)

- 3** Tümcede özne belirtmek istenmiyorsa -*mEk* eki kullanılır ve bu durumda özne, herkesi kapsayacak biçimde soyut olarak algılanır:

Kendini bilmek erdemdir. (herkes için)

Dalgalı denizde yüzmek tehlikelidir. (herkes için)

- 4** -*mE*, -*mEk* ve -*(y)lîş* ekleri, tümceleri adlaştırma görevi dışında doğrudan sözcük türetme görevinde de kullanılır:

giriş, çıkış, bakış, yürüyüş, satış, alışveriş

danışma, dondurma, yazma, okuma, sollama

ekmek, çakmak, kaymak, yemek

ADLAŞTIRMA (+İYELİK)+DURUM

-*mE* / -*mEk* / -*(y)lîş* (+iyelik) + durum

- 5** Adlaştırma ekleri ile kurulan tümceciklerde, ekin üzerine önce tümcecğin (eğer varsa) öznesine göre kişi eki, sonra adlaşmış tümcecğin tümcedeki görevine uygun ad durum eki getirilir:

-*mE*

Senin burada yüzmen tehlikeli.

O benim burada yüzmemi istemiyor.

Ben onun burada yüzmesine izin vermem.

Biz sizin burada yüzmenizden bir sakınca görmüyoruz.

Ben onların burada yüzmelerinden rahatsız oluyoruz..

-*mEk*

Burada yüzmek tehlikeli.

Burada yüzme* tehlikeli buluyoruz.

Burada yüzmeye* cesaret edemem.

Burada yüzmekten korkmamak lazım.

Burada yüzmekte bir sakınca görmüyorum.

(*-*mEk* ekinin son sesi, ek ünlü ile başlayan ek aldığı anda

/y/ye dönüşür.)

-*(y)lîş*

Ben sizin yüzüşünüzü Mark Spitz'e benzetiyorum.

O benim yüzüşümü beğenmiyor.

- 6** -*mE* ile kurulan tümcecğin öznesi ile ana tümcenin öznesi çoğunlukla ayırdır; aynı olacağı durumlarda -*mEk*li yapı tercih edilir:

Ben (Senin) şarkı söylemen-den hoşlanıyorum.

Ben (şarkı söylemek)-ten hoşlanmıyorum.

?(Ben) ((benim)) şarkı söylemem-den hoşlanmıyorum.

- 7** -*mEk* ile kurulan tümcecğin öznesi ile ana tümcenin öznesi, eğer tümcecik tümcedeki tek tümlec ise ayırdır; tümcede birden fazla tümlec varsa aynı da olabilir aynı da.

Ben (pikniğe gitmey)-e ikna oldum.

(Pikniğe gidecek olan benim.)

Ali beni (pikniğe gitmey)-e ikna etti.

(Pikniğe gidecek olan benim.)

Ali benden (pikniğe gitmek) için izin aldı.

(Pikniğe gidecek olan Ali.)

DOLAYLI ANLATIM (emir kipi)

"..." / -mE

- 8** Emir kipi ile kurulan tümceleri ya doğrudan ya da -mE adlaştırma eki kullanarak dolaylı anlatıma çevirebilirsiniz:

Öğretmen: - Bir kompozisyon yazınız!

"..."

> Öğretmen öğrencilere "Bir kompozisyon yazınız!" diyor.

-mE

> Öğretmen öğrencilere (onların) bir kompozisyon yazmalarını söylüyor.

> Öğretmen bize (bizim) bir kompozisyon yazmamızı söylüyor.

> Öğretmen size (sizin) bir kompozisyon yazmanızı söylüyor.

- 9** -mE adlaştırma eki kullanarak yapılan dolaylı anlatımlarda *lütfen*, *sakin*, *hadi* v.b. sözcükler aktarılmaz:

Erol Bey oğluna "Sakin geç kalma" dedi.

> Erol bey oğluna **sakin** geç kalmamasını söyledi.

- 10** -mE adlaştırma eki kullanarak yapılan dolaylı anlatımlarda *söyle-* eylemi yerine *iste-*, *rica et-*, *emret-* eylemleri de kullanabilir:

Mustafa Yeşim'e "Biraz bekle" dedi.

> Mustafa Yeşim'e biraz beklemesini söyledi.

> Mustafa Yeşim'den biraz beklemesini istedi.

> Mustafa Yeşim'den biraz beklemesini rica etti.

> Mustafa Yeşim'e biraz beklemesini emretti.

XI. ÜNİTE

ULAÇLAR

-(y)lp / -mEdEn

- 1** -(y)lp/-mEdEn ulaçları, eylemlerin ana eylemden önce gerçekleşip -(y)lp/ gerçekleşmediğini (-mEdEn) belirtir:

Dün akşam televizyonu kapatıp uyudum.

(Televizyonu kapattım ve sonrasında uyudum.)

Dün akşam televizyonu kapatmadan uyudum.

(Uyudum ama öncesinde televizyonu kapatmadım.)

-(y)lp / -mEdEn ulaçını taşıyan tümceciklerin özneleri ana tümcenin öznesi ile aynıdır:

Dün akşam (ben/annem) televizyonu kapatıp uyudum.

- 2** Eğer -mEdEn ekini taşıyan bir tümcecikğin öznesi ile ana tümcenin öznesi ayrı ise, bu yapı -mEdEn ulaç değil -mEdEn (önce) ulaçının kısa biçimidir:

Dün akşam **annem** televizyonu kapatmadan (önce)

(beni) uyudum.

(Uyudum ama annem televizyonu henüz kapatmamıştı.)

- 3** -(y)lp / -mEdEn ulaçları ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, ardışıklıktan ziyade tarz, neden, gerekçe anlatma işi ön plana çıkar:

Kimseyi dinlemeden konuşuyorsun.

(Konuşmanın karşılıklı yapılmadığı, karşımızdaki kişilerin görüşlerine dikkat, önem ve değer verilmediği vb.

anamlara vurgu yapılmaktadır.)

Çocuk kapıyı çalmadan içeri girdi

(İçeri girmeden önce kapıyı çalmanın beklendiğine ama bunun gerçekleşmediğine vurgu yapılmaktadır.)

İşçiler yemekten zehirlenip hastalandılar.

Gemi fırtınaya yakalanıp battı.

- 5** -(y)lp ulacı, bir tür ikileme kurarak aynı anda gerçekleşme de anlatabilir:

Çocuklar bahçede koşup oynuyorlar.

Arkadaşlarla gülüp eğleniyor.

- 6** -mEdEn ulacı ana tümcenin olumsuz olduğu yapılar da ana eyleminin gerçekleşmesinin ön koşulu olarak algılanır:

Kahvaltı yapmadan işe gitmem.

(İşe gitmek için önce kahvaltı yaparım.)

Soruları iyice anlamadan cevaplamayınız.

(Cevaplamak için önce soruları iyice anlamamız gerekir.)

- 7** Ana tümcenin olumsuz olduğu yapılarda -(y)lp'in eklendiği eylem de olumsuz algılanır:

Bugüne kadar yalan söyleyip kimseyi kandırmadım.

(Yalan söylemedim ve kimseyi kandırmadım.)

- 8** -(y)lp, -mEdEn ekinin olumlu versiyonu olmakla birlikte, eklendiği eylem de olumsuz olabilir. Bu durumda -(y)lp ile ana eylem arasında salt ardışıklık veya niteleme değil, daha çok birini diğerine tercih etme ilişkisi kurulur:

Dün akşam sinemaya gitmeyip evde kaldık.

Yemeklerde fazla yağ kullanmayıp formunuzu koruyabilirsiniz.

ULAÇLAR

-(y)ErEk

- 9** -(y)ErEk ulacı tümcecikğin eyleminin ana eylemle aynı esnada gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Bütün gün müzik dinleyerek çalıştım.

(Hem ders çalışıyordum hem de müzik dinliyordum.)

Kadın kazayı ağlayarak anlattı.

(Kadın bir taraftan ağlıyor, bir taraftan da kazayı anlatıyordu.)

Problemlerimizi konuşarak çözelim!

- 10** -(y)ErEk ulacı, tümcecik ile ana tümcenin öznesi aynı ise kullanılabilir:

Dün akşam eşim / (ben) televizyon seyrederek uyudum.

- 11** -(y)ErEk ulacı ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, aynı esnada gerçekleşmekten çok tarz, neden, gerekçe anlatma işi ön plana çıkar:

Ev sahibi konukları gülerek karşıladı.

Spor yaparak zayıfladım.

Doktora gitmeyerek sağlığını tehlikeye atıyorsun.

Bu teklifi reddederek büyük bir fırsatı kaçıracak.

- 12** Ana tümcenin olumsuz olduğu yapılarda *-ly)ErEk*'in eklendiği eylem de olumsuz algılanır:

Bugüne kadar yalan söyleyerek kimseyi kandırmadım.
(Yalan söylemedim ve kimseyi kandırmadım.)

- 13** *-ly)ErEk* eki aralarında tarz, neden, gerekçe ilişkisi kurulması zor olan eylemlerle, tıpkı *-ly)lp* gibi daha çok ardışıklık anlatabilir:

Bütün eşyalarımızı toplayarak kutulara yerleştirdik.

- 14** *-ly)ErEk* eki *ol-* eylemi ile kalıplaşmış olarak açıklama anlatımı kurar:

Ben, öğretmeniniz olarak, size düzenli çalışma öneririm.
Türkiye'ye daha önce turist olarak mı gelmişsiniz.
Sizler Türkçeyi yabancı dil olarak öğreniyorsunuz.
Türkiye'yi ikinci vatanım olarak görüyorum.

ULAÇLAR

-ly)E...-ly)E

- 15** *-ly)E...-ly)E* ulacı tümceciğin eyleminin ana eylemle aynı esnada ama arka arkaya tekrarlanarak gerçekleşmekte olduğunu anlatır:

Bu adresi ancak sora sora bulabildik.
Yol boyunca konuşa konuşa yürüdük.

- 16** *-ly)E...-ly)E* ulacı, olumsuz eylemlere eklendiğinde, tekrarlanarak gerçekleşmeyi değil, hiç gerçekleşmemeyi anlatır:

Spor yapmaya yapmaya kilo aldım.
Konuşmaya konuşmaya Türkçeyi unutabilirsiniz.

- 17** *-ly)E...-ly)E* ulacı tümcecik ile ana tümcenin öznesi aynı ise kullanılabilir:

Dün akşam eşim televizyon seyrede seyrede uyudum.

- 18** *-ly)E...-ly)E* ulacı, iki farklı ama yakın veya karşıt anlam-
lı eyleme de eklenebilir:

Çocuklar düşse kalka büyür.
Merdivenleri ine çıka yoruldum.

- 19** *-ly)E...-ly)E* ulacı ana eylemin yapılış tarzını doğrudan etkiliyorsa, aynı esnada arka arkaya tekrarlanarak gerçekleşmekten çok tarz, neden-sonuç, gerekçe anlatmak ön plana çıkar:

Kadın kazayı ağlaya ağlaya anlattı.
Çorbayı karıştırma karıştırma pişirmek lazım.
Bu konuda ısrar ede ede hepimizi bıktırdın.
Öğretmen her gün ödev vere vere bizleri perişan etti.

XII. ÜNİTE

ULAÇLAR

-mE (+iyelik için) / -mEk için

- 1** *-mE(+iyelik ekleri) için* ve *-mEk için* ulaçları, eylemin gerçekleşme amacını gösteren tümcecikler kurar:

Kilo almamak için spor yapıyorum.
Doktor bu ilaçları sana iyileşmen için verdi.
Daha sağlıklı yaşamak için gayret edelim.
Doktora yapmak için Amerika'ya gitti.
Bir Türk üniversitesinde okumam için Türkçe öğrenmem gerek.

ULAÇLAR

-mEk üzere

- 2** *-mEk üzere* ulacı, eylemin gerçekleşme hedefini koşullu olarak gösteren tümcecikler kurar:

Doktora yapmak üzere Amerika'ya gitti.
Arkadaşlarıyla buluşmak üzere evden çıktı.

- 3** *-mEk üzere* hedeflenebilen eylemlere eklendiği için, öznenin yeterliğinde olmayan eylemlerle kullanılmaz:

Ölmek için/üzere herşeyi yapıyor.
Sınavda başarılı olmak için/üzere çok çalıştım.
Kilo almamak için/üzere spor yapıyorum.
Kış aylarında üşümek için/üzere kalın elbiseler giyinmek gerek.
Bu konuyu açmamak üzere kapatıyoruz.
Adam geri dönmek üzere evi terk etti.

- 4** *-mEk üzere* yapısı ile kurulmuş anlatımlar, koşaç tüm-celerinde "gerçekleşmeye çok yakın olma" anlamını vermek üzere kullanılabilir:

Uçak kalkmak üzere.
Yorgunluktan ölmek üzereyim.

ULAÇLAR

çünkü, bu nedenle, bu yüzden

- 5** *çünkü* bağlacı kendisinden sonra, *bu nedenle* bağ-lacı ise kendisinden önce gelen tümcenin diğer tüm-cenin nedeni olduğunu gösterir:

Türkçe öğreniyorum. Çünkü/Bu nedenle Türkiye'de yaşı-yorum.
Türkiye'de yaşıyorum. Çünkü/Bu nedenle Türkçe öğreni-yorum.

- 6** *bu yüzden* bağlacı kendisinden önce gelen tümce ile bu tümcenin olumsuz sonuçlarını gösteren tümceyi birbirine bağlar:

Düzenli çalışmadın. Bu yüzden başarısız oldun.
Düzenli çalıştın. Bu yüzden başarılı oldun.

TERİMLER (Türkçe-İngilizce)

A	açık özne	overt subject	D	dar ünlü	narrow vowel
	ad (isim)	noun		dilbilgisel	grammatical
	ad durum eki	case suffix		dilbilgisi	grammar
	ad öbeği	noun phrase		dolaylı anlatım	indirect speech
	ad tamlaması	genitive construction		dolaylı tümleçler	indirect complements
	adıl uyum	nominal agreement		durum eki	case marker
	adıl (zamir)	pronoun		duygu eylemi	emotional verb
	adıl n'si	pronominal <i>n</i>		düz ünlü	unrounded vowel
	adlaştırma	nominalisation	E	edimsel anlatım	pragmatic expression
	adlaştırma ekleri	nominalisation suffixes		ek	affix
	adsoylu sözcük	nominal words		ekleme	affixation
	ağz	dialect		eklemeli diller	agglutinating languages
	alfabe	alphabet		emir kipi	imperative
	ana eylem	main verb		eşitlemeli	equative
B	bağlaç	conjunction		eşitlik	equality
	baş	head		<i>evet / hayır</i> soruları	<i>yes / no</i> questions
	belirli geçmiş zaman	simple past tense		eylem (fiil)	verb
	belirsiz geçmiş zaman	reported past tense		eylem kökü	verb root
	belirteç (zarf)	adverb		eylem öbeği	verb phrase
	belirteç öbeği	adverbial phrase		eylemcil uyum	verbal agreement
	belirtili ad tamlaması	definite genitive construction		ezgi	intonation
	belirtlilik	definiteness	G	geçmiş zaman	past tense
	belirtisiz ad tamlaması	indefinite genitive construction		gelecek zaman	future tense
	belirtme durumu eki	accusative case marker		geniş ünlü	wide vowel
	bileşik ad	compound noun		geniş zaman	arist
	bileşik eylem	compound verb		görev sözcükleri	particles
	birlikteç öbeği	comitative phrase		gösterme adilleri	demonstrative pronouns
	bulanıklık	ambiguity	H	haber kipi	copulative indicative mood
C	canlı	animate		harf	letter
Ç	çekim	inflection		hece	syllable
	çıkan ezgi	rising intonation		hedef	goal
	çıkma durumu eki	ablative case marker	i	ikili	binary
	çoğulluk	plurality		ilgeç (edat)	postposition

	ince ünlü	front vowel	özel ad	proper name
	insansal	human	özensiz konuşma	causal speech
	istek kipi	optative mood	özensiz kullanım	causal usage
	iyelik	possession	özne	subject
	iyelik adılı	possessive pronoun	özne-yüklem uyum	subject-verb agreement
	iyelik ekleri	possesive markers	P pekiştirme	intensification
	iyelik ilişkisi	possessive relation	R resmi	official
K	kalin ünlü	back vowel	resmi dil	official language
	kalma durumu eki	locative case marker	rivayet kipi	evidential mood
	karşılaştırma	comparison	S saptama	statement
	karşıt anlamlı	opposite meaning	sayı adları	numerals
	karşıtlık	opposition	ses	phone
	karşıtsal vurgu odağı	contrastive focus of stress	ses uyumları	sound harmonies
	karşıtsal vurgu	contrastive stress	sesletme	pronunciation
	kaynaşma	cliticization	sıfat	adjective
	kaynaşmış biçim	cliticised form	sıfat öbeği	adjective phrase
	kişi adı	person name	sıfatlaştırma	derived adjectives
	kişi adılı	personal pronoun	sıralama	ordinal numerals
	kişi ekleri	personal suffixes	sonek	suffix
	konuşma anı	speech moment	soru tımceleri	interrogative sentences
	konuşma zamanı	speech time	sözcük türü	class of word
	koşaç tımcesi	copular sentence	sözcük türü kayması	conversion
	köken	origin	sözcük vurgusu	word stress
	kurucu	constituent	sözdizimsel	syntactic
M	malzeme adları	nouns of materials	sözlüksel	lexical
N	nesne	object	süre	period
	ne-soruları	wh-questions	sürme	continuity
	niteleme	attribution	sürtünücü	fricative
O	olumsuz	negative	şimdiki zaman	present tense
	olumsuzluk	negation	T tamlanan	possessed
	oynak	non-rigid	tamlayan durumu eki	genitive case marker
Ö	öbek yapısı	phrase structure	tamlayan	possessor
	özdeş	identical	temel sözcük diziliş	basic word order

titremli	voiced	V varoluş t¼mcesi	existential sentence
titremsiz	voiceless	vurgulama	emphasis, emphatic usage
t¼mce	sentence	vurgu	stress, accent
t¼mcecik	clause, subordinate clause	vurgulu	stressed
t¼mleç	complement	vurgulu hece	stressed syllable
t¼rdeř	homogeneous	vurgulu oğe	stressed element
t¼retim ekleri	derivational affixes	Y yakın anlam	close meaning
U ulaç	gerund	yardımcı eylem	auxiliary verb
uzam	path, space	yer	location
Ü ünlem	interjection	yer t¼mleci	locative complement
ünl¼	vowel	yerleşmiş t¼mce	embedding sentence,
ünl¼ türemesi	vowel adding		subordinate clause
ünl¼ uyumları	vowel harmonies	yeterlik	ability, possibility
ünl¼ uyumu	vowel harmony	yetersizlik	disability, impossibility
üns¼z	consonant	yönelme durumu eki	dative case marker
üns¼z düşmesi	consonant dropping	yuvarlak ünl¼	rounded vowel
üns¼z türemesi	consonant adding	yüklem	predicate
üns¼z uyumu	consonant harmony	yüklemcil eylem	predicative verb
üns¼z yumuşaması	consonant softing	Z zincirleme	chain
üstünl¼k	superlative	zincirleme tamlama	chain genitive construction